EFICIENȚA INFORMAȚIILOR CONTABILITĂȚII ÎN COMBATEREA FENOMENULUI DE SPĂLARE A BANILOR

Economica

29

Maricica Moraru
Absolventă a Academiei de Poliție "Al.I.Cuza" Bucureşti, specializarea Drept în 1998.
A obținut titlul de doctor în economie la Academia de Studii Economice Bucureşti, specializarea Contabilitate managerială, în anul 2009.
A publicat studii şi lucrări ştiințifice în cadrul unor buletine ştiințifice şi reviste de specialitate.

Economica

29

ISBN 973-702-678-0

MARICICA MORARU

561795

EFICIENȚA INFORMAȚIILOR CONTABILITĂȚII ÎN COMBATEREA FENOMENULUI DE SPĂLARE A BANILOR

CUPRINS

Cuvânt înainte..... 13

PRELIMINARII..... 17

CAPITOLUL 1. CONTABILITATEA – SURSA INFORMAȚIILOR RELEVANTE ŞI ESENȚIALE ÎN CUNOAŞTEREA ŞI CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICO-FINANCIARE..... 19

1.1.Noțiunea şi conținutul informației contabile..... 19
1.2. Producătorii şi utilizatorii informației contabile..... 23
1.3. Eficiența informațiilor contabilității 28
1.4.Funcțiile contabilității şi rolul lor în prevenirea fraudelor economico-financiare..... 31
1.4.1 Funcțiile social-culturale..... 31
1.4.1.1 Funcția instructiv-educativă..... 32
1.4.1.2. Funcția probantă..... 33
1.4.1.3. Funcția partinică..... 34
1.4.2. Funcțiile economice ale contabilității..... 34
1.4.2.1. Funcția de observare-reflectare a tranzacțiilor..... 36
1.4.2.2. Funcția de calcul..... 36
1.4.2.3. Funcția de analiză..... 37
1.4.2.4. Funcția de control..... 39
1.4.2.5. Funcția previzională..... 40

CAPITOLUL 2. SITUAȚIILE FINANCIARE – SINTEZE CONTABILE CU ROL DETERMINANT ÎN PREVENIREA FENOMENULUI DE SPĂLARE A BANILOR 41
2.1. Principiile contabile instituite cu ocazia întocmirii situațiilor financiare 41
2.1.1. Principiul permanenței metodelor 41
2.1.2. Principiul prudenței 42
2.1.3. Principiul independenței exercițiului 43
2.1.4. Principiul continuității activității 43
2.1.5. Principiul evaluării separate a elementelor de activ şi de pasiv 44
2.1.6. Principiul intangibilității bilanțului de deschidere 44
2.1.7. Principiul necompensării 45
2.1.8. Pragul de semnificație 45
2.1.9. Prevalența economicului asupra juridicului 46
2.1.10. Costul istoric 46
2.2. Forma şi conținutul informațional preventiv al informațiilor din situațiile financiare 47
2.2.1. Aspecte preliminarii 47
2.2.2. Prevederi referitoare la bilanț şi analiza structurii acestuia 48
2.2.3. Contul de profit şi pierdere şi analiza structurii sale 60
2.2.4. Alte situații financiare întocmite pentru identificarea creşterilor sau descreşterilor economice 74
2.2.5. Note explicative la situațiile financiare 76
2.3. Obiectivul şi caracteristicile calitative ale ale situaşiilor financiare 78
2.4. Analiza trezoreriei – sursa informațională în stabilirea eventualelor "dezordini" financiare 83

CAPITOLUL 3. METODE ŞI MIJLOACE DE SPĂLARE A BANILOR. VALORIFICAREA INFORMAȚIILOR CONTABILITĂȚII ÎN ACȚIUNEA DE IDENTIFICARE ŞI LIMITARE A ACESTUI FENOMEN 87
3.1. Fenomenul spălării banilor murdari în context macroeconomic şi implicațiile firmelor fantomă, fundațiilor şi altor entități economice 87
3.2. Necesitatea combaterii spălării banilor 92
3.3. Analiza juridică a infracțiunii de spălare a banilor 95
3.3.1. Infracțiuni prevăzute de art. 23 din Legea 656/2002 95
3.3.2. Infracțiuni prevăzute de art. 24 din Legea 656/2002 108

3.4. Metode de spălare a banilor murdari..... 111
3.4.1.Metode de inserare a numerarului "negru" în sistemul financiar..... 113
3.4.2. Tehnici de simulare a originii legale..... 114
3.4.3. Forme de investiții în faza spălării banilor murdari..... 115
3.5. Etapele circuitului de spălare a banilor.....117
3.5.1. Plasarea.....119
3.5.2. Stratificarea.....122
3.5.3. Integrarea.....124
3.6. Tehnici şi mijloace utilizate în vederea spălării banilor..... 125
3.6.1. Destinațiile off-shore..... 125
3.6.2. Societățile comerciale–mediu posibil al spălării banilor..... 128
3.6.3. Sisteme de transmitere a banilor.....134
3.6.4. Metode de folosire a sistemelor de transmitere rapidă a banilor în vederea spălării profiturilor..... 136
3.6.5. Cazinouri.....137
3.6.6. Utilizarea internetului..... 137
3.7. Metode de spălare a banilor în domeniul criminalității organizate.....138
3.8. Finalitatea judiciară într-un caz de spălare de bani.....140

CAPITOLUL 4. VALOAREA EURISTICĂ A INFORMAȚIILOR CONTABILITĂȚII ÎN PREVENIREA ŞI LIMITAREA FENOMENULUI DE SPĂLARE A BANILOR 152
4.1. Analiza financiară şi rolul său în administrarea cazurilor de spălare de bani ...152
4.2. Documentele contabile şi rolul lor în prevenirea spălării banilor.....156
4.3.Controlul financiar-contabil, principalul instrument în prevenirea şi descoperirea infracțiunilor economice.....164
4.3.1. Scopul, obiectivul şi funcțiile controlului financiar..... 164
4.3.2. Metodologia de efectuare a controlului financiar.....167
4.3.3. Organizarea şi exercitarea activității de control financiar..... 170
4.3.4. Răspunderea administrativ-disciplinară.....172
4.3.5. Răspunderea materială în legatură cu activitatea contabilă, financiară şi gestionară..... 174
4.3.6. Controlul fiscal..... 175
4.3.7. Auditul financiar contabil.....176
4.4. Rolul controlului financiar-contabil în depistarea metodelor de spălare a banilor 181

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

4.5. Infracțiunile economice – infracțiuni premise în cazul spălării banilor.....182
4.5.1. Evaziunea fiscală.....182
4.5.2. Bancruta frauduloasă.....186
4.5.3.Inşelăciunea.....187
4.5.3.1. Inşelăciunea privitoare la decontul de cheltuieli şi statele de plată.....187
4.5.3.2. Inşelăciunea privitoare la contracte.....188
4.5.3.3. Inşelăciunea legată de vânzări.....189
4.5.3.4. Inşelăciunea privitoare la achiziții.....189
4.5.3.5. Inşelăciunea privind situațiile financiare.....190
4 54.3.6. Inşelăciunea referitoare la investiții.....190
4.5.3.7. Inşelăciunea legată de asigurări.....191
4.5.3.8. Inşelăciunea referitoare la credite/ipoteci.....193
4.6. Rolul expertizei contabile în investigarea infracțiunilor de spălare de bani.....194
4.7. Eficiența expertizei contabile în anchetarea infracțiunilor de spălare de bani.....195
4.8. Documentele contabile fictive-instrumente de fraudare a sistemului bancar prin obținerea de credite nejustificate.....269

CAPITOLUL 5. STRATEGII NAȚIONALE ŞI INTERNAȚIONALE PENTRU PREVENIREA ŞI LIMITAREA FENOMENULUI DE SPĂLARE A BANILOR.....271
5.1. Principalele măsuri economice şi juridice luate la nivel internațional.....271
5.1.1. Convenția de la Viena din 1988 împotriva traficului ilicit de stupefiante şi substanțe psihotrope.....272
5.1.2. Convenția de la Strasbourg din 1990 privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea şi confiscarea veniturilor provenite din activități infracționale.....273
5.1.3. Convenția de la Palermo din 2000 împotriva criminalității organizate.....276
5.1.4. Conventia de la Varşovia din 2005 privind spălarea, descoperirea, sechstrarea şi confiscarea produselor infracțiunii şi finanțarea terorismului.....278
5.1.5. Directiva nr. 91/308 din 10 iunie 1991 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor.....279
5.1.6. Recomandările Grupului de Acțiune Financiară (GAFI).....280

5.2. Prevederi legislative ale statelor în domeniu spălării banilor..... 281
5.3. Reglemetări naționale în domeniul spălării banilor..... 283
5.3.1. Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor..... 285
5.3.1.1. Organizarea şi funcționarea Oficiului Național de Prevenire şi Sancționare a Spălării Banilor..... 285
5.3.1.2. Atribuțiile stabilite prin lege..... 286
5.3.2. Entitățile raportoare şi obligațiile acestora conform legislației în vigoare..... 291
5.3.2.1. Obligațiile instituite de lege în sarcina entităților raportoare..... 292
5.3.2.2. Sancționarea neîndeplinirii obligațiilor stabilite de lege..... 298
5.4. Internaționalizarea afacerilor ilegale şi crima organizată..... 298
5.5. Finanțarea terorismului cu bani proveniți din activități de crimă organizată..... 303
5.6. Necesitatea adoptării unei strategii naționale de luptă împotriva spălării banilor..... 305

SINTEZE..... 313

Bibliografie..... 315

CUVÂNT ÎNAINTE

„Eficiența informațiilor contabilității în combaterea fenomenului de spălare a banilor” este rezultatul unei cercetări referitoare la valențele situațiilor financiare şi valoarea euristică a informațiilor contabilității în acțiunea de identificare şi limitare a fenomenului de spălare a banilor. Abordarea temei este una pluridisciplinară, din perspectivă contabilă şi juridică, ceea ce a dus la conturarea unor concluzii viabile şi utile tuturor specialiştilor din acest domeniu.

Lucrarea are un pronunțat caracter ştiințific, fiind realizată pe baza unei solide fundamentări teoretice şi utilizează surse bibliografice adecvate. Cunoaşterea aprofundată realizată prin cercetarea teoretică şi practică a valențelor informațiilor contabile în descoperirea şi combaterea spălării banilor, este interpretată într-un context larg. Datorită faptului că studiază un domeniu interesant şi puțin abordat, lăsând să se întrevadă munca susținută a autorului, apreciem că această lucrare este o cercetare de excelență.

Autoarea a reuşit să elaboreze un produs ştiințific aparte, o construcție intelectuală ce combină prodigios fapte axiomatice în legătură cu informația contabilă şi eficiența acesteia în cunoaşterea şi limitarea fenomenului de spălare a banilor. Datorită acestor elemente, susținem caracterul deosebit al acestei lucrări, absolut necesară pentru demonstrarea importanței contabilității ca sursă pertinentă şi credibilă de informații utilizate în cazurile judiciare privind fapte de spălare a banilor.

Având la bază o documentare bogată şi reprezentativă, dar şi o gândire proprie, cu un înalt grad de originalitate, autoarea a realizat o lucrare marcată de noi căutări şi posibile soluții la problemele cu care se confruntă instituțiile de aplicare a legii şi nu numai, din întreaga lume, în acest domeniu.

Demersul ştiințific se distinge printr-o structură logică şi pertinentă, fiind selectată judicios întreaga problematică, pe baza cunoaşterii ştiințifice şi a experienței profesionale în domeniul economic. Profesionalismul, maturitatea în gândire, receptivitatea față de ceea ce este nou şi avansat în cunoaşterea ştiințifică şi în realitatea economico-socială sunt demonstrate în conținutul capitolelor lucrării.

Elementele ştiințifice cu valoare teoretică şi metodologică care legitimează şi personalizează lucrarea, în sinteză, sunt următoarele:

- *Abordarea fenomenului de spălare a banilor din perspectiva conabilă.* Între contabilitate şi drept sunt statornicite legături sub raport teoretic şi practic determinate de obiectul şi metoda lor. În timp ce dreptul reglementează relațiile sociale, printre care şi cele care au un conținut economic, prin calculele contabilității se evidențiază raporturile economico-juridice care iau naştere între unitățile social economice pe de o parte şi partenerii lor (statul,instituțiile de aplicare a legii, unități economice, asociații sau acționarii, etc.) pe de altă parte, în baza normelor legale. Luând în considerare toate informațiile şi datele pe care le furnizează contabilitatea, rezultate atât din bilanțul contabil şi celelalte situații financiare, cât şi ca urmare a auditului sau a unor controale financiar contabile specializate, spălarea banilor murdari devine un proces mai uşor de înțeles şi abordat.

Realizarea acestui aport ştiințific se remarcă prin originalitate, argumentare solidă, provocări la meditație şi controversă de specialitate, ieşind din tiparele cunoscute şi propunând noi abordări teoretice şi practice.

- *Valoarea cognitivă a informațiilor contabilității*, cu ajutorul cărora pot fi identificate mai uşor profiturile ilicite, ce fac obiectul spălării banilor, fapt ce trage după sine luarea unor măsuri asiguratorii în timp util, iar spălătorii sunt interesați în a-şi păstra sumele uriaşe obținute ilegal, mai mult decât în a evita răspunderea penală.

Prezentarea rolului situațiilor financiare ca sinteze contabile în prevenirea faptelor de spălare a banilor. Abordarea se distinge prin originalitate, maturitate şi argumentație.

- *Prezentarea principalele metode şi mijloace de spălare a banilor* şi importanța valorificării informațiilor contabilității în acțiunea de identificare şi limitare a acestui fenomen. Din punct de vedere economic, spălarea banilor reprezintă ansamblul de tehnici şi metode economice şi financiare prin care banii sau alte bunuri obținute în mod fraudulos, fie din subterană, fie din corupție sau crima organizată, sunt desprinse de originea lor reală, căpătând o aparentă proveniență justificată legal şi economic, în scopul investirii lor în economia națională a unei țări.

- *Valoarea euristică a informațiilor contabilității în prevenirea şi combaterea fenomenului de spălare a banilor*, prin prezentarea rolului analizei financiare, a controlului financiar-contabil, fiscal şi auditului contabil. Rolul expertizelor contabile în combaterea şi sancționarea faptelor de spălare a banilor este amplu prezentat şi dezbătut în acest capitol.

În contextul celor afirmate apreciem efortul autoarei de studiere şi asimilare a informațiilor financiar-contabile necesare pentru fundamentarea unui mod de lucru

pertinent şi eficient, atunci când infracțiunile premisă în cazul faptelor de spălare a banilor sunt de natură economică.

Lucrarea reprezintă o gândire științifică cu un puternic mesaj teoretic şi practic, lansând o provocare interdisciplinară, fenomenul spălării banilor murdari fiind abordat atât din punct de vedere economic, cât şi juridic. Ideile şi soluțiile științifice formulate în teză dezvăluie preocuparea autoarei de a concretiza un studiu deosebit de util specialiştilor din domeniul combaterii faptelor de spălare a banilor.

Profesor universitar doctor
DUMITRU MARIUS PARASCHIVESCU

PRELIMINARII

Abordarea fenomenului de spălare a banilor şi dintr-o altă perspectivă decât cea juridică conduce inevitabil la o înțelegere complexă a acestuia.

Între contabilitate şi drept sunt statornicite legături sub raport teoretic şi practic determinate de obiectul şi metoda lor. În timp ce dreptul reglementează relațiile sociale, printre care şi cele care au un conținut economic, prin calculele contabilității se evidențiază raporturile economico-juridice care iau naştere între unitățile social economice pe de o parte şi partenerii lor (statul,instituțiile de aplicare a legii, unități economice, asociații sau acționarii, etc.) pe de altă parte, în baza normelor legale.

Luând în considerare toate informațiile şi datele pe care le furnizează contabilitatea, rezultate atât din bilanțul contabil şi celelalte situații financiare, cât şi ca urmare a auditului sau a unor controale financiar contabile specializate, spălarea banilor murdari devine un proces mai uşor de înțeles şi abordat.

La o primă vedere, cele mai importante aspecte de natură a lămuri fenomenul de spălare a banilor sunt cele care au un conținut juridic. Asta dacă ne gândim doar la finalitatea judiciară a combaterii acestui fenomen.

O astfel de abordare este, însă, una limitativă, iar practica a demonstrat că fără specialişti în domeniul financiar-contabil la toate nivelele de combatere şi sancționare a faptelor de spălare a banilor, depistarea şi tragerea la răspundere a celor vinovați este foarte dificilă.

Mai mult decât atât, cu ajutorul informațiilor contabilității pot fi identificate mai uşor profiturile ilicite, ce fac obiectul spălării banilor, fapt ce trage după sine luarea unor măsuri asiguratorii în timp util, iar spălătorii sunt interesați în a-şi păstra sumele uriaşe obținute ilegal, mai mult decât în a evita răspunderea penală.

Spălarea banilor murdari este intrinsec legată de toate informațiile contabilității atunci când infracțiunile predicat sunt de natură economică.

În România postrevoluționară ponderea cea mai mare a banilor negri rezultau din comiterea de infracțiuni economice: evaziune fiscală, bancrută frauduloasă, înşelăciuni economice, precum şi alte infracțiuni contra patrimoniului.

Abia în ultimii ani Romania s-a confruntat acut cu infracțiuni de crimă organizată: trafic de persoane, trafic de droguri, etc, în acest sens fiind adoptate o serie de acte normative pentru combaterea criminalității organizate şi terorismului.

În prezent putem afirma că a crescut cuantumul banilor murdari proveniți din comiterea de infracțiuni de crimă organizată, având în vedere şi săvârşirea de infracțiuni transfrontaliere, însă nu au scăzut nici infracțiunile de natură economică. În acest sens statul a adoptat o serie de măsuri, mai aspre, pentru cei care comit astfel de fapte, în functie şi de prejudiciul cauzat.

Un sistem exhaustiv de combatere a spălării banilor se bazează pe conştientizarea unei varietăți de intermediari financiari şi non-financiari, precum şi a entităților economice care trebuie să coopereze, în mod responsabil cu autoritățile şi să răspundă în mod activ împotriva pericolului de a fi implicați în acest fenomen.

Acesta este şi motivul pentru care am abordat în cadrul pezentei teme, necesitatea întocmirii la nivel national, a unei strategii unitare, în care să se regăsească norme şi atribuții pentru fiecare dintre actorii fenomenului de spălare a banilor.

Eforturile Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, rămân fără ecou dacă nu sunt susținute de către toți factorii de decizie implicați în combaterea fenomenului.

Instituțiile implicate în combaterea fenomenului de spălare a banilor trebuie să aibă o viziune complexă asupra fenomenului, privindu-l sub toate aspectele, respectiv: juridic, economic, social şi chiar moral.

Cooperarea internațională, în această perioadă, când putem afirma că nu mai există nici un fel de frontiere, pentru persoane sau bani, este foarte importantă în acțiunea de identificare şi limitare a fenomenului de spălare a banilor.

Elaborarea acestei lucrări nu ar fi fost posibilă fără sprijinul unor persoane din instituțiile de învățământ şi a celor de aplicare a legii. Mulțumiri speciale adresez domnului profesor universitar Dumitru Marius Paraschivescu care a influențat decisiv acest demers ştiințific.

CAPITOLUL I

CONTABILITATEA – SURSA INFORMAȚIILOR RELEVANTE ŞI ESENȚIALE ÎN CUNOAŞTEREA ŞI CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICO-FINANCIARE

1.1. Noțiunea şi conținutul informației contabile

Dezvoltarea societății omeneşti a condus imperios la conturarea unor reguli contabile, pornind de la simple calcule, în antichitate, până la normarea unei disciline ca ştiință de sine stătătoare, proces început în perioada interbelică.

De la apariția *Tratatului de contabilitate în partidă dublă al lui Luca Paciolo* şi până în prezent, "*contabilitatea în partidă dublă a evoulat substanțial de la rolul de cronicar al vieții unui agent economic*", ea devenind azi *" cel mai important instrument de arbitraj în jocul social al actorilor implicați în lumea afacerilor."*[1]

Primele tentative de reglementare a contabilității au avut loc în SUA, în anii 1933-1934, prin introducerea de reguli contabile care vizau societăățile cotate la bursă.

În aceeaşi perioadă, Germania introduce un "plan național contabil", aplicabil mai întâi, în industria aeronautică, ce reprezenta un set de reguli menite să asigure standardizarea contabilității costurilor din intreprinderile industriale.

În România, normalizarea contabilității începe prin elaborarea unor teorii cu privire la standardizarea unui plan de conturi unitar pe economia națională, în perioada 1930-1948, precum şi a unor modele de bilanțuri, cont de rezultate şi diferite anexe la bilanț.

---

[1] Feleagă N., Ionaşcu I., *Tratat de contabilitate financiară*, vol.I, Ed. Economică, Bucureşti, 1998, pag.7

Normalizarea sistemului de contabilitate din România a avut ca obiectiv de bază armonizarea legislației cu directivele europene în domeniu, în vederea îndeplinirii cerințelor de aderare la Uniunea Europeană, precum şi alinierea la Standardele Internaționale de Contabilitate, situație impusă de procesul de globalizare economică şi de dezvoltare a pieții de capital.

În condițiile dezvoltării economiei şi a pieței de capitral, în funcție de necesitățile utilizatorilor de informații contabile, a avut loc o delimitare între societățile comerciale tranzacționate pe piața de capital, companii, societăți naționale şi alte persoane juridice de importanță națională, față de celelate societăți comerciale, respectiv întreprinderile mici şi mijlocii, impunându-se astfel un sistem diferențiat de raportare a informațiilor financiare.

Informația în sens larg şi sub diferite ipostaze a pus stăpânire pe toate domeniile de activitate din zilele noastre.

" Informația apare ca rezultat al unui proces complex, prin care anumitor date li se atribuie semnificația stării sau dinamicii unui obiect, fenomen sau eveniment, în cadrul unor proceduri formale de prelucrare. Este elementul care leagă şi condiționează diferitele faze ale procesului rațional de coordonare şi control, aduce un plus de cunoaştere ce măreşte gradul de certitudine al individului în raport cu mediul înconjurător .[2]

Din punct de vedere filosofic informația este definită ca fiind " o ştire sau mesaj cu privire la fapte şi evenimente de orice fel, care trebuie înțelese, folosite şi transmise pentru a facilita realizarea obiectivului cuantificat ".[3]

Informația economică este aceea care transmite un "mesaj"cu privire la diferite laturi ale unor activități economice, al carei conținut se desprinde din datele primare, dar şi din cele prelucrate, referitoare la baza materială, la activitatea şi rezultatele obținute de entitatea economică.

Din sfera informațiilor economice fac parte şi informațiile contabile, cere stau la baza fundamentării activităților decizionale şi provin din conturile sintetice sau analitice şi din calculele de sinteză.

Informația contabilă este o informație economică specifică rezultată ca urmare a interpretării datelor contabilității prin metode, procedee şi instrumente proprii. Ea este reală, precisă, completă, operativă, reprezentând suportul deciziilor economice,

---

[2] M.D. Paraschivescu, Willi Pavaloaia – *Contabilitatea şi dezvoltarea economico-socială*, Ed. Tehnopress, Iasi, 1999, pg.99

[3] A.I. Popescu – Teorie şi practică în analiza sistemelor de conducere, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1977, vol.1, pg.84

financiare şi gestionare luate de manageri. Contabilitatea oferă informații complexe privind valoarea activelor, datoriilor, creanțelor, capitalurilor proprii, informații privind costurile produselor, lucrărilor executate, a cheltuielilor, veniturilor şi rezultatelor financiare (profit şi pierdere).[4]

Ca formă principală a evidenței economice, contabilitatea înregistrează, urmăreşte şi controlează numai acele laturi ale activității care pot fi exprimate valoric cu ajutorul etalonului bănesc. Ea se circumscrie unităților patrimoniale.[5]

Contabilitatea trebuie înțeleasă ca fiind un sistem de informare care permite producerea şi difuzarea de informații în vederea luării deciziilor. Astfel, contabilitatea poate fi considerată, cea mai importantă componentă a sistemului informațional, din următoarele considerente:

- majoritatea deciziilor la nivelul entităților sunt furnizate de contabilitate;
- permite managerilor, pe baza informațiilor, să aibă o imagine asupra întregii entități;
- face legătura cu celelalte componente ale sistemului informațional al entității economice (marketing, producție, personal, etc.).[6]

Principalul scop al contabilității este furnizarea informațiilor financiare privind entitatea economică. Informațiile financiare furnizate de un sisitem contabil sunt necesare factorilor de luare a deciziei pentru a-i ajuta să planifice şi să controleze activitățile entității economice. Informațiile de natură financiară sunt de asemenea necesare terților – beneficiarilor, creditorilor, potențialilor investitori, guvernului şi publicului – care au furnizat bani în afacere sau care au un anumit interes în activitatea respectivă, care se vor folosi de informația privind starea financiară şi rezultatele exploatării.

Pentru a furniza informații utile despre societățile comerciale, indiferent de tipul acestora, avem nevoie de unele mijloace pentru a urmări activitățile comerciale zilnice şi apoi pentru însumarea rezultatelor în rapoarte contabile. Toate metodele folosite de către o societate pentru a ține evidența activităților financiare şi prezentarea acestor activități în rapoarte contabile reprezintă sistemul contabil.

Contabilitatea, având ca obiectiv principal furnizarea unei imagini fidele asupra situației patrimoniului şi rezultatului entității econonice, cuprinde trei tipuri de activități:

---

[4] Epuran M., Babaița V., Imbrescu C., Teoria contabilității, Ed. Economică, Bucureşti, 2004, pag.29
[5] Rus I., Bazele Contabilității, Ed. Economică, Bucureşti, 2005, pag.19
[6] Briciu S., *Conmtabilitatea managerială*, Ed. Economică, Bucureşti, 2006, pag.13-14

- activitatea de evidență a operațiunilor economice, pentru cunoaşterea conținutului şi structurii reale a patrimoniului;
- activitatea de control, vizând asigurarea integrității materiale şi gestionării rentabile a valorilor economice componente ale patrimoniului;
- activitatea de informare şi comunicare privind situația patrimonială şi rezultatele unității economice pentru investitori, fiscalitate, parteneri de afaceri, organele de sinteză informațională şi previziune.

Această activitate vizează:

- asigurarea informațiilor de cunoaştere operativă şi analitică a activității unității economice, a situației elementelor patrimoniale şi a rezultatelor obținute, pentru managementul acesteia;

- prezentarea bilanțului contabil (autentificat de cenzori) însoțit de raportul de gestiune;

- prezentarea (publicarea) principalilor indicatori din bilanț şi din contul de profit şi pierderi pentru informarea acționarilor sau asociaților, clienților, furnizorilor, băncilor, altor persoane juridice şi fizice interesate.

În realizarea sa ca instrument de gestiune pentru unitatea economică şi ca instrument de informare şi comunicare pentru utilizatorii situațiilor financiare, contabilitatea se manifestă ca un sistem informațional.

" Privită ca sistem informațional, contabilitatea reprezintă un ansamblu de mijloace, procedee şi tehnici folosite pentru culegerea, prelucrarea stocarea şi evaluarea informațiilor privind starea şi mişcarea patrimoniului ".[7]

Elementele care alcătuiesc acest sistem sunt:

- sistemul de informații – principala componentă a sitemului informațional contabil;
- suporturile materiale de informații, care stochează şi redă informațiile;
- mijloacele de prelucrare a datelor, care folosesc la culegerea, prelucrarea şi evaluarea datelor;
- metodele de prelucrare a datelor bazate pe principiile contabilității;
- circuitele informaționale, reprezentând drumul pe care îl parcurg informațiile contabile de la emitent la utilizatorii acestora şi implicit feed back-ul lor.

---

[7] V. Pătruț – *Contabilitatea intreprinderii*, Bacău, 1995, pg.8

1.2. Producătorii şi utilizatorii informației contabile

" Dezvoltarea creditului şi a societăților comerciale pe acțiuni de la sfârşitul secolului al-XIX-lea şi începutul secolului al-XX-lea a pus în fața contabilității sarcina de a deveni un mediator între administratorii întreprinderilor şi ceilalți participanți la circuitul de valori (acționarii, creditorii, furnizorii, organele statului, clienți, salariați şi publicul larg). Pe lângă acest rol de mediator al raporturilor economico-sociale de favorizare a dialogului (negocierilor) dintre protagonişti, contabilitatea are şi menirea de a fi un ajutor al gestiunii întreprinderilor şi un auxiliar al puterii".[8]

Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate a elaborat cadrul general privind întocmirea şi prezentarea situațiilor financiare. Acest organism apreciază că orice situație financiară, componentă a ofertei informaționale a contabilității, trebuie să răspundă unor necesități reale de informare a utilizatorilor.[9]

Întreprinderea raportoare este întreprinderea pentru care există utilizatori de informații pentru care situațiile financiare reprezintă principala sursă de informații financiare.[10]

Protagoniştii principali ce utilizează informația contabilă sunt chiar producătorii şi utilizatorii acesteia.

Oferta de informații contabile este reprezentată de către cei care produc informația contabilă reprezentând ansamblul informațiilor disponibile pentru diverşi utilizatori.[11]

Producătorii de informații contabile nu sunt alții decât contabilii, profesioniştii care dispun, pe de o parte de cunoştințele de specialitate, iar pe de altă parte şi de toate datele existente în cadrul entității economice respective.

Toți aceştia asigură formarea ofertei de informații contabile, prin care înțelegem totalitatea informațiilor contabile obținute în cadrul sistemului contabil, precum şi căile de utilizare ale acestor informații.[12]

---

[8] Ioan Oprean, Irimie Emil Popa, C.E. Nistor, Delia Oprean, *Bazele contabilității. Logica înregistrărilor contabile. Aplicații practice.* , Ed.Dacia, Cluj Napoca, 2002

[9] Horomnea E., şi colaboratorii, *Bazele Contabilității*, Ed. Libris, Iaşi, 2006, pag.27

[10] Bojian O., *Bazele contabilității*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2004, pag.20

[11] Rus I., *Bazele contabilității*,Ed. Economică, Bucureşti, 2005, pag.39

[12] Cretoiu Gh., Bucur I., *Contabilitate. Fundamente si noul cadru juridic*, Ed. C.H. Beck, Bucuresti, 2007, pag.25

Astfel, cadrul general de întocmire şi prezentare a situațiilor financiare, elaborat de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate prevede că utilizatorii de situații financiare includ investitorii prezenți şi potențiali, personalul angajat, creditorii financiari, furnizorii şi alți creditori comerciali, clienții, Guvernul şi instituțiile acestuia, precum şi publicul.[13]

Toți aceştia folosesc situațiile financiare pentru a-şi satisface o parte din diversele lor necesități de informare.

Investitorii

Principalii parteneri ai întreprinderilor pe piața financiară sunt investitorii. Ofertanții de capital şi consultanții lor sunt preocupați de riscul inerent tranzacțiilor şi de beneficiul adus de investițiile lor. Ei au nevoie de informații pentru a decide dacă ar putea să cumpere, să păstreze sau să vândă.[14]

Acționarii sunt interesați şi de informațiile care le permit să evalueze capacitatea întreprinderii respective de a plăti dividente pentru acțiunile lor.

În concepția anglo-saxona informația contabilă trebuie să ofere investitorului o imagine cât mai fidelă asupra situației întreprinderii, în timp ce în concepția continentală regula contabilă de bază este prudența.[15]

Personalul angajat

Personalul angajat şi grupurile lor reprezentative (sindicate, etc.) sunt interesate de informații privind stabilitatea şi profitabilitatea întreprinderilor lor.

Angajații, ca principali furnizori de muncă, inclusiv, grupurile lor reprezentative (sindicatele) apelează la informații care converg către profitabilitatea şi continuitatea activității, care le sunt utile în aprecierea capacității întreprinderii de a oferi remunerații, pensii, participarea la profit, premii, precum şi alte aspecte sociale (locuri de muncă, asigurari de sănătate, etc.).[16]

---

[13] *Cadrul general de intocmire şi prezentare a situațiilor financiare elaborat de ISAB*, parag.9

[14] *International Accounting Standards Board-Standardele Internationale de Raportare Financiara*, Ed. CECCAR, Bucuresti, 2007, pag.36,37

[15] Matiş D., Achim S., Groşanu A., si colab., *Bazele contabilitatii*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2005,pag. 24

[16] Ristea M., coordonator, *Contabilitatea financiară a intreprinderii*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2005, pag18

În prezent, tinerii angajați sunt interesați în special şi de posibilitatea de a accede la funcții de conducere, cariera ocupând un loc foarte important în viața oricarui tânăr.

În Franța, la unitățile cu peste 3000 de salariați se întocmeşte un bilaț social. Acesta cuprinde informații privitoare la:

- angajarea şi oferta de muncă;
- remunerarea, participarea la profit şi cheltuielile de protecție socială;
- condițiile de igienă şi securitate;
- alte condiții de muncă;
- formarea profesională;
- relațiile profesionale;
- condițiile de viață ale salariaților şi familiilor lor în măsura în care acestea depind de întreprindere.[17]

Creditorii financiari

Creditorii financiari sunt terții; ei sunt interesați de informațiile care le permit să determine dacă împrumuturile acordate şi dobânzile aferente vor fi rambursate la scadență, sau dacă întreprinderea are resurse pentru a contracta un nou împrumut.

Cei mai importanți creditori financiari ai întreprinderilor sunt băncile. Acestea folosesc informațiile contabile, solicitând chiar fotocopii/originale ale unor documente contabile, pentru a analiza posibilitatea acordării de împrumuturi.

O alta informație importantă pentru creditorii bancari o reprezintă capacitatea întreprinderii debitoare de a crea profit, acesta reprezentând singura sursă de acoperire a dobânzilor aferente împrumuturilor.[18]

Furnizorii şi alți creditori comerciali

Aceştia sunt interesați de o serie de informații care să le permită să stabilească dacă sumele datorate vor fi plătite la scadență.

Creditorii comerciali nu sunt interesați ca respectiva întreprindere să aibă o continuitate îndelungată în activitate, decât dacă aceasta este principalul client si de care este dependent.

---

[17] Feleagă N., Ionaşcu I., *Tratat de contabilitate financiară*, vol.I, Ed. Economică, Bucureşti, 1998, pag. 52,53

[18] Feleaga N., Malciu L., Bunea St., *Bazele Contabilitatii*, Ed. Economica, Bucuresti, 2002, pag.37

De regulă, perioada care-i intereseaza este direct proporțională cu suma pe care o are de încasat de la respectiva întreprindere.

Furnizorii doresc o evaluare prudentă a patrimoniului debitorului, care să-i fereasacă de consecințele negative ale intrării în stare de insolvabilitate a acestuia. Există, prin excepție, şi o categorie de furnizori pe care nu-i interesează solvabilitatea cumpărătorului. Este vorba despre furnizorii care au fost plătiți anticipat sau în favoarea cărora s-au deschis acreditive de către cumpărător.[19]

În categoria acestora din urmă intra şi "*furnizorii-spălători de bani*" care, fie îşi asumă riscul de a nu mai fi plătiți integral, bunurile provenind din săvârşirea de infracțiuni, fie au legături strânse în respectiva intreprindere care le asigură garanția unor profituri aparent legale.

Clienții

Clienții sunt interesati de informații despre continuitatea activității unei întreprinderi, în special atunci când au o colaborare pe termen lung cu întreprinderea respectivă sau sunt dependenți de ea.[20]

De asemenea ei sunt interesați de calitatea materiilor prime folosite şi de calitatea produsului finit în comparație cu prețul.

Beneficiarii sau cumpărătorii produselor, lucrărilor şi serviciilor oferite de firmă, achită, de regulă, contravaloarea acestora ulterior livrării sau prestației efectuate de furnizor. De aceea, eliberați de riscul nerecuperării sumelor cuvenite, ei vor urmări continuitatea acrivității furnizorului, mai ales dacă acesta este un partener comercial dominant. Dacă plata achizițiilor efectuate a avut loc anticipat, aceşti clienți devin creditori ai firmei furnizoare, fiind incluşi în structura de "Clienți creditori". Interesele lor vor fi, în acestă situație, similare cu cele ale creditorilor, în general.[21]

Guvernul şi instituțiile sale

Statul şi instituțiile acestuia sunt interesate de activitatea desfăşurată de către întreprinderi pentru a hotărâ cu privire la alocarea resurselor, dar şi pentru stabilirea politicilor ce urmează a fi aplicate cu referire la acestea.

---

[19] Horomnea E., si colaboratorii, *Bazele contabilitatii*, Ed. Sedcom Libris, Iasi, 2006, pag.28

[20] *International Accounting Standards Board-Standardele Internationale de Raportare Financiara*, Ed. CECCAR, Bucureşti, 2007, pag.36-37

[21] Horomnea E., si colaboratorii, *Bazele contabilitatii*, Ed. Sedcom Libris, Iasi, 2006, pag.28

Acesta solicită informații şi pentru a reglementa activitatea întreprinderilor, pentru a determina politica fiscală şi ca baza pentru calculul venitului național şi al altor indicatori statistici similari.

De asemenea, se folosesc de informații concrete pentru a propune modificări legislative, aşa cum s-a întâlnit în cazul întreprinderilor mici şi mijlocii.

Totodată, instituțiile de aplicare a legii folosesc informațiile furnizate de către diferite analize ale situațiilor financiare în cazuri concrete când se conastată săvârşirea unor infracțiuni.

De fapt, aceste date sunt un punct de plecare, un prim pas în constatarea infracțiunilor de evaziune fiscală, bancrută frauduloasă, spălare de bani, etc.

Poliția judiciară, Parchetele şi instanțele judecătoreşti solicită, în toate cazurile în care s-au produs infracțiuni de natură economică administrarea ca probatoriu a expertizelor contabile, în scopul aflării adevărului şi tragerii la răspundere a celor vinovați.

Publicul

Întreprinderile influențează publicul într-o varietate de moduri. De exemplu, întreprinderile pot avea o contribuție substanțială la economia locală în multe feluri, având în vedere numărul de angajați şi colaborarea cu furnizorii locali.

Situațiile financiare pot ajuta publicul prin oferirea de informații despre evoluția recentă şi tendințele legate de prosperitatea întreprinderii şi a sferei activităților acesteia.

Publicul poate fi interesat de asemenea de posibilitatea oferirii unor noi locuri de muncă de către întreprinderea respectivă, de posibilitatea organizării de cursuri de calificare profesională, etc.

Deşi nu toate necesitățile de informație ale utilizatorilor nu pot fi satisfăcute de situațiile financiare, aşa cum am văzut mai sus, există cerințe comune tuturor utilizatorilor.

Responsabilitatea principală de a întocmi şi prezenta situațiile financiare ale întreprinderii revine conducerii acesteia. Managerii întreprinderilor sunt interesați şi de informațiile cuprinse în situațiile financiare, chiar dacă au acces la informații financiare şi de gestiune suplimentare, care ajută la realizarea proceselor de planificare, luare a deciziilor şi de control.

Conducerea întreprinderii are capacitatea de a determina forma şi conținutul unor astfel de informații suplimentare pentru a satisface propriile necesități.

În prezent s-a prefigurat, posibilitatea asigurării unei *publicități adecvate*, atât din partea întreprinderilor (manageri, salariați, etc.), dar şi din partea celorlați parteneri ai întreprinderii (clienți, furnizori, bănci, etc.), fiecare fiind interesat să-şi prezinte activitatea în cea mai bună lumină.

1.3. Eficiența informațiilor contabilității

Trăim astazi în lumea fascinantă a informației care se prezintă sub diferite ipostaze şi care îşi face loc în cele mai variate domenii ale teoriei şi practicii şi care tinde să devină un concept fundamental al ştiinței şi civilizației contemporane. Ritmul extrem de rapid al descoperirilor şi înnoirilor, ca şi perimarea fără precedent a cunoştințelor, au adus în prim plan rolul tot mai important al acesteia în procesul de conducere şi organizare a activității umane.[22]

Informația este o dată, cu caracter de noutate, care urmează a fi introdusă într-un context util şi plin de înțeles. Acesta dă valoare informației pentru anumite persoane şi satisface cerințele informaționale specifice. Astfel, informația este o resursă de bază pe care indivizii şi organizațiile trebuie să o dețină pentru a supraviețui şi reuşi în societatea contemporană, lucru ce conferă importanță sistemelor informaționale.[23]

Informația contabilă, deşi nu are o formă proprie este vehiculată şi utilizată prin intermediul unor suporturi materiale şi se obține în urma proceselor de prelucrare specifice. Apare astfel necesitatea existenței şi funcționării la nivelul entităților a sistemelor informaționale, din care fac parte, fără echivoc, structurile proprii contabilității, ca angrenaje de asigurare a fluxului continuu de informații contabile.[24]

Din punct de vedere strict etimologic cuvântul "eficiență" înseamnă obținerea unui rezultat dorit, ca urmare unei activități umane.

Eficiența este un criteriu de determinare a rezultatelor muncii, care se ia în considerare în analiza activității din orice domeniu.

Din analiza criteriului eficienței "în concordanță cu randamentul conducerii şi utilizării informațiilor în procesul de dirijare a activităților, constatăm că ea nu poate

---

[22] M.D. Paraschivescu, Willi Pavaloaia – *Contabilitatea si dezvoltarea economico-sociala*, Ed. Tehnopress, Iasi, 1999, pg.99

[23] Stoica M., *Sisteme informationale economice*, Ed. ASE, Bucuresti, 2005, pag.11

[24] Briciu S., *Contabilitatea manageriala, Aspecte teoretice si practice*, Ed. Economica, Bucuresti, 2006, pag.18

rezulta numai din relația între efortul depus şi efectul obținut. Schimbările pe care le determină informațiile în toate domeniile de activitate obligă la reconsiderarea posibilităților de cunoaştere a eficienței lor, atât la nivelul conducerii unității economice, cât şi a compartimentelor sale."[25]

Sub aspect calitativ, eficiența permite o bună evaluare a rezultatelor unei activități, dar şi posibilitatea de a stabili performanțele atinse într-un anumit sector de activitate şi evaluarea acestora în vederea stabilirii unor politici adecvate.

În unitățile economice informațiile contabilității au un rol deosebit de important în cunoaşterea şi analiza fenomenelor şi proceselor care stau la baza luării celor mai bune decizii.

"Informațiile contabilității se impun atât prin valoarea cognitivă pe care o au, cât şi ponderea ridicată pe care o dețin din totalul informațiilor economice."[26]

Eficiența deciziilor şi acțiunilor într-o unitate economică este influențată de modul cum sunt gestionate informațiile contabilității.

Astfel, în sfera aprovizionării, conturile contabilității financiare oferă informații despre furnizorii de materiale prime şi materii, depozitarea acestora. Aceste informații dau posibilitatea efectuării de analize comparative, ce vizează luarea celor mai ferme decizii în reducerea pierderilor de pe timpul transportului, depozitării şi reducerea costului de aprovizionare.

Contabilitatea financiară furnizează de asemenea, informații referitoare la politicile de vânzare şi modalitățile de derulare a proceselor de desfacere. Scopul final în acest caz este acela de a se ajunge la maximizarea rezultatelor şi minimizarea eforturilor.

Calculele de sinteză ale contabilității oferă numeroase informații cu privire la "reproducția mijloacelor de producție, gradul de utilizare a mijloacelor econoice", ceea ce reliefează particularitatea fiecărei unități economice şi puterea efortului propriu de care este capabilă.

Altfel spus, " contabilitatea este principala sursă de informații la nivelul întreprinderii".[27]

Rolul informațiilor contabilității este acela de a asigura desfăşurarea în condiții normale a activității unității economice, cu cât mai puține perturbații.

---

[25] M.D. Paraschivescu, Willi Pavaloaia – *Contabilitatea si dezvoltarea economico-sociala*, Ed. Tehnopress, Iasi, 1999, pg.106

[26] M.D. Paraschivescu, Willi Pavaloaia – *Contabilitatea si dezvoltarea economico-sociala*, Ed. Tehnopress, Iasi, 1999, pg. 107

[27] Feleaga N.,Ionaşcu I. – *Tratat de contabilitate financiara*, Ed. Economica, Bucuresti, 1998, pg.44

Informațiile utilizate cel mai adesea de către manageri "sunt furnizate în cea mai mare parte de către contabilitatea de gestiune, contabilitatea financiară produce şi ea informații pentru gestiunea curentă a clienților sau furnizorilor şi pentru fundamentarea deciziei de investiții şi finanțare".[28]

În orice unitate economică este necesară analiza corelației dintre cantitatea de informație contabilă, efectele ce pot fi obținute prin eliminarea neajunsurilor şi costul informației, ținând cont şi de tehnica de calcul existentă în prezent.

În literatura de specialitate se vorbeşte despre "starea entropică"[29] a unității economice, un anumit grad de dezorganizare, aflat în strânsă legătură cu cantitatea de informație contabilă.

Starea entropică, funcție de cantitatea de informații contabile depinde de un şir de rapoarte de forma (x/y), unde:

x = cantitățile de informații contabile existente

y = cantitățile de informații contabile necesare stabilității unității economice.

Dacă: x/y = 1, cantitatea de informație asupra procesului de aprovizionare furnizată de calculele contabilității este optimă, iar entropia este minimă;

x/y > 1 cantitatea de informație contabilă asupra procesului de aprovizionare depăşeşte necesarul;

x/y < 1 cantitatea de informație contabilă asupra procesului de aprovizionare este sub limita necesarului.

Aprecierea calitativă a informației contabile este o problemă ştiințifică foarte importantă, căreia literatura de specialitate nu i-a găsit o rezolvare deplină, deşi a fost tratată şi dezbătută în mai multe rânduri.

Calitatea informației contabile este strâns legată de actul de decizie şi conducere, de nivelul la care se află şi de gradul de necesitate pentru manager.

Calității informației contabile s-au dat diferite denumiri[30], respectiv: **utilitate, exactitate, vârstă, frecvență, oportunitate**, etc.

Obținerea informațiilor contabile este rezultatul unor procese informaționale a căror execuție necesită o anume perioadă de timp.

---

[28] Feleagă N.,Ionaşcu I. – *Tratat de contabilitate financiară*, Ed. Economică, Bucureşti, 1998, pg.45

[29] Wiener, Noubert – *Cibernetica sau ştiința comenzii şi comunicării la ființe şi maşini*, Ed. Ştiințifică, Bucureşti, 1966,pg.33-34

[30] Feleagă N.,– *Îmblânzirea junglei contabilității*, Ed. Economică, Bucureşti, 1996, pg.32-35

Vârsta informațiilor contabilității, exprimată prin unități de timp din momentul strângerii datelor şi până în momentul în care acestea folosesc în procesul decizional, are o mare legatură asupra calității deciziei.

Între vârsta informațiilor contabilității şi timpul de reacție al celui care ia decizii în funcție de acestea, există o relație directă.

Creşterea sau descreşterea vârstei informației contabile, conduce la creşterea sau descreşterea perioadelor de "optimizare-reglare şi invers".

Modernizarea tehnicilor de lucru ale contabilității (programele de contabilitate pe calculator, folosite deja) şi automatizarea proceselor informaționale din unitățile economice duce la o creştere a calității informației contabile şi la reducerea timpului de răspuns la aceste informații.

Având la bază aceste informații contabile" se poate gestiona şi dirija, în deplină cunoătință de cauză, întreaga activitate economico-financiară".[31]

1.4. Funcțiile contabilității şi rolul lor în prevenirea fraudelor economice

Conceptul de informație contabilă şi caracteristicile acesteia, ne îndreptățesc să tratăm, în continuare, funcțiile contabilității şi rolul lor în activitatea manageriala si in prevenirea fraudelor economice.

În literatura de specialitate, funcțiile contabilității sunt tratate în diferite moduri, cele mai potrivite fiind cele care le clasifică în:

- funcții social-culturale
- funcții economice

1.4.1. Funcțiile social-culturale

Odată cu dezvoltarea politicilor pieței unice a Uniunii Europene, conştientizarea diferențelor culturale a fost potențată. Intesificarea indentificării diferențelor, a creat ea însăşi, o mai mare conştientizare a elementelor naționale.[32]

---

[31] Călin Oprea., Ristea M., ş.a. – *Bazele contabilitatii*, Ed. Didactica şi Pedagocică, Bucureşti, 1997, pg.32

[32] www.ectap.ro

Creşterea funcţiei sociale a contabilităţii i-a făcut pe unii autori să o considere ca un joc solcial cu actorii (managerii, contabilii, acţionarii, etc) şi regizorii săi (instanţele de normalizare şi reglementare).[33]

Mulţi dintre autori consideră contabilitatea ca fiind o ştiinţă socială, pornind de la faptul că este o creaţie a omului, este influenţată de fenomene sociale şi putem afirma chiar că s-a dezvoltat odată cu societatea.

În vederea realizării scopului său în mediul social-cultural, contabilitatea îndeplineşte următoarele funcţii:

- funcţia instructiv-educativă;
- funcţia probantă sau de instrument de verificare şi de probă, generată de raţiuni juridice şi fiscale;
- funcţia partinică.[34]

1.4.1.1 Funcţia instructiv-educativă

În societatea actuală, instrucţia şi educaţia ocupă un loc foarte important, având în vedere rapiditatea cu care circulă informaţia în toate domeniile vieţii sociale.

Instrucţia de ordin contabil este cea care formează economiştii, experţii contabili, persoane care deţin, prin cunoştinţele dobîndite datele şi informaţiilor conform cărora sunt în măsură să aibă o viziune de ansamblu asupra poziţiei financiare a unei intreprinderi.

Tot mai mulţi tineri acced către instituţii de învăţământ care formează specialişti în domeniul economic, interesaţi fiind de deschiderea unor afaceri proprii.

Desfăşurarea activităţii de către contabili ca liberi profesionişti, reprezintă un pas important în dezvoltarea unei vieţi economice solide, cu influenţe tot mai puţine din partea politicului şi nu numai.

Contabilitatea este o disciplină care se studiaza, în prezent, în diferite instituţii universitare, nu numai în cele cu profil economic, printre acestea facultatea de drept fiind printre primele care a înţeles necesitatea studierii acestei discipline, studiu deosebit de important într-o economie de piaţă.

Încă din anul 1901, prof I.C.Panţu spunea că "studiul contabilităţii ar trebui introdus în toate păturile societăţii".

---

[33] Colasse B., *Contabilitate generala*, Ed. Moldova, Iaşi, 1995, pag.399.

[34] Paraschivescu M.D., Păvăloaia W., *Contabilitatea şi dezvoltarea economico-socială*, Ed. Tehnopress, Iaşi, 1999, pag.133-134

Contabilitatea ar trebui să fie astfel studiată şi aplicată încât să fie o mărturie loială a trecutului, un ghid indispensabil al prezentului şi un consilier preţios al acţiunilor viitoare, în orice sector de viaţă în care se nasc şi se dezvoltă activităţi şi organisme creatoare de mişcări de valori.[35]

1.4.1.2. Funcţia probantă

Funcţia probantă sau de instrument de verificare şi de probă, generată de raţiuni juridice şi fiscale rezidă în însăşi natura contabilităţii, aceea de "memorie scrisă a tranzacţiilor unei firme".

Prin lege sunt stipulate o serie de prevederi conform cărora comercianţii sunt obligaţi să ţină contabilitatea într-un anumit fel, atât conform normelor contabile, cât şi juridice.

Atât în codul penal, cât şi în alte legi speciale sunt prevăzute mai multe infracţiuni economice, de la evaziune fiscală şi bancrută frauduloasă, până la spălare de bani şi constituire in grup infracţional organizat.

Toate infracţiunile economice au ca mijloc de probă primordial expertizele contabile judiciare, care se întocmesc în fiecare caz în parte, pentru stabilirea adevărului.

Aceste expertize contabile judiciare sunt solicitate, în faza de urmărire penală sau în faza de judecată de către instituţiile de aplicare a legii.

Informaţia contabilă are capacitatea de a dovedi producerea efectivă a faptelor şi confirmă faptele care atrag răspunderi materiale pentru pagubele produse.[36]

În cazurile penale probele cu documente sunt alături de probele fizice cele mai importante. Probele cu documente includ: contracte, documentele contabile, documentele bancare, scrisori şi nu în ultimul rând documentele în format electronic, utilizate tot mai des în ultima perioadă.

---

[35] Paraschivescu M.D., Păvăloaia W., *Contabilitatea şi dezvoltarea economico-socială*, Ed. Tehnopress, Iaşi, 1999, pag.135-136

[36] Idem 37, pag.137,138

1.4.1.3. Funcția partinică

Contabilitatea are la bază o serie de principii teoretice şi metodologice generale, ca orice ştiință.

Contabilitatea are legături strânse cu economia politică de la care preia toate categoriile economice de bază şi care reflectă esența fenomenelor şi proceselor economice care intră în obiectul ei de cercetare.

Între contabilitate şi drept sunt statornicite legături sub raport teoretic şi practic determinate de obiectul şi metoda lor. În timp ce dreptul reglementează relațiile sociale printre care şi cele care au un conținut economic, prin calculele contabilității se evidențiază raporturile economico-juridice care iau naştere între unitățile social economice pe de o parte şi partenerii lor (statul, alte unități economice, asociații sau acționarii, etc.) pe de altă parte, în baza normelor legale.

1.4.2. Funcțiile economice ale contabilității

Nu putem vorbi despre contabilitate altfel decât în termeni economici şi sociali, ceea ce ne îndreptățeşte să o considerăm ca făcând parte din marea familie a ştiințelor sociale.

Totodată, în literatura de specialitate contabilitatea este considerată "o adevărată ştiință economică". Nici nu poate fi altfel atâta vreme cât contabilitatea are ca obiect principal reflectarea şi măsurarea faptelor economice ce afectează întreprinderea.

În literatura de specialitate, contabilitatea este considerată o ştiință socială, economică şi aplicativă.

Contabilitatea este o ştiință *socială* [37]:

- este o creație a ființei umane;
- reflectă fenomene, activități şi fapte sociale;
- se adresează grupurilor de utilizatori care fac parte din societate;
- informațiile contabile influențează comportamentul oamenilor, determină schimbări sociale;
- informațiile contabile sub forma evenimentelor şi tranzacțiilor sunt generate de întreprinderi care fac parte din societate;

---

[37] D. Matiş (coordonator), *Bazele contabilității*, Editura Alma Mater Cluj Napoca 2005, pg. 22

- este dependentă sau influențată de fenomene sociale, economice, juridice, politice;

- furnizează prin intermediul situațiilor financiare (bilanț, cont de rezultate, etc) informații ce stau la baza luării deciziilor, cu impact asupra unei game largi de (investitori, angajați, creditori, clienți, guvern, cetățeni, ca membrii ai societății).

Având în vedere că ştiința contabilă recurge la metodologii de cercetare care aparțin științelor reale, dar şi celor teoretice considerăm obiectul său de cercetare ca fiind unul aplicativ.

Contabilitatea este o *ştiință aplicativă* [38]:

- acționează într-un mediu real şi concret, deci reflectă fenomene reale (cumpărări, vânzări, plăți, încasări);

- presupune aplicarea unor cunoştințe acumulate în lumea reală sau concretă.

Contabilitatea are rolul de a consemna şi gestiona fapte şi evenimente economice reale, din activitatea întreprinderilor, băncilor, instituțiilor publice, etc şi de a furniza informații complete şi pertinente asupra poziției şi performanțelor financiare entităților.

Contabilitatea stabileşte principiile de bază şi regulile pentru evidențierea fluxurilor şi circuitului schimburilor dintre diferiți agenți economici, precum şi pentru măsurarea, adică cuantificarea acestor fluxuri în vederea punerii la punct a unor politici economice.

În vederea realizării acestor deziderate contabilitatea îndeplineşte mai multe funcții de natură economică:

- funcția de observare-reflectare a tranzacțiilor întreprinderii, în scopul determinării periodice a situației patrimoniale şi financiare şi a rezultatului;

- funcția de calcul;

- funcția de satisfacere a cerințelor informaționale ale analizei contabile şi a celei financiare;

- funcția de control;

- funcția previzională.

Manifestarea concretă a acestor funcții în cunoaşterea şi măsurarea fenomenelor economico-financiare trebuie văzută ca un tot unitar. Interdependența în acțiune se amplifică pe măsură ce contabilitatea îşi modernizează tehnica de lucru şi

---

[38] N. Feleagă, Ion Ionaşcu – *Tratat de contabilitate financiară*, Editura Economică, 1998, pag. 24

își actualizează conținutul principiilor şi postulatelor sale. Modelarea matematică şi implementarea structurilor de inteligență artificială oferă posibilitatea deplină de acțiune a funcțiilor contabilității.[39]

1.4.2.1. Funcția de observare-reflectare a tranzacțiilor

Această funcție permite o observare ştiințifică şi o reflectare cronologică a evoluției in timp a mişcărilor de valori exprimate în bani şi rezultatele finale ale acestor transformări.

Toate aceste înregistrări se realizează cu ajutorul conturilor, prin formularea articolelor contabile.

Contabilitatea este arta de a înregistra şi sistematiza, într-un mod semnificativ, valoarea monetară a tranzacțiilor comerciale şi a evenimentelor cu caracter financiar, de a întocmi documentele contabile de sinteză şi de a interpreta rezultatele.[40]

Putem considera că această funcție este pe atât de importantă, pe cât este de evidentă, având în vedere că reflectă în mod sistematic starea şi schimbările din elementele patrimoniale, precum şi rezultatele activității organismului economic.

1.4.2.2. Funcția de calcul

Funcția de calcul se întâlneşte la toate conturile şi pe baza ei se calculează situația tuturor elementelor patrimoniale în diferite momente ale activității economice, se calculează costul efectiv al producției, rezultatele financiare etc.

Contul contabil reprezintă elementul specific al metodei contabile care se foloseşte în scopul ordonării, grupării şi sistematizării specifice a informației economico-financiare privitor la existența şi mişcarea elementelor patrimoniale.

Contabilitatea reprezintă cel mai tipic calcul economic, având drept scop calculul costurilor şi rezultatelor financiare.

Contabilitatea foloseşte mai multe tipuri de calcul, cele mai importante fiind:

- calculele *cronologice,*
- calculele *periodice de sinteză,*
- calculele *previzionale*

---

[39] Paraschivescu M.D., Păvăloaia W., *Contabilitatea şi dezvoltarea economico-socială*, Ed. Tehnopress, Iaşi, 1999, pag.140-141

[40] Rus I, *Bazele contabilității*, Ed. Ecconomică, Bucureşti, 2005, pag.142-143

Mijlocul de calcul prin care această funcție se materializează în mare parte în procesul de lucru este *contul*.

Operațiile economice şi financiare produc, la nivelul fiecărui agent economic, modificări asupra posturilor din activul şi pasivul bilanțului, redând practic o contabilitate de situație. Rolul unei "contabilități de evoluție" trebuie să permită cunoaşterea de către factorii de decizie la momentul oportun atât a existențelor, cât şi a modificărilor elementelor patrimoniale. Acest rol revine unui procedeu specific al metodei contabilității, numit *cont*.[41]

1.4.2.3. Funcția de analiză

Funcția de analiză a contabilității îmbracă două modalități:

* *analiza contabilă* în vederea stabilirii corespondenței conturilor;

**analiza activității economice şi financiare* a intreprinderii pe baza calculelor periodice de sinteză.

Pentru a stabili corespondențe conturilor, mişcările de valori trebuie să fie analizate. Baza rațională pentru analiza contabilă a mişcărilor de valori sub raport economico-juridic o constituie conceptul fundamental al teoriei contabilității, egalitatea de bilanț Activ = Pasiv.

Analiza contabilă a mişcărilor de valori trebuie să stabilească:

- ce elemente se modifică prin influența unei operațiuni singulare sau a unui grup de operațiuni inseparabile şi, dintre elementele în cauză, catre aparțin activului şi care pasivului;
- ce conturi trebuie să intervină pnetru a înregistra mişcările respective şi din ce serie de conturi face parte fiecare cont;
- în ce elemente de activ şi de pasiv se produc creşteri şi deduceri.

Analiza fiecărei operații economice permite cercetarea desfăşurării întregului proces de producție şi prin aceasta se realizează cunoaşterea situației, cauzele, efectele şi măsurile indicate în scopul conducerii proceselor economice.

În procesul de producție, analiza mişcărilor de valori vine să completeze calculul contabil arătând care este ponderea fiecărui consum în totalul costului, indicând unde se pot face economii. Ea permite constatarea locurilor unde se produc abateri de la program cu arătarea cauzelor, studierea corelației dintre costul de producție şi prețul de vânzare pentru determinarea rentabilității pe produs.

---

[41] Rus I, *Bazele contabilității*, Ed. Ecconomică, Bucureşti, 2005, pag.247

În economia de piață actuală, contabilitatea nu-şi mai găseşte justificarea numai prin înregistrarea mişcărilor de valori, ea trebuie să acorde prioritate muncii de anliză a acestora. Analiza mişcărilor de valori este strâns legată de creşterea eficienței economice.

Această orientare a fost subliniată şi la cel de-al IX-lea Congres Internațional de Contabilitate, în cadrul căruia s-a vorbit chiar de "noua funcție a contabilității", subliniindu-se; "Contabilul tradițional îşi folosea cea mai mare parte din timpul său cu înregistrarea materială a operațiilor. Datorită acestui fapt, el nu dispune deloc de timpul necesar pentru efectuarea analizei şi controlului. Menirea lui se va schimba pe măsură ce datele vor fi înregistrate automat pe calculatoare. Atunci, eliberat de preocuparea sa aritmetică, contabilul va trebui să-şi îndrepte întreaga atenție spre analiza şi critica rezultatelor ce le vor fi comunicate de sistem într-o formă relativ amănunțită".

Analizele comparative ce intervin în cunoaşterea de ansamblu şi de detaliu a activității economice şi financiare a intreprinderii pe baza calculelor periodice de sinteză constituie un complement ce conferă contabilității, înțelesul său adevărat.

Pe baza calculelor comparative se analizează două aspecte:

- situația mijloacelor şi a resurselor;
- gestiunea perioadei cu rezultatele obținute.

Prima analiză este bazată pe conținutul bilanțului şi are drept scop să cerceteze unele corelații dintre resurse şi mijloace, structura şi componența acestora, etc., pentru a trage concluzii cu privire la raportul dintre mijloacele de care dispune intreprinderea şi obiectvivele pe care le are de înfăptuit, raportul dintre activele fixe şi cele circulante, dintre resursele proprii şi cele împrumutate.

Analiza gestiunii perioadei supune unei examinări consumurile şi realizările în cursul perioadei, pentru a scoate la iveală factorii care au determinat rezultatele obținute de intreprindere. Analiza se extinde şi asupra situației beneficiilor şi pierderilor în care sunt concentrate rezultatele financiare ale gestiunii din perioada dată.

În investigarea şi cercetarea cazurilor de spălare de bani această funcție a contabilității este foarte importantă.

În prezent, cunoşterea de către anchetatori a tehnicilor contabile este obligatorie iar principalele calități pentru o analiză financiară reuşită sunt:

- familiarizarea cu practicile şi terminologia comercială şi bancară;
- cunoaşterea metodelor şi tehnicilor contabile;
- cunoaşterea surselor şi metodelor de informare;

- abordarea metodică a analizei;
- capacitatea de a analiza rezultatele analizei.

1.4.2.4. Funcția de control

În timp, s-au succedat diferite concepții ale funcției de control:

- *concepția clasică* este reflectată de sintagma "a prevedea, a organiza, a comanda şi a controla", prin care controlul este conceput de o manieră restrictivă (el reprezintă, înainte de toate, un proces de supraveghere) şi puțin explicit (poate utiliza instrumente diverse care nu sunt precizate);
- *concepția cibernetică:* controlul este conceput ca un proces de pilotaj şi de regularizare; se consideră că metoda de gestiune cea mai eficace constă în aceea că procesul de control nu repune în cauză relevanța scopurilor şi obiectivelor urmărite;
- *abordarea sistemică* (utilizată şi în prezent): se bazează pe ideea lui Aristotel conform căreia „întregul reprezintă mai mult decât ansamblul de părți coordonate în vederea atingerii unor obiective; rolul controlului este de a garanta o finalizare corectă a sitemului şi de a face astfel încât cuplajele între sisteme să permită orientarea spre obiective".[42]

Funcția de control a contabilității este inseparabil legată de funcția de înregistrare şi funcția de informare a acesteia. Nu se pot controla decât acele fenomene şi procese economice economico-financiare care au fost în prealabil reflectate în evidențe.

Funcția de control constă în verificarea cu ajutorul datelor contabile a modului de păstrare şi utilizare a valorilor materiale şi băneşti, de gospodărire a resurselor, verificarea gradului de realizare a indicatorilor previzionați, a termenelor de achitare a datoriilor față de terți şi de recuperare a drepturilor, controlul respectării disciplinei financiare.

Datele din contabilitate şi documentele justificative servesc ca mijloc de probă în justiție pentru a dovedi realitatea unei operații, răspunderea materială, respectiv vinovăția sau nevinovăția persoanelor care au participat la efectuarea ei. De remarcat faptul că funcția de control gestionar nu se întâlneşte la celelalte forme ale evidenței economice.[43]

---

[42] Feleagă L., Feleagă N., *Contabilitatea financiară. O abordare europeană şi internațională*, Ed. Economică, Bucureşti, 2007, pag.149

[43] Epuran M., Băbăiță V., Imbrescu C., *Teoria contabilității*, Ed. Economică, Bucureşti, 2004, pag.44

1.4.2.5. Funcția previzională

Contabilitatea nu se limitează doar la oglindirea activității agenților economici, datele ei reprezentând o sursă exactă şi completă pentru analiza economico-financiară a activității şi a stabilirii rezultatelor, dând posibilitatea descoperirii tendințelor viitoare, a fenomenelor şi proceselor economice, adică a prevederii lor şi a luării deciziilor curente şi de perspectivă.[44]

Prin previziune se înțelege un proces de prevedere,întemeiat pe cunoaşterea unor legi sau legislații obiective, fie a unui fenomen existent, dar neconstatat încă experimental, fie a unui fenomen sau eveniment care urmează să se producă în viitor, fie a tendinței generale de dezvoltare a unui proces sau sistem.

Această funcție rezidă în caracterul dinamic al indicatorului "cost" şi se înfăptuieşte sub două forme: *planificarea sau bugetarea costurilor* şi *prognoza* lor.

- *Planificarea (bugetarea) costurilor* se efectuează cu precădere la nivel microeconomic; ea se concretizează în principiu prin antecalcularea nivelului şi structurii costului pentru fiecare produs în parte, precum şi pentru întreaga producție programată a se fabrica de către intreprindere. Prin *planificare*, costurile devin parte integrantă a sistemului general de indicatori, pe baza căruia este organizată şi condusă activitatea intreprinderii.

Previziunea nu elimină neprevăzutul, dar poate elimina sau reduce consecințele negative ale neprevăzutului.[45]

---

[44] Munteanu V., coordonator, *Bazele contabilității*, Ed. Luminalex, Bucureşti, 2003, pag.35

[45] Paraschivescu M.D., Păvăloaia W., *Contabilitatea şi dezvoltarea economico-socială*, Ed. Tehnopress, Iaşi, 1999, pag. 165.

CAPITOLUL II

SITUAȚIILE FINANCIARE – SINTEZE CONTABILE CU ROL DETERMINANT ÎN PREVENIREA FENOMENULUI DE SPĂLARE A BANILOR

2.1. Principiile contabile instituite cu ocazia întocmirii situațiilor financiare

Principiile contabile sunt reguli sau directive (convenții contabile) care ajută producătorii de informații contabile la măsurarea, clasificarea şi prezentarea informațiilor financiare. Totodată, ele constituie reguli foarte generale, care pot fi puse în aplicare în mai multe moduri ce dau naştere mai multor norme contabile.[46]

Principiile contabile general admise sunt subordonate obiectivului fundamental al contabilității, şi anume, acesta trebuie să prezinte o imagine relevantă şi credibilă asupra activelor şi datoriilor, a situației financiare şi a rezultatului.[47]

Pornind de la diversitatea de principii şi reguli, acestea au fost grupate în: *principiile înregistrării şi ținerii contabilității, principiile partidei duble, principiile cuantificării, principiile observării şi principiile responsabilității.*[48]

Evaluarea posturilor cuprinse în situațiile financiare anuale simplificate ale unei entități economice se efectuează în conformitate cu principiile generale ale contabilității.

2.1.1.Principul permanenței metodelor

Acesta presupune continuitatea aplicării aceloraşi reguli şi norme privind evaluarea, înregistrarea în contabilitate şi prezentarea elementelor de activ şi de pasiv

---

[46] Feleagă N., Ionaşcu I., *Tratat de contabilitate financiară*, vol I, Ed. Economică, Bucureşti, 1998, pag.354

[47] Călin Oprea, Ristea M., *Bazele contabilității*, Ed. Didactică şi Pedagogică, 2004, Bucureşti, pag. 30

[48] B. Colasse, *Contabilitate generală*, ed. a-IV-a, Ed. Moldova, Iaşi, 1995, pag.46

şi a rezultatelor, asigurând *"comparabilitatea în timp şi spaţiu"*[49] a informaţiilor contabile.

Având în vedere acest principiu şi existenţa unei globalizări tot mai accentuate în ultimii ani, la nivel european, ţara noastră a aprobat acte normative în vederea uniformizării metodelor şi practicilor contabile cu directivele europene.

IAS nr. 1 stabileşte că modificarea politicilor contabile poate avea loc atunci când:

- prin această modificare se asigură o prezentare mai adecvată a evenimentelor şi tranzacţiilor;
- au loc schimbări semnificative în natura activităţii unei întreprinderi;
- au loc modificări ale standardelor şi reglementărilor contabile (uneori şi fiscale), etc.

2.1.2. Principiul prudenţei

Acest principiu "constă în aprecierea rezonabilă a faptelor, astfel încât să se evite riscul transferului asupra viitorului, a incertitudinilor prezentului, incertitudini ce pot greva patrimoniul şi rezultatele unei unităţi economice".[50]

Conform definiţiilor elaborate de IASC " prudenţa înseamna includerea unui grad de precauţie în exercitarea raţionamentelor necesare pentru a face estimările cerute în condiţii de incertitudine, astfel încât activele şi veniturile să nu fie supraevaluate, iar datoriile şi cheltuielile să nu fie subevaluate. Totuşi, exercitarea prudenţei nu permite de exemplu, constituirea de rezerve ascunse sau provizioane excesive, subevaluarea deliberată a activelor sau veniturilor, dar nici supraevaluarea deliberată a datoriilor sau cheltuielilor, deoarece situaţiile financiare nu ar mai fi neutre şi de aceea nu ar mai avea calitatea de a fi credibile."[51]

Normele contabile româneşti actualizate[52] stipulează că valoarea oricărui element trebuie determinată pe baza principiului prudenţei.

Pentru respectarea acestui principiu se vor avea în vedere următoarele aspecte:

---

[49] Idem 34, pag.344
[50] Ioan Oprean, Irimie Emil Popa, ş.a. – Bazele contabilităţii, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002, pg. 75
[51] Standardele Internaţionale de Raportare Financiară, Ed. CECCAR, Bucureşti, 2007, pag.42
[52] Reglementări aprobate prin O.M.F.P. 1752/2005, Cap. I, secţiunea 5, par.44

- se vor lua în considerare numai profiturile recunoscute până la data încheierii exercițiului financiar;
- se va ține seama de toate obligațiile previzibile şi pierderile potențiale care au luat naştere în cursul exercițiului financiar încheiat sau pe parcursul unui exercițiu anterior, chiar dacă asemenea obligații sau pierderi apar între data încheierii exercițiului şi data întocmirii bilanțului.
- se va ține seama de toate ajustările de valoare datorate deprecierilor, indiferent dacă rezultatul exercițiului este profit sau pierdere.

2.1.3. Principiul independenței exercițiului

Acest principiu se referă la secționarea activității unei unități economice în exerciții contabile şi fiscale, pentru o bună informare asupra performanțelor acesteia şi pentru înlesnirea obținerii informațiilor comparate.

Se vor lua în considerare toate veniturile şi cheltuielile corespunzătoare exercițiului financiar pentru care se face raportarea, fără a se ține seama de data încasării sumelor sau a efectuării plăților.

Conform acestui principiu, efectele tranzacțiilor şi ale altor evenimente sunt luate în calcul din momentul când acestea s-au produs şi nu atunci când intervine plata sau încasarea de echivalent de lichidități sau lichidități.[53]

Exercițiul contabil se suprapune de regulă cu anul calendaristic.

2.1.4. Principiul continuității activității

Acest principiu presupune ca entitatea economică să îşi continue în mod normal activitatea într-o perioadă viitoare previzibilă, fără a intra în stare de lichidare sau reducere semnificativă a activității.

Dacă administratorii unei unități economice au luat cunoştință de unele elemente de nesiguranță legate de anumite evenimente care pot duce la incapacitatea acesteia de a-şi continua activitatea, aceste elemente trebuie prezentate în notele explicative la situațiile financiare.

Continuitatea activității unei persoane juridice "impune evaluarea elementelor patrimoniale cu ocazia inventarierii şi închiderii exercițiilor la valoarea lor actuală sau de utilitate, iar cheltuielile şi veniturile care privesc perioadele viitoare se stochează

---

[53] Rus I, Bazele contabilității, Ed. Economică, Bucureşti, 2005, pag.73

în bilanț, ele neafectând rezultatele exercițiului care se încheie. Dacă continuitatea activității nu este asigurată, atunci se renunță la aplicarea principiilor prudenței, permanenței metodei şi independenței exercițiului". [54]

Aplicarea acestui principiu legitimează numeroase practici contabile cum sunt:

- decuparea (separarea) vieții întreprinderii în exerciții financiare sau contabile în funcție de care se stabilesc situația patrimoniului, situația financiară şi rezultatele obținute;
- utilizarea costului istoric şi valorii actuale (de utilitate) în evaluarea activelor şi pasivelor, cheltuielilor şi veniturilor;
- delimitarea în timp a cheltuielilor şi veniturilor;
- separarea activelor în active imobilizate şi active circulante, fiecare structură cu regim diferit de înlocuire;
- diferențierea pasivului în pasiv pe termen lung şi pasiv pe termen scurt;
- sensibilizarea contabilității la factorul inflaționist.[55]

2.1.5. Principiul evaluării separate a elementelor de activ şi de pasiv

Pentru stabilirea valorii totale corespunzătoare unei poziții din bilanț se va determina separat valoarea aferentă fiecărui element individual de activ sau de pasiv.

Astfel, valoarea stocului de produse finite se determină în funcție de costul de producție efectiv al fiecărui sortiment de produse aflate în stoc.

2.1.6. Principiul intangibilității bilanțului de deschidere

Acest principiu presupune ca bilanțul de deschidere al unui exercițiu financiar s corespundă bilanțului de închidere al exercițiului precedent.

Rezultă că, după depunerea situațiilor financiare, după aprobarea bilanțului şi a contului de profit şi piedere nu se mai admite, de regulă, efectuarea unor corecturi asupra conținutului lor, acestea înregistrându-se în contabilitatea noului exercițiu care începe.

---

[54] Ioan Oprean, Irimie Emil Popa, ş.a. – Bazele contabilității, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002, pg. 77
[55] Munteanu V., coordinator,Bazele Contabilității, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2003, pag. 76-77

IAS nr. 8 prevede că în situația în care în perioada curentă se descoperă *erori fundamentale* produse în perioadele precedente, pentru asigurarea comparabilității între exercițiile contabile este necesar să se recalculeze informațiile corespunzătoare perioadelor precedente. De asemenea, pentru asigurarea comparabilității ele trebuie aplicate retroactiv.

2.1.7. Principiul necompensării

Acesta presupune evaluarea şi înregistrarea separată a elementelor de activ şi de pasiv, precum şi veniturile şi cheltuielile.

Standardul Internațional de Contabilitate (IAS nr. 1, pct.33) stipulează că activele şi datoriile nu trebuie compensate decât atunci când compensarea este cerută sau permisă de un alt standard sau de o reglementare legală. În caz de lichidare a unei societăți comerciale, compensarea activelor (creanțelor) cu datoriile unei terțe persoane reprezintă un delict.

Veniturile şi cheltuielile se pot compensa numai dacă un IAS cere sau permite acest lucru, sau numai atunci când câştigurile şi pierderile provin din aceeaşi tranzacție sau eveniment, sau din tranzacții sau evenimente similare şi aceste câştiguri sau pierderi sunt semnificative.

2.1.8. Pragul de semnificație

Orice element care are o valoare semnificativă trebuie prezentat separat în cadrul situațiilor financiare. Elementele cu o valoare nesemnificativă care au aceeaşi natură sau funcții similare trebuie însumate, nefiind necesară prezentarea lor separată.

Informațiile furnizate de contabilitate trebuie să fie *relevante*, adică să fie selecționate şi filtrate astfel încât costul acestora să fie mai mic decât avantajele pe care acestea le produc la utilizatori.

O informație este semnificativă din punct de vedere contabil, numai dacă este utilă pentru beneficiari, dar pragul de semnificație este o mărime relativă, el depinde de nivelul ierarhic al utilizatorilor, de mărimea şi specificul unităților patrimoniale, precum şi de alți factori.

2.1.9. Prevalența economicului asupra juridicului

Prin acest principiu se subliniază faptul că informațiile prezentate în situațiile financiare trebuie să reflecte realitatea economică a evenimentelor şi tranzacțiilor, nu numai forma lor juridică.

Acest principiu este foarte important pentru prezentarea unor informații clare şi cu un conținut substanțial economic.

2.1.10. Costul istoric

Cunoscut şi sub denumirea de "principiul costului de origine", principiul costurilor istorice constă în conservarea, la nivelul structurilor bilanțiere a valorilor de intrare care sunt valori istorice. Bazat pe ipoteza unității monetare stabile, principiul costurilor istorice constă în respectarea valorii nominale a monedei fără a se ține seama de variațiile puterii sale de cumpărare. Deşi nu este prevăzut explicit in regulament, acest principiu acționează şi în contabilitatea românească.

Determinarea bazei de măsurare, utilizată pentru constatarea diferitelor elemente patrimoniale în documentele de sinteză, a reprezentat una din problemele cele mai dificile ale contabilității. În practică şi în teoria contabilă, au fost acreditate mai multe baze de măsurare: costul de înlocuire, valoarea netă de realizare, valoarea economică şi costul istoric. Producătorii şi utilizatorii de documente de sinteză au apreciat că, în măsurarea şi în prezentarea informației contabile cel mai util ar fi costul istoric deoarece prezintă avantajul dat de fiabilitatea sa.[56]

---

[56] Feleagă N., Ionaşcu I., Tratat de contabilitate financiară, vol.I, Ed. Economică, Bucureşti, 1998, pag.357

2.2. Forma şi conținutul informațional preventiv al informațiilor din situațiile financiare

2.2.1. Aspecte preliminarii

Ordinule nr. 1752/2005 şi 2374/2007 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene arată că situațiile financiare simplificate cuprind:

- bilanțul
- contul de profit şi pierderi
- politici contabile şi note explicative

"Situațiile financiare trebuie identificate şi separate în mod clar de alte informații ".[57]

Mai mult decât atât se impune ca o serie de informații să fie subliniate pentru o înțelegere corespunzătoare a informațiilor prezentate şi acestea vizează:

- denumirea unității economice;
- dacă situațiile financiare se referă la întreprinderea individuală sau la un grup de întreprinderi;
- perioada pentru care sunt întocmite situațiile financiare;
- moneda de raportare;
- nivelul de precizie utilizat în prezentarea cifrelor din situațiile financiare.

Situațiile financiare trebuie prezentate anual. Există şi circumstanțe execepționale când situațiile financiare sunt prezentate pe o perioadă mai mare sau mai scurtă de un an, situație în care întreprinderea trebuie să specifice:

- motivul folosirii unei alte perioade decât cea de un an;
- faptul că sumele comparative pentru contul de profit şi pierderi, modificările capitalurilor proprii, fluxurile de numerar şi notele aferente nu sunt comparabile.

---

[57] D.M. Paraschivescu – *Contabilitate financiară*, Ed. Moldavia Bacău, 2003, pg. 37

2.2.2. Prevederi referitoare la bilanț şi analiza structurii acestuia

Bilanțul este documentul contabil de sinteză care "fotografiază", la un moment dat, situația patrimonială şi financiară a unei întreprinderi. El redă, sub formă de tabel sau în listă, ansamblul resurselor de care dispune întreprinderea la o anumită dată, ca şi utilizările acestora la aceeaşi dată, indicând rezultatul pe care l-a obținut întreprinderea în cursul exercițiului financiar.

Din bilanț se desprinde originea şi folosirea fondurilor de care dispune întreprinderea: *originea* fondurilor o constituie capitalurile proprii (ce aparțin acționarilor şi asociaților, provizioanele pentru riscuri şi cheltuieli) şi datoriile (de exploatare, financiare) şi sunt cuprinse în *pasivul* bilanțului.

Utilizările fondurilor puse la dispoziția întreprinderii, cu titlu durabil sau activ imobilizat, şi utilizările cu titlu provizoriu şi ciclic, sau activ circulant, sunt prezentate în *activul* bilanțului.

Bilanțul reflectă *poziția financiară* a întreprinderii, respectiv capacitatea acesteia de a se adapta schimbărilor mediului, oferind informații esențiale despre capacitatea acesteia de a degaja *fluxuri viitoare* de numerar şi echivalente de numerar şi despre necesitățile viitoare de resurse.

Structura bilanțului, aşa cum este prevăzută şi în Ordinele nr. 1752/2005 şi 2374/2007, pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, este următoarea:

1. ***Active imobilizate:***
   - Imobilizări necorporale
   - Imobilizări corporale
   - Imobilizări financiare.
2. ***Active circulante:***
   - Stocuri
   - Creanțe (sumele ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an sunt prezentate separat)
   - Investiții financiare pe termen scurt
   - Casa şi conturi la bănci

3. ***Cheltuieli în avans***
4. ***Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de până la un an***
5. ***Active circulante nete, respectiv datorii curente nete***
6. ***Total active minus datorii curente***
7. ***Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an***
8. ***Provizioane pentru riscuri şi cheltuieli***
9. ***Venituri în avans***
10. ***Capital şi rezerve:***
    - Capital subscris (prezentându-se separat capitalul vărsat şi cel nevărsat)
    - Prime de capital
    - Rezerve din reevaluare
    - Rezerve
    - Rezultatul raportat
    - Rezultatul exercițiului financiar.

Structurat după elementele de activ şi pasiv, bilanțul se prezintă după cum urmează:

ACTIV:

- *Active imobilizate*
- *Active realizabile*
- *Trezoreria pozitivă*

I. *Activele imobilizate* cuprind imobilizările necorporale, corporate, financiare şi creanțele comerciale cu scadență > 1 an.

II. *Activele realizabile* sunt formate din stocuri, creanțe de maximum 1 an, conturile de regularizare şi asimilate şi primele privind rambursarea obligațiunilor.

III. *Trezoreria pozitivă* cuprinde titlurile de plasament şi disponibilitățile (conturi la bănci în lei şi în devize, carnete de cecuri cu limite de sumă, acreditive, etc.), respectiv acele active existente sub formă cash sau susceptibile să fie transformate rapid în disponibilități.

Activele circulante sunt formate din stocuri, creanțe şi trezoreria pozitivă.

PASIV

- *Pasive pe termen lung*
- *Datorii curente cu scadență* < 1 *an*
- *Trezoreria negativă*

I. *Pasivele pe termen lung* cuprind acele surse de finanțare cu caracter permanent sau de lungă durată, respectiv:

- *Capitaluri proprii în sens larg*
- *Provizioane*
- *Datorii cu scadență* > 1 *an*

Capitalurile proprii în sens larg cuprind atât elemente de capital propriu-zis, dar şi diferențele din reevaluare, subvențiile pentru investiții şi provizioane reglementate, care prin natura lor nu pot fi considerate strict o parte a capitalului propriu, deoarece acestea sunt rezultatul unor decizii de politică economică care nu depind de activitatea firmei. În consecință, prin deducerea diferențelor din reevaluare, subvențiilor pentru investiții şi provizioanelor reglementate se determină capitalurile proprii în sens strict.

Valoarea tuturor activelor şi pasivelor trebuie reconsiderată pentru a se determina valoarea reală a acestora. Este necesar să se ia în considerare valoarea reală a activelor iar acolo unde există un pasiv cu valoare incertă, să se utilizeze în calcule poziția financiară reală a clientului.

De exemplu, când un activ este introdus în afacere, valoarea reală a acelui activ şi valoarea pasivului rezultat trebuie să fie analizată pentru a se vedea efectul unei valeri reale.

Aceste capitaluri proprii, cu valoare reală poartă denumirea de capitaluri proprii nete în sens strict şi reprezintă valoarea investițiilor făcute de client, respectiv valoarea pe care ei o riscă în această afacere.De aceea, din punct de vedere al clientului capitalul propriu reprezintă cea mai ieftină sursă de finanțare a activității.

Capitalurile proprii nete în sens strict se determină prin diminuarea capitalurilor proprii în sens strict cu acele elemente de activ cu valoare necunoscută sau chiar zero, denumite elemente de activ fictiv, şi prin majorarea cu unele elemente de pasiv cu valoare cunoscută.

Elementele de activ cu valoare necunoscută sau chiar zero sunt:

1. Imobilizări necorporale care sunt formate din:

- *Cheltuieli de constituire*, reprezintă un cont de activ fictiv deoarece ele reprezintă cheltuielile ocazionate de infiinţarea societăţii şi care se vor recupera în anii următori printr-o cotă anuală de amortizare.
- *Cheltuieli de cercetare-dezvoltare* reprezintă costul cercetărilor actuale în vederea elaborării unor proiecte de viitor. Având în vedere caracterul improbabil al rezultatelor cercetărilor ştiinţifice, probabilitatea recuperării acestor cheltuieli este incertă.
- *Concesiuni, brevete şi alte drepturi şi valori similare* reprezintă costul de achiziţie al acestor active intangibile şi ale căror rezultate prin aplicarea lor în practică nu pot fi cunoscute cu certitudine
- *Fondul comercial* este un element de activ necorporal care concură la menţinerea şi dezvoltarea potenţialului economic cum ar fi: vadul, clientela, debuşeele, reputaţia, competenţa. Valoarea fondului comercial este foarte greu de apreciat, de aceea poate fi considerat un element de activ fictiv, incert.
- *Alte imobilizări necorporale* care cuprind în general programele informatice create de firmă sau achiziţionate de la terţi.

2.Decontări din operaţiuni în curs de clarificare reprezintă sume care nu pot fi înregistrate pe cheltuieli şi deci în rezultatele financiare ale firmei (amenzi, locaţii, cheltuieli de judecată, ate).

3. Clienti incerţi reprezintă acele creanţe cu posibilităţi improbabile de recuperare, ca de exemplu clienţi rău platnici, dubioşi, aflaţi în litigiu.

4. Primele privind rambursarea obligaţiunilor care reprezintă diferenţa dintre valoarea de emisiune şi valoarea de rambursare.

5. Diferenţele de conversie-activ reprezintă pierderi latente din creanţe (diminuarea valorii lor în lei) sau din datorii (majorarea valorii lor în lei) exprimate în monede străine. Acestea se determină ca diferenţă între valoarea de intrare în lei a creanţelor şi datoriilor exprimate în devize şi valoarea în lei a acestora la cursul ultimei zile a exerciţiului.

6. Stocuri nevalorificabile reprezintă acele stocuri de materii prime, materiale, produse finite, etc. degradate sau fără perspectivă certă de desfacere.

7. Decontări cu asociaţii privind capitalul reprezintă aportul la capital subscris şi nevărsat de către acţionari. Acest aport urmează a fi vărsat în perioada următoare la datele prevăzute în documentele constitutive ale societăţii sau a adunărilor generale a acţionarilor în cazul în care se decide o majorare a capitalului.

8. Alte active incerte pot fi active corporale (maşini, instalaţii, utilaje degradate) sau unele cheltuieli înregistrate în contul 1471 -Cheltuieli înregistrate în avans - cum ar fi: dobânzi neplătite aferente creditelor pe termen mediu şi lung, cheltuieli efectuate pentru imobilizări corporale achiziţionate sau realizate pe cont propriu, pentru care nu există surse acoperitoare din amortizare, din repartizarea profitului sau din alte surse.

Elementele de pasiv cu valoare cunoscută care majorează capitalurile proprii în sens strict sunt:

- Diferenţele de conversie-pasiv reprezintă profituri latente din schimburile valutare la sfârşitul exerciţiului. Ele sunt diferenţe favorabile de curs valutar între data de intrare a creanţelor şi datoriilor exprimate în devize şi data închiderii exerciţiului financiar.

Provizioane reprezintă fonduri constituite pe seama cheltuielilor în scopul finanţării elementelor patrimoniale a căror realizare sau plată se va face într-o perioadă viitoare.

Datoriile cu scadenţă >1an cuprind atât datoriile financiare cu scadenţă >1an (partea >1 an) cât şi datoriile nefinanciare cu scadenţa > 1 an (partea > 1 an).

- Datorii curente cu scadenţă < 1 an cuprind partea < 1 an a datoriilor nefinanciare cu scadenţa > 1 an, datoriile nefinanciare cu scadenţa < 1 an, avansuri primite, alte datorii, precum şi veniturile înregitrate în avans şi din diferenţele de conversie pasiv.

- *Trezoreria negativă* este constituită din datoriile financiare cu scadenţa > 1 an (partea < 1 an) şi datoriile financiare < 1 an.

Analiza financiară a bilanţului restructurat

Analiza structurii financiare a bilanţului are în vedere cele 3 capitole ale activului şi pasivului împărţite pe 3 nivele, respectiv:

ACTIV	***PASIV***
Active imobilizate	*Pasive pe termen lung*
Active realizabile	*Datorii curente cu scadenţa < 1 an*
Trezoreria pozitivă	*Trezoreria negativă*

FONDUL DE RULMENT

În cazul unei bune gestionări financiare, activele imobilizate trebuie să fie acoperite integral de pasivele pe termen lung.

Diferența dintre pasivele pe termen lung şi activele imobilizate reprezintă fondul de rulment.

În cazul în care pasivele pe termen lung finanțeaza nu numai activele imobilizate, dar şi o parte din activele realizabile avem de-a face cu un excedent al pasivelor pe termen lung față de activele imobilizate, care se numeşte *fond de rulment pozitiv*. În caz contrar, când activele imobilizate nu sunt acoperite integral de pasivele pe termen lung rezultă un deficit, care se numeşte *fond de rulment negativ*.

Mărimea fondului de rulment este influențată de elementele componente ale pasivelor pe termen lung şi respectiv ale activelor imobilizate, astfel:

- *creşterea* acestuia este determinată de sporirea capitalurilor proprii (creşterea capitalului social vărsat, majorarea rezervelor din profitul realizat, obținerea de subvenții, etc.), de majorarea datoriei pe termen mediu şi lung, sau ca urmare a diminuării activelor imobilizate (datorită procesului normal de amortizare, vânzarea unor active, etc.).

- *scăderea* fondului de rulment se peate datora diminuării capitalurilor proprii (retrageri din capital, înregistrarea de pierderi, retragerea avansurilor asociaților, etc.), rambursării datoriilor pe termen mediu şi lung, creşterii activelor imobilizate (cumpărarea de noi active).

Nivelul I al bilanțului, respectiv raportul .dintre activele imobilizate şi pasivele pe termen lung, reprezintă partea cea mai stabilă a bilanțului şi de aceea pe perioade scurte fondul de rulment are variații mici.

NECESARUL DE FOND DE RULMENT

Diferența dintre activele realizabile şi datoriile curente cu scadența < 1 an reprezintă necesarul de fond de rulment. Necesarul de fond de rulment reflectă nivelul II al bilanțului şi se caracterizează prin variații mai mari decât fondul de rulment, datorită instabilității atât a activelor realizabile cât şi a datoriilor curente cu scadența < 1 an.

Necesarul de fond de rulment peate fi:

- *Pozitiv,* atunci când activele realizabile sunt superioare datoriilor curente cu scadența < 1 an şi deci există o insuficiență de resurse la acest nivel al bilanțului, care trebuie acoperită prin excedentul de fond de rulment (dacă există) sau prin credite bancare pe termen scurt.

- *Negativ*, atunci când activele realizabile sunt mai mici decât datoriile curente cu scadența < 1 an şi deci există un surplus de resurse atrase, ceea ce indică inexistența creditelor bancare pe termen scurt.

Factorii care influențează nivelul necesarului de fond de rulment sunt:

1. Tipul de activitate desfăşurată

Necesarul de fond de rulment va fi cu atât mai mare cu cât ciclul de fabricație este mai lung (ex. in industrie) şi invers, va fi cu atât mai mic, sau chiar negativ, cu cât ciclul de fabricație este mai scurt (ex. magazinele de vânzare cu amănuntul unde clienții plătesc în numerar iar furnizorii sunt plătiți cu întârziere).

2. Volumul activității

Mărimea necesarului de fond de rulment este condiționată direct de volumul cifrei de afaceri. Cu cât se vinde mai mult , cu atât trebuie constituite stocuri mai mari, iar volumul creanțelor creşte, ceea ce conduce la creşterea necesității de finanțare.

3. Sezonabilitatea activității

În întreprinderile sezoniere, necesarul de fond de rulment variază în funcție de perioadele cu activități maxime sau minime. Astfel, în perioadele cu activitate maximă se acumulează stocuri de materii prime, cresc furnizorii şi invers, în perioadele cu activitate scăzută, cresc stocurile de produse finite şi creanțele.

Viteza de rotație a *principalelor elemente care constituie necesarul de fond de rulment*

Rotația stocurilor

Acest indicator poate fi determinat în două modalități:

a) numărul de cicluri efectuate de stocuri în decursul unei perioade şi se exprimă printr-un număr de rotații,

b) durata medie de staționare a stocurilor şi se exprimă în zile sau luni.

Rotația stocurilor poate fi calculată distinct pentru fiecare element component, respectiv materii prime, producție în curs, produse finite, mărfuri.

Rotația clienților

Indicatorul privind rotația clienților exprimă în zile, amânarea medie a plății acordată clienților.

$$\text{Durata media de încasare} = \frac{\text{(Sold Inițial + Sold Final)}}{\text{2 x Cifra de Afaceri}} \text{ x 360}$$

Rotația furnizorilor

Indicatorul privind rotația furnizorilor exprimă în zile amânarea media a plății către furnizori.

$$\text{Durata media de plată a furnizorilor} = \frac{\text{(Sold inițial + sold Final)}}{\text{2 x Costul Aprovizionărilor}} \text{ x 360}$$

În cazul în care costul aprovizionărilor nu poate fi cunoscut sau este dificil de determinat se peate folosi cifra de afaceri .

În cazul întreprinderilor cu activitate sezonieră, pornind de la specificul acestei activități, calculul şi interpretarea indicatorilor de rotație se va face numai pe baza bilanțului de închidere anual.

TREZORERIA NETĂ

Trezoreria netă se referă la nivelul III al bilanțului şi reflectă diferența dintre fondul de rulment şi necesarul de fond de rulment.

Trezoreria netă poate fi definită şi ca diferența între trezoreria pozitivă şi trezoreria negativă. Dacă fondul de rulment este superior necesarului de fond de rulment avem o trezorerie netă pozitivă.

În situația în care fondul de rulment este inferior necesarului de fond de rulment trezoreria netă este negativă.

Ceea ce face ca trezoreria să varieze, nu este atât fondul de rulment, care este relativ stabil în cursul unui exercițiu, cât necesarul de fond de rulment, care evoluează, în funcție de ciclul de exploatare, respectiv în funcție de termenele de plată ale furnizorilor şi de termenele de încasare a creanțelor.

În general, întreprinderile au un necesar de fond de rulment pozitiv, cu atât mai mare cu cât ciclul de fabricație este mai lung. Orice dezvoltare a activității atrage după sine o creştere a necesarului de fond de rulment şi, dacă în aceste condiții fondul de rulment nu este suficient de mare, se va înregistra un deficit de trezorerie.

Pentru a asigura un bun echilibru financiar al întreprinderii, trebuie deci, să armonizăm fondul de rulment cu necesarul de fond de rulment. Acesta este unul din principalele obiective ale unei foarte bune gestionări financiare.

Pentru a optimiza situația financiară putem avea în vedere:

- *mărirea fondului de rulment* printr-o intervenție în partea superioara a bilanțului (Nivelul I) prin:

* creşterea capitalului prin aport în numerar
* practicarea unei politici de majorare a rezervelor
* împrumuturi pe termen lung
* vânzare de active imobilizate

- *micşorarea necesarului de fond de rulment*, printr-o intervenție în partea inferioară a bilanțului (nivelul II) prin:

* accelerarea rotației stocurilor (reducerea stocurilor la un nivel optim corespunzător unei anumite cifre de afaceri, reducerea duratei ciclului de fabricație, etc.)
* accelerarea rotației clienților (diminuarea amânărilor de plată şi urmărirea riguroasă a încasărilor, dar fiind foarte atenți la concurența şi posibilitatea pierderii piețelor).
* încetinirea rotației furnizorilor (obținerea unor amânări la plată mai lungi, dar fiind foarte atenți la eventualele penalizări în conformitate cu condițiile contractuale.)

Deci, analistul va da o importanță mare surselor de trezorerie şi cauzelor variațiilor sale de la un exercițiu la altul.

Analiza bilanțului se realizează în funcție de o serie de indicatori care nu sunt altceva decât indicatori statistici, bazați pe date contabile la un moment dat. De aceea, pentru o mai bună apreciere a situației unui client şi a înțelegerii activității acestuia, se impune analiza acestor indicatori în evoluție şi în comparație cu alți clienți din aceiaşi ramură de activitate sau subramură de activitate.

LICHIDITATEA

Studiul lichidității are drept scop aprecierea capacității unei întreprinderi de a face față datoriilor sale pe termen scurt prin transformarea continuă şi progresivă a activelor sale circulante în trezorerie. Calculul lichidității se face cu ajutorul următorilor indicatori: indicatorul de *Lichiditate curentă* şi indicatorul de *Lichiditate imediată.*

- Indicatorul de ***Lichiditate curentă*** se calculează în felul următor:

$$= \frac{\text{(Active circ. - stocuri nevalorif. - clienți incerți - decontări cu asociații privind capitalul)}}{\text{Datorii cu scadența <1 an}} \times 1\,00$$

Se consideră că o societate are o lichiditate bună dacă acest indicator este mai mare de 100%.

- Indicatorul de ***Lichiditate imediată*** se calculează în felul următor:

$$\frac{\text{(Active circulante - stocuri - clienți incerți -decontări cu asociații privind capitalul)}}{\text{Datorii cu scadența < 1 an}} \times 1\,00$$

În cazul în care acest indicator este mai mare de 100%, lichiditatea este ideală.
Modul de interpretare a lichidității:

- mai mic de 100%: lichiditate necorespunzătoare
- intre 100-120%: lichiditate satisfăcătoare
- intre 120- 150%: lichiditate bună
- peste 150%: lichiditate foarte bună

SOLVABILITATEA

Solvabilitatea arată capacitatea unei societăți de a-şi acoperi toate datoriile prin valorificarea tuturor activelor sale.

În vederea determinării corecte a acestui indicator, se consideră că:

- activele unei societăți trebuie diminuate cu acele elemente cu valoare zero sau necunoscută;
- datoriile societății trebuie diminuate cu diferențele de conversie-pasiv, care nu reprezintă o datorie ci un profit potențial.

Solvabilitatea se calculează conform formulei:

$$\text{Solvabilitatea} = \frac{\text{Total Activ - Active cu Valoare Incertă}}{\text{Total Datorii -Diferența de Conversie Pasiv}} \times 100$$

Active cu valoare incertă, necunoscută sau chiar zero sunt:

- imobilizările necorporale,
- decontări din operațiuni în curs de clarificare,
- clienți incerți,
- prime privind rambursarea obligațiunilor,
- diferențe de conversie - activ,
- stocuri nevalorificabile,
- decontări cu asociații privind capitalul,
- alte active incerte.

Valoarea indicatorului este influențată direct de ramura de activitate, de complexitatea tehnologiei, de ciclul de fabricație. Astfel, în ramurile industriale valoarea indicatorului va fi mai mare iar în activitatea de comerț va fi mai mică.

Indiferent de situația analizată valoarea indicatorului trebuie să fie supraunitară.

În aprecierea acestui indicator se va urmări ca pe total el să fie supraunitar, iar în structura acea parte din activ reprezentată de imobilizările corporale să fie acoperită, de regulă, cu surse proprii, şi în total activ ponderea datoriilor totale să nu fie mai mare de 50%.

GRADUL DE ÎNDATORARE

Se calculează în principal de către unități bancare.

Gradul de îndatorare generală arată raportul între sursele împrumutate (financiare, nefinanciare), luate cu împrumut şi capitalurile proprii nete ale proprietarilor.

Acest indicator furnizează o informație generală privind nivelul de participare al capitalurilor proprii nete în sens strict în totalul activității şi măsura riscului acceptat de proprietari în cadrul afacerii. El este relevant atât în analiza societăților cu activitate în desfăşurare, cât şi în analiza acelora care au probleme financiare.

Un nivel ridicat al acestui indicator este un semnal de alarmă că societatea este subcapitalizată.

$$\text{Gradul de Îndatorare Generală (Leverage)} = \frac{\text{Total Datorii}}{\text{Capitaluri Proprii Nete în Sens Strict}} \times 100$$

Gradul de îndatorare financiară arată raportul între sursele financiare împrumutate şi capitalurile proprii nete ale proprietarilor.

Cu cât acest indicator este mai mare, cu atât societatea este mai îndatorată şi deci este mai vulnerabilă la o scădere a profitului sau o creştere a ratei dobânzii. Se poate accepta un nivel mai mare al acestui indicator în cazul în care profitabilitatea activității clientului este ridicată şi constantă.

$$\text{Gradul de Îndatorare Financiară (Gearing)} = \frac{\text{Total Datorii Financiare}}{\text{Capitaluri Proprii Nete în Sens Strict}} \times 100$$

VITEZA DE ROTAȚIE A ACTIVELOR CIRCULANTE

Viteza de rotație a activelor circulante arată numărul de cicluri efectuate de activele circulante în decursul unei perioade, şi se determină astfel:

$$\textbf{Cifra de Afaceri } \textit{I} \textbf{ Active Circulante}$$

Cu cât numărul de rotații efectuate în decursul unei perioade este mai mare cu atât activele circulante au fost folosite mai eficient. Pentru a avea o imagine corectă asupra acestui indicator, el trebuie analizat în evoluție şi în comparație cu situația din alte firme din ramurile şi subramurile de activitate similare.

Având în vedere structura activelor circulante, se pot calcula indicatori ai vitezei de rotație a stocurilor de materii prime şi materiale, a produselor finite, a mărfurilor, a producției în curs de execuție, a clienților.

Pentru interpretarea corectă a acestui indicator, el trebuie comparat cu nivelul înregistrat de firme cu profil similar din aceiaşi ramură de activitate, sau dacă este posibil cu nivelul mediu al ramurii.

Bilanțul contabil prezintă, în rezumat, situația financiară a unei firme, respectiv starea activului şi pasivului corespunzătoare operațiunilor deja realizate. Dar anumite operații nerealizate încă pot avea o mare importanță pentru aprecierea exactității situației financiare.

De exemplu, *atunci când o întreprindere eliberează garanții în favoarea altei întreprinderi sau unui terț, acestea nu apar în înregistrările cantabile* şi, în consecință, ele nu se reflectă în bilanț.

În cazul în care beneficiarul garanției are dificultăți financiare şi nu-şi poate respecta propriile obligații, există riscul ca acestea să se transfere asupra întreprinderii garante.

Datorită caracterului lor, aceste angajamente acordate sau primite care se referă la giruri (avalul unei cambii), cauțiuni, garanții, etc. constituie datorii sau creanțe potențiale şi sunt deci susceptibile de a modifica mărimea şi conținutul patrimoniului.

Alături de angajamentele prezentate anterior există şi alte elemente în afara bilanțului care pot influența direct sau indirect situația patrimoniului, ca de exemplu: mijloacele fixe luate cu chirie, valorile materiale primite în custodie, debitorii scoşi din activ şi urmăriți în continuare, debitorii din amenzi, etc.

Având în vedere că angajamentele şi alte elemente în afara bilanțului pot influența mărimea şi conținutul patrimoniului, este necesar ca acestea să fie cunoscute.

2.2.3. Contul de profit şi pierdere şi analiza structurii sale

Contul de profit şi pierdere este documentul de sinteză care măsoară succesul sau performanțele activității unei întreprinderi, în cursul unei perioade date. Apare însă o dificultate, atunci când se pune problema credibilității pe care trebuie să o ataşăm rezultatului determinat şi explicat cu ajutorul acestui document de sinteză. Ținând cont de faptul că rezultatele contabile sunt consecința aplicării unei serii de postulate şi principii contabile, şi în primul rând a independenței exercițiilor, constatării veniturilor şi conectării cheltuielilor la venituri, importanța pe care o acordăm acestui document trebuie sa fie însoțită de o doză de prudență.[58]

Particularitățile economice, financiare, juridice şi culturale ale fiecărei țări europene au făcut ca normalizatorii şi întreprinderile să opteze pentru modelul care corespunde cel mai bine solicitărilor informaționale ale utilizatorilor.[59]

---

[58] Feleagă N., *Controverse contabile. Dificultati conceptuale şi credibilitatea contabilității*, Ed. Economică, Bucureşti, 1996, pag. 130

[59] Feleagă N., Malciu L., *Politici şi controverse contabile*, Ed. Economică, Bucureşti, 2002, pag.70

Contul de profit şi pierdere cuprinde:

- cifra de afaceri netă
- veniturile şi cheltuielile exercițiului (grupate după natura lor)
- rezultatul exercițiului (profit sau pierdere).

Cifra de afaceri netă cuprinde sumele provenind din vânzarea de bunuri şi prestarea de servicii ce intră în categoria activităților curente ale persoanei juridice după scăderea reducerilor comerciale, a taxei pe valoarea adaugată şi a altor impozite şi taxe aferente.

Cifra de afaceri se calculează prin însumarea veniturilor rezultate din livrările de bunuri, executarea de lucrări şi prestările de servicii şi alte venituri din exploatare, mai puțin rabaturile, remizele şi alte reduceri acordate clienților.

În categoria veniturilor se includ atât sumele încasate sau de încasat în nume propriu din activități curente, cât şi câştigurile din orice alte surse.

Cifra de afaceri exprimă totalitatea veniturilor obținute din activități comerciale curente, fiind unul dintre cei mai importanți indicatori de măsurare a performanțelor economice ale unei întreprinderi. Practic cifra de afaceri permite determinarea poziției financiare pe piață a unei societăți, oferă informații despre dinamica activității, şansele de extindere a afacerii sau importanța întreprinderii în cadrul sectorului.[60]

Contabilitatea se ține pe categorii de venituri după natura lor, astfel:

- venituri din exploatare
- venituri financiare
- venituri extraordinare.

Cheltuielile unității reprezintă valorile plătite sau de plătit pentru:

- consumuri de stocuri, lucrări executate şi servicii prestate de care beneficiază unitatea,
- cheltuieli cu personalul,
- executarea unor obligații legale sau contractuale, etc.

---

[60] Vâlceanu Gh., Robu V., Georgescu N., *Analiza economico-financiară.*, Ed. Economică, Bucureşti, 2004, pag.76

Contabilitatea cheltuielilor se ține, de asemenea, pe feluri de cheltuieli, după natura lor:

a) cheltuieli de exploatare
b) cheltuieli financiare
c) cheltuieli extraordinare

Cheltuielile cu amortizările şi provizioanele, precum şi cheltuielile cu impozitul pe profit şi alte impozite, calculate potrivit legii, se evidențiază distinct, în funcție de natura lor.

Cheltuielile şi veniturile determinate de operațiunile asocierilor în participație se contabilizează distinct de către unul din asociați, conform prevederilor contractului de asociere.

La sfârşitul perioadei de raportare, cheltuielile şi veniturile înregistrate pe naturi se transmit pe bază de decont fiecărui asociat în vederea înregistrării acestora în contabilitatea proprie.

Conform art. 19 alin.1 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, în contabilitate, profitul sau pierderea se stabileşte lunar, cumulate de la începutul anului.

Contul de profit şi pierdere reprezintă documentul prin care se regrupează fluxurile reale, financiare şi excepționale ale unei societăți. Cu ajutorul lui se explică modul de constituire a rezultatului exercițiului în diferite etape, permitând astfel desprinderea unor concluzii legate de nivelul performanțelor economice ale activității desfăşurate de o societate într-o anumită perioadă de gestiune.

În vederea explicării modului de constituire a rezultatului, fluxurile economice au fost grupate în funcție de natura activității şi de caracterul lor, astfel:

a. Fluxurile de exploatare, sunt acele operațiuni economice cu carater specific, obişnuit şi repetitiv, care se referă la activitatea normală şi curentă a societății excluzând orice influență cu caracter financiar sau excepțional.

Operațiunile de exploatare permit determinarea rezultatului de exploatare care este un rezultat real deoarece este generat de activitatea propriu-zisă, de bază a societății.

b. Fluxurile financiare sunt acele operațiuni economice care se referă la activitatea financiară şi care au cu caracter obişnuit, repetitiv şi specific cuprinzând, de asemenea, şi acele operațiuni excepționale cu caracter financiar. Aceste fluxuri

permit determinarea rezultatului financiar. Fluxurile de exploatare şi financiare formează fluxurile curente, care sunt generatoare ale rezultatului curent.

c. Fluxurile excepționale sunt acele operațiuni economice care nu au o legătură directă cu obiectul normal de activitate al societății. Ele au un caracter nerepetitiv, accidental. Fluxurile excepționale permit determinarea rezultatului excepțional. Determinarea rezultatelor unei societăți nu este numai o simplă problemă tehnică de deducere a cheltuielilor din venituri. De aceea, se impune luarea în considerație a unor practici noi privind corecta cuantificare a veniturilor şi cheltuielilor.

Libertatea de acțiune a societăților dă posibilitatea folosirii prevederilor legale privind amortizarea şi provizioanele, în funcție de interesul fiecăreia la un moment dat.

În limitele lẹgii, societățile comerciale pot alege între varianta unui profit mai mare care ar fi favorabil pentru acționari (datorită dividendelor mai mari) şi bugetul statului (datorită impozitelor mai mari plătite) şi varianta unui profit mai mic, nestimulativ pentru acționari, dar mai puțin expus fiscalității.

Deci, societățile comerciale au posibilitatea de a apela la anumite pârghii legale, în special în domeniul determinării amortismentelor şi provizioanelor, în vederea diminuării profitului şi deci a fiscalității la care ar urma să fie supuse.

Contul de profit şi pierdere, în forma de prezentare oficială, este un document preponderant fiscal. În procesul de analiză economico-financiară modul de structurare a contului de profit şi pierdere nu oferă toate elementele pentru determinarea corecta a rentabilității şi capacității de autofinantare a societăților, a puterii lor economice.

De aceea, se impune restructurarea acestui document prin introducerea şi a altor indicatori, sub forma soldurilor intermediare de gestiune, care să permită determinarea corectă, reală, pe diferite fluxuri economice, a rezultatelor.

Aceste solduri intermediare de gestiune nou introduse în contul de profit şi pierdere au fost denumite "excedente brute" şi reprezintă de fapt rezultate economice în diferite faze ale activității economice, neafectate de cheltuielile cu amortismentele şi provizioanele.

În prezent societățile au posibilitatea de a folosi, legal, diferite metode de determinare a amortizării şi de calcul a provizioanelor prin care rezultatele sunt influențate direct. Constatarea deprecierilor sub forma amortismentelor şi provizioanelor se face, din punct de vedere contabil, prin înregistrarea acestora în

conturile de cheltuieli. Din punct de vedere financiar, aceste cheltuieli nu genereaza fluxuri de trezorerie, deci plăți efective, ci sunt cheltuieli constituite în vederea folosirii lor viitoare. Cheltuielile cu amortismentele şi provizioanele, deşi nu sunt generatoare de fluxuri de trezorerie, respectiv plăți şi încasări, ele influențează direct trezoreria. Astfel, prin mecanismul amortismentelor şi provizioanelor sunt menținute în societate anumite lichidități, datorită diminuării rezultatului şi deci reducerii impozitului pe profit şi a dividendelor plătite.

Amortismentele şi provizioanele reprezintă, de fapt, resurse interne care urmează a fi folosite în perioada următoare şi de aceea ele contribuie direct la capacitatea de autofinanțare a societăților.

Având în vedere aceste considerații, contul de profit şi pierdere pune în evidență urmatoarele nivele:

Nivelul	Cheltuieli	Venituri
Exploatare	Cheltuieli de exploatare	Venituri din exploatare
Financiar	Cheltuieli financiare	Venituri financiare
Excepțional	Cheltuieli excepționale	Venituri excepționale
Global	Impozit pe profit	

I. NIVELUL DE EXPLOATARE

În această parte a contului de profit şi pierdere sunt prezentate date cantabile cuantificate în indicatori care permit determinarea performanței societății la nivelul activității de bază, respectiv activitatea de exploatare.

Aceşti indicatori sunt:

1. Marja comercială reprezintă valoarea nou creată obținută în sfera comerțului en gross şi en detail, atât de societățile de profil cât şi de alte societăți care desfăşoară o astfel de activitate prin magazine proprii de desfacere.

Marja comercială = Vânzări de mărfuri - Costul mărfurilor vândute

2. Cifra de afaceri este constituită din totalitatea veniturilor obținute din activitatea de vânzare a produselor, serviciilor, mărfurilor, etc. într-o anumită

perioadă. Cifra de afaceri reprezintă volumul de afaceri realizat cu terțe persoane în cadrul activității normale şi curente a societății.

Cifra de afaceri = Vânzări de mărfuri + producția vândută

Acest indicator este foarte important în caracterizarea mărimii unei societăți şi a situației economico-financiare a acesteia. Cifra de afaceri este influențată atât de variațiile de preț cât şi de cele de volum.

3. Producția exercițiului reprezintă valoarea totală a bunurilor executate şi serviciilor prestate de o societate într-o anumită perioadă, vândute sau păstrate în stoc sau utilizate drept active fixe.

Producția exercițiului = Prod. vândută +/-Prod. stocată + Prod. imobilizată

4. Producția exercițiului + Vânzări de Mărfuri măsoară volumul global al activității unei societăți într-o anumită perioadă. Introducerea acestui indicator este necesară în vederea determinării ponderii elementelor din contul de profit şi pierdere față de întreaga activitate a clienților, cunoscând faptul că agenții economici pot desfăşura în acelaşi timp atât activitate de producție cât şi de comerț.

Producția Exercițiului + Vânzări de Mărfuri = Producția Vândută +/- Producția stocată + Producția Imobilizată + Vânzări de Mărfuri

5. Marja industrială reprezintă valoarea nou creată, obținută din activitatea productivă desfăşurată de o societate, alta decât cea pur comercială, într-o anumită perioadă de limp.

Marja industrială = Producția exercițiului - (cheltuielile cu materii prime, materiale, energie + lucrări şi servicii executate la terți)

6.Valoarea adaugată este valoarea nou creată obținută de o societate din întreaga sa activitate, atât din cea productivă cât şi din cea de comerț.

Valoarea adaugată = Marja Comercială + Marja Industrială

Valoarea adăugată reprezintă sursa de constituire a rezultatului de exploatare şi prin acesta a rezultatului net al exercițiului.

Având în vedere destinația şi modul de utilizare, valoarea adaugată reprezintă, de asemenea sursa de constituire a fondurilor în vederea remunerării tuturor factorilor de producție, inclusiv a statului, precum şi de autofinanțare a societății, respectiv:

- cheltuieli cu personalul
- cheltuieli financiare
- impozite, taxe si alte vărsăminte asimilate
- impozit pe profit
- partea din profit trecută la rezerve
- amortismente şi provizioane

Valoarea adaugată este un indicator care permite măsurarea puterii economice a unei societăți.

7. Excedentul brut din exploatare reprezintă rezultatul obținut de o societate comercială din exploatare, respectiv din activitățile sale curente, neinfluențat de volumul amortismentelor şi provizioanelor precum şi de alte venituri şi cheltuieli din exploatare.

Se obține astfel un rezultat neafectat de elemente de politică economică internă a agentului economic privind constituirea amortismentelor şi provizioanelor. Excluderea " altor venituri şi cheltuieli din exploatare " se explică prin aceea că acestea se referă la perioade de activitate altele decât exercițiul curent, care face obiectul contului de profit şi pierdere analizat.

În cazul în care acest indicator este negativ el se numeşte *insuficiență brută a exploatării.*

Excedent brut din exploatare / insuficiență brută din exploatare = Valoarea adaugată + Subvenții din exploatare (Impozite şi vărsăminte asimilate + Cheltuieli cu personalul)

8. Veniturile totale din exploatare sunt constituite din totalitatea veniturilor unei societăți înregistrate într-o perioadă de timp.

Venituri totale din exploatare = Cifra de Afaceri +/- Producția Stocată+ Producția Imobilizată + Subvenții din Exploatare + Alte venituri din Exploatare +Venituri din provizioane privind activitatea de exploatare

10. Rezultatul din exploatare este un indicator prin care se evalueaza rentabilitatea economică a unei societăți din activitatea de exploatare.

9. Cheltuieli totale din exploatare reprezintă totalitatea cheltuielilor efectuate de o societate într-o anumită perioadă.

Cheltuieli totale din exploatare = Cheltuieli materiale + Costul mărfii vândute+Lucrări şi servicii pt. terți + Impozite şi taxe + Cheltuieli cu personalul + Alte cheltuieli de exploatare + Cheltuieli cu amortizări şi provizioane

Atunci când rezultatul din exploatare este pozitiv se înregistrează profit, iar când rezultatul este negativ se înregistrează pierdere.

Acest indicator peate fi calculat in două feluri:

Rezultatul din Exploatare **= Venituri totale din exploatare - Cheltuieli totale din exploatare**

sau

Rezultatul din Exploatare **= Excedent brut din exploatare + (alte venituri din exploatare - alte cheltuieli din exploatare) + / - amortizări şi provizioane**

Rezultatul din exploatare evaluează rentabilitatea economică a unei societăți comerciale şi corespunde activității normale şi curente a acesteia (operațiile curente), inclusiv operațiunile efectuate în exercițiile anterioare, dar aferente exercițiului curent. Evident, nu este luată în calcul activitatea corespunzătoare operațiilor financiare şi excepționale.

Acest rezultat este utilizat în compararea performanțelor societăților comerciale care au politici financiare diferite în ceea ce priveşte modul de determinare şi calcul a amortizării şi provizioanelor.

II. NIVELUL FINANCIAR

11. Excedentul brut financiar reprezintă rezultatul obținut de societate din fluxurile financiare neinfluențat de provizioane şi amortizări financiare.

Excedent brut financiar **= Venituri financiare (mai puțin venituri din provizioane) - Cheltuieli financiare (mai puțin amortizarile si provizioanele)**

12. Venituri financiare totale sunt veniturile obținute din toate fluxurile generate la acest nivel economic al activității unei societăți.

13. Cheltuielile financiare totale sunt acele cheltuieli aferente fluxurilor financiare, respectiv creanțelor imobilizate, titlurilor de plasament, diferențelor de curs valutar şi plății dobânzilor.

14. Rezultatul financiar este un indicator care măsoară rentabilitatea societății obținută în activitatea sa la nivelul tuturor fluxurilor financiare.

Rezultatul financiar = Excedent brut financiar +/- amortizări şi provizioane financiare

sau

Rezultatul financiar = Venituri financiare totale - Cheltuieli financiare totale

15. Excedentul brut curent este un sold intermediar de gestiune care măsoară volumul rezultatului obținut în activitatea curentă (de exploatare şi financiară) neinfluențat de alte venituri şi cheltuieli din exploatare precum şi de amortizări şi provizioane din exploatare şi financiare.

Excedent brut curent = Excedent brut din exploatare + Excedent brut financiar

16. Rezultatul curent al exercițiului este un indicator care măsoară rentabilitatea unei societăți în întreaga sa activitate de exploatare şi financiară.

Rezultatul Curent = Rezultatul din exploatare + Rezultatul Financiar

III. NIVELUL EXCEPȚIONAL

17. Excedentul brut excepțional este un sold intermediar de gestiune care arată volumul rezultatelor obținute în activitatea excepțională neinfluențate de amortizările şi provizioanele specifice acestor fluxuri.

Excedentul brut excepțional = Venituri excepționale (mai puțin venituri din provizioane) - Cheltuieli excepționale(mai puțin amortizările şi provizioanele)

18. Veniturile excepționale totale sunt acele venituri obținute la acest nivel al activității economice.

19.Cheltuielile excepționale totale constau în cheltuielile efectuate la acest nivel al activității economice.

20. Rezultatul excepțional este un indicator care comensurează rentabilitatea unei societăți obținută la acest nivel de fluxuri economice, respectiv cel excepțional.

Rezultatul excepțional = Excedent brut excepțional + / - Amortizări şi provizioane excepționale

sau

Rezultatul excepțional = Venituri excepționale totale - Cheltuieli excepționale totale

IV. NIVELUL GLOBAL

21. Excedentul brut total reprezintă un sold intermediar de gestiune care arată volumul rezultatelor tuturor fluxurilor economice, mai puțin cele corespunzatoare altor venituri şi cheltuieli, şi amortizărilor şi provizioanelor.

Excedent Brut Total =Excedent Brut din Exploatare + Excedent Brut Financiar + Excedent brut Excepțional

sau

Excedent Brut Total = Excedent Brut Curent + Excedent Brut Excepțional

22. Rezultatul înaintea dobânzii şi impozitului pe profit este un sold intermediar de gestiune care măsoară volumul rezultatului obținut de o societate neinfluențat de cheltuielile cu plata dobazilor si cu impozitul pe profit.

Acest indicator comparat cu rezultatul brut şi rezultatul net al exercițiului oferă informații asupra politicii de dobânzi şi de impozite practicate la un moment dat.

Rezultatul Înaintea Dobânzii şi a impozitului pe profit = Rezultatul Curent + Rezultatul Excepțional + Cheltuielile cu dobânzile

23. Veniturile totale sunt veniturile obținute de o societate din toate fluxurile economice respectiv de exploatare, financiare şi excepționale, într-o anumită perioadă.

24. Cheltuielile totale reprezintă cheltuielile efectuate pentru desfăşurarea întregii activități a unei societăți într-o anumită perioadă.

25. Rezultatul brut al exercițiului este un sold intermediar de gestiune care măsoară rezulatul obținut de o societate în întreaga sa activitate înaintea plății impozitului pe profit.

Rezultatul brut al exercițiului = Rezultatul Curent al Exercițiului + Rezultatul Excepțional

sau

Rezultatul brut al exercitiului = Venituri Totale - Cheltuieli Totale

26. Rezultatul net al exercitiului este un sold intermediar de gestiune care comensureaza rezultatul final al activității unei societăți după plata impozitului pe profit.

Rezultatul net al exercițiului = Rezultatul Brut al Exercițiului - Impozitul pe Profit

27. Capacitatea de autofinanțare reprezintă surplusul de mijloace băneşti rezultat din exploatare pe parcursul unei perioade de gestiune. Mărimea ei arată capacitatea reală a unei societăți de a finanța creşterea sa economică din surse proprii.

Capacitatea de autofinanțare se poate calcula în 2 modalități:

- pornind de la excedentul brut de exploatare la care se adaugă alte venituri din exploatare, veniturile financiare şi excepționale (fără provizioane) şi se scad alte cheltuieli din exploatare, cheltuieli financiare şi excepționale (mai puțin amortizări şi provizioane) şi impozitul pe profit.
- pornind de la rezultatul net al exercițiului la care se adaugă suma amortizărilor şi provizioanelor.

28.Capacitatea de autofinanțare netă reprezintă surplusul de mijloace băneşti rezultat din activitatea unei societăți pe parcursul unei perioade după repartizarea dividendelor.

Capacitatea de autofinanțare netă = Capacitatea de autofinanțare – Dividende

Capacitatea de autofinanțare netă are o mare importanță deoarece oferă indicii asupra politicii de dividene promovată de proprietari. Astfel, atunci când capacitatea de autofinanțare netă este mult mai mică decât capacitatea de autofinanțare, proprietarii repartizează profitul cu preponderență pentru dividende şi mai puțin pentru dezvoltare. Acest aspect este negativ deoarece concluzia care rezultă este că pe proprietari nu-i interesează dezvoltarea pe viitor a societăți ci mai mult obținerea unor beneficii cât mai mari într-un timp cât mai scurt.

Şi în cazul contului de profit şi pierdere se utilizează o serie de indicatori de performanță ce reflectă situația economico-financiară determinată pe baza datelor la un moment dat . De aceea în vederea unei aprecierii cât mai corecte a situației economico-financiare a unui agent economic este necesar ca interpretarea acestor indicatori să se facă în evoluție pe mai multe perioade şi în comparație cu alte întreprinderi, ramuri sau subramuri de activitate.

Rata valorii adăugate (RVA) - reprezintă ponderea valorii nou create de agentul economic în totalul activității sale.

Acest indicator se poate calcula în mai multe variante din care:

- Rata valorii adăugate calculată în funcție de volumul cifrei de afaceri realizat

$$RVA = \frac{\text{Valoarea Adaugată}}{\text{Cifra de Afaceri}} \times 100$$

- Rata valorii adăugate calculată în funcție de volumul vînzărilor de mărfuri şi al producției exercițiului.

$$R\,VA = \frac{\text{Valoarea Adaugată}}{\text{(Vînzări de Mărfuri + Producția Exercițiului)}} \times 100$$

Cu cât acest indicator are valoare mai mare cu atât există premise mai favorabile desfăşurării unei activități rentabile .

Rentabilitatea

Rentabilitatea reprezintă capacitatea agentului economic de a obține profit din activitatea proprie.

Având în vedere modul de structurare a contului de profit şi pierderi şi baza de raportare, indicatorii de rentabilitate pot fi grupați astfel:

1 Rentabilitatea de Exploatare exprimă capacitatea unei societăți comerciale de a obține profit din activitatea propriu-zisă, înaintea oricaror influente ale elementelor financiare şi excepționale .

Indicatori care reflectă acest nivel al contului de profit şi pierderi sînt:

Rentabilitatea Brută de Exploatare (RBE)

$$RBE = \frac{\text{Excedent Brut din Exploatare}}{\text{Producția Exercițiului}} \times 100$$

Rentabilitatea netă de exploatare (RNE)

$$RNE = \frac{\text{Rezultatul din exploatare}}{\text{Cifra de afaceri}} \times 100$$

2. Rentabilitatea economică exprimă capacitatea unei societăți comerciale de a obține profit din intreaga sa activitate economico-financiară. Dintre indicatorii care exprimă rentabilitatea economică menționăm:

- (Excedent Brut Curent / Total Bilanț) x 100
- (Rezultatul Curent / Total Bilanț) x 100
- (Capacitatea de Autofinanțare / Total Bilanț) x 100
- (Rezultatul Net al Exercițiului / Total Bilanț) x 100

Cu cât aceşti indicatori au valoare mai mare cu atât rentabilitatea economică este mai bună.

3. Rentabilitatea financiară exprimă capacitatea capitalului investit de a produce profit.

Indicatorii care reflectă rentabilitatea capitalului sunt:

- (Capacitatea de Autofinanțare / Capitaluri Proprii Nete în Sens Strict) x 100
- (Rezultatul Brut al Exercițiului / Capitaluri Proprii Nete în Sens Strict) x 100
- (Rezultatul Net al Exercițiului / Capitaluri Proprii Nete în Sens Strict) x 100

Pentru agenții economici care beneficiază de subvenții pentru investiții, la determinarea indicatorilor rentabilității financiare se pot utiliza şi capitalurile proprii nete în sens larg.

Politica de dividende.

Politica conducerii societățăii de repartizare şi utilizare a profitului poate fi reflectată de următorul indicator:

$$\text{Politica de dividente} = \frac{\text{Dividende}}{\text{Rezultatul Net al Exercițiului}} \times 100$$

Cu cât acest indicator este mai mare, cu atât acționarii au beneficiat de o pondere mai mare de dividende din totalul profitului obtinut.

Ca reguli de bază în efectuarea oricărei analize financiare rămân cele zece porunci ale analistului financiar menționate de *William Beaver* în lucrarea sa *"Financial Analysts Journal"*:

1. Utilizați informațiile financiare doar în corelație cu alte informații disponibile. Înțelesul lor este condiționat de mediul economico-financiar înconjurător.

2. Folosiți toate sursele de informații relevante, cât și informațiile pur financiare. Acestea din urmă nu sunt decât o parte a imaginii complete.

3. Citiți cu atenție anexele, notele la rapoarte; aici se ascund, de obicei, detaliile.

4. Nu fiți obsedat de profit. Calitatea acestuia, potențialul de creştere, riscurile implicate sunt doar cei mai evidenți dintre factorii importanți.

5. Luați în considerare caracteristicile firmei. De exemplu, este uşor de măsurat gradul de îndatorare a firmei, dar este mult mai greu de decis dacă el este adecvat sau nu.

6. Nu uitați că informațiile de natură contabilă sunt deja desuete atunci când devin disponibile – şi cu cât sunt mai vechi – cu atât este probabil ca evenimente importante din firma să se fi petrecut între timp.

7. Amintiți-vă că datele contabile:

- Privesc doar evenimente apărute în perioada corespunzătoare;
- Vizează direct doar firma în cauză;
- Se supun unui set de norme care nu sunt în mod necesar cele mai adecvate scopului analizei.

8. Nu uitați că cei mai mulți oameni au aptitudini analitice foarte reduse; altfel spus, incercați să întocmiți raportul într-un mod cât mai simplu cu putință.

9. Dacă problema vă depăşeşte, nu ezitați să consultați un expert – fără a neglija faptul că există experți, dar şi mulți "experți".

10. Nu vă asumați riscuri inutile. Orice analiză financiară este succesibilă de concluzii eronate. O firmă în pragul falimentului poate avea un bilanț contabil excelent. Analiza financiară este necesară, dar nu şi suficientă pentru fundamentarea unei decizii investiționale.

2.2.4. Alte situații finaciare întocmite pentru identificarea creşterilor sau descreşterilor economice

Un set complet de situații financiare include următoarele componente:

(a) bilanțul;

(b) contul de profit şi pierdere;

(c) o situație care să reflecte fie:

(i) toate modificările capitalurilor proprii; fie

(ii) modificările capitalurilor proprii, altele decât acelea provenind din tranzacții de capital cu proprietarii şi distribuiri

către proprietari;

(d) situația fluxurilor de numerar; şi

(e) politicile contabile şi notele explicative.[61]

Întreprinderile sunt încurajate să prezinte, în afara situațiilor financiare, o analiză financiară efectuată de conducere care descrie şi explică caracteristicile principale ale performanței financiare şi poziției financiare ale întreprinderii, precum şi principalele incertitudini cu care se confruntă.

Un astfel de raport poate include o analiză a:

(a) principalilor factori şi influențe care determină performanța, inclusiv a modificărilor mediului în care întreprinderea îşi desfăşoară activitatea, reacției întreprinderii la modificările respective şi efectul acestora, precum şi a politicii de investiții pentru a menține şi îmbunătăți aceste performanțe, inclusiv politica de dividende;

(b) surselor de finanțare ale întreprinderii, politicii de îndatorare şi politicilor de gestionare a riscului; şi

(c) punctelor forte şi resurselor întreprinderii a căror valoare nu este reflectată în bilanț conform Standardelor Internaționale de Contabilitate.

Multe întreprinderi prezintă, în afara situațiilor financiare, situații suplimentare, cum ar fi rapoartele asupra mediului şi situațiile asupra valorii adăugate, în special în sectoarele în care factorii de mediu sunt semnificativi şi atunci când angajații sunt considerați a fi un grup important de utilizatori, întreprinderile

---

[61] IAS 1,Prezentarea situțiilor financiare, art.7.

sunt încurajate să prezinte astfel de situații suplimentare atunci când conducerea crede că acestea vor ajuta utilizatorii în luarea deciziilor economice.

Modificări ale capitalurilor proprii

Întreprinderile trebuie să prezinte, ca o componentă separată a situațiilor sale financiare, o situație care să evidențieze:

(a) profitul net sau pierderea netă a perioadei;

(b) fiecare element de venit şi cheltuială, câştig sau pierdere care, aşa cum este cerut de alte Standarde, este recunoscut direct în capitalurile proprii, şi totalul acestor elemente;

(c) efectul cumulativ al modificărilor politicii contabile şi corecția erorilor fundamentale.[62]

Modificările în capitalurile proprii ale întreprinderii între două date ale bilanțului reflectă creşterea sau reducerea activului net sau a avuției în cursul perioadei, în baza principiilor particulare de evaluare adoptate şi prezentate în situațiile financiare. Cu excepția modificărilor rezultate din tranzacțiile cu acționarii, cum ar fi aporturile de capital şi dividendele, modificarea globală a capitalurilor proprii reprezintă câştigurile şi pierderile totale generate de activitățile întreprinderii pe parcursul perioadei.

Profitul net sau pierderea netă a perioadei, erori fundamentale şi modificări ale politicilor contabile, cere ca toate elementele de venituri şi cheltuieli recunoscute într-o perioadă să fie incluse în determinarea profitului net sau a pierderii nete a perioadei, cu excepția cazului în care un Standard Internațional de Contabilitate nu cere sau nu permite altceva. Alte Standarde cer ca pierderile şi câştigurile, cum ar fi deficitele şi surplusurile din reevaluare şi anumite diferențe de curs valutar să fie recunoscute direct ca modificări ale capitalurilor proprii împreună cu tranzacțiile de capital şi cu distribuțiile către proprietarii întreprinderii. Întrucât este importantă luarea în considerare a tuturor câştigurilor şi pierderilor la evaluarea modificărilor poziției financiare a unei întreprinderi între două date ale bilanțului, acest Standard solicită o componentă distinctă a situațiilor financiare care să evidențieze câştigurile şi pierderile totale ale unei întreprinderi, inclusiv pe cele care sunt recunoscute direct în capitalurile proprii.

---

[62] IAS 1, Prezentarea situțiilor financiare, art.86.

Situația fluxurilor de numerar

IAS 7 stabileşte că informațiile privind fluxurile de numerar sunt folositoare utilizatorilor situațiilor financiare, oferind o bază pentru evaluarea capacității întreprinderii de a genera numerar şi echivalente de numerar, precum şi a necesităților întreprinderii pentru utilizarea fluxurilor de numerar respective.

Prezentarea politicilor contabile

Politicile contabile la situațiile financiare trebuie să descrie următoarele:

(a) baza (bazele) de evaluare utilizate (costul istoric, costul curent, valoarea realizabilă, valoarea justă sau valoarea actualizată) la întocmirea situațiilor financiare;

(b) fiecare politică contabilă specifică necesară pentru o înțelegere corespunzătoare a situațiilor financiare.

Politicile contabile pe care o întreprindere le-ar putea avea în vedere cuprind, dar nu se limitează la următoarele:

- recunoaşterea veniturilor din activitățile curente
- combinările de întreprinderi
- asocierile în participație
- recunoaşterea şi amortizarea activelor corporale şi necorporale
- investițiile imobiliare, etc.[63]

2.2.5. Note explicative la situațiile financiare

Notele explicative la situațiile financiare simplificate conțin informații referitoare la metodele de evaluare a activelor, precum şi orice informații suplimentare care sunt relevante pentru necesitățile utilizatorilor, în ceea ce priveşte poziția financiară şi rezultatele obținute.

Acestea se prezintă sistematic; pentru fiecare element semnificativ din bilanț şi contul de profit şi pierdere trebuie să existe informații aferente la notele explicative.

Pentru comparabilitatea informațiilor este necesar ca în notele explicative să se prezinte suma corespunzătoare anului curent şi celui precedent. În situația în care suma corespunzătoare anului precedent nu este comparabilă, aceasta poate fi ajustată

---

[63] Paraschivescu. D.M., *Contabilitatea financiară*, Ed. Moldavia,Bacău, 2003, pag. 41

prezentându-se rezultatul ajustării, modul de efectuare şi motivele pentru care aceasta a fost efectuată.

Aspectele prezentate mai sus nu sunt valabile şi în cazul sumelor reprezentând:

- modificări ale valorii contabile a activelor imobilizate;
- modificări ale amortizării şi provizioanelor pentru deprecierea activelor imobilizate;
- modificări ale provizioanelor pentru riscuri şi cheltuieli.

Pe parcursul întocmirii situațiilor financiare pot să apară o serie de erori contabile, ca urmare a calculului greşit, a aplicării greşite a metodelor contabile, a interpretării greşite a evenimentelor, a fraudelor sau omisiunilor..

Corectarea acestor erori aferente perioadelor anterioare poate fi efectuată pe seama rezultatului perioadei curente. Atunci când este afectată credibilitatea situațiilor financiare prezentate, corectarea erorii se face pe seama rezultatului reportat.

Totodată pot apare a serie de evenimente ulterioare datei bilanțului, care sunt fie favorabile, fie nefavorabile şi care au loc între data bilanțului şi data la care situațiile financiare anuale simplificate sunt aprobate în vederea depunerii bilanțului.

În acest sens pot fi identificate două situații:

a) persoanele juridice pot obține informații suplimentare față de cele existente la data bilanțului, pentru evenimente care avuseseră deja loc la data bilanțului. Dacă informațiile suplimentare conduc la necesitatea înregistrării în contabilitate a unor venituri sau cheltuieli, pentru prezentarea unei imagini fidele se vor efectua aceste înregistrări.

b) Persoanele juridice pot obține informații pentru evenimente petrecute ulterior datei situațiilor financiare, dar a căror prezentare este necesară pentru utilizatorii de informații. În această situație, informațiile respective se prezintă în notele explicative, fără efectuarea unor înregistrări în contabilitate.

Dintre evenimentele ulterioare datei bilanțului şi care trebuie reflectate în situațiile financiare, menționăm:

- Rezoluția unui litigiu ulterior datei bilanțului impune ajustarea unui provizion deja recunoscut sau recunoaşterea unui nou provizion;
- Falimentul unui client, înregistrat ulterior datei bilanțului, confirmă că la data bilanțului exista o pierdere aferentă unei creanțe comerciale şi ca persoana juridică trebuie să ajusteze valoarea contabilă a creanței comerciale.

În cazul în care apare o diminuare a valorii de piață a investițiilor financiare, în intervalul de timp dintre data bilanțului şi data la care situațiile financiare anuale simplificate se aprobă în vederea depunerii, ne aflăm în a doua situație, când un eveniment ulterior datei bilanțului nu se menționează în situațiile financiare cu ajustările aferente.

2.3. Obiectivul şi caracteristicile calitative ale ale situațiilor financiare

"Obiectivul situațiilor financiare este furnizarea de informații despre poziția financiară, performanțele şi modificările poziției financiare a întreprinderii în exercițiul financiar încheiat şi se prezintă în *raportul anual*, alături de raportul administratorilor şi raportul auditorilor financiari (cenzorilor). Informația contabilă oferită de aceste documente este adaptată şi prelucrată în cadrul analizei financiare în funcție de obiectivele vizate, trebuind să fie inteligibile, relevante, credibile, comparabile, complete şi să asigure eficiența necesară printr-un raport cost-beneficiu optim utilizatorilor."[64]

Obiectivul situațiilor financiare este în principal acela de a oferi informații utilizatorilor acestora despre poziția financiară, performanțele şi modificările poziției financiare a întreprinderii.

Situațiile financiare elaborate în acest scop satisfac necesitățile comune ale tuturor utilizatorilor, însa nu oferă toate informațiile de care aceştia au nevoie în luarea deciziilor economice, întrucât, în mare parte, ele relevă efectele financiare ale unor evenimente din trecut şi nu oferă de regulă informații nefinanciare.

Situațiile financiare prezintă, de asemenea, rezultatele administrării întreprinderii de către manageri, inclusiv modul de gestionare de către aceştia a resurselor încredințate.

Acei utilizatori care doresc să evalueze modul de administrare sau responsabilitatea conducerii fac acest lucru pentru a putea lua decizii economice; aceste decizii pot viza, de exemplu, opțiunea de a păstra sau de a vinde investiția în întreprinderea respectivă sau înlocuirea ori reconfirmarea conducerii.

---

[64] Silvia Petrescu, " *Analiza economico-financiară II*", Iaşi, 2006, pag. 15

Deciziile economice care sunt luate de către utilizatorii situațiilor financiare necesită evaluarea capacității unei întreprinderi de a genera numerar sau echivalente ale numerarului şi a perioadei şi siguranței generării lor.

De aceasta depinde spre exemplu, capacitatea unei întreprinderi de a-şi plăti angajații, de a-şi achita creditele, de a plăti dobânzi, etc.

Utilizatorii sunt mai în măsură să evalueze ceastă capacitate de a genera numerar dacă le sunt oferite informații concentrate asupra poziției financiare, performanței şi modificărilor poziției financiare a unei întreprinderi.

Poziția financiară a unei întreprinderi este influențat de resursele economice pe care le controlează, de structura sa financiară, de lichiditatea şi solvabilitatea sa, precum şi de capacitatea sa de a se adapta schimbărilor mediului în care işi desfăşoară activitatea. Aceste informații sunt utile pentru a anticipa capacitatea întreprinderii de a genera numerar în viitor, pentru anticiparea nevoilor viitoare de creditare şi a modului în care profiturile şi fluxurile viitoare de trezorerie vor fi repartizate între cei care au un interes față de întreprindere.

De asemenea, aceste informații sunt utile şi pentru a afla dacă întreprinderea respectivă este capabilă să primească finanțare în viitorul apropiat.

Lichiditatea se referă la disponibilitățile de numerar în viitorul apropiat, după luarea în calcul a obligațiilor financiare aferente acestei perioade.

Solvabilitatea se referă la disponibilitățile de numerar pe o perioadă mai mare în care urmează să se onoreze angajamentele financiare scadente.

Informațiile despre profitabilitatea unei întreprinderi sunt necesare şi importante pentru evaluarea modificării lor potențiale ale resurselor economice pe care întreprinderea le va putea controla în viitor.

Ele sunt utile, pe de o parte pentru anticiparea capacității întreprinderii de a genera fluxuri de trezorerie cu resursele existente şi, pe de altă parte sunt importante şi pentru formularea raționamentelor despre eficiența cu care întreprinderea poate utiliza noi resurse.

"Bilanțul a devenit documentul care a permis o analiză a echilibrului financiar funcțional, în contul de profit şi pierdere, documentul care a facilitat analiza performanțelor întreprinderii, prin prisma soldurilor intermediare de gestiune". [65]

---

[65] Feleagă N., Ionaşcu, I- *Controverse contabile*, ED. Economică, Bucureşti, 1996 ,pg.56

Informațiile cu privire la modificările poziției financiare a unei întreprinderi sunt utile pentru a evalua activitățile sale de exploatare, finanțare şi investiții în perioada de raportare, oferind utilizatorului o bază de pornire în analiza capacității întreprinderii de a genera numerar.

La întocmirea unei situații a modificărilor poziției financiare, fondurile pot fi definite în diverse moduri, cum ar fi: toate resursele financiare, fondul de rulment, lichiditătile sau numerarul.

Informațiile privind poziția financiară se regăsesc în principal în bilanț, iar cele privind performanța întreprinderii se regăsesc în contul de profit şi pierdere.

Situațiile financiare cuprind, de asemenea, note, materiale suplimentare, precum şi alte informații, cum ar fi:

- informații suplimentare şi relevante despre bilanț şi contul de profit şi pierdere;
- informații privind riscurile şi incertitudinile ce afectează întreprinderea;
- orice resurse care nu apar în bilanț;
- informații despre segmentele geografice şi industriale;
- informații despre efectul prețurilor asupra întreprinderii, etc.

Caracteristicile calitative ale situațiilor financiare

Analiza utilității informațiilor furnizate de către situațiile financiare au scos în evidență patru caracteristici calitative ale acestora, respectiv:

- inteligibilitatea
- relevanța
- credibilitatea
- comparabilitatea

Inteligibilitatea

Inteligibilitatea reprezintă un atribut al situațiilor financiare conform căreia informațiile furnizate de acestea sunt uşor de înțeles de către toți utilizatorii. Se presupune în acest scop că toți utilizatorii au cunoştinte suficiente privind desfăşurarea afacerilor şi a activităților economice şi au principalele noțiuni de contabilitate.

De remarcat este faptul că informațiile asupra unor probleme complexe, deşi necesită un studiu aprofundat din partea utilizatorilor, nu sunt excluse din situațiile financiare, datorită relevanței lor în luarea deciziilor economice.

Relevanța

Relevanța rezultă din necesitatea ca informațiile furnizate de către situațiile financiare ale unei întreprinderi să poată duce la luarea celor mai bune decizii de către utilizatori.

Informațiile sunt relevante atunci când influențează deciziile economice ale utilizatorilor, ajutându-i pe aceştia să evalueze evenimentele trecute, prezente sau viitoare, confirmând sau corectând evaluările lor anterioare.

Informațiile astfel rezultate au rol atât de previziune, cât şi de confirmare, acestea fiind în strânsă legătură.

Făcând referire la informațiile despre nivelul actual şi structura activelor, observăm că acestea au valoare atunci când utilizatorii încearcă să previzioneze capacitatea întreprinderii de a profita de oportunități şi de a reacționa la situațiile nefavorabile. Aceleaşi informații au rolul de a confirma previziunile anterioare, de exemplu modul în care întreprinderea poate fi structurată sau rezultatul activităților planificate.

Pentru a avea valoare previzională informațiile nu trebuie să fie sub forma unor prognoze explicite. Capacitatea de a previziona pe baza situațiilor financiare este îmbunătățită prin maniera în care sunt expuse informațiile asupra tranzacțiilor şi evenimentelor trecute.

Relevanța informației este influențată de natura sa şi de pragul de semnificație. În anumite cazuri natura informației este suficientă prin ea însăşi pentru a determina relevanța, alteori sunt importante atât natura cât şi pragul de semnificație.

Informațiile sunt semnificative dacă omisiunea sau declararea lor eronată ar putea influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate pe baza situațiilor financiare. Pragul de semnificație depinde de mărimea elementului sau a erorii, înțeleasă în împrejurările specifice ale omisiunii sau declarării greşite.

Rezultă că, pragul de semnificație oferă mai degrabă o limită decât să reprezinte o caracteristică calitativă primară pe care informația trebuie să o aibă pentru a fi utilă.

Credibilitatea

Orice informație pentru a fi utilă trebuie să fie credibilă. O informație este credibilă atunci când este obiectivă, nu conține erori semnificative, nu este părtinitoare, iar utilizatorii pot avea încredere că reprezintă corect ceea ce informația şi-a propus să prezinte sau ceea ce se aşteaptă, în mod rezonabil să prezinte.

Informația poate fi relevantă, dar atât de puțin credibilă sub aspectul naturii sau reprezentării încât recunoaşterea acesteia poate duce în eroare. De exemplu, dacă validitatea şi valoarea daunelor pentru despăgubiri sunt disputate într-un litigiu, nu ar fi adecvat pentru întreprindere să înregistreze în bilanț întreaga sumă a despăgubirilor cerute, deşi ar fi adecvată prezentarea sumei solicitate şi a circumstanțelor conflictului într-o notă a situațiilor financiare.

Pentru a fi credibilă informația trebuie să reprezinte cu fidelitate tranzacțiile şi alte evenimente pe care aceasta fie şi-a propus să le reprezinte, fie se aşteaptă, în mod rezonabil, să le prezinte. De exemplu bilanțul trebuie să reprezinte în mod credibil tranzacțiile şi alte evenimente care se concretizează în active, datorii şi capital propriu ale întreprinderii la data raportării şi care îndeplinesc criteriile de recunoaştere.

În cea mai parte a lor, informațiile financiare sunt supuse unui anumit risc de a da o reprezentare mai puțin credibilă decât ar trebui. Acest lucru se datorează, în principal, dificultăților inerente fie identificării tranzacțiilor şi a altor evenimente ce urmează a fi evaluate , fie conceperii şi aplicării tehnicilor de evaluare şi prezentare ce pot transmite mesaje care corespund acelor tranzacții şi evenimente. În anumite cazuri măsurarea efectelor financiare ale elementelor ar putea fi atât de incertă încât întreprinderile, în general, nu le recunosc în situațiile financiare. De exemplu, majoritatea întreprinderilor generează fond comercial (goodwill) în timp, de obicei este greu de identificat sau de evaluat acest fond comercial în mod credibil.

Informația, pentru a prezenta în mod credibil evenimentele şi tranzacțiile pe care le reprezintă, este necesar ca acestea să fie contabilizate şi prezentate în concordanța cu fondul lor şi cu *realitatea economică* şi nu doar cu forma lor juridică. Fondul tranzacțiilor sau al altor evenimente nu este întodeauna în concordanță cu ceea ce transpare din forma lor juridică sau convențională.

Pentru a fi credibilă informația trebuie să fie *neutră*, adică lipsită de influențe. Situațiile financiare nu sunt neutre dacă prin selectarea şi prezentarea informației influențează luarea unei decizii sau formularea unui raționament pentru a realiza un rezultat sau un obiectiv predominant.

Cei care elaborează situații financiare trebuie să se confrunte cu incertitudini care în mod inevitabil planează asupra multor evenimente şi circumstanțe, cum ar fi: încasarea creanțelor îndoielnice, durata de utilizare probabilă a utilajelor şi echipamentelor şi numărul eventualelor reclamații cu privire la produsele în garanție,etc. Aceste incertitudini sunt recunoscute prin prezentarea naturii şi valorii lor, dar şi prin exercitarea prudenței în întocmirea situațiilor financiare.

Prin ***prudență*** înțelegem includerea unui grad de precauție în exercitarea raționamentelor necesare pentru a face estimările cerute în condiții de incertitudine, astfel încât activele şi veniturile să nu fie supraevaluate.

Exercitarea prudenței nu permite constituirea de rezerve ascunse sau de provizioane excesive, subevaluarea deliberată a activelor sau veniturilor, dar nici supraevaluarea deliberată a datoriilor sau a cheltuielilor, deoarece situațiile financiare nu ar mai fi neutre şi de aceea nu ar mai avea calitatea de a fi credibile.

O altă caracteristică pe care trebuie să o aibă informația pentru a fi credibilă este aceea de a fi completă – ***integralitatea*** - în limitele rezonabile ale pragului de semnificație şi ale costului obținerii acelei informații.

Comparabilitatea

Utilizatorii trebuie să poată compara situațiile financiare ale unei întreprinderi în timp pentru a identifica tendințele în poziția financiară şi performanțele sale.

De asemenea, utilizatorii trebuie să poată compara situațiile financiare ale diferitelor întreprinderi, pentru a le evalua poziția financiară, performanțele şi modificările poziției financiare.

O implicație importantă a caracteristicii calității informației de a fi comparabilă este ca utilizatorii să fie informați despre politicile contabile utilizate în elaborarea situațiilor financiare şi despre orice schimbare a acestor politici, precum şi despre efectele unor astfel de schimbări.

Realizarea comparabilității a fost mult ajutată de conformarea politicilor şi tehnicilor contabile cu Standardele Internaționale de Contabilitate.

Nevoia de comparabilitate nu trebuie confundată cu simpla uniformitate şi nu trebuie lăsată să devina un impediment în perfecționarea de noi standarde şi schimbarea politicilor de către întreprinderi atunci când există alternative mai relevante şi credibile.

2.4. Analiza trezoreriei – sursa informațională în stabilirea eventualelor "dezordini" financiare

Sursa informațională de bază în cadrul unei analize economico-financiare este " situația fluxurilor de trezorerie", care se întocmeşte conform IAS 7.

Obiectivul fluxurilor de trezorerie este acela de a impune furnizarea de informații cu privire la istoricul mişcărilor de numerar şi de echivalent de numerar ale unei entități, prin intermediul situației acestor fluxuri.[66]

Situația fluxurilor de trezorerie (denumită şi situația cash-flow în literatura de specialitate) reflectă în mod sintetic impactul activităților operaționale, de investiții şi financiare asupra mijloacelor băneşti ale unei firme sub forma intrărilor şi ieşirilor de numerar şi echivalente de numerar, pe parcursul unui exercițiu financiar.[67]

Termenul de cash-flow este un foarte îndrăgit în lumea finanțelor în general şi al finanțelor personale în special.

Schimbările tot mai rapide din mediul de afaceri şi creşterea în complexitate a activităților din cadrul unei companii necesită o adaptare permanentă, într-un ritm alert, care adeseori pune la grea încercare capacitatea de efort şi analiză a compartimentului decizional al societății.

Realizarea situației fluxurilor de numerar a societății, a unei analize atente a cash-flow-ului acesteia şi previzionarea corectă a trezoreriei poate reprezenta cheia unei politici investiționale de succes.

Pentru a prospera financiar, cash flow-ul trebuie să fie pozitiv. Mai simplu spus, să intre mai mulți bani decât se cheltuie.

Nivelul şi variabilitatea în timp a cash-flow-ului reflectă fluctuațiile fluxurilor de încasări, lichidități şi disponibilități curente din casă şi din depozitele bancare.

Valoarea pozitivă a cash-flow-ului reflectă nivelul disponibilităților băneşti care poate fi utilizat pentru realizarea de investiții financiare pe piețele de capital, în scopul creşterii randamentului global al societății comerciale.

Nivelul şi permanența unui flux pozitiv al cash-flow-ului contribuie la creşterea potențialului real de finanțare a investițiilor productive, destinate fie înlocuirii, fie sporirii activelor imobilizate de natura corporală ale societății comerciale. Un flux negativ al acestuia diminuează potențialul curent de finanțare a investițiilor productive.

Pentru elaborarea fluxului de lichidități ar trebui identificate şi examinate toate modificările ce vor surveni în documentele economice, mai puțin mişcările privind amortizarea şi provizioanele.

Efectuarea unei analize corecte a prognozei fluxului de lichidități presupune cunoaşterea activității clientului, evoluția istorică a acesteia, ramură în care

---

[66] IAS 7, http://www.iasb.org/

[67] Vâlceanu Gh., Robu V., Georgescu N., *Analiza economico-financiara*, Ed. Economica, 2005, Bucuresti, pag. 388.

evoluează, în scopul verificării viabilității şi posibilității de realizare ce stau la baza prognozei.

Cunoaşterea activității istorice (din perioada trecută) a clientului se realizează pe baza studierii datelor economice, a fluxurilor de fonduri înregistrate în perioada respectivă, care reflectă mişcarea elementelor componente ale bilanțului între două perioade şi arată modul cum sunt create şi utilizate fondurile.

Situația fluxurilor de trezorerie se prezintă în trei grupe, după activitățile din care rezultă:

- fluxuri din activități de exploatare;
- fluxuri din activități de investitie;
- fluxuri din activități de finantare.

Activitățile de exploatare reprezintă principalele activități producatoare de venit ale întreprinderilor, precum şi alte activități care nu sunt activități de investiții sau financiare.

Activitățile de investiții constau în achiziționarea şi cedarea de active imobilizate şi de alte investiții care nu sunt incluse în echivalentele de numerar. Prezentarea separată a fluxurilor de trezorerie provenite din activități de investiție este importantă deoarece fluxurile de trezorerie reprezintă măsura în care cheltuielile au servit obținerii de resurse menite a genera viitoare venituri şi fluxuri de trezorerie.

Activitățile de finanțare reprezintă activități care au ca efect modificări ale dimensiunii şi compoziției capitalurilor proprii şi datoriilor întreprinderii. Această prezentare este importantă în previzionarea fluxurilor de trezorerie viitoare aşteptate de către finanțatorii entității.

Fluxurile de trezorerie în valută vor fi înregistrate în moneda funcțională a unei entități prin aplicarea cursului de schimb dintre moneda funcțională şi valută, asupra valorii în valută, la data fluxului de trezorerie.

Conform IAS7, profitul şi pierderile nerealizate ce provin din variația cursurilor de schimb valutar nu sunt fluxuri de trezorerie. Totuşi, efectual variației cursului de schimb valutar asupra numerarului şi echivalențelor de numerar deținute sau datorate în valută este raportat în situația fluxurilor de trezorerie pentru a reconcilia numerarul şi echivalentele de numerar la începutul şi la sfârşitul perioadei.

Astfel, în practică, întreprinderile mari româneşti prezintă aceste elemente în cadrul *situației fluxurilor de numerar*, ca o pozitie distinctă după fluxurile generate de

activitățile de finanțare, respectiv sub denumirea de "Efectele variației ratei de schimb aferente numerarului şi echivalentelor de numerar.[68]

Reguli ce trebuie avute în vedere la întocmirea unui cash-flow:

• fluxul de lichidități prognozat va include toate veniturile ce se vor incasa şi plățile ce se vor efectua în perioada de prognoză;

• încasările şi plățile se iau în calcul pentru luna în care exista perspectiva că vor fi încasate sau plătite efectiv;

• determinarea disponibilului / necesarului de lichidități pe baza de cash flow se va influența cu încasările şi plățile aferente unor activități, stocuri şi cheltuieli, creditate prin alte modalități;

• valoarea oricărei prognoze este determinată de modul de fundamentare a ipotezelor:

- realitatea previziunilor avute la dispoziție
- existenta unor factori restrictivi în stabilirea prognozelor
- prognozele macroeconomice
- concurența
- necesitatea efectuării unei analize a sensibilității fluxului de numerar în funcție de prognozele avute în vedere.

Analiza echilibrului financiar prin prisma fluxurilor de numerar serveşte la estimarea necesităților viitoare de numerar pe baza situației trecute, cunoaşterea acestora fiind utilă atât acționarilor, interesați în existența unui numerar suficient pentru plata dividentelor, cât şi creditorilor, interesați în recuperarea împrumuturilor acordate. În egală măsură, cunoaşterea fluxurilor viitoare de numerar îi interesează pe potențialii investitori, metoda cash-flow-ului, fiind una dintre metodele de evaluare a întreprinderii.

---

[68] Vâlceanu Gh., Robu V., Georgescu N., Analiza economico-financiara, Ed. Economica, 2005, Bucuresti, pag. 389.

CAPITOLUL III

METODE ŞI MIJLOACE DE SPĂLARE A BANILOR. VALORIFICAREA INFORMAȚIILOR CONTABILITĂȚII ÎN ACȚIUNEA DE IDENTIFICARE ŞI LIMITARE A ACESTUI FENOMEN

3.1. Fenomenul spălării banilor murdari în context macroeconomic şi implicaţiile firmelor fantomă, fundaţiilor şi altor entităţi economice

Spălarea banilor constituie una din cele mai puternice ameninţări la adresa integrităţii şi stabilităţii sistemelor financiare, generatoare de disfuncţii şi pagube cu consecinţe greva în sfera economică şi socială.[69]

Fenomenul cel mai important din ultimii ani este, fără îndoiala, globarizarea crescândă a economiei mondiale şi mai ales a pieţii mondiale de capital.

Volumul mare de capital care circulă în prezent prin sistemele financiare internaţionale şi posibilităţile limitate de control asupra acestor mişcări, au făcut posibil ca banii de proveniență incertă să pătrundă în acest flux imens de fonduri, fară a atrage originea lor.

La nivel mondial, problema spălării banilor a fost abordată, în mod organizat, în conţinutul Convenţiei Naţiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante şi substanţe psihotrope – adoptată la Viena la data de 20.12.1988, pe fondul creşterii interesului în ceea ce priveşte combatrea traficului şi consumului ilicit de droguri. " Părţile prezentei Convenţii, se apreciază în Expunerea de motive a acesteia, conştiente că traficul ilicit reprezintă o sursă de câştiguri financiare şi averi considerabile care permit organizaţiilor criminale transnaţionale să penetreze, să contamineze şi să corupă structurile de stat, activităţile comerciale şi financiare

---

[69] ONPCSB, *Documentul de politica, strategie, performanța şi coordonare a politicilor structurale pentru anul 2005 şi perspectiva 2006-2008*, pag.4

legitime, cât şi societatea la toate nivelurile sale" au adoptat primele măsuri de împiedicare a acțiunilor de spălare a banilor proveniți din comerțul cu droguri.

În foarte scurt timp, sursele de bani murdari, cât şi posibilitățile de reciclare a acestora s-au extins şi astfel importante venituri provenind din acțiuni ilicite, ale economiei subterane, s-au infiltrat în economia reală, devenind din ce în ce mai greu de identificat.

Desigur "spălarea banilor" nu este o activitate nouă, tendința de a ascunde originea ilicită a unor sume, de a conferi acestora o aparență de legalitate şi implicit asigurarea unui statut onest şi respectabil posesorilor, are origini foarte vechi.

Ne referim aici la negustorii si cămătarii din Evul Mediu care, pentru a ascunde dobânzile primite pentru împrumuturile ce le ofereau, în condițiile în care biserica catolică interzisese cămătăria, apelau la o gamă variată de trucuri financiare, care corespund în mare parte tehnicilor de azi de reciclare a banilor.

Funcționarea eficientă a economiei oricărui stat depinde în mare parte de transparența şi starea pieților financiare, dar ele pot fi uşor periclitate de fenomenul de spălare a banilor murdari.

Deteriorarea unui sistem financiar poate fi instantanee, cu efecte colaterale greu de anticipat, dar procesul de refacere este îndelungat şi nesigur.

Obținerea "banilor murdari", în principal din economia subterană şi corupție, este în general o activitate unanim condamnată în toate statele lumii dar procesul de reciclare a fondurilor, prin aspectul inofensiv pe care îl îmbracă poate scăpa atenției mai ales pe fondul concurenței dure existente pe piața internaționala a capitalurilor.

Referindu-se la acest aspect Jean Francois Burgelin, procuror general la Curtea de Casație a Franței, în prefața la lucrarea "Blanchiment de l'argent et la criminalite organize" atrage atenția că "un operator necunoscut, care, dintr-un paradis fiscal tropical dispereaza în conturi bancare din întreaga lume milioane de dolari de origine frauduloasă, pare, în opinie comunității, mai puțin de temut decât un hoț care încearcă, prin metode violente, spargerea unei bănci. Şi totuşi spălarea banilor este o operațiune mai periculoasă, pentru stabilitatea societății noastre, decât hold up-urile."

Punctul acesta de vedere este obiectiv şi întemeiat, dacă ținem seama că "hold up-ul" ar trebui urmat inevitabil de plasarea banilor sustraşi tocmai prin procedeele de spălare a banilor şi în final atât spărgătorul cât şi cel implicat în reciclarea fondurilor, nu fac altceva decât aceea că impun regulile lor proprii pieței de capital.

Convenția de la Viena din anul 1988 defineşte spălarea banilor drept "conversia sau transferul de bunuri în scopul de a disimula sau deghiza originea ilicită a acestora".

Țara noastră a înțeles necesitatea adoptării legislației în domeniu, astfel încât în anul 1999 este adoptată Legea 21/1999 pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor, iar în anul 2002 aceasta este abrogată şi intră în vigoare Legea 656/2002, pentru ca în anul 2005 să vină cu modificări şi completări prin Legea 230/2005

Infracțiunile de spălare a banilor reprezintă:

" a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârşirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimularii originii ilicite a acestor bunuri sau în scopul de a ajuta persoana care a săvârşit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;

b) ascunderea sau disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârşirea de infracțiuni;

c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârşirea de infracțiuni".[70]

Din punct de vedere economic spălarea banilor reprezintă ansamblul de tehnici şi metode economice şi financiare prin care banii sau alte bunuri obținute în mod fraudulos, fie din economia subterană, fie din corupție sau crimă organizată, sunt desprinse de origea lor reală, căpătând o aparentă proveniență justificată legal şi economic, în scopul investirii lor în economia națională a unei țări.

În acest sens cea mai sigură cale prin care banii pot deveni "albi" este aceea de a găsi cele mai sigure metode prin care ei să se regăsească în contabilitate. În acest fel posesorii banilor murdari nu mai atrag atenția asupra lor decât foarte târziu.

Există de asemenea şi metoda folosită mai frecvent prin care posesorii banilor murdari evită acest gen de înregistrări contabile, dar considerăm că sumele despre care se poate vorbi în acest caz sunt mult mai mici decat cele care aleg o cale aparent legală.

Firmele fantomă, posibile prin scăpări ale legislației într-un anumit domeniu sunt în opinia noastră cele care preiau în contabilitatea lor înregistrările unor astfel de sume şi le dirijează spre adevărații beneficiari – "spălătorii".

Nivelul ridicat al economiei subterane este, în primul rând, rezultatul funcționarii unor astfel de firme în toată lumea.

În România, principalii reprezentanți ai unor astfel de firme sunt cetățenii străini, în special cei din lumea orientală. Banii obținuți din economia subterana sunt

---

[70] Legea 656/2002, modificată, pentru *prevenirea şi combaterea spălării banilor*, art.23

schimbați în valută, transferați în străinatăte în conturi special deschise pentru astfel de operațiuni.

În practica judiaciară s-au întâlnit cazuri în care au fost înființate firme fantomă pe numele unor cetățeni străini, care, în urma unor verificări amănunțite s-a stabilit că nu au fost niciodată în țara noastră. Banii transferați pe numele acestora în străinătate ajungeau la adevărații beneficiari.

Firmele fantomă sunt folosite frecvent în săvârşirea de infracțiuni de evaziune fiscală, bancrută frauduloasă, contrabandă, precum şi a altor infracțiuni generatoare de bani murdari.

Consecințele funcționării unor astfel de firme se regăsesc la toate nivelurile economiei naționale, cu implicații majore:

a) consecințe fiscale - plata sarcinilor fiscale neachitate variază de la impozite directe (impozitul pe profitul realizat, impozitul pe dividende, impozitul aferent salariilor plătite) la impozite indirecte (taxa pe valoare adaugată, accize), precum şi plățile ce trebuiau făcute la fondurile speciale sau prelevări de natură nefiscală precum: contribuția pentru asigurări sociale, contribuția pentru asigurări de sănătate, plata pensiei suplimentare etc.

b) consecințe bugetare - prin nevirarea la bugetul statului a impozitelor şi taxelor datorate, veniturile statului nu se realizează şi în felul acesta nu se pot finanța unele activități care afectează întreaga populație precum: învățământul, sănătatea, cultura, apărarea, ordinea publică, infrastructura, administrația, justiția etc.

c) consecințe monetare, bancare şi valutare - dimensiunea relațiilor dintre firmele fantomă face ca o mare cantitate de numerar să circule, în paralel cu economia de la suprafață, care operează cu plățile bancare prin virament. Obținerea de importante sume neimpozabile poate conduce la presiuni artificiale asupra cursului de schimb al leului, deoarece firmele fantomă apar în avantaj (în privința resurselor financiare) față de firmele care opereaza legal şi care liciteaza în vederea obținerii de valută. Apare aşadar o concurență neloială între participanții la licitația valutară.

d) consecințe de politică macroeconomică - activitățile acestor firme nu se regăsesc în documentele oficiale care stau la baza întocmirii diferitelor situații statistice. Aceste statistici necuprinzând sectorul economiei subterane, vor reflecta deformat realitatea şi deciziile de politică economiă şi socială luate de Guvern nu pot

conduce la concluzii corecte. De exemplu, numărul real al şomerilor nu corespunde realității şi nici nivelul salariului minim pe economie; practicarea unor prețuri de import mici duce la denaturarea balanței comerciale, al cărui sold negativ nu corespunde realității. Asemenea prețuri de import conduc la măsuri eronate cu privire la protecția produselor româneşti în fața unei concurențe neloiale.

e) consecințe sociale şi de siguranță națională - pe lângă acumularea unor Avari fabuloase şi afişarea unui stil de viață luxos, deținătorii unor asemenea sume de bani îi pot folosi în scopuri care pot atinge siguranța națională prin: coruperea unor înalți funcționari de stat pentru înlesnirea unor afaceri profitabile sau magistrați care să nu-şi facă datoria în cazul descoperirii unor ilegalități săvârşite, finanțarea unor partide politice sau politicieni, finanțarea unor grupuri sau persoane din mass-media pentru a propaga interesele deținătorilor de capitaluri ilicite, finanțarea unor organizații naționaliste sau chiar teroriste.

f) consecințe cu impact internațional – funcționarea firmelor fantomă reprezintă un fapt ilegal față de țările paradis fiscal unde firmele acționează la vedere, iar impozitele şi taxele nu se plătesc deloc ori nivelul acestora este foarte redus.

Transferurile de bani sau bunuri de la o societate la alta în perioade scurte de timp, facilitează fenomenul spălării banilor murdari.

De cele mai multe ori reciclarea banilor se face cu ajutorul a cât mai multor societăți pentru a li se pierde urma, întinzându-se uneori ca o pânză de păianjen, cuprinzând diferite nivele ale economiei.

Succesul operațiunilor criminale depinde în parte şi de abilitatea de a "spăla" rezultatele activității criminale prin sistemul financiar bancar, cel mai des folosit în ultima vreme.

Utilizarea în scopul spălării banilor a sistemelor financiar-bancare conduce la subminarea instituțiilor financiare individuale şi în final a întregului sistem bancar.

Experții sunt de părere că grupurile crimei organizate s-au adaptat noilor cerințe ale economiei mondiale şi au reuşit să obțină un profit imens în urma mondializării schimburilor de mărfuri şi de capitaluri.

Departe de a se replia în activități tradiționale şi a adopta o atitudine defensivă, acestea au manifestat pragmatism şi au studiat mutațiile produse pentru a penetra piețe noi.

Aceste organizații internaționale şi-au diversificat investițiile, orientându-se cu precădere spre activități legale care le-au oferit respectabilitate şi le-au acoperit noile forme de criminalitate.

În ultima perioadă, sub deviza anonimatului, multe persoane care fac donații către diferite fundații nu doresc altceva decât spălarea banilor obținuți din activități ilegale.

Conform unui raport dat publicității de CIA şi preluat de Washington Post, circa 56 % la din fundațiile umanitare din lume sunt de fapt adevărate "spălătorii" în care banii se albesc iar fenomenul creşte în amploare de la an la an. Peste 700 de miliarde de dolari circulă anual prin fundațiile umanitare înregistrate în statele lumii însă în jurul a 100 de miliarde de dolari sunt de fapt susceptibili de a fi implicați în activități de spălare de bani şi terorism. [71]

3.2. Necesitatea combaterii spălării banilor

Succesul de lungă durată şi stabilitatea oricărei instituții economice depinde de atragerea şi reținerea fondurilor câştigate în mod legitim.

În ultimul timp a intervenit o recunoaştere din ce în ce mai mare a faptului ca lupta împotriva crimei organizate este *de o importanță crucială,* şi ca infractorii trebuie opriți, ori de câte ori este posibil, de a legitimiza rezultatele activităților lor criminale prin trasformarea fondurilor din "murdare" în fonduri "curate".[72]

Aşa cum s-a stabilit de către Grupul de Acțiune Financiară Internațional[73], dacă fondurile provenite din infracțiuni pot fi uşor procesate în cadrul unei instituții din sectorul privat – fie din cauză că angajații săi sau directorii au primit mită sau din cauza că instituția închide ochii în fața naturii ilicite a unor astfel de fonduri – instituția poate fi implicată într-o complicitate activă cu infractorii şi poate fi parte în propria sa rețea criminală: evidența unei astfel de complicații va avea efecte dăunătoare asupra atitudinii intermediarilor financiari şi a autorităților de reglementare, dar şi asupra clienților lor obişnuiți.

---

[71] www.urbannews, 22 iunie 2007

[72] *Ghidul de tranzacții suspecte*, ONPCSB, 2004, pag. 9

[73] GAFI este un organism multi-disciplinar care duce o politică comună de implementare legislativă şi financiară de către experții statelor membre. Grupul monitorizează progresul în implementarea măsurilor de combatere a spălării banilor; reevaluează şi raportează evoluțiile, tehnicile şi contramăsurile privind spălarea banilor; promovează adoptarea şi implementarea standardelor globale GAFI privind combaterea spălarii banilor.

Din punctul de vedere al unor eventuale consecințe negative la nivel macroeconomic datorate unui fenomen de spălare a banilor necontrolat, Fondul Monetar Internațional a citat schimbări inexplicabile a cererii de masă monetară, riscuri prudențiale față de stabilitatea sistemului bancar, efecte de contaminare față de capital şi a ratei de schimb valutar datorată neanticipării realizarii transferurilor de bunuri peste graniță.

Dacă nu este controlat, procesul de spălare a banilor poate submina eforturile depuse pentru existența unor piețe libere şi competitive şi afectează dezvoltarea unei economii sănătoase.

În consecință, organismele şi organizațiile autorizate să lupte împotriva spălării banilor trebuie să mențină o cooperare strânsă în vederea prevenirii generalizării acestui fenomen.

În caz contrar există riscul ca banii "murdari" să stăpânească întrega economie şi să-şi impună reguli proprii, ceea ce ar însemna, de fapt, subminarea autorității statale şi domnia crimei organizate.

Instituțiile care pot fi utilizate în toate etapele de spălare a banilor sunt băncile, în calitate de furnizori ai unei game largi de servicii de transfer de fonduri şi de creditare. Sistemele electronice de transfer al fondurilor permit trasferul rapid al acestora între conturi sub nume şi jurisdicții diferite. Operațiunile multiple şi diversificate în conturi sunt folosite de multe ori ca parte a procesului de spălare a banilor creând straturi complexe de tranzacții.

Dar băncile însă nu sunt singurele mecanisme şi instrumente prin intermediul cărora se pot spăla banii. În prezent, numeroşi intermediari financiari furnizează servicii care sunt similare cu cele tradiționale folosite de bănci. Mai mult decât atât, în vederea ocolirii măsurilor de combatere a spălării banilor, aceste persoane, dorind să spele veniturile ilicite îşi concentreaza eforturile spre exploatarea sectorului non-bancar, utilizând alte instituții financiare (cum ar fi fonduri de investiții, societățile de valori mobiliare, companii de asigurări, case de schimb valutar), precum şi instituții non-financiare (cazinouri, agenții de valori imobiliare, etc.).

Deoarece, de obicei, ***spălătorii nu-şi pot asigura o expertiză profesională specializată, ei trebuie să beneficieze de consultanța juriştilor, contabililor, consultanților financiari şi a altor specialişti***.

Un sistem exhaustiv de combatere a spălării banilor se bazează pe conştientizarea unei varietăți de ***intermediari financiari şi non-financiari, precum şi***

a agenților economici care trebuie să coopereze, în mod responsabil cu autoritățile şi să răspundă în mod activ împotriva pericolului de a fi implicați în acest fenomen.

Grupul de Acțiune Financiară Internațională a elaborat "Cele 40 de Recomandări" care reprezintă un ghid cuprinzător în vederea combaterii spălării banilor. Sfera de acoperire include sistemul judiciar şi implementarea legii, sistemul financiar şi reglementările sale, precum şi cooperarea internațională.

Recomandările 10 şi 11 impun, în mod obligatoriu o obligație a instituțiilor financiare de a-şi identifica clienții.

Aceasta reprezintă:

- **identificarea directă a clientului**, respectiv cunoaşterea persoanei fizice sau juridice;
- **identificarea beneficiarului** şi controlul – cunoaşterea proprietarilor finali sau a persoanei care controlează direct clientul, precum şi persoana în numele căreia este efectuată tranzacția;
- verificarea identității clientului şi a beneficiarului – coroborată cu informația furnizată anterior;
- măsurile asiguratorii şi monitorizarea – efectuarea unor **verificari permanente privind fiecare tranzacție şi contul prin intermediul relației de afaceri**.

Principala problemă care se ridică este aceea că o instituție financiară are de a face şi cu clienți ocazionali, care sunt mai greu de identificat şi verificat, tranzacțiile electronice şi alte cazuri în care identificarea față-în-față nu s-a realizat; **existența reglementărilor de drept comercial care privesc societățile comerciale ce permit crearea unor forme de companii în care este posibil anonimatul acționarului sau în care este dificilă depistarea adevăratei identități a beneficiarilor;** există riscul de utilizare improprie a unor mijloace de folosire a societăților comerciale şi a titlurilor la purtător.

În prezent, efeorturile Grupului de Acțiune Financiară Internațional urmăresc, în principal, ***elaborarea unor principii capabile să limiteze riscurile asupra mijloacelor de folosire a societăților***.

3.3. Analiza juridică a infracțiunii de spălare a banilor

3.3.1. Infracțiuni prevăzute de art. 23 din Legea 656/2002

În art.23 al Legii 656/2002, infracțiunea de spălare a banilor este incriminată în patru variante.

PRIMA VARIANTĂ.

Este prevăzută în art.23,alin.1, lit.a şi constă în *„schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârşirea unei infracțiuni în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri sau în scopul de a ajuta persoana care a săvârşit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei."*

Obiectul juridic generic al infracțiunii prevăzută în această variantă este comun tuturor celorlalte variante cuprinse în art.23 prin care se incriminează spălarea banilor.

În doctrină au existat unele disensiuni cu privire la definirea obiectului juridic generic al infracțiunii de spălare a banilor. Astfel, **obiectul juridic generic** al infracțiunii incriminată în această variantă îl reprezintă „relațiile sociale prin ocrotirea cărora este apărată circulația corectă a banilor şi operațiunilor financiar-bancare."[74]

În afară de relațiile referitoare la circulația monetară şi a operațiilor financiar-bancare se mai au în vedere şi alte relații sociale cum sunt cele referitoare la apărarea altor valori corporale sau necorporale, mobile sau imobile precum şi la actele juridice sau documentele care apără şi atestă proprietatea acestora, produs al anumitor infracțiuni.

O altă opinie vehiculată în doctrină ar fi aceia că „obiectul juridic al acestor infracțiuni este acela studiat la infracțiunile de corupție şi deținere a armelor şi munițiilor, substanțe stupefiante, contrabanda, comerțul cu țesuturi şi organe, etc." [75]

Consider că această opinie este total eronată deoarece infracțiunea de spălare de bani ca şi infracțiunile de tăinuire şi favorizare sunt infracțiuni distincte de infracțiunile prin care s-a obținut produsul infracțiunii.

---

[74] I. Poiană, I. Lascu *„Incriminarea penală a unor fapte de spălare a banilor",* revista „Dreptul", nr.5/1999, pag.11

[75] I. Poiană, I. Lacu, „Incriminarea penală a unor fapte de spălare a banilor", pag.12.

În acest sens, V Dongoroz, arată că:"Tăinuirea de lucruri şi ajutorarea infractorilor după săvârşirea infracțiunii (favorizarea infractorilor) sunt infracțiuni de sine stătătoare, având numai un raport de conexitate cu infracțiunile din care provin lucrurile tăinuite sau la care au luat parte infractorii favorizați. Nu avem de a face, deci cu un *concurs subsequens,* ci cu un *delictum subsequens.*[76]

Obiectul juridic generic al infracțiunilor prevăzute la art.23 din Legea 656/2002 este subsecvent obiectului juridic generic al infracțiunilor principale, adică al acelor infracțiuni grave prin care s-a obținut „produsul" ce urmează a fi „spălat." Ca urmare *constatarea* infracțiunilor de spălare a produsului infracțional se poate face numai *concomitent* sau *ulterior* constatării infracțiunilor principale al căror produs se spală.

Sub acest aspect putem observa că pentru infracțiunea de spălare de bani incriminată în prima variantă, condamnarea nu se poate face decât în următoarele situații:

-*condamnarea concomitentă*, adică atât pentru cel puțin una din infracțiunile prin care se realizează sau din care provine produsul infracțiunii, concomitent cu una din modalitățile de „spălare a banilor" din celelalte variante.

-*condamnarea ulterioară*, pentru infracțiunile reglementate de art.23, numai dacă există cel puțin în *primă instanță* o condamnare pentru o infracțiune prin care se realizează sau din care provine produsul infracțiunii care s-a „spălat".

Condamnarea pentru o faptă ce intră sub incidența art.23 este posibilă şi când produsul provine dintr-o infracțiune care intră sub incidența acestei legi, chiar dacă răspunderea penală pentru infracțiunea respectivă a fost înlăturată prin *amnistie*[77], *prescripție*[78], *în cazul decesului sau reabilitării autorului.*

Condamnarea poate surveni şi atunci când autorul infracțiunii din care provine produsul infracțiunii este *necunoscut* dar autorul infracțiunii de „spălare" a ştiut că banii provin dintr-o infracțiune.

---

[76] V Dongoroz, „*Drept Penal*", Bucureşti, 2000, Editura Societății Tempus şi Asociația Română de Ştiințe Penale, pag.397.

[77] Amnistia nu înlătură caracterul penal al faptei, fapta fiind infracțiune, chiar dacă autorului acesteia i s-a înlăturat răspunderea penală ca urmare a amnistierii. art. 44 - 51 din Codul penal, când infracțiunea primară, nemaiexistând atunci nici fapta de spălare a produsului acestora nu mai poate constitui infracțiunea prevăzută la art.23.

[78] Idem şi în cazul prescripției, decesului sau reabilitării, nu este schimbat caracterul obiectului faptei de produs al unei infracțiuni. Situația este diferită în cazul înlăturării caracterului penal al faptei

Obiectul juridic special, de asemenea comun la infracțiunile incriminate în art.23 şi art.24 din Legea 656/2002, este cel care rezidă din titlul legii, cât şi din reglementările pe care le cuprinde şi constă în relații sociale prin ocrotirea cărora se apără proveniența licită a banilor şi circulația corectă a acestora în operațiunile financiar-bancare.

Se poate observa că obiectul juridic special este unul complex cuprinzând pe lângă relațiile referitoare la circulația monetară şi operațiunile financiar-bancare şi relații privind operațiunile şi transferurile de valori, operațiunile de credit, vânzare-cumpărare, schimb valutar, etc.

Obiectul material este însăşi bunul asupra căruia este îndreptată infracțiunea astfel incriminată (valori, bani, bunuri, etc.)[79]

Cu alte cuvinte obiectul material al infracțiunii reglementată în art.23 îl poate constitui venitul ilicit obținut din săvârşirea de activități ilegale. Spre exemplu, banii obținuți din corupție, trafic de droguri, trafic de persoane, etc. Dar aceşti bani pot constitui ulterior şi obiectul material al infracțiunii de spălare de bani, când aceştia se reinvestesc într-o afacere aparent legală.

Specific infracțiunii de spălare de bani este această activitate de schimbare, cumpărare ori revindere, făcută cu ştiință şi în mod repetat pentru a ascunde originea reală a banilor sau bunurilor.

Banii pot fi atât în lei cât şi în valută.

Bunurile pot fi corporale sau necorporale, mobile sau imobile.

Este *corporal* acel bun care are o existență materială vizibilă care poate fi perceput prin simțurile noastre (un tablou, un obiect electronic, o maşină etc.).

Este *incorporală* valoarea economică care are o existență ideală, abstractă şi care poate forma obiectul unui raport juridic (operă literară, dreptul de autor etc.).

Bunuri imobile sunt acelea care au o aşezare fixă şi care deci nu pot fi mutate dintr-un loc în altul, fără a-şi pierde valoarea economică (o casă, un teren, un pod).

Bunurile mobile sunt toate celelalte lucruri care pot fi mutate sau transportate din loc în loc fără a pierde valoarea economică (o carte, o maşină, o statuie).

În legătură cu banii sau valorile - ca obiect material al acestor infracțiuni - putem spune că nu orice ban sau valoare reprezintă obiectul infracțiunii de spălare de bani, *ci numai acele valori sau bani care provin din săvârşirea unei alte infracțiuni.*

Astfel, atunci când cu bună ştiință se schimbă, se transferă, se cumpără sau se revinde obiectul „concret" al infracțiunii principale, în mod repetat, pentru a-i

---

79 Ioan Lascu, „Spălarea banilor-actualitate, realitate socială şi incriminare", revista „Dreptul", nr.6/2003, pag 13.

ascunde originea, infracțiunea de spălare de bani subzistă, iar bunurile vor avea acelaşi regim juridic penal.

Putem concluziona, că nu constituie produs al infracțiunii principale şi ca urmare nici al infracțiunilor prevăzute de art.23, următoarele categorii:

- bunurile care *au servit* la săvârşirea infracțiunii, deoarece nu sunt produs al infracțiunii, în această categorie fiind: instrumentele spargerii, autovehiculul sau calculatorul proprietate personală folosit la săvârşirea infracțiunii principale etc;

- bunurile care sunt produs al altor infracțiuni decât cele considerate infracțiuni principale, cum ar fi al infracțiunilor pentru care *pedeapsa maximă nu depăşeşte 4 ani*(de pildă infracțiunea prevăzută la art.213, art.246, art.281 din Codul penal).[80]

- bunurile produs al unei infracțiuni principale, *săvârşită în altă țară* unde fapta respectivă *nu este incriminată* ca infracțiune.

Subiectul, de regulă *subiectul activ nemijlocit* (autor) al infracțiunii de spălare de bani reglementată de art.23, atât în prima variantă cât şi în celelalte variante este *necircumstanțiat*, adică poate fi orice persoană fizică responsabilă penal, legiuitorul nu cere ca subiectul activ să aibă o calitate specială.

Doctrina şi practica judiciară, în special doctrina criminologică, recunosc o anumită „calificare" necesară a subiectului activ al infracțiunii de spălare a banilor, derivată din caracteristica acestei infracțiuni de a fi circumscrisă fenomenului de *„criminalitate a gulerelor albe"*. Cei care comit astfel de fapte sunt acei infractori „rafinați", care ocupă funcții importante atât în pozițiile de conducere la nivel central în cadrul unor societăți strategice, cât şi în aparatul legislativ sau executiv al țării respective.[81]

Subiectul pasiv al infracțiunii reglementate de art.23 în prima variantă cât şi în celelalte, poate fi *statul*, în întregul său, ale cărui interese sunt puse în pericol prin faptele incriminate, precum şi anumite persoane fizice, organele de stat, instituții bancare sau alte persoane juridice, care suferă sau pot suferi de pe urma săvârşirii infracțiunii.

---

[80] Art.213-abuzul de încredere; art.246-abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor; art.281-exercitarea fără drept a unei profesii;

[81] Gheorghe Nistoreanu, Costică Păun, „Criminologie", Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000

Conținutul constitutiv.

Latura obiectivă, trebuie menționat de la început că a suferit modificări față de reglementarea din Legea21/1999. S-a renunțat a cuprinde în conținutul infracțiunii de spălare de bani, infracțiunea mijloc, adică infracțiunea primară care se săvârşeşte pentru realizarea *infracțiunii scop*, spălarea de bani.

Deci infracțiunile săvârşite în variate domenii au fost scoase din conținutul laturii obiective, rămânând incriminate doar infracțiunile specifice de spălare de bani. Infracțiunile mijloc (falsuri, contrabandă, nerespectarea regimului armelor şi muniților, traficul de stupefiante, etc.) au rămas reglementate prin Codul penal şi Legi speciale.

Elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art.23, în prima variantă îl constituie *schimbarea* sau *transferul* de bunuri, separat sau împreună, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite al acesteia.

Elementul material al laturii obiective se realizează prin acțiuni sau inacțiuni cum ar fi: schimbarea, transferul, ascunderea sau disimularea.

Infracțiunea fiind cu un conținut alternativ se poate realiza când s-a comis oricare dintre acțiunile incriminate. Nu este necesar realizarea cumulativă a tuturor acestor acțiuni fiind suficient săvârşirea doar a uneia din ele. Cerința esențială a legii fiind ca aceste acțiuni să se facă în *scopul* şi cu ştiința că *provin* din săvârşirea unei infracțiuni.

De asemeni trebuie menționat faptul, că față de reglementarea inițială din Legea 21/1999, legiuitorul a venit cu o completare incriminând fapta de schimbare de bunuri atunci când se face în scopul ajutării persoanei în cauză de a se sustrage de la urmărirea, judecată sau executarea pedepsei.

În spiritul acestei Legi 656/2002 a infracțiunii incriminată în prima variantă art.23, distingem:

- un prim sens al *„schimbării bunului"* ar fi acela de *transformare fizică* adică de a schimba prima înfățişare, păstrând de regulă valoarea intrinsecă a obiectului; adică înlăturarea acelor trăsături reale ale obiectului care țin de modul ilegal de obținere a acestuia şi înlocuirea cu alte trăsături care să creeze aparența de origine şi/sau dobândire licită. De pildă schimbarea culorii, seriei şi numărului de înmatriculare al autoturismelor noi furate, cu seriile, culorile şi numerele de înmatriculare ale unor autoturisme accidentate sau uzate, cumpărate legal.[82]

---

[82] V. Dabu, S Cătineanu, op. cit, pag37.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

- un alt sens al *„schimbării bunului”* ar fi acela de a *înlocui* lucrul produs al infracțiunii cu un lucru deținut legal de o altă persoană. Schimbul bunului poate fi la valoare echivalentă sau la valori diferite după cum infractorul are interesul să justifice sau să ascundă. De pildă, schimbarea acțiunilor anonime, a obligațiilor, a titlurilor de plată, a certificatelor la purtător, furate, care pot fi urmărite după serie, număr cu altele asemănătoare în circuitul legal.

„Schimbarea bunului” poate să îmbrace şi forma unor *acte juridice* sub semnătură privată sau chiar autentificată fără a se înlătura caracterul ilegal al operațiunii.

De pildă, o persoană are un miliard de lei produs prin infracțiunea principală şi procedează la spălarea acestuia prin schimbare, efectuând două operații de speculă imobiliară astfel: cumpără o proprietate având valoarea reală de 2 miliarde de lei, cu prețul de un miliard consemnat în contractul de vânzare-cumpărare autentificat; infractorul plăteşte vânzătorului pe lângă miliardul consemnat în actul de vânzare-cumpărare şi miliardul pe care vrea să-l spele, astfel că vânzătorul îşi primeşte prețul real de 2 miliarde pe imobilul în cauză; infractorul păstrează bunul o perioadă de timp necesară efectuării unor amenajări şi îmbunătățiri investind un miliard de lei; după aceasta infractorul revinde imobilul la un cumpărător de bună credință cu suma de 3 miliarde de lei. Prin această operațiune infractorul justifică legal proveniența cu ultimul act de vânzare-cumpărare autentic suma de 3 miliarde de lei în care este inclus şi miliardul „spălat”.[83]

„Transferul” de bunuri în scopul ascunderii al disimulării originii ilicite a acestora este o altă modalitate a elementului material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art.23, pct.1, lit.a din Legea 656/2002.

Cea mai simplă formă a transferului de bunuri este cea de *mutare* a bunului dintr-un loc unde s-ar deduce uşor proveniența ilicită, într-un loc unde bunul ar avea o aparență de proveniență legală, urmărindu-se aceasta.

De asemenea transferul de bunuri mai poate semnifica:

- operațiunea de *„deplasare a capitalului”* sub diferite forme de la o țară la alta sau de la un agent economic la altul, *cu sau fără aparență legală*(deplasare efectivă sau scriptică ori electronică). Astfel, pentru scoaterea din țară a unor sume obținute prin înşelăciune în sistemul bancar se efectuează o plată în avans de marfă sau o plată pentru o marfă supraevaluată vândută de un agent economic aflat sub controlul celui care transferă (agent care ulterior intră în „faliment” şi nu mai expediază marfa). O astfel de deplasare de capital se mai poate face prin asociere,

---

[83] V. Dabu, S Cătineanu, op. cit, pag38.

fuziune cu o firmă falimentată intenționat, aflată tot sub controlul celui care transferă; plăți pentru „consultanță", „asistență de specialitate", etc, constituirea de depozite în țară din sume mai mici de 10.000 euro şi apoi plata unor cecuri în străinătate, pentru care nu mai există obligația formală a raportării transferului respectiv;

- deplasări de valută prin *cumpărarea* de obligații, titluri de credit, cesiune de creanță cu preț *subevaluat*;
- deplasări de valută prin *cumpărări şi revânzări* speculative de acțiuni la *bursă;*
- deplasări de valută prin *creditare, împrumut fără garanții* şi care evident nu se mai restituie agentului care este tot sub controlului celui care transferă;
- unele transferuri de *fonduri interbancare*[84] prin sistemul Western-Union;
- transferabilitatea *creditului documentar* (transferabil) concretizată în dreptul beneficiarului de a cere ca acesta să fie deschis la o altă bancă decât cea stabilită de părți;
- *folosirea ilegală* a diferitelor forme de *decontări* interne sau internaționale inclusiv de *societăți fantomă* prin: cecuri, acreditive, dispoziții de plată, dispoziții de încasare;
- transfer de *fonduri* prin intermediul *biletului de ordin* sau *cambiei,* instrumente care nu au la bază raporturi juridice fundamentale;
- transfer cu *plăți fictive* făcut prin *carduri.*

Scopul schimbării sau transferului de bunuri, produs al infracțiunii principale trebuie să fie *ascunderea* sau *disimularea* origini ilicite. Acest scop trebuie să poată fi dedus din *circumstanțele de fapt obiective*, atât ale producerii bunului cât şi ale *schimbării* sau *transferului* efectiv al acestuia. Ceea ce înseamnă că doar acele *operații de schimb* sau *transfer* care conțin elemente de fapt obiective din care rezultă *scopul* ascunderii sau disimulării originii ilicite constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art.23 în prima variantă.

---

[84] *Transferul de fonduri interbancare* este inițiat de o bancă şi se încheie prin decontarea finală a sumei, în momentul şi în forma hotărâte în cadrul unui sistem interbancar de transfer de fonduri pentru înregistrarea în conturile agentului de decontare.

Condițiile esențiale, ale elementului material al acestei variante, sunt:

- Să fie comisă în *scopul ascunderii* sau *disimulării* proveniență ilicite a bunurilor;
- *Bunurile* să provină din comiterea unei infracțiuni şi nu a unei contrAvanții sau orice alt act ilicit;
- *Scop alternativ*, adică fapta să fie comisă în scopul de a ajuta pe cel care a comis infracțiunea să se sustragă de la urmărire, judecată sau executare.

Urmarea socialmente periculoasă o constituie rezultatul schimbării sau transferului de bunuri, respectiv o *aparență de origine licită a bunului* care în realitate este *produsul infracțiunii principale*.

Observăm că legea nu pretinde ca prin aceste operații să fie necesară obținerea unui profit pentru sine sau pentru altul, fiind suficientă crearea unei stări aparente credibile de origine licită a bunului care în realitate este produsul infracțiunii.[85]

Raportul de cauzalitate se poate defini astfel, infracțiunea de spălare a banilor subzistă atunci când există legătura de cauzalitate între acțiunea de schimbare sau transfer de bunuri rezultate din infracțiuni şi urmarea imediată despre care am vorbit mai sus.[86]

Latura subiectivă a acestei infracțiuni o constituie *intenția directă calificată prin scop* care presupune întrunirea următoarelor *elemente cumulative*:

-*cunoaşterea* că obiectul „spălării" corporal sau necorporal este produs al infracțiunii principale;

-*motivul*, imboldul rezultat din dorința de a folosi bunul produs al infracțiunii, direct sau indirect, fără riscul de a fi descoperit;

-*scopul*, să fie ascunderea sau disimularea originii ilicite a produsului infracțiunii principale, precum şi de a ajuta persoana acre a săvârşit infracțiunea principală să se sustragă de la urmărirea penală, judecat sau executarea pedepsei.

Astfel definită, latura subiectivă a infracțiunii de spălare de bani o deosebeşte de infracțiunea de „tăinuire" şi „favorizarea infractorului", prevăzute în art.221 şi art.264 Cod penal. În consecință, persoana care cu intenție directă ajută în orice mod la săvârşirea infracțiunii de spălare a produsului infracțiunii, este complice, indiferent dacă este interesat sau dezinteresat, deoarece el încalcă o obligație prevăzută de

---

[85] V. Dabu, S. Cătineanu, op. cit, pag39.

[86] C. Voicu, G. Ştefania, A. Camelia Voicu, op. cit, pag.213.

legiuitor pentru prevenirea şi combaterea a unor asemenea fapte, încălcare care presupune că *complicele* a urmărit împreună cu autorul, scopul ilegal.

Tentativa este posibilă atât în cadrul acestei variante, cât şi în cadrul celorlalte variante şi *se pedepseşte.*

Infracțiunea prevăzută la art.23 în această primă variantă se poate săvârşi prin următoarele modalități, respectiv *schimbarea* sau *transferul* de bunuri, *ascunderea* sau *disimularea* adevăratei naturi a acestor bunuri.

Sancțiuni-infracțiunea de spălare de bani incriminată în art.23, alin.1, lit.a din Legea 656/2002, se pedepseşte cu închisoare de la 3-12ani.

De asemenea, în cazul săvârşirii acestei infracțiuni se va dispune conform art.118 Cod penal privind confiscarea bunurilor care fac obiectul infracțiunii, iar dacă bunurile care fac obiectul infracțiunii prevăzute la art.23 nu se găsesc, se va confisca echivalentul lor în bani sau bunurile dobândite în locul acestora. Pentru a se asigura aducerea la îndeplinire a confiscării bunurilor se pot lua măsurile asiguratorii prevăzute de Codul de procedură penală.[87]

A DOUA VARIANTĂ

Este incriminată în art.23, alin.1, lit.b şi constă în: "*ascunderea sau disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a dreptului asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârşirea de infracțiuni.*"

Obiectul juridic specific

Există anumite deosebiri față de prima variantă. Astfel, dacă în cadrul primei variante se vizau doar *obiectele materiale* în cadrul acestei variante se vizează şi *bunurile imateriale* care pot fi dreptul de proprietate sau orice alte drepturi produs al infracțiunii.

În consecință *obiectul specific* al acestei variante îl poate constitui: dreptul de proprietate, dreptul de uzufruct, dreptul de superficie, dreptul de creanță, dreptul de folosință, dreptul de autor, etc.[88]

Sintagma *„proprietății bunurilor"* folosită de legiuitor în acest aliniat de către legiuitor face referire la dreptul de proprietate[89] asupra bunului şi nu la bun ca obiect al proprietății.

---

[87] Art.25 din Legea 656/2002.

[88] V. Dabu, S. Cătineanu, op. cit, pag40.

Obiectul material al infracțiunii de spălare a banilor incriminată în această variantă îl pot constitui şi *actele juridice* sau *documentele* care atestă un titlu ori un drept cu privire la acesta.

Pot constitui obiect material al acestei infracțiuni şi schimbarea acțiunilor, obligațiilor, titlurilor de valoare sau de plată, certificatelor la purtător furate şi înlocuite cu altele asemănătoare şi aflate în circuitul legal. Schimbarea unei valori se poate face şi prin intermediul unor acte juridice în cazul unor operațiuni aparent legale şi care sunt menite a ascunde sau disimula operațiunile ilicite.

Subiectul.

După cum am mai precizat *subiect activ* al infracțiunii poate fi orice persoană fizică responsabilă penal care, fie a săvârşit, fie a participat la săvârşirea infracțiunii.

Subiectul pasiv (a se vedea discuția purtată la prima variantă) poate fi statul, organele statului, instituțiile bancare, orice persoană fizică sau juridică care poate fi prejudiciată prin săvârşirea infracțiunii.

Conținutul constitutiv.

Latura obiectivă a modalității prevăzute la art.23, alin.1, lit.b are două forme:

-*ascunderea* adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârşirea de infracțiuni;

-*disimularea* adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârşirea de infracțiuni.

Elementul material constituie *activitatea de ascundere* sau *disimulare* a adevăratei naturi a bunurilor incorporale. Astfel ascunderea sau disimularea în accepțiunea dată de art.23, alin.1, lit.b nu se referă(după cum am mai precizat) la bunul corporal, bun cu existență materială, ci la:

-drepturile asupra bunului material produs al infracțiunii principale.

-alte drepturi (bunuri incorporale) produs nemijlocit al infracțiunii principale.

---

[89] A se vedea C. Hamangiu „Tratat de drept civil-vol.I" în care se prevede că „Sunt corporale, bunurile care au o existență materială. Sunt incorporale, bunurile constituite din elemente abstracte, adică drepturile".

Ascunderea şi disimularea vizează *natura juridică* a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora.

Sintagma *„adevăratei naturi”* poate avea două sensuri:

-un prim sens ar fi acela de *apartenență legală* a dreptului în cauză la *subiectul* care a fost *deposedat* prin infracțiunea primară, adică o ascundere sau disimulare a titlului părții vătămate.

-al doilea sens ar fi *modul de dobândire* prin infracțiunea principală a dreptului respectiv.[90]

Prin *disimulare*[91] trebuie să înțelegem că activitatea de „spălare” a „dreptului” în cauză s-a făcut prin ascunderea caracterului ilicit al producerii prin infracțiune şi înlocuirea trăsăturilor ilegale cu „trăsături false” sau adevărate care dau aparență de o nouă natură(origine) legală. Activitatea de ascundere, disimulare să fie de natură a face nesesizabilă, neperceptibilă în mod obişnuit originea ilicită a dreptului prin crearea unei situații, stări, „probate” de apartenența „legală”, veridică.

Ascunderea dreptului presupune introducerea ilegală a dreptului produs al infracțiunii principale într-un alt drept cu aspect legal, „spălându-se” astfel primul drept de caracterul său ilicit.

Prin *proveniență a dreptului în cauză* se înțelege locul ca sistem de relații şi raporturi juridice din care vine sau provine acesta. De pildă, unei sume obținute prin şantaj i se dă aspectul restituirii unei sume împrumutate care pe o perioadă mare, evident fictivă, a produs dobândă.

Ascunderea sau disimularea adevăratei naturi a situării bunului incorporal constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii sub această formă.

Se ştie că potrivit art.1909 Cod civil, lucrurile mişcătoare se prescriu prin faptul posesiunii lor fără să fie trebuință de vreo curgere de timp. Drept urmare, drepturile de creanță „incorporate” în acțiuni la purtător, cecuri la purtător, titluri negociabile la purtător, etc, li se poate schimba adevărata situare-posesie ca implicită asupra proprietății.

Spre exemplu, cumpărarea biletelor câştigătoare la loto, bingo de către făptuitor pentru a justifica banii produs al infracțiunii cu „suma câştigată” ca urmare a predării în numele său a biletului.[92]

---

[90] V. Dabu, S. Cătineanu, op. cit, pag41.

[91] Conform DEX, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1996, pag.308, *disimulare*- acțiunea de a disimula şi rezultatul ei; camuflare; mascare.

[92] V. Dabu, S. Cătineanu, op. cit, pag41.

Cu privire la *„circulația”* bunurilor incorporale trebuie să înțelegem trecerea scriptică, sub formă juridică a dreptului în cauză de la o persoană la alta. Trecerile se fac, fie cu folosirea unor persoane cu identități false ca mai apoi să fie una, două treceri (vânzări-cumpărări) reale până la făptuitor, fie prin unul sau mai mulți intermediari ai acestuia.

Prin aceste treceri succesive care pot fi acte juridice încheiate sub formă autentică sau acte sub semnătură privată (cumpărări-vânzări, cesionări, împrumut cu garanție în condițiile nerestituirii şi valorificării garanției) se înlătură acele trăsături ale „dreptului în cauză”(apartenență, preț neplătit, modalitate de obținere) care țin de modul ilegal de dobândire a acestuia şi înlocuirea cu alte „trăsături” care să creeze aparența de origine sau dobândire legală.[93]

Ascunderea sau disimularea să aibă în vedere nu bunul în materialitatea sa, ci dreptul asupra acestora, ducând la o ascundere sau disimulare juridică prin care se schimbă natura juridică reală, adevărată a provenienței bunului în cauză.

Subzistă în legătura ce există între acțiunea de ascundere sau disimulare şi „schimbarea” aparențelor de origine şi/sau dobândire a bunului.

Referitor la forma vinovăției cu care se săvârşeşte infracțiunea de spălare a banilor, după cum am mai precizat anterior, aceasta este: *intenție directă calificată prin scop.*

Infracțiunea prevăzută în art.23, alin.1, lit.b se poate săvârşi prin ascunderea sau disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurile ori a drepturilor asupra acestora.

A TREIA VARIANTĂ

Este prevăzută în art.23, alin.1, lit.c, constă în *„dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârşirea de infracțiuni*".

In acest caz *subiectul activ* poate fi orice persoană ce are capacitate de răspundere penală.[94] Totuşi o calificare indirectă se „desprinde” din faptul folosirii bunurilor, cunoscând că acestea provin din săvârşirea unor infracțiuni. Această calificare indirectă este aceea de *posesor de rea credință.*

Elementul material vizează faptele săvârşite de cel care participă la spălarea produsului infracțiunii, *dobândind, deținând* sau *folosind* bunul de la făptuitorul

---

[93] V. Dabu, S. Cătineanu, op. cit, pag42

[94] A se vedea şi discuțiile anterioare privitoare la subiectul activ şi subiectul pasiv.

infracțiunii principale sau un intermediar, ştiind că bunul dobândit provine din infracțiunea principală.

Se impun a fi făcute însă anumite precizări:

-acțiunea de *dobândire* desemnează fapta unei persoane de a deține cu orice titlu un bun din categoria celor precizate de Legea 656/2002(numai acele bunuri prin care se contribuie la spălarea produsului infracțiunii) cunoscând că acestea provin din săvârşirea unei infracțiuni.

-sintagma"*săvârşirea unei infracțiuni"* face referire doar la infracțiunea principală prin care s-a obținut sau se obține ilicit, produsul ce va face ulterior obiectul spălării.

-*deținerea* sau *folosirea* desemnează fapta unei persoane de a se bucura de un, de a-l folosi, de a-l întrebuința şi de a-l exploata pe o perioadă determinată sau nedeterminată, temporar sau continuu, dacă persoana în cauză cunoaşte că acel bun provine din săvârşirea unei infracțiuni.

Latura subiectivă a infracțiunii incriminate în cea de a treia variantă, constă în vinovăție sub forma intenției directe, deoarece subiectul activ înfăptuieşte acțiunile concrete de dobândire, deținere sau folosire a unui bun, cunoscând că bunurile provin din săvârşirea unei infracțiuni.

Modalitățile de săvârşire a infracțiunii prevăzute la art.23, alin.1, lit.c constau în *dobândirea, deținerea* sau *folosirea* bunului de la făptuitorul infracțiunii principale sau chiar intermediar, ştiind că bunul dobândit provine din infracțiunea principală, contribuind astfel la spălarea produsului infracțiunii.

A PATRA VARIANTĂ

Era incriminată în art.23, alin.2 constând în "*asocierea sau inițierea unei asocieri, aderarea ori sprijinirea, sub orice formă, a unei astfel de asocieri, în scopul săvârşirii infracțiunii de spălare a banilor.*"[95]

---

[95] Textul de incriminare a fost abrogat expres prin art. 34 din Legea nr. 39/2003 privind prevenirea şi combaterea criminalității organizate, publicată în M. Of. nr. 50/2003.

3.3.2. Infractiuni prevazute de art. 24 din Legea 656/2002

PRIMA VARIANTĂ

Infracțiunea prevăzută la art.24, alin.1 şi 3, incriminează fapta de nerespectare a obligațiilor prevăzute în art.18, adică:

- *de a nu transmite informațiile primite în timpul activității decât în condițiile legii*(alin.1)

Această obligație se menține şi după încetarea funcției, pe o durată de 5 ani.

Dacă în timpul exercitării funcției, ori în termen de până la 5 ani după încetarea activității, transmite informațiile primite în realizarea atribuțiilor în cadrul Oficiului, intervine răspunderea penală;

- *se incriminează şi fapta de a folosi în scop personal de către salariații Oficiului şi a persoanelor indicate în mod expres în art. 8 a informațiilor primite, atât în timpul activității cât şi după încetarea acesteia*(alin.3)

Aşadar nerespectarea de către personalul Oficiului a obligațiilor prevăzute la alin.1 şi 3 constituie de sine stătătoare.

Obiectul juridic special îl constituie relațiile sociale care asigură protecția informațiilor primite de către Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor.[96]

Obiectul material al acestei infracțiuni îi constituie informațiile pe care personalul Oficiului le-a primit în timpul activității. Informațiile se referă, în concret, la date, aspecte, împrejurări, stări de fapt şi situații constatate şi care sunt cuprinse (materializate) în documentele, rapoartele, comunicările ori sesizările pe care oficiul le primeşte de la persoanele juridice şi fizice, prevăzute la art. 8 din lege, precum şi cele pe care Oficiul le transmite organelor abilitate să efectueze investigații şi cercetări în cazurile respective.

Subiectul activ al acestei infracțiuni este un *subiect calificat*, el trebuind să aibă calitatea de angajat al oficiului, indiferent de funcția pe care o ocupă în structura organizatorică şi funcțională a Oficiului.

O precizare se impune a fi făcută cu referire la coautoratul acestei infracțiuni. Astfel, coautorul trebuie să aibă calitatea de „personal al oficiului", pentru a se realiza coautoratul.

Dacă coautorul nu are calitatea de nu are calitatea necesară nu mai putem vorbi de coautorat, forma participației poate fi *instigarea* sau *complicitatea.*

---

[96] C. Voicu, G. Ştefania, A. Camelia Voicu, op. cit, pag.216

Subiectul pasiv al infracțiunii reglementată în această variantă este similar cu cel corespunzător art.23, şi anume statul, în întregul său, ale cărui interese sunt puse în pericol prin faptele incriminate, cât şi anumite persoane fizice sau juridice care suferă sau pot „suferi" prin săvârşirea infracțiunii.

Elementul material al infracțiunii constă în transmiterea de către personalul Oficiului a informațiilor primite în cadrul activităților curente pe care le desfăşoară ca angajat, precum şi în următorii cinci ani după încetarea calității de angajat. Acțiunea de transmitere înseamnă comunicare, prin orice mijloace, către persoane fizice şi juridice, care nu sunt îndreptățite să le cunoască, a informațiilor pe care angajații Oficiului le-au primit în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Transmiterea se poate realiza prin diverse mijloace: telefonic, predarea fizică a unor acte originale sau copii ale acestora, informarea verbală a unor persoane etc.

Latura subiectivă constă în vinovăție sub forma intenției directe sau indirecte.

- *folosirea în scop personal*, de către angajații Oficiului, a informațiilor primite în timpul activității, cât şi după încetarea acesteia, desemnează fapta de a utiliza, de a exploata aceste informații în interesul personal al angajatului Oficiului. Termenul de "scop personal" înseamnă interese materiale şi financiare personale, răzbunarea față de o persoană, şantajarea unei persoane etc.

Urmarea imediată constă în faptul că informațiile primite în cadrul Oficiului au fost transmise ilegal unor categorii de persoane care nu erau îndreptățite să le cunoască, situații care sunt de natură a compromite demersurile Oficiului de identificare a cazurilor de spălare a banilor şi de sesizare a organelor abilitate de lege să investigheze şi să cerceteze aceste cazuri. Tot o urmare imediată o constituie şi folosirea în scop personal a informațiilor, situație care are drept efect imediat imposibilitatea exploatării oficiale a informațiilor respective şi sesizării Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție abilitat să hotărască asupra măsurilor de investigare şi cercetare specifice.

Legătura de cauzalitate se realizează ori de câte ori demersurile Oficiului de identificare a cazurilor de spălare de bani şi sesizarea organelor abilitate de lege să investigheze aceste cazuri sunt îngreunate sau nu se realizează ca urmare a transmiterii informațiilor către persoane neautorizate sau când folosirea în scop

personal nu face altceva decât să ducă la imposibilitatea fructificării informațiilor respective.

Putem spune că infracțiunea incriminată de art.24 prima variantă se realizează prin mai multe modalități.

Modalitatea principală prin care se săvârşeşte această faptă este o acțiune materială -*transmiterea.*

Pe lângă acestea cred că mai sunt şi alte modalități prin care se poate realiza această infracțiune, mai ales când informațiile sunt folosite în scop personal-*tăinuire* sau *ascundere* a informațiilor care vor servi scopului personal.

A DOUA VARIANTĂ a infracțiunii prevăzută la art.24, alin.2, incriminează nerespectarea obligațiilor prevăzute la art.18, alin.2:

-de a nu transmite, în afara condițiilor prevăzute de legi, informațiile deținute în legătură cu spălarea banilor şi de a nu avertiza clienții cu privire la sesizarea Oficiului. Este vorba de persoanele prevăzute în art. 8 adică: personalul băncilor, instituțiilor financiare şi de credit, persoane fizice şi juridice care acordă asistență juridică, notarială, contabilă, agenți imobiliari, persoanele cu atribuții în procesul de privatizare etc. Dacă una dintre persoanele delimitate expres de lege transmit informații altor persoane fizice sau juridice decât celor abilitate de lege sau avertizează clienții cu privire la spălarea de bani atunci sunt realizate elementele infracțiunii de mai sus.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni îl constituie relațiile sociale care asigură protecția informațiilor deținute de către **persoanele prevăzute** la art. 8 şi de salariații acestora în legătură cu spălarea banilor, precum şi de protecție a sesizărilor transmise oficiului.

Obiectul material îl constituie informațiile privitoare la spălarea banilor, precum şi sesizările transmise oficiului.[97]

Subiectul activ este un subiect calificat, ele trebuind să facă parte din persoanele prevăzute la art.8 sau dintre salariații acestora, indiferent de funcția pe care o îndeplineşte. Discuția privitoare la *coautorat* este similară cu cea purtată anterior, coautorul trebuie să aibă aceiaşi calitate ca şi autorul, în caz contrar el dobândind calitatea de *complice* sau *instigator*.

---

[97] C. Voicu, G. Ştefania, A. Camelia Voicu, op. cit, pag.217.

Subiectul pasiv este similar cu subiectul pasiv al celorlalte variante ale infracțiunii.

Elementul material al laturii obiective constă în:

- transmiterea de informații în legătură cu spălarea banilor, în afara condițiilor prevăzute de lege;
- avertizarea clienților cu privire la sesizarea oficiului;
- folosirea în scop personal a informațiilor primite în timpul activității, cât şi după încetarea acesteia.

Latura subiectivă a infracțiunii constă în vinovăție sub forma intenției directe sau indirecte. Subiectul activ are reprezentarea că transmite sau foloseşte în interes personal informații primite în cadrul activității sale profesionale şi că aceste fapte sunt de natură să creeze un pericol pentru buna funcționare a Oficiului, abilitat să prevină şi să combată fenomenul de spălare a banilor.

Pentru existenta infracțiunii în ipoteza transmiterii informațiilor nu prezintă relevanță mobilul sau scopul urmărit de infractor.

Informațiile primite sau la care au acces cu ocazia desfăşurării profesiei sunt transmise unor persoane neautorizate, astfel că informații importante sau vitale ajung la destinatari neautorizați.

Legătura de cauzalitate, se realizează atunci când prin transmiterea informațiilor sau avertizarea clienților, acțiunile Oficiului sunt îngreunate sau chiar dejucate.

Infracțiunea prevăzută la art.24 în a doua variantă se poate săvârşii de asemenea prin mai multe **modalități.**

O primă modalitate constă într-un act material de *transmitere* a informațiilor cu care aceste persoane intră în contact în cadru exercitării funcțiilor pe care le dețin.

O altă modalitate se realizează prin av*ertizarea* clienților cu care lucrează că sunt „sub lupa" Oficiului.

3.4. Metode de spălare a banilor murdari

În urma anlizelor efectuate pe diferite cazuri de spălare a banilor s-a stabilit că spălătorii urmăresc, în principal, să-şi asigure unele elemente cheie pe care le folosesc în vederea asigurării succesului, respectiv:

- *Anonimatul* – tranzacțiile spălătorilor lasă aparența că sunt obișnuite, astfel încât nu atrag atenția asupra lor;
- *Viteza* – circulația rapidă a valorilor, pentru a nu putea fi detectate;
- *Complexitatea* – cazul este greu de urmărit;
- *Secretul* – transferul valorilor spre locuri unde implementarea legii nu este uşor de controlat.

ANONIMATUL este una dintre regulile de bază ale spălării banilor prin care tranzacția cu valori obținute din infracțiuni care ar putea fi efectuată, trebuie să se asemene altor tranzacții legale din mediul sau locul unde acestea au loc.

De fapt, numerarul nu lasă nici o pistă care să ducă la originea sa, şi, de altfel, majoritatea veniturilor ilegale (obținute din infracțiuni de trafic de droguri, înşelăciune, dare sau luarea de mită, etc.) sunt de obicei bani în numerar.

În economiile în care se foloseşte des numerarul pentru achiziții de mai mică sau mai mare valoare, dispunerea de acesta nu reprezintă nici o problemă pentru infractor.

VITEZA – O dată ce numerarul a intrat în sistemul financiar, fie că se află sau nu în țara de origine, spălătorul se poate prevala de avantajele create de metodele moderne de transferare a banilor pentru a-i pune rapid in circulație.

Circulația capitalurilor dintr-un cont în altul sau peste granițe poate fi realizată adesea de către deținătorul contului fără a mai fi nevoit să treacă pe la bancă sau să implice angajații băncii.

COMPLEXITATEA – Prin împărțirea fondurilor sale într-un număr de tranzacții, spălătorul face dificilă sau imposibilă munca investigatorilor de a reconstitui drumul banilor. În acest sens transferurile electronice multiple pot fi deosebit de eficiente. Acestea constau în trasferuri de fonduri dintr-un cont sau câteva conturi bancare în conturile numeroaselor instituții financiare aflate, de obicei, în alte țări.

În continuare, acestea pot fi redirecționate dinspre acele țări, creându-se un circuit complex mulținational electronic de transferuri care face dificilă şi îndelungată urmărirea lor de către investigatori.

3.4.1. Metode de inserare a numerarului "negru" în sistemul financiar

Totuşi, în majoritatea țărilor, aproape toate tranzacțiile cu sume mari sunt realizate prin utilizarea altor instrumente de plată (cecuri, polițe bancare, cărți de credit, etc.) de aceea cheltuirea sau depozitarea unor sume de bani în numerar creează suspiciune.

Acesta a dus inevitabil la crearea de către "spălători" de **variate metode de inserare a numerarului în sistemul financiar**:

1. *"Smurfing"* = Divizarea sumelor mari de numerar în sume mai mici şi depunerile acestora de către mai multe persoane în diverse conturi bancare, sau utilizarea sumelor în vederea achiziționării altor instrumente de plată, cum ar fi titluri la purtător şi ordine de plată. Smurfing-ul este utilizat, în primul rând, pentru a se ocoli prevederile legale de raportarea a tranzacțiilor în numerar ce depăşesc o anumită suma (10.000 EURO)

2. *Contrabanda cu numerar* = nu reprezintă altceva decât simpla scoatere din țară a unei cantitități de bani în numerar şi introducerea acesteia într-o altă țară (în general, cu reguli mai puțin stricte). Aceasta se face prin curieri sau prin ascunderea cantității pe vase ce transportă bunuri, etc.

3. *Sistemele de transmitere a banilor.* În prezent este cea mai des folosită metodă de scoatere a banilor din țară în care aceştia reprezintă produsul infracțiunii. Prin intermediul unei agenții ce are sucursale în întreaga lume, o persoană poate transfera electronic banii într-un mod rapid, sigur şi convenabil unor alte persoane din cele peste 150 de țări.

4. *Amestecul fondurilor ilegale cu cele dintr-o afacere cu numerar.* Infractorul utilizează o afacere "legală" cu numerar pentru a se putea explica originea **numerarului obținut prin infracțiuni, care împreună cu încasările de la un magazin supermarket, stații petroliere, restaurante sau alte companii – sunt depozitați ca un total provenit din afacerea respectivă**.

3.4.2. Tehnici de simulare a originii legale

Cele mai utilizate tehnici de simulare a originii legale sunt:

1. *Spălarea banilor în contextul unor activități aparținând unei afaceri legale controlată de crima organizată* prin:

- Supraevaluarea prețului unui bun;
- Tranzacții comerciale false;
- Achiziții neînregistrate şi prelucrarea materiilor prime.

Aceste tehnici sunt utilizate pentru a da o sursă legitimă fondurilor ilegale: fie printr-*o factură de o valoare mai mare* față de valoarea reală a bunurilor sau printr-o *factură în totalitate falsă* care ar putea fi utilizată pentru a justifica traficul illicit (de exemplu de droguri, etc.).

Achiziționarea "la negru" a materiilor prime cu bani murdari permite infractorului spălarea banilor la următoarea vânzare.

Prin asigurarea unui control riguros atât al fapticului existent cât şi a înregistrărilor contabile efectuate, mărfurile identificate fără documente legale, verificate inclusiv încrucişat, pot fi confiscate putând fi prevenită astfel spălarea banilor murdari.

O alta metoda evidențiată sub acest aspect o reprezintă *achiziționarea de către administratorii unor firme, de regulă societăți pe acțiuni, a unor active supraevaluate* din fonduri obținute prin bancrută frauduloasă urmată de recuperarea diferenței de preț a activului respectiv.

Această schemă a fost folosită în România, în cazul societăților comerciale privatizate ai căror acționari, în genere salariați, nu au avut forța să achite retele conform contractului de vânzare-cumpărare, recurgând la vânzarea activelor.

În acest moment intră în acțiune o terță persoană care se dovedeşte a fi interpusă de o altă firmă care cumpără activul la valoarea reală, după care îl vinde firmei care l-a interpus la o valoare mult mai mare, aşa încât aceasta din urmă firma intră în pierdere ca urmare a înțelegerii între participanții la respectiva schema.

2. *Metoda imprumutului returnat.*

O parte a fondurilor transferate revin sub formă de împrumut. Acest mecanism, prin intermediul rambursării de capital, permite transferul unor sume din ce în ce mai mari.

De cele mai multe ori se urmăreşte *ascunderea provenienței sumelor în valută prin obținerea unor credite garantate cu astfel de sume* şi simularea cumpărării de acțiuni de pe piața de capital. Această schemă se bazează pe obținerea unor credite în lei cu scopul de a cumpăra acțiuni care sunt garantate colateral cu valuta respectivă.

După obținerea creditului şi transferarea acestuia într-o altă bancă în vederea achiziționării de acțiuni, care în realitate nu mai are loc, depozitele în valută sunt desființate şi se restituie creditul.

Astfel, suma transferată la o altă unitate bancară în vederea achiziționării de acțiuni se returnează la ordonatorul inițial care se constituie într-un depozit în lei la purtător de dobândă şi lipsit de orice suspiciune.

3. Primele polițelor de asigurare.

De regulă se întocmesc polițe de asigurare a bunurilor pe valoarea cea mai mare, după care se găsesc metode de recuperare a acestora.

Anularea prematură a polițelor, cu restituirea primei, fără a avea un scop bine determinat sau în condiții care par neobişnuite este o metodă destul de des folosită de către spălătorii de bani.

De asemenea, aceştia folosesc o serie de alte metode de spălare a banilor cu ajutorul polițelor de asigurare:

- mai multe polițe încheiate de către acelaşi asigurator, pentru sume mici şi apoi anulate toate în acelaşi timp, restituirea primei efectuându-se într-un cont diferit de cel inițial;
- transfer de polițe către terțe persoane care aparent nu au nici o legatură;
- dorința de a plăti prime la riscuri mari, cu o probabilitate regulată de solicitare a daunelor.

3.4.3. Forme de investiții în faza spălării banilor muradari

Principalele ***forme de investiții în faza spălării banilor murdari*** pot fi cuprinse în trei categorii:

1. Produse financiare:

- numerar şi cecuri bancare
- obligațiuni şi acțiuni
- garanții bancare

2. *Obiecte de valoare*

- aur şi pietre prețioase

- antichităţi
- obiecte de artă

3.Materii prime

- materiale de construcţii
- produse agricole

Adesea, producătorii acestor bunuri sunt interesaţi în " vânzarea lor la negru" în scop de evaziune fiscală. Prin cumpărarea acestora cu numerar şi fără vreo evidenţă înregistrată a tranzacţiei, infractorii le pot declara ca fiind propriile lor produse, obţinând în acest fel spălarea banilor murdari.

Dintre categoriile enumerate mai sus cele mai des uzitate sunt tranzacţiile în numerar şi conturile bancare.

TRANZACŢII ÎN NUMERAR:

a) depunerea în numerar a unei sume foarte mari în raport cu activitatea desfăşurată de către o societate sau o persoană fizică;

b) depuneri ale unor sume mici, dar în mod repetat ceea ce duce la o creştere substanţială a depunerilor fără vreo cauză aparentă, mai ales atunci când sumele sunt imediat transferate într-un cont care aparent nu are nici o legatură cu clientul;

c) cumpărarea sau vânzarea de valută în numerar deşi clientul are cont deschis la banca respectivă;

d) clienţi care caută să schimbe cantităţi mari de bancnote cu valoare nominală mică în cele cu valoare nominală mare;

e) schimburi valutare frecvente;

f) depunerea de numerar la diferite casierii ale aceleiaşi bănci sau la bănci diferite;

g) tranzacţii în valută, divizate sub limita a 10.000 EURO, efectuate într-o singură zi sau mai multe zile, la diferite sucursale ale băncii;

h) transferuri de sume mari în sau din străinătate cu instrucţiunea "plată în numerar";

i) utilizarea unor instrumente monetare multiple în vederea plăţii unei singure entităţi, în special atunci când nici un scop de afaceri aparent nu ar necesita folosirea unor instrumente multiple.

CONTURI BANCARE:

a) deschiderea unui număr mare de conturi bancare de către societăţi, de regulă câte unul pentru fiecare activitate, inclusiv persoane nominalizate;

b) alimentarea tuturor contuturilor deschise de către o societate, cu sume mici, dar al căror total este foarte mare în raport cu activitatea;

c) creşterea considerabilă a rulajului unui cont, deşi persoana respectivă nu şi-a crescut activitatea;

d) plata către o terță persoană, prin cecuri andosate în favoarea clientului;

e) retrageri ale unor sume mari de bani, în numerar, dintr-un cont inactiv anterior, sau care tocmai a fost alimentat din străinătate cu un credit mare neaşteptat;

f) folosirea regulată a seifurilor;

g) persoane care nu acordă atenție conturilor ce oferă condiții mai avantajoase;

h) număr mare de persoane fizice care efectuează plăți în acelaşi cont fără o explicație potrivită;

i) folosirea unor anumiți casieri pentru a efectua tranzacții de valori mari, în numerar sau în valută;

j) folosirea contului unei societăți comerciale pentru efectuarea de transferuri frecvente şi substanțiale de fonduri sau de depuneri de alte instrumente financiare care nu pot fi identificate ca având o justificare economică;

k) concordanța dintre creditarile şi debitarile unui cont efectuate în aceeaşi zi sau într-o anume perioadă;

l) mişcări de fonduri de la o bancă la altă bancă şi înapoi la prima bancă fără o justificare plauzibilă; de exemplu: procurarea de cecuri de la o bancă; deschiderea unui cont la o altă bancă; depozitarea cecurilor în cel de-al doilea cont; transferul electronic al fondurilor din al doilea cont în primul cont, respectiv cel din care s-au emis inițial cecurile.

Aceşti "*indici de spălare a banilor folosind conturile bancare*" ar trebui să fie cunoscuți întocmai, de către fiecare bancă în vederea folosirii lor în depistarea tranzacțiilor suspecte şi înştiințarea Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor sau a Băncii Naționale Române.

3.5. Etapele circuitului de spălare a banilor

Indiferent de motivele care pun în mişcare circuitul de spălare a banilor, acesta este construit ca un proces dinamic, ce presupune desprinderea fondurilor din mediul în care au fost produse şi după mai multe tranzacții, în urma cărora sumele sunt divizate, regrupate, amestecate cu alte fonduri, procesul se finalizează cu plasarea în economia reală.

În practică există aşa cum am văzut o mare varietate de metode de spălare a banilor, alegerea uneia sau alteia depinde de o serie de factori, iar dintre cei mai importanți amintim:

- mărimea sumelor spălate – astfel sumele mici vor fi spălate prin tehnici simple, desfăşurate de obicei pe teritoriul unui singur stat, iar sumele mari vor fi reciclate prin tehnici complexe, chiar costisitoare, de cele mai multe ori "plimbându-se prin mai multe țări";
- repetabilitatea operațiunilor determină metode simple în cazul operațiunilor sporadice şi tehnici rafinate, schimbări permanente pentru cele cu repetabilitate mare;
- timpul avut la dispoziție, presupune la rândul său apelarea la anumite tehnici de spălare a banilor;
- situația instituțiilor financiare utilizate şi a statelor pe teritoriul cărora se desfăşoară reciclarea sau a celor pe teritoriul cărora urmează ca fondurile să fie integrate în economia reală, existând diferite grade de exigență pentru tranzacțiile ce se desfăşoară.

Aproape indiferent de varianta aleasă ori impusă de realitățile economice din statul în care se desfăşoară operațiunea de spălare a banilor sau de cel în care se urmăreşte plasarea fondurilor reciclate, este necesar ca pentru atingerea acestui obiectiv să fie parcurse mai multe tipuri de tranzacții care teoretic pot fi caracterizate drept etape.

Defalcarea procesului de spălare a banilor în mai multe etape distinctive este în principiu o operațiune impusă pentru studierea fenomenului, realitatea comprimând de cele mai multe ori evenimentele, dându-le acestora o importanță diferită.

"Procesul de spălare a banilor se derulează urmând trei etape fundamentale, independent de gradul sau de complexitate: plasamentul, apoi stratificarea şi în sfârşit integrarea. Acest procedeu face adesea apel la sisteme financiare din centre instalate în străinătate. Aceste trei etape se pot produce separat şi distinct unele față de altele sau în mod simultan, cel mai adesea, acestea se suprapun."[98]

---

[98] Jean Louis Herail si Patrick Romael – *"Blanchiment de l'argent at la criminalite organize*"

3.5.1. Plasarea

Plasamentul nu este altceva decât *desprindearea fondurilor din sfera economiei subterane.*

Plasarea reprezintă deplasarea fizică a veniturilor obținute din activitatea ilegală, pentru separarea spațială de masă infracțională, care ar putea fi supravegheată de organele de aplicare a legii.[99]

Plasarea este etapa în care sumele de bani obținute din activități ilicite sunt puse în circulație efectivă. Acestea sunt plasate în instituții de natura celor prevăzute în art. 8 din Legea 656/2002, modificată şi completată de Legea 230/2005, respectiv:

- băncile, sucursalele băncilor străine şi instituțiile de credit;
- instituțiile financiare(fonduri de investiții, societăți de investiții, societăți de depozitare, etc.)
- societăți de asigurări şi reasigurări;
- agenți economici care desfăşoară activități de jocuri de noroc, amanet, vânzări-cumpărări de obiecte de artă, metale şi pietre prețioase, dealeri turism, prestări servicii şi orice alte activități similare care implică punerea în circulație a valorilor;
- persoanele fizice şi juridice care acordă asistență de specialitate juridică, notarială, contabilă, financiar-bancară, respcetând secretul profesional;
- oficiile poştale;
- agenții imobiliari;
- trezoreria statului;
- casele de schimb valutar.[100]

În această primă etapă se produce *fărâmițarea* fondurilor, adică împărțirea sumei totale în fracții mai mici de 10.000 EURO (echivalentul în lei) şi apoi plasarea lor în bănci, societăți de investiții, etc.

Fondurile ilicite provin din sfera economiei subterane, fraudă, contrabandă, din comerțul cu droguri sau din corupție, şantaj şi alte activități infracționale, sunt obținuti în numerar, uneori în bancnote de valoare individuală scăzută, iar utilizarea directă a acestor sume este practic imposibilă.

Metoda tradițională utilizată pentru colectarea acestor bani presupune organizarea unor rețele de servicii sau comerț cu amănuntul care în aparență sunt foarte profitabile.

---

[99] *Ghidul de tranzacții suspecte*, ONPCSB, 2004, pag.8

[100] Legea 656/07.12.2002 privind *prevenirea si sanctionarea spalarii banilor*, modificata si completata de Legea 230/2005

Termenul de "spălare de bani" se pare că a fost folosit pentru prima dată în Statele Unite ale Americii, în perioada anilor 1920 când bandele de pe străzi încercau să caute o explicație legitimă pentru proveniența banilor generați de activitățile ilicite. Pentru realizarea acestor scopuri, banda prelua afaceri de la detailişti, cu plăți în numerar. Afacerile cele mai des solicitate erau spălătoriile de rufe şi de maşini, acesta fiind un punct de pornire al termenului de "spălare de bani".

"Spălarea banilor este o expresie de origine americană, utilizată inițial de structurile crimei organizate pentru a desemna reinvestirea în afaceri ilicite a banilor obținuti pe căi ilegale, utilizând, în acest scop, circuite financiare interne şi internaționale complicate."[101]

Ceea ce era important era realizarea amestecului banilor în numerar ilegali cu cei legali şi raportarea totalului ca fiind câştiguri obținute din afaceri legale.

Procedând astfel, toate cele trei etape ale circuitului de spălare a banilor erau combinate într-o fază inițială, banii fiind distanțați de infracțiune, ascunşi în conturile unei afaceri legitime şi apoi aduşi din nou la suprafață sub forma câştigurilor unei firme cu motiv plauzibil – generarea unei sume atât de mari de bani lichizi.

În prezent, pentru justificarea numerarului sunt utilizate rețele de distribuire prin automate, restaurante, unități prestatoare de servicii, etc. care au rolul de a colecta sumele în numerar provenite din activități ascunse şi de a le depune în conturi bancare, susținând proveniența lor din încasări proprii specifice activității desfăşurate.

O altă oportunitate creată în prezent o reprezintă piața neorganizată de locuințe şi valori artistice, unde vânzătorul nu urmareşte altceva decât intrarea imediată în posesia banilor, acceptând astfel sume mari de bani fără a fi interesați de proveniența lor.

Jocurile de noroc, pariurile care presupun câştiguri mari, tentația unor jucători de a vinde imediat biletele câştigătoare este de asemenea exploatată, putând formal să determine justificarea unor sume importante.

Astfel de tehnici sunt aparent banale, dar printr-o organizare atentă ele devin greu detectabile datorită numărului mare de potențiali participanți şi a prevederilor legale care în general nu sunt suficient de detaliate pentru a surprinde pe cei impicați.

Când sumele care trebuiesc plasate sunt însemnate, iar aplicarea legii este riguroasă, procesul de spălare va căpăta o dimensiune internațională şi este foarte posibil ca banii, imediat ce sunt obținuți, să fie transferați în străinătate în locuri considerate mai puțin periculoase din punct de vedere al descoperirii statutului infracțional al acestora.

---

[101] Gh. Nistoreanu, C.Paun, "*Criminologie*", pg. 298

În repetate rânduri, cei care urmăresc spălarea unor sume de bani, înființează societăți comerciale, în mod legal, după care le lasă o perioadă lungă de timp în amorțeală.

Aceste firme sunt imediat reactivate în timp ce în conturile lor sunt depuse sume mari de bani în numerar. Imediat se pot executa formalități pentru plăți externe sub motivul unor importuri ulterioare, care evident nu mai au loc, sau plata unor redevențe, împrumuturi, etc.

Activitatea unei asemenea rețele înceteaza imediat ce banii au fost transferați, spălați, uneori înainte de a se sesiza autoritățile.

Un rol important îl joacă în multe cazuri băncile, care conştient sau dintr-un automatism justificat parțial prin volumul mare de tranzacții derulate, acceptă efectuarea unor astfel de operațiuni.

În acelaşi context trebuiesc amintite şi operațiunile de achiziționare a unor cecuri de călătorii, carduri bancare sau pur şi simplu tranzitarea granițelor cu sume importante, fracționate şi distribuite unor "paşnici excursionişti" sau ascunse în locuri practic imposibil de detectat.

O problemă importanță în perioada în care valorile se află sub forma de cash şi mai ales în moneda supusă intens procesului inflaționist este depăşirea rapidă a acestei etape, respectiv plasarea într-un loc în care, pe langă pierderea originii se asigură şi stabilitatea sumei.

Un aspect interesant al spălării banilor pe plan internațional este rolul jucat de bancnotele de dolari americani în acest proces. Fiind de departe cea mai mare piata a narcoticelor, Statele Unite generează o mare parte a veniturilor realizate de această activitate clandestină. S-a estimat că doar din vânzarea ilegală de droguri se obțin anual în SUA peste o sută miliarde de dolari, bani ce se încasează în numerar, în valori mici, deoarece reflectă achizițiile de droguri de către utilizatorii individuali.

În sens invers procesului de distribuire a drogurilor, funcționează sistemul de colectare şi centralizare a fondurilor care în final sunt destinați capilor mafiei.

Trecerea acestor sume imense peste frontiera celui mai puternic stat din lume este o realitate recunoscută într-un raport al *Serviciului General de Contabilitate al SUA*. "Scoaterea dolarilor din țară este relativ uşoară" susține raportul mai sus menționat. Totodată se susține faptul că tranzacțiile de acest fel au condus la o cerere mai mare a bancnotelor de valoare, care sunt mai uşor de trasportat.

Cu toate acestea, "plasamentul nu este faza cea mai delicată. Este vorba ca traficanții să aducă fondurile de valută pe care le dețin la un ghişeu, asigurând astfel o primă transformare."[102]

Ei trebuie să se debaraseze în mod material de importante sume, fie la diferite instituții financiare, fie în economia cu amănuntul, fie prin transfer de devize în exteriorul țării în care vânzarea drogurilor a fost efectuată. " În acest stadiu al plasamentului, băncile şi orice alte instituții sau mecanisme de depozitare sunt principalii agenți de transfer de fonduri."[103]

Concluzionând putem spune că formele preferate de plasare a banilor se rezumă la:

- Contrabanda cu numerar
- Transformarea instrumentelor/valorilor monetare
- Complicitatea băncii
- "Smurf-ing"
- Introducerea fondurilor ilegale în fonduri legale
- Sisteme de transmitere a banilor
- Internet
- Cazinouri

3.5.2. Stratificarea

Stratificarea reprezintă:

- procesul de mişcare a banilor între diferite conturi pentru a le ascunde originea;

- separarea veniturilor ilicite de sursa lor prin crearea unor straturi complexe de tranzacții financiare proiectate pentru a înşela organele de control şi pentru a asigura anonimatul.[104]

STRATIFICARE (SEDIMENTARE)

- Societățile cu titluri nominale şi la purtător
- Vânzarea acțiunilor cumpărate cu numerar

---

[102] JEAN louis Herail si Patrick Romael – "Blanchiment de l'argent at la criminalite organize"
[103] Idem 1
[104] Ghidul de tranzactii suspecte, ONPCSB, 2004, pag.8

- Multiple transferuri electronice
- Companii scoică offshore

Stratificare presupune separarea fondurilor ilegale de sursa lor, prin crearea de tranzacții financiare complexe, pentru a ascunde adevarata sursă a acestora.

În acestă fază, "spălătorul de bani" construieşte tranzacții financiare sau comerciale fictive (total sau parțial), prin inființarea de societăți paravan.

Indiferent de metoda utilizată "spălătorul" poate considera atins, un prim obiectiv, atunci când valorile provenind din activitățile subterane, sunt grupate separat de originea lor, la adăpost de eventuale intervenții ale autorităților.

Potrivit autorilor francezi mai sus menționați, " statificarea împiedică orice posibilitate de a demonstra originea ilicită, datorită unui sistem complex de tranzacții suspecte."

Pentru pierderea oricărei legături cu sursele din care au provenit "spălătorii" construiesc adevărate scheme, pe un fundament economic.

Astfel pot fi derulate activități comerciale de volume mari, dar fără un profit substanțial, sau chiar în uşoara pierdere, scopul fiind ca la un moment dat, în care afacerea este lichidată, să existe posibilitatea de a justifica o anumită sumă provenind dintr-o activitate licită, înregistrată şi cunoscută de autorități.

Sunt preferate pentru acest rol companiile cu activitate de import – export, care astfel devin cunoscute pe un teritoriu mai larg, justifică utilizarea unor valute diverse, în conturi diferite, etc.

Spațiul în care urmează să fie plasați banii rezultați din lichidarea unei afaceri, nu este cel în care tocmai a fost lichidată activitatea inițială, această regulă fiind totuşi încălcată uneori, cu titlu de excepție.

În acelaşi mod se poate proceda şi cu lichidarea unor investiții imobiliare care după achiziție şi transferul proprietății prin diverse metode notariale ajung să fie grupate şi vândute obținându-se bani cu o origine cunoscută.

Tot în acest sens se apelează la obținerea unor credite bancare şi amestecarea fondurilor licite cu cele ilicite, urmate de rambursarea imediată a datoriei, rămânând în schimb, consemnat în documente, împrumutul care poate motiva sursele necesare pentru o anumită investiție.

Se obțin, de asemenea aceleaşi efecte prin trecerea fondurilor prin conturile unor asociații caritabile şi redistribuirea acestora în diverse activități, prin care deținătorii inițiali recapătă controlul, ştiindu-se că în mai toate statele lumii există o reținere din partea autorităților în a verifica analitic acest gen de asociații.

Participarea la licitatii pentru achizitionarea unor bunuri de valori foarte mari, bijuterii, obiecte de arta, etc. apelându-se pentru aceasta la personalități cunoscute pentru excentricitate, pentru usurința de a cheltui, în general persoane față de care nu se pun întrebări cu privire la provenienta banilor.

După parcurgerea în diferite sensuri ale unor asemenea tranzacții, în multe cazuri operațiunile repetându-se, sumele de bani sau bunurile, însoțite discret de acte care le certifică originea licită, se îndreaptă de regulă, spre paradisurile fiscale sau sunt lăsate în aşteptare sub forma unor obiecte de artă, colecții, etc – timpul acționând pentru creşterea valorii lor, uneori într-un mod superior dobânzilor bancare.

3.5.3. Integrarea

Integrarea reprezintă: - revenirea bunurilor astfel spălate la dispoziția infractorilor, cu aparența provenienței lor din activități licite;

- furnizarea unei aparente legalități profiturilor obținute ilegal.[105]

INTEGRAREA *fondurilor în economia reală*

- Scheme de împrumut returnat "Loan – Back"
- Achiziții de bunuri imobile
- Tranzacții comerciale fantomă
- Documente false de import –export
- Afaceri "legitime"
- Cărți de credit

În momentul în care se consideră că banii au parcurs etapele de plasare şi sedimentare, având o "biografie" corespunzătoare, urmează integrarea lor la concurență directă cu banii liciți, obținuti din economia reală.

Intervenția firmelor off shore, are loc în general tocmai în aceste etape avansate de reciclare a fondurilor, păstrându-se astfel o anumită aparență de "respectabilitate" a acestora din urmă.

Fără a face însă din aceasta o regulă, existând mai multe raționamente care determină activitatea firmelor off shore, considerăm că marile cazuri de spălări de bani implică la un moment dat participarea unor firme situate în paradisuri fiscale.

---

[105] Ghidul de tranzactii suspecte, ONPCSB, 2004, pag.8

Pentru pătrunderea în economia reală sunt agreate deopotrivă metode ce presupun tatonarea îndelungată a pieței, gravitarea în jurul obiectivului ce trebuie cucerit sau apariția instantanee în momentul efectuării unor tranzacții profitabile.

Alegerea unei destinații finale pentru plasarea fondurilor reciclate este o operațiune dificilă, ea presupune *studii de eficiență econimică* ,dar şi analiza atentă a condițiilor juridice în care afacerea urmează a se derula.

Într-o succesiune cronologică urmează achiziționarea în numele unei firme off shore a unui pachet de acțiuni, implicarea în alte activități ale acționarilor, identificarea unor persoane dispuse să cedeze acțiuni sau pentru surprinderea altor oportunități.

În activitatea companiei ce urmează a fi preluată pot interveni sau pot fi create situații dificile, în care firma off shore oferă imediat sumele necesare, sugerând buna credință, pentru ca în final să reuşească dobândirea pachetului majoritar de acțiuni.

În alte cazuri pătrunderea pe o anumită piață este inopinată, profitându-se de momente favorabile, care nu întârzie să apară atunci când există bani. Cele mai multe dintre aceste situații se dovedesc ulterior a fi fost bine studiate şi planificate, iar alegerea momentului este rezultatul unor calcule îndelungate bazate pe cunoaşterea exactă a regulilor pieții.

3.6. Tehnici si mijloace utilizate în vederea spălării banilor

3.6.1. Destinațiile off-shore

O evaluare completă a fenomenului spălării banilor nu poate face abstracție de rolul acelor țări ale căror reglementări prevăd facilități particulare atât în sectorul fiscal cât şi în cel bancar în favoarea persoanelor fizice şi/sau juridice de obicei nerezidente.

"În lumea afacerilor, există zone în care corectitudinea, fair play-ul, bunele moravuri, conştiința sunt noțiuni abstracte, lipsite de valoare reală. Cuvântul de ordine este banul".[106]

Paradisurile offshore sunt țări şi teritorii, adesea insule sau grupuri de insule care furnizează scutiri de taxe, libertatea față de controalele asupra schimbului valutar şi oferă, aproape fără excepție, o obligație de păstrare a secretului bancar

---

[106] Paul Diaconu, "*Cum fac bani contabilii" Eavaziune fiscală,paradisuri fiscale, contabilitate creativă*,pg.46

impenetrabilă şi o legislație privind societățile comerciale ce creează beneficii acestora.

Majoritatea paradisurilor sunt state mici, de curând independente sau teritorii autonome cu un plasament exotic şi o populație redusă, se caracterizează în general, printr-o foarte bună rețea de comunicații, un amplasament geografic de natură să atragă turismul, astfel fiind motivată mai uşor prezența pe teritoriul lor a unor oameni de afaceri, cât şi fluxurile majore de cash.

O caracteristică importantă o presupune existența unor guverne mai puțin vulnerabile la presiunile internaționale şi în acest cadru garantarea absolută a secretului bancar.

În cele mai multe paradisuri fiscale s-a dezvoltat o întreagă industrie de avocați, jurişti, consultanți, care pentru onorarii relativ accesibile înființează societăți, reprezintă pe asociați, păstrează documentele de înființare şi certificatele de atestare, deschid conturi bancare şi asigură conducerea formală a afacerilor.

Deşi există anumite particularități, cele mai multe dintre companiile off shore se înființează prin semnarea a numai două documente, memorandumul de asociere – contractul de societate şi statutul, ce conțin regulile de funcționare a companiei, după care sunt supuse unei aprobări formale din partea oficiului de înregistrare a companiilor.

Domeniile de activitate în care acționează propriu-zis companiile off shore sunt diverse, acestea comportându-se ca intermediari în operațiunile de import export, proprietari ai unor vase comerciale, acționari la diverse afaceri precum şi în domeniul asigurărilor şi bancar. În ultimii zeci de ani, practic toate marile companii bancare din lume au deschis sucursale în paradisurile fiscale şi activitățile desfăşurate pe aceste teritorii se supun, sau profită de reglementările locale privind controlul, suprAvagherea, măsurile prudențiale şi secretul bancar.

Aceste paradisuri fiscale au o serie de *caracteristici din punct de vedere legislativ şi contabil*_care le fac să fie căutate de către spălătorii de bani şi nu numai:

- existența unui secret bancar impenetrabil; cu greu ar putea exista vreo cooperare între autoritățile locale (sau bănci) şi instituții (autoritățile de aplicare a legii şi autoritățile fiscale);
- efectuarea tranzacțiilor, de obicei, în străinatate; *în centrele off shore nu există însă obligația de a păstra evidențele contabile*;
- absența aproape totală a taxelor locale şi a controalelor asupra schimbului valutar;

- numărul de consultanți de profesie care sprijină înființarea de prestări de servicii speciale pentru corporații off shore este în creştere;
- nu există nici o activitate în țara unde este înființată compania;
- nu există nici o persoană cu puteri decizionale în țara unde este înființată compania;
- nu există nici o obligație de plată a taxelor;
- nu există nici o dovadă a capitalului subscris vărsat;
- nu există nici un acord de dublă impunere;
- nu există nici o obligație de păstrare a evidențelor contabile;
- infrastructura este excelentă;
- rapiditate, discreție şi costuri mici de inființare a companiilor;
- servicii excelente la fața locului;
-cerere crescută de inființare a entităților off shore de către infractori/organizații criminale.

Aşa cum am prezentat mai sus, de obicei, proprietarii companiilor nu-şi au domiciliul stabil în țara unde este înregistrată compania. Aceste persoane sunt reprezentate de către persoane împuternicite. Se poate întâmpla ca şi aceştia să nu mai ştie cine este persoana autorizată să ia decizii într-o astfel de compani (în cazul transferului de acțiuni în cadrul companiei). În astfel de cazuri, ordinele sunt date prin intermediul unor parole stabilite.

Faptul că nu există nici o obligație de a păstra înregistrările contabile, face ca nici o tranzacție să poată fi reconstituită din punctul de vedere al poliției judiciare.

Din punctul de vedere al luptei împotriva spălării banilor, Grupul de Acțiune Financiară Internațională a identificat o listă a țărilor considerate ne-cooperantă, în funcție de:

- Caracteristici privind reglementările legislative (existența mijloacelor de utilizare a societăților care garantează anonimatul partenerilor şi al directorilor);
- Sistemul financiar-bancar (anonimatul conturilor şi al depozitelor);
- Secretul bancar este inaccesibil;
- Sistemul de control (deficient sau absent);
- Accesul la schimbul de informații (de obicei absent).

Conform unui studiu publicat de Oficiul Natiunilor Unite pentru controlul drogurilor şi prevenirea criminalității, în lume sunt mai mult de 50 de state care întrunesc criteriile de paradis fiscal.

Ele sunt concentrate în:

- *zona Caraibelor şi America Centrală*, respectiv Bermude, Panama, Costa Rica, Belize, Bahamas, Antigua, Antilele Olandeze, etc.
- *zona Asia* – Pacific, respectiv Liban , Dubai, Bahrein, Insulele Lauban, Insulele Marshall, Insulele Virgine, Macao, Singapore, Hong Kong, etc.
- *zona Africa* - Oceanul Indian, respectiv Liberia,
- *zona Europa,* care cuprinde Andorra, Cipru, Gibraltar, Insulele Man, Lichtenstein, Luxemburg, Malta, Monaco.

Din punctul de vedere al spălării banilor, băncile sau tranzacțiile financiare efectuate care implică aceste țări pot fi considerate a avea un risc ridicat.

Toate aceste paradisuri fiscale îşi fac singure publicitate promoțională pe această temă, "datorită avantajelor pe care le reprezintă atragerea investițiilor străine".[107]

3.6.2. Societățile comerciale – mediu posibil al spălării banilor

Au fost identificați câțiva factori care afectează transparența structurilor unei societăți. Există cazuri în care ar putea fi foarte dificil să se certifice adevărata identitate a ultimului beneficiar/manager din cadrul entităților legale.

În anumite jurisdicții (Olanda, Marea Britanie şi mai multe centre off shore), de exemplu, societățile pot acționa ca directori ai altor companii.

Intermediarii financiari găsesc mult mai convenabil să aibă societăți care acționează că directori, în locul unor persoane fizice, deoarece consiliul de administrație al societății face posibilă evitarea cheltuielilor potențiale care se realizează la schimbarea directorilor, atunci când personalul este mutat.

În plus, aceasta ar putea garanta acoperirea indemnizației profesionale oferită de polițele de asigurare.

În final, directorul-societate poate reduce conflictele de interese care apar în cazul grupurilor de companii. În fapt, directorii-societate, la fel ca şi directorii nominalizați, pot fi folosiți pentru ascunderea identității beneficiarului şi pentru

---

[107] Costică Voicu, op. citată, pg. 174

reducerea nivelului şi a calităţii informaţiei ce trebuie raporatată în registrul companiei.

În mod particular, unul din mijloacele de folosire a societăţii "corporate vehicle" susceptibil să fie utilizat în mod impropriu este tipul Internaţional Business Company (Companie Internaţională), care se caracterizează prin nedivulgarea beneficiarului, anonimatul acţionarului prin utilizarea de titluri la purtător, directori-societate şi nici un control asupra conturilor.

Referitor la aceste probleme, Raportul OECD privind mijloacele de utilizare a societăţilor în scopuri ilicite a identificat unele măsuri pentru îmbunătăţirea transparenţei persoanelor juridice:

- Furnizare de informaţii: companiile trebuie să furnizeze autorităţilor informaţii privind beneficiarul şi structura societăţii în momentul înfiinţării sau al înregistrării;
- "Intermediary Option": o astfel de informaţie poate fi obţinută, verificată şi păstrată în înregistrările acelor intermediari financiari implicaţi în înfiinţarea şi managementul societăţilor,cum ar fi agenţii de înfiinţare a companiilor, trusturi, avocaţi, notari, administratori, companii ce au deţinători de titluri nominale, directori ce pot fi furnizori de servicii pentru societate;
- mecanismul de investigaţie: proprietatea şi controlul informaţiei este solicitată de către autorităţi doar atunci când se suspectează vreo activitate ilegală sau când se realizeaza funcţiile de reglementare/de suprAvaghere.

În aceste cazuri, există două riscuri de spălare a banilor:

a)produsele financiare pot fi achiziţionate fără identificarea cumpărătorului;

b)societăţile pot fi deţinute şi controlate de către persoane care nu pot fi identificate.

Certificatele de acţiuni sunt documente care dovedesc dreptul de proprietate asupra unei societăţi. În majoritatea statelor, proprietarul acţiunilor este înregistrat şi orice transfer al acţiunilor către o altă persoană trebuie să fie înregistrat pentru validare.

Totuşi, unele jurisdicţii oferă *posibilitatea de a deţine şi a transfera acţiunile sub formă de titluri la purtător*.

Acestea conferă dreptul de proprietate asupra unei companii doar deţinătorului acestor titluri. În cazul unor astfel de "titluri la purtător" nu există nici o înregistrare privind acţionarul, iar persoana care le are în posesie este proprietarul lor.

De aceea este posibil ca adevăratul proprietar al companiei să nu apară în nici o evidenţă a companiei sau într-un registru public. Astfel de cazuri în care nu este

înregistrată identitatea acționarilor se întâlnesc atunci când acțiunea este emisă şi transferată, proprietarul acesteia devenind în mod efectiv anonim. *Astel de companii reprezintă mijloace excelente pentru primirea, păstrarea şi transferul valorilor în anonimat.*

Dar nu numai companiile din paradisurile fiscale, care au o legislație permisivă sunt folosite ca mijloace oportune în spălarea banilor murdari.

"Spălătorul" se foloseşte de orice societate comercială înființată fie în nume propriu, fie prin diferiți interpuşi, având ca obiectiv principal dobândirea unor câştiguri însemnate din activități infracționale şi trasformarea banilor iliciți proveniți din acestea, în bani liciți.

Metodele cele mai des întâlnite în astfel de cazuri sunt:

- Creditarea societăților comerciale cu sume mari de bani cu care se cumpară imobile, autoturisme de lux, terenuri sau aparatură electronică, calculatoare, după care societatea este vândută sau falimentată. Înainte de vânzare sau de faliment, creditorul îşi recuperează sumele folosite prin însuşirea bunurilor achiziționate şi vânzarea acestora către terți, banii astfel obținuți fiind aparent legal obținuți.
- În unele situații, banii obținuți ilegal sunt investiți în capitaluri sociale ale unor firme, după care aceştia sunt retraşi prin sistem bancar pentru efectuarea unor operațiuni economice ce nu se înregistrează în contabilitate, iar societatea este menținută într-o stare de inactivitate pentru a nu fi controlată de organele financiare. Justificarea banilor cu ajutorul unor conturi nereale, până la concurența sumelor ridicate în nume propriu.
- Cumpărarea de imobile, auto de lux, terenuri la prețuri subevaluate înscrise în contabilitate şi vânzarea acestora la prețuri reale sau supraevaluate cu acordul cumpărătorului, banii astfel obținuți având aparent proveniență legală.
- Cumpărarea de pachete sau acțiuni ori societăți comerciale prin bursa de valori cunoscând că acestea sunt în pragul lichidării şi înscrierea unor operațiuni comerciale nereale care să le asigure profit, dividente ce reprezintă astfel posibilități aparente de legalitate a câştigului. După obținerea beneficiilor, societățile cumpărate sunt vândute către cetățeni străini, care de fapt nu au intrat niciodată în România sau au sosit pentru realizarea acestor operațiuni şi nu mai revin niciodată în țară.
- Constituirea într-o țară străină a unei societăți comerciale care are ca obiect vânzarea cumpărarea de mărfuri (de regulă într-un paradis fiscal), după care sucursale sau diferite corespondențe ale societății şi în alte țări, unde se strâng fondurile provenind din activități ilicite. Transferul fizic al banilor se face prin curieri, controlați de organizație, în "paradisuri fiscale".De regulă pentru a garanta

reuşita au colaboratori în unele entități bancare, care şi acordă asistență şi realizează mişcarea banilor.[108]

În practica din România au fost întâlnite toate aceste metode, cazurile respective făcând obiectul cercetărilor penale, astfel putem ***exemplificăm***:

1. În cursul anilor 2006-2007, numitul G.F. a încheiat fără drept mai multe contracte de impresariat artistic cu o firmă din Japonia. Persoanele recrutate (de regulă tinere între 18-25 ani), după ce erau transferate în Japonia erau obligate să desfăşoare activități de prostituție.

Banii rezultați în urma acestor afaceri erau trimişi în România pe un circuit bancar bine stabilit.

Sumele de bani venite în România figurau ca donații (în jurul a 800.000 EURO) şi erau folosiți pentru creditarea celorlalte firme la care G.F. era asociat şi aveau ca obiect de activitate turismul. Cu aceşti "bani negri" a fost construit un imobil, iar banii cu care au fost creditate firmele au fost retraşi ca persoana fizică. (Aceasta este metoda clasică de spălare a bănilor murdari.)

2. Cetățeanul român C.I., administratorul unei societăți ce producea substanțe farmaceutice în perioada 2006-2007, în complicitate cu cetățeanul german V.D. au acceptat importarea unor substanțe din Germania, în vederea producerii de precursori. După obținerea substanțelor, acestea erau exportate, disimulate sub aspectul unor substanțe chimice nerestricționate, iar pentru aceste operațiuni C.I. a primit suma de 120.000 Euro.

Suma de bani menționată a fost folosită de către C.I. în creditarea propriei societăți şi obținerea prin cumpărare de tehnică de calcul moderna şi trei autoturisme de lux. Ulterior societatea a fost vândută imediat unui cetațean irakian, ce nu figura cu intrări/ieşiri în/din țara noastră.

În multe cazuri, specialiştii în domeniul contabil, financiar, etc. evită aprofundarea studiului despre modul în care pot fi recunoscute operațiunile contabile şi financiare ce au drept scop spălarea banilor, considerând că aceasta activitate este mai degrabă atributul anchetatorilor şi nu este compatibil cu atribuțiile lor curente.

Însă, înțelegerea mecanismelor economico-financiare, a tehnicilor şi metodelor care sunt accesate de către diverşi indivizi, pentru a săvârşi o fraudă, a organiza un circuit comercial ilicit sau pentru a recicla fondurile obținute ilicit, constituie un obiectiv important al stategiilor adoptate de fiecare companie pentru a se proteja împotriva fraudelor, iar la nivel macro-economic pentru protejarea economiei reale.

---

[108] Costica Voicu – Spalarea banilor murdari, pg. 129

Fiecare operațiune de spălare a banilor murdari are un mod propriu de desfăşurare şi depinde în mare măsură de experiența şi capacitatea intelectuală a persoanelor implicate

"Spălarea banilor în plan internațional, pe scara mare, necesită o pregatire tehnică şi o subtilitate de care dispun puțini indivizi" (Vito Tanzi)

Ca regulă generală, caracterul suspect al unei operațiuni decurge din modul neobişnuit în care acesta se produce, raportat la criteriile de eficiență economică şi activitățile curente ale unei societăți.

În mod curent cel mai des sunt utilizate de către spălători, serviciile bancare.

În măsura în care tranzacțiile se abat de la criteriile de eficiență economică, pot fi puse sub semnul întrebării, cu privire la adevăratul lor scop. Pe baza acestui raționament pot fi considerate suspecte următoarele tipuri de operațiuni:

- păstrarea timp îndelungat a unor importante sume în conturi curente în condițiile în care apelarea la depozite bancare sau alte oportunități ar putea determina un câştig important;
- păstrarea banilor în valute neatractive, supuse unui regim de depreciere sau schimbul repetat, afectat de plata unor comisioane;
- operațiuni repetate de depuneri şi retrageri care implică comisioane ce în principiu puteau fi evitate;
- renunțarea intempestivă la anumite depozite bancare, deşi această acțiune presupune pierderea unor venituri importante;
- acceptarea fără vreun motiv temeinic a unor condiții nefavorabile la obținerea unor credite, mai ales în condițiile în care pot exista alternative mai avantajoase;
- efectuarea unor transferuri valutare externe, sub motivul plății în avans a unor importuri, cu mult timp înaintea realizării acestora sau urmate de neefectuarea operațiunii comerciale;
- utilizarea în mod frecvent a caselor de valori pentru păstrarea unor sume de bani, etc;
- deschiderea concomitentă a mai multor conturi de către aceeaşi persoană, la aceeaşi bancă, sau la bănci apropiate;
- depunerea la bancă a unor sume mari, divizate în bancnote cu valori individuale mici, fără un motiv aparent;
- transferuri mari în străinătate cu instrucțiuni atipice pentru piața căreia se adresează;
- plata unor împrumuturi, cu evidentă uşurință înainte de termen;

- alimentarea aceluiaşi cont de către persoane divesrse;
- alternarea perioadelor în care unele conturi sunt foarte active cu perioade de calm nefiresc;
- încasarea contravalorii unor exporturi în numerar, depus direct în cont, în locul unor transferuri bancare;
- depuneri frecvente în numerar pentru acoperirea unor cambii, a transferurilor de bani, etc.

În ghidul tranzacţiilor suspecte emis de către Oficiul Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor sunt înscrise o serie de "indici" de spălare a banilor folosind tranzacţiile externe:

- folosirea liniilor de credite şi a altor metode de finanţare pentru efectuarea transferurilor externe când tranzacţia nu justifică activitatea obişnuită a clientului;
- constituirea de solduri mari, nepotrivite cu rulajul cunoscut al afacerii clientului, urmată de transferuri către conturi din străinatate;
- operaţiuni externe care nu sunt justificate de activitatea societăţii respective cu filiale ale unor instituţii financiare situate în ţări cunoscute ca paradisuri fiscale;
- operaţiuni externe semnificative ca număr şi volum efectuate de către societăţi recomandate de instituţii financiare situate în ţări – paradisuri fiscale;
- operaţiuni externe efectuate din disponibilităţi valutare proprii de către rezidenţi a căror activitate normală nu justifică natura declarată a operaţiunii;
- operaţiuni externe repetate făcute cu recomandarea de a se plăti în numerar.

În literatura de specialitate se consideră unanim, că transferurile de sume spre şi dinspre zonele cunoscute ca paradisuri fiscale, zone de conflict sau producătoare de droguri şi operaţiunile în numerar în sume foarte mari, sunt cele mai expuse în a fi considerate tranzacţii suspecte.

În practică, instituţiile bancare în special, dar şi agenţiile de brokeri, societăţile de asigurări, etc, ca de altfel marile companii în general, îşi organizează servicii proprii, pentru a se proteja de posibile tranzacţii care pot afecta siguranţa marilor afaceri.

"Sistemul bancar reprezintă o verigă importantă în procesul spălării banilor. Băncile ocupă o poziţie centrală în problemele financiare şi de credit , fiind apte să spele anual imense sume provenite din activităţi ilicite".[109]

---

[109] Pino Arlacchi – *Corupţia, Crima Organizată şi Spălarea Mondială a Banilor* – studiu prezentat la cea de a V-a Conferinţă Internaţională Anticorupţie, Amsterdam 9-12 martie 1992.

3.6.3. Sisteme de transmitere a banilor

Transferurile de bani sunt, de obicei, folosite de către persoane care nu păstrează o legătură tradițională cu banca şi care are nevoie de a transfera banii în țara sa de origine.

Aceste transferuri pot fi folosite şi de către "spălătorii de bani".

Prin intermediul unei rețele internaționale de agenții localizate peste tot în lume, o persoană poate transfera electronic banii rapid (de obicei în cca. 10 minute), cu încredere, convenabil şi cu costuri mici unor alte persoane aflate în una din cele peste 150 țări.

Persoanele pot ridica banii trasferați de la orice agenție. Clientul băncii respective trebuie să completeze un formular de tip "primirea banilor" care trebuie să cuprindă urmatoarele informații: numele, adresa, numărul de telefon, suma aşteptată, precum şi numele expeditorului, numărul de telefon, oraşul şi statul de unde a fost transmis formularul. Este solicitată identificarea persoanei pentru a se valida informațiile furnizate.

În majoritatea cazurilor, banii transferați sunt plătibili în numerar. Anumite sume transferate vor fi plătite prin cec sau printr-o combinție cec şi numerar.

Tranzacțiile din afara SUA sunt, în general plătite în moneda locală. Totuşi, în unele țări, tranzacțiile sunt întotdeauna plătite în dolari SUA. Destinatarului i se poate solicita identificarea cu ajutorul actului de identitate. Pot fi aplicate şi alte restricții.

Clientul poate trimite banii doar prin vizitarea Agențiilor de Transmitere a Banilor[110] şi prin completarea formularului de "expediere a banilor" cu următoarele informații; numele, adresa, numărul de telefon, numele destinatarului, localitatea de unde se ridică banii şi suma în dolari. Suma transferată şi comisionul transferului se plătesc în numerar.

Sistemele electronice rapide de transmitere a numerarului se dovedesc a fi un mijloc eficient la îndemâna traficanților de droguri, de autoturisme furate, etc., pentru spălarea banilor obținuți din activități criminale.

Folosirea tot mai frecventă a cardurilor de către tot mai multă lume a dus inevitabil la preluarea acestei operațiuni ca modalitate de spălare a banilor.

În acest sens au fost stabiliți şi o serie de "*indici de spălare a banilor folosind operațiunile cu carduri*":

---

[110] De exemplu, Western Union, este una dintre cele mai răspândite rețele de transmitere de bani

- suma operațiunilor individuale efectuate zilnic este mai mare decât suma prestabilită ca limită individuală admisă;

- numărul operațiunilor autorizate a fi efectuate zilnic cu acelaşi card, în aceeaşi țară, depăşeşte numărul operațiunilor maxim admis ca limită normală de tranzacționare;

- numărul operațiunilor autorizate a fi efectuate zilnic cu acelaşi card, la acelaşi comerciant, depăşeşte numărul operațiunilor maxim admis ca limită normală de tranzacționare;

- numărul şi valoarea operațiunilor efectuate cu acelaşi card sau cu cardurile ataşate aceluiaşi cont, în două sau mai multe țări, depăşeşte limita predeterminată pentru o perioadă dată;

- numărul şi valoarea tranzacțiilor tip credit rambursate în contul aceluiaşi deținător de card depăşesc limita normală admisă;

- numărul şi valoarea tranzacțiilor efectuate la comercianții cu risc înalt de activitate; cazinouri, cluburi de noapte, comercianți tip internet, organizații de caritate, etc.

Sistemele alternative de transmitere a banilor sunt utilizate de multă vreme şi se bazează pe încredere, precum şi pe asigurarea anonimatului, deoarece nici o operațiune nu se ține pe hârtie. Este vorba despre aşa zişii intermediari financiari clandestini şi care au diferite denumiri: STASH HOUSE (în SUA), HAWALA (în Orientul Mijlociu), CHITI BANKING (în țările asiatice) SHOP BANK DRUG (în China), etc.

Aceste entități financiare "țin o dublă contabilitate: una oficială şi una reală, acționând după următoarea schemă:

- obținerea fondurilor din trafic realizat într-o țară de către organizația care doreşte plasarea acestora în străinătate;
- responsabilii organizației au contacte în instituții bancare clandestine, ai căror responsabili, la rândul lor, sunt titularii unor societăți de import export care pot plasa fondurile în orice țară, contra unui comission în schimbul secretului tranzacției;
- organizația predă fondurile pe care doreşte să le plaseze în străinătate unei entități financiare clandestine;
- entitatea financiară clandestină stabileşte contacte cu altă entitate de aceeaşi natură, în țara unde se doreşte plasamentul, indicând destinatarul;

- entitatea financiară clandestină a țării de destinație a fondurilor le predă destinatarului. [111]

Uneori persoana care primeşte în final banii transferați de la un agent HAWALA, foloseşte o dovadă scrisă sau o parolă pentru a demonstra că este persoana îndreptățită să-i primească.

Dealerii Hawala compensează conturile între ei per total o dată sau de mai multe ori pe an.

Sistemul Hawala reprezintă un important mijloc de colectare a fondurilor care apoi sunt utilizate pentru finanțarea terorismului.

3.6.4. Metode de folosire a sistemelor de transmitere rapidă a banilor în vederea spălării profiturilor

În România au fost cercetate mai multe cazuri în care s-a demostrat că banii au fost spălați prin utilizarea sistemelor electronice de transfer rapid de numerar.

Un exemplu în acest sens este cel al unui cetațean român cercetat de autoritățile române pentru trafic de droguri, care a primit la o bancă din Bucureşti suma de 8.000 USD, prin sistemul electronic de transmitere rapidă a numerarului administrat de WESTERN UNION FINANCIAL SERVICE SUA. Această sumă i-a fost transferată de către un cetățean străin din Dubai.

Din verificările efectuate de către Oficiul Central European Western Union au rezultat alte 9 transferuri electronice rapide, totalizând 90.000 USD efectuate între 6 cetățeni români şi 9 străini din România, Marea Britanie, Emiratele Arabe Unite şi Turkmenistan.

Pentru a face dificilă identificarea membrilor grupurilor de traficanți aceştia au racolat un funcționar bancar, salariat al băncii care opera în România în calitate de agent al Western Union, pe numele căruia au efectuat o parte din transferurile valutare rapide în numerar, anterior amintite.

Suma totală de cca. 90.000 USD a fost transmisă cu rapiditate prin sistemul electronic Western Union şi încasată, în numerar, cu uşurință de către membrii grupurilor de traficanți şi complicii acestora.

---

[111] Costică Voicu, op. citată, pg. 127

3.6. 5. Cazinouri

Cazinourile sunt vulnerabile la manipularea lor de către "spălătorii de bani" datorită rapidității şi intensității numerarului folosit în jocurile de noroc.

Tactica folosită de către aceştia este relativ uşoară: "spălătorul" cumpără jetoane pentru a juca, din toți banii pe care vrea să-i spele. Inevitabil, el pierde un procentaj din fonduri, dar acesta îl reprezintă prețul pe care el este dispus să-l plătească pentru a-şi spăla banii. La sfârşitul serii, spălătorul îşi ridică banii în numerar din jetoanele rămase: plata va apare ca provenind dintr-o sursă licită, respectiv de la cazino.

O problemă majoră o constituie "cazinourile on-line" pe Internet. Cazinourile, în prezent tind să fie strict reglementate prin identificarea jucătorilor. Totuşi, site-urile cazinourilor on-line pe Internet nu sunt utilizate în mod regulat, crescând oportunitățile pentru "spălătorii de bani" de a transfera banii de pe o carte de credit într-un alt cont prin intermediul site-ului.

În plus multe site-uri de cazinouri on-line de pe Internet îşi au sediile în centre off shore şi orice evidență înregistrată care ar putea fi utilă în urmărirea penală va fi mai greu de obținut.

3.6.6. Utilizarea internetului

Mai multe bănci şi instituții financiare îşi oferă serviciile on-line. De aceea riscul de spălăre a banilor este foarte mare datorită faptului ca Internetul oferă un acces foarte uşor şi aproape universal, elimină contactul față-în-față şi este extrem de rapid, eliminând în mod efectiv existența frontierelor.

Membrii Grupului de Acțiune Financiară Internațională au identificat posibile metode de spălare a banilor prin intermediul Internetului.

Schema poate implica "spălătorul" care înființează o companie prestatoare de servicii plătibile prin intermediul Internetului. Acesta foloseşte apoi, sau de fapt pretinde că foloseşte, serviciile pe Internet, plata acestora făcându-se din conturile cărților lui de credit care au legătură cu un cont pe care îl deține într-o bancă off shore.

Firma sa facturează companiei carte de credit, înainte de plata pentru serviciile oferite.

În acest exemplu, compania carte de credit, furnizorul serviciilor pe Internet, serviciul de facturare pe Internet şi chiar banca – nu ar putea avea vreun motiv de

suspiciune cu privire la respectiva activitate, deoarece fiecare observă doar părți din întreaga operațiune.

Astfel de scheme ar putea fi greu de detectat, poate doar prin utilizarea mijloacelor tradiționale de raportare a tranzacțiilor suspecte.

În anul 2000 autoritățile române au depistat un tânăr din Bucureşti, care a organizat în mod fraudulos, prin Internet mai multe licitații care aveau drept scop oferirea spre vânzare a unor bunuri inexistente, cu scopul încasării contravalorii acestora. A procedat în acest mod cu un număr de 14 persoane, presupuşi cumpărători, de la care a încasat aproape 15.000 USD.

Sumele de bani au fost transferate în conturi bancare, tot prin intermediul Internetului, în scopul ascunderii provenienței ilicite.

3.7. Metode de spălare a banilor în domeniul criminalității organizate

Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor a sesizat Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism, cu privire la numitii Sorin C., Lucian C., Costică.C, Costică.V. s.a. care în perioada 04.03.-08.10.2004 au rulat prin conturile personale de la Banc Post S.A. si BCR S.A., importante sume de bani, respectiv 138,8 mii USD si 30,7 mii EURO ce au fost transferate din Marea Britanie prin firma TEB TRAVEL – LTD, cu explicația "salarii". Valoarea foarte mare a sumelor, pentru un singur an, a ridicat semne de întrebare cu privire la proveniența acestora.

În informarea ONPCSB se mai arată ca firma Teb Travel LTD – principalul ordonator al fondurilor, care a creditat conturile persoanelor fizice menționate mai sus este cunoscută în Marea Britanie ca fiind implicată în afaceri ilegale (transferuri în Estul Europei a unor sume de bani obținute din traficul de droguri, traficare cu arme, etc.).

Transferurile electronice de bani în conturi la bănci din România au fost efectuate folosindu-se un document de identitate fals, acesta fiind un pașaport norvegian pe numele KAMYAR ROOZBETH, în scopul disimulării adevăratei naturi a banilor.

Totodată persoanele menționate mai sus fraudau bancomate de pe teritoriul Marii Britanii în perioada 2000-2005, activitate infracțională din care proveneau sumele mari de bani transferate în țară.

Tehnicile folosite de către grupul infracțional au fost foarte variate, de la cele mai simple metode până la cele mai complexe.

Astfel, membrii grupării au procedat la ascunderea adevăratei naturi a proveniență fondurilor, prin folosirea sistemului financiar bancar (deschiderea unui număr mare de conturi la sucursalele aceleiaşi bănci şi dispunerea de transferuri repetate ale unor sume mari de bani între aceste conturi; depuneri şi retrageri în numerar neobişnuit de mari; depuneri de numerar în mai multe conturi astfel încât fiecare sumă este mică, dar totalul sumei este semnificativ; depuneri frecvente de numerar efectuate în contul clienților de către terțe persoane, fără legătura aparentă cu destinatarul contului).

În afară de această metodă de spălare a banilor, frecvent utilizată de făptuitori, unii dintre ei s-au orientat spre investirea banilor, obținuți prin fraudarea bancomatelor la Londra, în terenuri şi imobile, pe care le-au achizitionat şi, ulterior revândut în scopul obținerii de profituri, dar şi pentru a justifica sumele mari de bani de care dispuneau, în condițiile în care niciunul dintre ei nu desfăşura o activitate legală, remunerată.

Aceştia au dobândit imobile în patru moduri:

- prin achiziționarea în vederea păstrării imobilelor şi îmbunătățirii acestora;
- prin construirea unora noi;
- prin cumpărarea imobilelor, urmată imediat de vânzarea acestora (situație în care gruparea a urmărit doar rularea banilor);
- prin dobândirea de imobile în urma activităților de cămătă, prin împrumuturi la persoane ce nu reuşeau să-şi restituie contravaloarea acestora şi dobânda aferentă.

Deşi niciunul dintre făptuitori nu a recunoscut faptele comise, intenția acestora a rezultat din însăşi împrejurările faptice obiective. " Intenția şi cunoaşterea cerută pentru a proba infracțiunea de spălare a banilor, este în conformitate cu standardele prevăzute în Convențiile de la Viena şi Palermo, inclusiv conceptul că un astfel de element intențional poate fi dedus din împrejurări faptice obiective".[112]

Toți făptuitorii menționați mai sus au fost trimişi în judecată la data de 07.02.2007 de către Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism, Structura Centrală, pentru săvârşirea infracțiunilor de spălare de bani şi constituire în grup infracțional organizat.

---

[112] Cea de-a doua recomandare a Grupului de Actiune Financiara Internationala, paragr.

3.8. Finalitatea judiciară într-un caz de spălare de bani

Ion B. a fost condamnat la 4 ani închisoare, pentru săvârşirea infracţiunilor de bancrută frauduloasă, *spălare de bani*, fals material în înscrisuri oficiale, uz de fals, fals în declaraţii, şi tentativă la înşelăciune.

În baza art. 445 Cod procedură penală, s-a dispus anularea următoarelor acte false: factura nr. 4486052 din 04 noiembrie 2001, certificatul de înregistrare fiscală emis pentru SC ADI. SRL, ordinele de plată nr. 21 din 15 noiembrie 2001, nr. 22 din 16 noiembrie 2001, nr. 23 din 19 noiembrie 2001, nr. 24 din 20 noiembrie 2001, filele cec nr. NH 300 00677301 din 15 noiembrie 2001, NH 300 00677303 din 16 noiembrie 2001, NH 300 00677304 din 19 noiembrie 2001, NH 300 0067305 din 20 noiembrie 2001.

În baza art. 118 Cod penal şi art. 25 din Legea nr. 21/1999 au fost confiscate de la inculpat autoturismele: AUDI 100 TDI aflat în custodia I.P.J. Iaşi şi WV Passat sau contravaloarea acestora în lei, respectiv 500.000.000 lei este indisponibilizată la Trezoreria Iaşi.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut, în fapt, că inculpatul Ion B., cetățean al Republicii Moldova, a obținut în anul 1999 şi cetățenia română, apoi a înființat în noiembrie 1999, societatea comercială "SOL". SRL, la care a fost unic asociat şi administrator.

În aceeaşi lună a schimbat denumirea societății în SC "ADI"., iar la 17 ianuarie 2001 a devenit administrator la SC "MAR". SRL Iaşi, căreia, de asemenea, i-a schimbat denumirea în SC "A.I.T." SRL Iaşi.

La sfârşitul anului 2000 şi în august 2001, inculpatul a dat martorului Adrian I., suma de 19.000 mărci germane, respectiv 13.000 mărci germane, pentru a cumpăra 2 autoturisme, un Audi 100 TDI şi un WV PASSAT, ambele fiind înmatriculate inițial pe numele martorului, iar, apoi, pe numele SC A.I. Iaşi.

Dorind să obțină un profit de pe urma acestor tranzacții, prin fraudă, la data de 04 noiembrie 2001, inculpatul a întocmit în fals o factură prin care atesta faptul că, SC A.I.T. a cumpărat cele 2 autoturisme de la SC SOL SRL, deşi aceasta nu mai funcționa legal din noiembrie 1999 şi a înscris prețul de cumpărare de 1.147.000.000 lei, cu toate că valoarea de achiziție fusese de 500.000.000 lei.

A scos un duplicat al certificatului de înregistrare fiscală a SC A.I.T. (pe care l-a declarat pierdut) şi a modificat denumirea în SC SOL SRL, iar în baza acestui act a deschis contul negru în lei şi, întocmind 4 ordine de plată, a virat aici suma de

1.147.000.000 lei, pe care apoi a ridicat-o în numerar prin acte repetate, în perioada 15 - 20 noiembrie 2001, după care s-a retras din funcția de administrator.

Suma menționată a fost depusă în casieria SC A.I.T. în 4 etape, în perioada 14 - 19 noiembrie 2001, cu titlu de creditare societate, deşi societatea era neînmatriculată şi neînregistrată la data înstrăinării bunurilor, iar operațiunea de vânzare a autoturismelor a fost fictivă.

La data de 03 decembrie 2001, inculpatul a solicitat A.F. Iaşi, restituirea TVA aferent vânzării celor două autoturisme, respectiv 241.473.760 lei şi a completat în fals decontul, însă organele fiscale, dându-şi seama de încălcările comise, au sesizat organele de urmărire penală.

Pe baza probelor administrate, prima instanță a dispus condamnarea inculpatului pentru infracțiunile de: bancrută frauduloasă, spălare de bani, fals material în înscrisuri oficiale, uz de fals, fals în declarații, şi tentativă la înşelăciune.

Sentința a fost apelată de către inculpat, Parchetul de pe lângă Tribunalul Iaşi şi partea civilă D.G.F.P. Iaşi, sub aspectul încadrării juridice a faptelor şi aplicării dispozițiilor penale mai favorabile.

Inculpatul nu a invocat motivele, iar partea civilă şi-a retras apelul.

Instanța a reținut că vinovăția inculpatului a fost stabilită corect şi s-a procedat la o justă individualizare a pedepselor.

Încadrarea juridică a fost modificată pentru infracțiunea prevăzută de art. 276 din Legea nr. 31/1990 , în sensul completării cu art. 1 lit. a), precum şi pentru infracțiunea prevăzută de art. 23 din legea nr. 21/1991 , tot prin reținerea dispozițiilor art. 1 lit. a) (infracțiunile de bancrută frauduloasă şi spălare de bani).

Nu au fost încălcate dispozițiile art. 13 Cod penal, privind legea penală mai favorabilă, iar pedepsele au fost aplicate inculpatului în limite legale, conform normelor de incriminare.

Împotriva deciziei penale nr. 217 din 15 iunie 2004 a Curții de Apel Iaşi a formulat recurs inculpatul B.I., acesta invocând motivul prevăzut de pct. 21 al art. 385^9 Cod procedură penală şi solicitând trimiterea cauzei pentru rejudecare la instanța de control.

Prin decizia nr. 6042 din 16 noiembrie 2004 a Înaltei Curți de Casație şi Justiție, secția penală, a admis recursul declarat de inculpat, iar decizia penală nr. 217 din 15 iunie 2004 a Curții de Apel Iaşi a fost casată, dispunându-se trimiterea cauzei pentru rejudecare la aceeaşi instanță.

Rejudecând cauza a descontopit pedepsele aplicate inculpatului Ion B. şi le-a repus în individualitatea lor.

Conform dispoziţiilor art. 334 Cod procedură penală, a schimbat încadrarea juridică a infracţiunii de spălare de bani, din art. 23 prevăzută de Legea nr. 21/1999 cu art. 37 lit. a) Cod

penal, în art. 23 alin 1 lit. a) din Legea nr. 656 din 07 decembrie 2002 , cu aplicarea art. 13 Cod penal, şi art. 37 lit. a) Cod penal, şi a condamnat inculpatul Ion B. la pedeapsa de 3 ani închisoare.

A schimbat încadrarea juridică a infracţiunii de bancrută frauduloasă, din art. 276 din Legea nr. 31/1990 cu aplicarea art. 37 lit. a) Cod penal, în art. 276 lit. a) din Legea nr. 31/1990 , cu aplicarea dispoziţiilor art. 37 lit. a) Cod penal, şi a condamnat inculpatul Ion B. la pedeapsa de 3 ani închisoare.

S-au menţinut celelalte pedepse.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel a reţinut următoarea situaţie de fapt şi de drept:

Prin întocmirea, la data de 04 noiembrie 2001, a unei facturi fiscale şi ulterior a 4 ordine de plată, acte din care rezulta o situaţie neconformă realităţii, în sensul că, SC A.I.T. datora suma de 1.147.000.000 lei SC SOL SRL, inculpatul Ion B. a săvârşit infracţiunea de *bancrută frauduloasă* prevăzută de art. 276 lit. a) din Legea nr. 31/1990 , republicată.

Latura obiectivă a infracţiunii constă în *înfăţişarea de datorii inexistente, în vederea diminuării patrimoniului societăţii comerciale.*

Transferând din contul SC A.I.T., în contul deschis fraudulos la SC SOL SRL a sumei de 1.147.000.000 lei, inculpatul a comis infracţiunea de *spălare de bani*.

Factura întocmită de inculpat, prin care atesta în mod nereal, că SC SOL SRL vinde 2 autoturisme, în sumă de 1.147.000.000 lei, către SC A.I.T., constituie obiectul material al infracţiunii de fals material în înscrisuri oficiale.

Falsificate de către inculpat au fost şi duplicatul certificatului de înregistrare fiscalã a SC A.I.T., de asemenea, ordinele de platã şi filele CEC privind ridicarea sumei de 1.147.000.000 lei, încât această infracţiune a fost comisă prin acte repetate.

Folosirea înscrisurilor falsificate, în formă continuată, în vederea producerii de consecinţe juridice, constituie infracţiunea de uz de fals.

Declarând nereal la A.F., la data de 06 noiembrie 2001, că a pierdut certificatul de înregistrare fiscală a SC A.I.T., a obţinut un duplicat, pe care l-a falsificat şi în aceste împrejurări *a deschis un cont negru* al SC SOL, inculpatul a comis infracţiunea de fals în declaraţii.

Solicitând A.F. restituirea TVA aferent vânzării celor două autoturisme, în valoare de 241.473.760 lei, la data de 03 decembrie 2001, inculpatul a săvârşit tentativă la infracțiunea de înşelăciune.

Vinovăția inculpatului a rezultat din probele administrate în cauză, respectiv acte, *expertiza contabilă,* declarațiile martorilor, iar apărarea inculpatului, în sensul că, suma de 1.147.000.000 lei a fost folosită în interesul societății comerciale, nu a putut fi primită, deoarece a făcut dovada achiziționării de semințe de floarea-soarelui numai în valoare de 347.000.000 lei.

Nu a putut fi reținută nevinovăția inculpatului Ion B., însă, apelul acestuia a fost admis sub aspectul cuantumului pedepselor, având în vedere criteriile prevăzute de art. 72 Cod penal.

S-a impus a fi admis şi apelul formulat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Iaşi, în sensul completării încadrării juridice a infracțiunilor de spălare de bani şi bancrută frauduloasă, respectiv art. 23 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 , cu aplicarea art. 13 Cod penal şi art. 37 lit. a) Cod penal şi art. 276 lit. a) din Legea nr. 31/1990 , cu aplicarea dispozițiilor art. 37 lit. a) Cod penal.

Nu a putut fi primit motivul invocat de inculpat, în sensul lipsei de vinovăție pentru infracțiunea de bancrută frauduloasă, deoarece, prin întocmirea facturii fiscale ce atesta o operațiune comercială fictivă, urmată de întocmirea a 4 ordine de plată, s-a realizat latura obiectivă a infracțiunii menționate, în sensul înscrierii în acte contabile a unor sume nedatorate, acoperind fapte incriminate prin legea penală.

Nu este obligatorie diminuarea activelor societății, fiind suficient doar, ca făptuitorul să acționeze în acest scop.

Pentru considerentele precizate şi *având în vedere transferul sumei de 1.147.000.000 lei, provenit din bancrută frauduloasă, de la SC A.I.T. la SC SOL SRL, în contul deschis aici fraudulos de către inculpat a rezultat infracțiunea de spălare de bani.*

Despre falsificarea facturi fiscale, ce atesta operațiunea nereală de vânzare a celor 2 autoturisme, urmată de ordine de plată şi file cec, prin care inculpatul a ridicat suma de 1.147.000.000 lei, s-a făcut deja vorbire şi nu s-a putut reține inexistența infracțiunilor prevăzute de art. 288 alin. (1) Cod penal şi art. 291 Cod penal.

În cauză s-a dovedit falsificarea duplicatului certificatului de înregistrare fiscală al SC A.I.T., pe care inculpatul l-a declarat pierdut şi astfel, organele administrației financiare au sesizat tentativa de înşelăciune, prin solicitarea de a-i fi rambursată suma de 241.473.760 lei reprezentând TVA, presupusă vânzare a autoturismelor fiind făcută către o firmă ce nu exista din punct de vedere juridic.

Nu există aşadar motive de achitare a inculpatului, iar apelurile declarate de acesta şi de parchet, au fot admise conform art. 379 pct. 2 lit. a) Cod procedură penală, sub aspectul schimbării încadrării juridice, aşa cum s-a precizat şi al individualizării pedepselor.

Împotriva acestei decizii a declarat, în termen legal, recurs inculpatul Ion B., criticând-o sub mai multe motive pentru nelegalitate şi netemeinicie.

În motivele de recurs depuse la dosar, recurentul inculpat consideră ca fiind neîntemeiată condamnarea sa pentru săvârşirea infracțiunii de bancrută frauduloasă, deoarece aşa cum s-a reținut şi în concluziile expertizei, prin cumpărarea celor două autoturisme de către firma SC A.I.T. SRL, în valoare de 1.470.000.000 lei, activele imobilizate ale firmei cumpărătoare s-au majorat cu suma de 963.865.546 lei (fără T.V.A. - ul aferent), reprezentând contravaloarea celor două autoturisme, lucru reflectat în contabilitatea societății, aşa după cum reiese din factura de vânzare-cumpărare.

În situația înregistrării operațiunii de cumpărare, în contabilitatea firmei A.I.T., precum şi a evidențierii sumelor ridicate în numerar din contul firmei S.C SOL., nu se poate reține diminuarea activelor nici uneia din cele două societăți.

Trebuie făcută observația că, schimbarea denumirii societății ADI. în S.C. SOL nu presupune înființarea unei societăți, potrivit dispozițiilor art. 200 din Legea nr. 31/1990 , ceea ce înseamnă că, absolut toate actele de înregistrare la Registrul Comerțului, D.G.F.P. Iaşi (codul fiscal), etc. rămân aceleaşi. Modificarea actului constitutiv în cauză a reprezentat-o doar schimbarea denumirii, însă elementele definitorii şi esențiale pentru o persoană juridică au fost neschimbate.

De aceea apărarea recurentului inculpat a considerat că prin modificarea denumirii societății vânzătoare a celor două autoturisme (ADI.) şi apoi plata prețului celor două bunuri de către societatea cumpărătoare (A.I.T.), ce aparține tot inculpatului, către SC SOL SRL, fostă ADI. nu s-a creat o ilegalitate, cu atât mai mult, cu cât erau începute deja toate demersurile (procedurile fiind greoaie şi de lungă durată) pentru schimbarea denumirii societății (practic revenirea la denumirea anterioară).

Derularea operațiunii de schimbare a denumirii firmei SC ADI. SRL în SC SOL SRL a început la data de 05 septembrie 2001 când s-a solicitat şi obținut dovada disponibilității firmei SC SOL SRL de la Camera de Comerț şi Industrie Iaşi sub nr. 16444. Inculpatul menționează că nu a acționat însă cu rea-credință şi cu intenția de a comite un fals, cu convingerea că aceste operațiuni erau deja avansate. Astfel, a avut convingerea că în baza contractului de asistență juridică nr. 1442 din 01 noiembrie

2001 încheiat între el şi Cabinet avocat Costica H. şi a cuvântului avocatului, cum că a depus cererea de schimbare a denumirii societății nu comite o infracțiune prin demararea operațiunilor de vânzare în numele SC SOL SRL, ulterior, la data de 01 noiembrie 2001, fiind eliberată şi dovada disponibilității emblemei sub nr. 20052/2001, după cum se poate vedea în suplimentul la raportul de expertiză.

Astfel, transferul prețului către SC SOL SRL prin crearea acelui "cont negru", modificare făcută de inculpat, nu are conotația unui fals cu efectele juridice pe care le cere textul incriminator.

Aşa încât, bancruta frauduloasă presupus a fi săvârşită de el în modalitatea reținută în actul de inculpare nu este realizată în cauză pentru că această datorie a societății cumpărătoare exista în mod real, bunurile cumpărate fiind transferate în patrimoniul societății cumpărătoare, fiind evidențiate în contabilitate, plata trebuia făcută, indiferent care ar fi fost societatea vânzătoare şi pentru aceste considerente solicită achitarea sa pentru săvârşirea infracțiunii de bancrută frauduloasă, în baza dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. a), raportat la art. 10 alin. (ľ) lit. a) Cod procedură penală.

În ceea ce priveşte reținerea în sarcina sa a infracțiunii de spălare de bani, infracțiune prevăzută şi pedepsită de dispozițiile art. 23 alin 1 lit. a) din Legea nr. 656/2002 , aceasta se poate contura în ipoteza în care se reține infracțiunea de bancrută frauduloasă, dată fiind latura obiectivă a acestei infracțiuni, respectiv schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârşirea infracțiunii de bancrută frauduloasă.

Recurentul inculpat apreciază că nu poate fi reținută în sarcina sa săvârşirea infracțiunii de bancrută frauduloasă, iar pe cale de consecință nu poate subzista nici infracțiunea de spălare de bani, nefiind întrunite nici condițiile privind subiectul activ al infracțiunii de spălare de bani, deoarece din textul incriminator rezultă că prin spălare de bani se înțelege oricare din faptele prevăzute la art. 23 din lege, dacă au fost săvârşite prin intermediul persoanelor juridice sau fizice menționate la art. 8.

Atât el care a acționat în numele societății plătitoare a contravalorii autoturismelor, cât şi societatea nu se înscriu în categoria persoanelor care intră sub incidența Legii nr. 21/1999 , deoarece plata făcută de către A.I.T. nu putea fi ascunsă, pentru că se putea verifica oricând şi de către orice organ de control, destinația plății, sumele obținute fiind evidențiate în contabilitatea SC SOL SRL (ADI.), societatea vânzătoare.

Mai mult, în realizarea infracțiunii de spălare de bani, nu se conturează nici dublul scop al acestei infracțiuni prevăzut de dispozițiile legale sancționatorii,

întrucât cumpărarea unor bunuri de către o persoană juridică de la o persoană fizică şi ulterior vânzarea acestor bunuri unei alte societăți nu este prohibită şi nu reprezintă o origine ilicită. Totodată, nici cerința privind cunoaşterea faptului că bunurile transferate provin din săvârşirea de infracțiuni, încercându-se ascunderea originii lor, nu este îndeplinită, motiv pentru care nu poate fi reținută nici infracțiunea de spălare de bani, solicitând achitarea sa în baza dispozițiilor art. 11 alin. (1) pct. 2 lit. a) pentru infracțiunea prevăzută şi pedepsită de art. 23 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002.

Sub aspectul învinuirii sale de săvârşirea infracțiunii de fals în înscrisuri oficiale, inculpatul apreciază că atâta timp cât a folosit facturierul societății ADI. a completat ordinele de plată şi filele CEC cu datele de identificare ale societății SC ADI. SRL, respectiv numărul de înregistrare la Registrul Comerțului şi Codul fiscal real şi a schimbat doar denumirea societății, în acord cu modificările privind denumirea societății aflate în derulare, actele materiale întreprinse de el nu pot fi reținute ca infracțiuni de fals în înscrisuri oficiale.

Singurul act material de fals în înscrisuri oficiale este cel privitor la modificarea efectuată în duplicatul certificatului de înregistrare fiscală, dar care se completa cu datele reale de identificare ale societății, sens în care nu putea fi de natură a produce consecințe juridice şi nici nu prezintă gradul de pericol social al pretinsei infracțiuni, solicitând achitarea inculpatului conform dispozițiilor art. 11 alin. (1) pct. 2 lit. a), raportat la art. 10 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală.

În ce priveşte infracțiunea de uz de fals, apreciază că neexistând fapta de fals material în înscrisuri oficiale, nu subzistă nici infracțiunea de uz de fals, solicitând achitarea sa, conform dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. a), raportat la art. 10 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală.

Infracțiunea prevăzută şi pedepsită de art. 292 Cod penal, nu poate fi reținută în sarcina sa, deoarece nu a fost dovedită, organele de urmărire penală neputând face în acest sens, dovada faptului că certificatul de înregistrare fiscală nu a fost pierdut.

Infracțiunea prevăzută de art. 20, raportat la art. 215 alin. (1) şi (2) Cod penal, a fost reținută în mod eronat în rechizitoriu, în sensul că se referă la întocmirea în fals a decontului privind TVA - ul aferent lunii 2001 şi solicitarea sumei de rambursat.

În raportul de expertiză întocmit în cauză pe numele societății SC SOL SRL (fostă ADI.), nu s-a întocmit şi înregistrat la D.G.F.P. Iaşi nici un decont TVA. Decontul TVA a fost întocmit pe SC A.I.T. SRL, având codul fiscal R 7651278, iar suma TVA de rambursat este de 241.473.760 lei, aşa cum a rezultat din decont.

Această firmă există şi este firească rambursarea TVA-ului, în rechizitoriu, precum şi la instanța de fond, făcându-se confuzie între SC ADI. SRL şi SC A.I.T.

SRL, solicitând achitarea sa conform dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. a), raportat la art. 10 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală, pentru săvârşirea infracțiunii prevăzute şi pedepsite de art. 20, raportat la art. 215 alin. (1) şi (2) Cod penal.

Față de apărările formulate în scris, recurentul inculpat solicită primirea acestor motive de recurs, că sub rezerva completării şi dezvoltării lor de către apărătorul pe care îl va angaja, în susținerea cauzei, anexând fotocopia contractului de asistență juridică de care a făcut vorbire în dezvoltarea motivelor formulate.

La termenul din 23 februarie, apărătorul recurentului inculpat, în concluziile orale, în dezbateri a susținut oral motivele de recurs formulate pe larg în scris şi depuse la dosar, criticând decizia atacată pentru nelegalitate şi netemeinicie sub aspectul condamnării inculpatului pentru săvârşirea infracțiunilor de bancrută frauduloasă, spălare de bani, fals în înscrisuri oficiale, uz de fals, tentativă la infracțiunea de înşelăciune, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor şi achitarea inculpatului în temeiul art. 11 pct. 2 lit. a), raportat la art. 10 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală, apărări ce au fost consemnate în încheierea de şedință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta decizie, fiind amânată pronunțarea.

Examinând recursul declarat de inculpatul B.I. împotriva deciziei instanței de apel, în raport cu motivele invocate ce se vor analiza prin prisma cazului de casare prevăzut de art. 385^9 pct. 18 Cod procedură penală, Înalta Curte apreciază recursul inculpatului ca fiind nefondat pentru considerentele ce se vor arăta.

Din analiza coroborată a ansamblului materialului probator administrat a rezultat că în mod corect instanța de apel şi-a însuşit parțial argumentele primei instanțe, iar la rândul ei în baza propriului examen a stabilit în mod judicios şi motivat vinovăția inculpatului Ion B. în săvârşirea infracțiunilor bancrută frauduloasă în stare de recidivă postcondamnatorie, spălare de bani în stare de recidivă postcondamnatorie, aşa cum a schimbat încadrările juridice, fals material în înscrisuri oficiale în formă continuată şi în stare de recidivă postcondamnatorie, uz de fals în formă continuată şi în stare de recidivă postcondamnatorie, tentativă la înşelăciune, în stare de recidivă postcondamnatorie, în concurs real, în raport cu situația de fapt reținută, atât de prima instanță, cât şi de instanța de apel.

Astfel, s-a stabilit, în esență, că inculpatul Ion B., în calitate de administrator al SC A.I.T. SRL (societate a cărei denumire anterioară era de SC MAR. SRL, ce a fost schimbată şi transformată de inculpat) a întocmit în fals, la data de 4 noiembrie 2001, o factură şi ulterior patru ordine de plată, acte din care rezulta o situație neconformă realității, în sensul că societatea SC A.I.T. datora suma de 1.147.000.000 lei, societății SC SOL SRL, ca urmare a vânzării de către aceasta din urmă a două

autoturisme (societatea SC SOL SRL fiind înființată de inculpat, al cărei coasociat şi administrator era acesta, la data de 4 noiembrie 1999, având deschis cont la B.C.R., sucursala Iaşi şi a cărei denumire a fost schimbată, ulterior, în aceeaşi lună la 25 noiembrie 1999, conform cererii formulate, în SC ADI. SRL Iaşi, contul de la B.C.R. Iaşi al SC SOL SRL Iaşi, fiind închis şi deschis un nou cont în numele SC ADI. SRL Iaşi).

Înscrisurile falsificate menționate mai sus au fost folosite de inculpatul Ion B. la transferarea sumei de 1.147.000.000 lei din contul SC A.I.T. în noul cont (cont "negru") deschis, la data de 8 noiembrie 2001, în mod fraudulos, al SC SOL, ca urmare a declarării nereale la A.F., la data de 6 noiembrie 2001, a pierderii certificatului de înregistrare fiscală a SC A.I.T. SRL, obținând un duplicat al acestuia pe care l-a falsificat, prin ştergerea cu pastă albă a denumirii acestei firme şi modificând la o maşină de scris denumirea ca şi cum ar aparține SC SOL SRL, certificat pe care l-a multiplicat la xerox, după care a solicitat redeschiderea contului (societatea SC SOL fiind desființată încă din 25 noiembrie 1999).

Suma totală de 1.142.500.000 lei a fost ridicată în numerar de inculpat în patru etape pe baza a patru file CEC emise tot pentru şi în numele SC SOL SRL şi folosită în scopuri personale, făcând mențiunea falsă de fiecare dată, că sumele ridicate sunt destinate achiziției de semințe de floarea-soarelui de la producătorii individuali, persoane fizice.

Ulterior, inculpatul Ion B., la data de 03 decembrie 2001, a încercat să inducă în eroare A.F. Iaşi, prin folosirea unor mijloace frauduloase, în scopul obținerii rambursării TVA-ului aferent vânzării celor două autoturisme, în valoarea de 241.473.760 lei.

Aşadar, în perioadele de timp în care inculpatul B.I. a îndeplinit funcția de administrator al celor două societăți comerciale SC ADI. SRL şi SC A.I.T. SRL, a avut ca scop realizarea de venituri ilicite, prin fraudă, de la bugetul de stat şi prin spălarea unor sume de bani, în acest sens falsificând înscrisurile arătate, pe care le-a folosit, încasând suma de 1.142.000.000 lei, încercând să inducă în eroare A.F. Iaşi, solicitând rambursarea T.V.A. în sumă de 241.473.760 lei, aferent lunii noiembrie pentru SC A.I.T. SRL, ca urmare a operațiunii comerciale ce era atestată fictiv prin factura arătată emisă de SC SOL SRL, societate ce nu figura în evidențele Registrului Comerțului şi D.G.F.P. Iaşi.

Înalta Curte consideră că în cauză s-a dat eficiență dispozițiilor art. 63 alin. (2) Cod Procedură Penală, referitoare la aprecierea probelor, stabilindu-se că faptele

comise de inculpatul B.I. întrunesc, atât obiectiv, cât şi subiectiv conținutul incriminator al infracțiunilor reținute în sarcina sa şi menționate mai sus.

Din coroborarea mijloacelor de probă administrate, respectiv sesizarea D.G.F.P. Iaşi, documentele de înmatriculare a celor două autoturisme la S.E.I.P. Iaşi, documentele de constituire a SC SOL SRL IAŞI şi SC ADI. SRL IAŞI, documentele de constituire a SC M.AR. SRL IAŞI şi SC A.I.T. SRL IAŞI, cererea de eliberare duplicat certificat înregistrare fiscală pentru SC ADI. SRL IAŞI, duplicatul certificatului de înregistrare fiscală pentru SC ADI. SRL IAŞI, certificatul de înregistrare fiscală falsificat pentru SC SOL SRL IAŞI, documentația depusă de către inculpat la B.C.R. Iaşi pentru deschiderea contului SC SOL SRL Iaşi, factura fiscală 4486052 din 4 noiembrie 2001, ordine de plată şi cec-urile prin care inculpatul şi-a însuşit în mod fraudulos suma de 1.147.000.000 lei, extras de cont cu privire la operațiunile bancare prin care suma de 1.147.000.000 lei a intrat în contul SC SOL SRL IAŞI, cererea de rambursare TVA, decont TVA luna noiembrie 2001, note de constatare, proces-verbal de control, declarațiile martorilor George P. şi Adrian I. a rezultat în mod concret contribuția inculpatului Ion B., acestea înlăturând apărările inculpatului cu privire la nevinovăția sa în săvârşirea faptelor reținute, evidențiate, atât în declarațiile date, atât în cursul urmăririi penale, cât şi în faza cercetării judecătoreşti, precum şi parțial expertiza contabilă efectuată în cauză la cererea inculpatului, cu completările ulterioare efectuate ca răspuns la obiecțiunile formulate de partea civilă D.G.F.P. Iaşi.

Înalta Curte constată că instanța de apel a înlăturat motivat apărările formulate de inculpat pentru fiecare din faptele reținute în sarcina sa, evidențiind în mod concret contribuția acestuia în săvârşirea acestora.

De asemenea, Înalta Curte nu poate reține criticile formulate în recurs de către inculpat şi apărătorul acestuia privind inexistența infracțiunilor reținute în sarcina sa, în sensul că nu a avut loc decât o schimbare a denumirii societății ADI. în SOL., că prin cumpărarea celor două autoturisme de către firma SC A.I.T. SRL, activele imobilizate ale firmei cumpărătoare, majorându-se cu suma de 963.865.546 lei, fără TVA - ul aferent, situație reflectată în contabilitatea societății, în factură figurând SC A.I.T. atât în calitate de vânzător, cât şi de cumpărător, că plata făcută nu putea fi ascunsă, deoarece în fapt, proprietarul celor două autoturisme era inculpatul, societatea SC SOL, la data înstrăinării autoturismelor, nefiind înmatriculată şi înregistrată la Registrul Comerțului Iaşi şi nici la D.G.F.P. Iaşi, elementele de identificare ale acesteia fiind atribuite SC ADI. SRL la data de 25 noiembrie 1999, administrată de inculpat, operațiunea de vânzare-cumpărare s-a realizat fictiv,

neînregistrându-se în contabilitate şi nici nu se regăseşte în evidenţele celor două societăţi arătate, potrivit notelor de control ale D.C.F. Iaşi întocmite în perioada februarie - aprilie 2002.

Concluziile expertizei contabile cu privire la înregistrarea acestor bunuri în luna decembrie 2001, ulterior transferului sumei de 1.142.000.000 lei din contul cumpărătorului în noul cont deschis al SC SOL SRL nu se susţin cu nici un act de la dosarul cauzei care să dovedească această împrejurare.

De altfel chiar în raportul de expertiză se afirmă că la data întocmirii acestuia nu au fost găsite registrele obligatorii ale SC SOL SRL, nu s-a întocmit bilanţ contabil la sfârşitul anului 2001, balanţă de verificare sintetică pentru luna noiembrie şi decembrie 2001, aspecte subliniate şi de notele de control ale D.G.F.P.

Factura întocmită de inculpat, la data de 4 noiembrie 2001, a atestat o operaţiune fictivă, iar concluzie expertizei că suma a fost folosită pentru achiziţionarea de seminţe de floarea-soarelui nu a fost susţinută de înscrisuri justificative în acest sens.

De asemenea, nici criticile că folosirea facturierului societăţii SC ADI. SRL şi completarea ordinelor de plată, a filelor CEC cu datele acestei societăţi şi schimbarea doar a denumirii societăţii în acord cu modificările denumirii societăţii aflate în derulare, precum şi aceea referitoare la duplicatul cererii de înregistrare fiscală nu pot fi primite, deoarece s-a dovedit că inculpatul Ion B. a întocmit în fals factura nr. 4486052 din 4 noiembrie 2001 prin care a atestat în mod nereal că SC SOL SRL a vândut în mod fictiv SC A.I.T. SRL două autoturisme în sumă de 1.147.000.000 lei, duplicatul certificatului de înregistrare fiscală a SC ADI. SRL, pe care l-a falsificat, prin ştergerea cu pastă albă a denumirii acestei firme, modificând la o maşină de scris denumirea ca şi cum ar aparţine SC SOL SRL, certificat pe care l-a multiplicat la xerox, după care a solicitat redeschiderea contului, precum şi ordinele de plată şi filele cec prin intermediul cărora acesta a ridicat în numerar suma menţionată.

Totodată nu pot fi reţinute nici criticile referitoare la inexistenţa infracţiunilor de uz de fals şi fals în declaraţii, deoarece în mod evident inculpat s-a folosit de înscrisurile falsificate în vederea producerii de consecinţe juridice, iar la data de 6 noiembrie 2001 a declarat în fals, în cererea adresată A.F. Iaşi pierderea certificatului de înregistrare fiscală al SC ADI. SRL, în scopul obţinerii duplicatului acestuia pe care l-a falsificat în vedere deschiderii noului cont (cont negru) al SC SOL SRL Iaşi.

De asemenea, nu poate fi avută în vedere nici apărarea că fapta de tentativă la înşelăciune nu există, deoarece mijloacele de probă administrate au dovedit că, la 3 decembrie 2001, inculpatul Ion B. a încercat inducerea în eroare a A.F. Iaşi,

solicitând rambursarea TVA-ului în sumă de 241.473.760 lei aferent lunii noiembrie pentru SC A.I.T. SRL, ca urmare a operațiunii comerciale atestată de factura emisă de SC SOL SRL ce nu era înmatriculată la Registrul Comerțului.

Astfel, Înalta Curte consideră că între percepția materialul probator administrat în cauză de către instanța de apel şi soluția pronunțată există o deplină concordanță, nefiind incident cazul de casare prevăzut de art. 385^9 pct. 18 Cod Procedură Penală.

În raport cu cele menționate, decizia Curții de Apel Iaşi, în rejudecarea apelurilor declarate în cauză este legală şi temeinică sub toate aspectele.

CAPITOLUL IV

VALOAREA EURISTICĂ A INFORMAȚIILOR CONTABILITĂȚII ÎN PREVENIREA ŞI LIMITAREA FENOMENULUI DE SPĂLARE A BANILOR

4.1. Analiza financiară şi rolul său în administrarea cazurilor de spălare de bani

O analiză financiară efectuată în scopul realizării unui diagnostic financiar, care să permită adoptarea unor decizii şi stabilirea unor previziuni financiare se bazează în primul rând pe de date şi informații provenite din *situațiile financiare* ale întreprinderii, dar nu se poate limita doar la acestea.

Ea trebuie să înceapă prin adunarea mai multor *informații*:

a) informații generale pe plan economic, fiscal şi monetar;

b) informații asupra sectorului de care aparține întreprinderea;

c) informații de ordin juridic şi economic asupra întreprinderii.

Informațiile *generale* privesc conjunctura economică - situația generală a economiei la un moment dat, ştiut fiind că rezultatele întreprinderii sunt influențate de conjunctura favorabilă sau nefavorabilă: expansiunea (recesiunea) economică generală pot determina creşterea (reducerea) activității, a beneficiului şi a cursului acțiunilor la bursă.

Informațiile *sectoriale* specifice activității întreprinderii se referă la: natura produselor, procesele tehnologice utilizate, structura de producție, care au incidență asupra rentabilității, rotației stocurilor, mijloacelor de finanțare.

Informațiile *privind întreprinderea* sunt diverse; unele sunt obligatorii şi publice, altele sunt date numai cu ocazia analizelor interne sau externe întreprinse periodic sau la cerere.

Analiza financiară nu poate pleca decât de la documentele reprezentative ale *imaginii fidele* a întreprinderii prezentată partenerilor interni şi externi.

Analiza financiară, ca studiu sistematic şi metodic al informațiilor contabile şi financiare privind întreprinderea pentru a-i cunoaşte situația financiară şi a-i înțelege evoluția, foloseşte, în cadrul metodologiei generale prezentate în capitolul I, o serie de *instrumente* şi mijloace *specifice* adaptate scopului urmărit de utilizatorul intern sau extern al diagnosticului financiar.

Dacă, inițial, analiza financiară desemna doar metodele de examinare a documentelor contabile care vizau elaborarea tablourilor de reclasament a contului de rezultate şi a bilanțului, în prezent câmpul de studiu al analizei s-a extins considerabil, ceea ce a impus diversificarea metodelor şi procedeelor utilizate în scopul atingerii obiectivelor.

Analiza financiară solicitată de către instituțiile de aplicare a legii, trebuie să se efectueze intotdeauna de către o persoană cu experiență, deoarece orice probă oricât ar fi de neinsemnată se poate dovedi a fi esențială.

De preferat ar fi, atunci când este posibil, ca analiza financiară să se efectueze de către o singură persoană, iar când volumul de muncă este foarte mare, membrii echipei de analiză trebuie să aibă o relație profesională foarte strânsă.

Toate documentele şi probele disponibile trebuie supuse mai intâi unei examinări rapide pentru ca anchetatorul să-şi poată face o idee generală asupra naturii şi complexității cazului. Cu această ocazie trebuie stabilită şi metoda de analiză.

Indiferent de metoda aleasă după examinarea rapidă urmează inevitabil o analiză detaliată, pentru fiecare document în parte, pe cât posibil, fiind ştiut faptul că nu este importantă partea existentă ,ci cea care lipseşte. Examinarea va include următoarele:[113]

- identificarea persoanei şi a semnăturii care apare pe document;
- dacă formatul şi conținutul documentului sunt legale şi rezonabile;
- dacă tranzacția este reală;
- dacă documentul este complet;
- dacă documentul este sau poate fi coroborat cu alte documente sau probe;
- dacă documentul incriminează direct persoana respectivă;
- dacă documentul furnizează probele conform cărora acuzatul este o persoană mincinoasă;
- dacă data documentului este relevantă;
- dacă există vreun indiciu asupra faptului că documentul este fals.

---

[113] ONPCSB, Prevenirea si combaterea spalarii banilor si a finantarii terorismului, Aspecte teoretice si practice, Imprimeria Nationala, 2005, pag.63-64

Interpretarea documentelor trebuie făcută cu mare atenție şi se au în vedere o serie de reguli desprinse din instrumentarea unui număr mare de cazuri:

- un document de la bancă, spre exemplu, nu reprezintă un motiv pentru efectuarea unei tranzacții;
- înregistrările contabile le includ pe acelea pentru care nu are sau nu a avut loc nici o tranzacție bancară;
- tranzacțiile le includ pe acelea pentru care nu este efectuată nici o înregistrare contabilă.

Analiza financiară este abordată în practica de investigare si solutionare a cazurilor privind savarsirea infractiunii de spalare de bani sub doua metode:

- metoda directă
- metoda indirectă.

Metodele directe sunt utilizate atunci când probele sunt disponibile, adică există întreaga evidență contabilă, iar analiza acestora conduce la depistare tuturor etapelor tranzacțiilor suspecte efectuate sau a marii lor majorități.

În acest sens poate fi analizat un cont bancar, un grafic cu orarul sau se poate depista etapele unui proces de circulare a fondurilor.

Deseori se folosesc programe electronice, în Excel sau programul de contabilitate folosind codul de analiză pentru a face rezumatul situației veniturilor şi cheltuielilor sau pentru a le sorta dupa data şi a comasa conturile, eliminând transferurile între conturi.

Tranzacțiile în numerar vor fi prezentate pe scurt, separat prin examinarea depunerilor şi retragerilor de numerar din bancă. Plățile în numerar cunoscute vor fi identificate din facturi. În mod obişnuit analistul presupune că depunerile de numerar la bancă reprezintă venituri şi cheltuieli aferente retragerii de numerar.

Metodele indirecte sunt utilizate atunci când evidența contabilă nu mai există, a fost distrusă sau nu este disponibilă, dar şi atunci când documentele existente au un volum prea mare.

În cazul ambelor metode folosirea tehnicilor moderne, îmbunătățeşte mult munca analiştilor, dar şi a anchetatorilor.

Analiza indirectă sau metoda valorii nete este doar o metodă de identificare a veniturilor obținute pe căi ilegale cu sporirea volumului de active ale persoanei

respective pe o anumită perioadă de timp cu venitul obținut pe căi legale aferent perioadei respective, care este cunoscut.

Valoarea netă finală a activelor – valoarea netă inițială a activelor = venitul cunoscut + venitul necunoscut

Analiza indirectă a întocmirii situației privind valoarea netă parcurge o serie de etape, după cum urmează:

- selectarea perioadei de timp;
- stabilirea volumului de active şi pasive;
- calcularea valorii nete.

Perioada analizată corespunde cu perioada aferentă desfăşurării activității infracționale. De regulă se au în vedere perioadele corespunzătoare anului fiscal sau anul calendaristic.

În cazul stabilirii volumului de active şi pasive, analistul va examina toate documentele cum ar fi cereri pentru acordare de credite, conturi bancare, declarații de venit (dacă este disponibil) şi facturi pentru a stabili activele şi pasivele unei persoane la începutul şi la sfârşitul perioadei respective.

Se presupune că activele deținute la începutul perioadei respective sunt deținute şi la sfârşitul perioadei până când există probe care să susțină vânzarea sau cesionarea acestora.

În mod similar, orice active identificate ca fiind deținute la sfârşitul perioadei respective se presupune că au fost deținute şi la începutul perioadei cu excepția cazului în care există dovezi care să susțină cumpărarea sau achiziționarea acestora în perioada respectivă.

Activele trebuie indicate la costuri, nu la secțiunea de valorificare.

Orice active cesionate în perioada respectivă trebuie eliminate din situația respectivă de la secțiunea costuri, nu de la valoarea de vânzare.

Operațiunea completă de vânzare derivă din active, iar profitul sau pierderea rezultată trebuie ignorate de la calcularea venitului.

Venitul trebuie calculat din extrasele de cont, state de plată şi alte documente care constituie probe.

Cheltuielile se calculează în acelaşi mod. Dacă acestea nu sunt cunoscute se poate presupune că respectivele cheltuieli sunt medii pentru o persoană cu o astfel de situație.

Veniturile excepționale ale persoanei respective şi soldul inițial de numerar deținut la sfârşitul perioadei trebuie armonizate. Acest lucru presupune ca soldul

inițial de numerar (sau se presupune că este zero) plus venitul în numerar cunoscut şi reprezentat în cifra venitului la care se face referire mai sus, deducând cheltuielile de numerar în acelaşi mod reprezentate mai sus pentru a ajunge la un sold final de numerar care trebuie să figureze în bilanțul contabil final.

Evident, acest bilanț nu poate fi negativ. Dacă acesta este înregistrat ca valoare negativă, trebuie făcută o regularizare de compensare.

După ce a fost întocmit soldul inițial şi final poate fi calculată creşterea valorii nete. Prin deducerea venitului cunoscut, poate fi calculată o valoare a venitului necunoscut sau obținut pe căi ilegale.

La finalul analizei se întocmeşte un raport în care se prezintă detaliat calculele şi se subliniază probele pe care se bazează analiza.

Raportul analizei financiare cuprinde:

- prezentările veniturilor şi cheltuielilor
- prezentările tranzacțiilor
- axe temporale
- organigrame
- analize de legatura.

Cazurile de spălare de bani sunt foarte complexe şi nu pot fi încadrate în stereotituri, de aceea este foarte importantă tratarea acestora în mod diferit şi folosind metodele cele mai eficiente de strângere a probatoriului penntru fiecare caz în parte.

4.2. Documentele contabile şi rolul lor în prevenirea spălării banilor

Contabilitatea are sarcina de a urmări, controla şi înregistra situația economică-financiară a entitatilor economice. Pentru realizarea acestor obiective contabilitatea a elaborat un procedeu corespunzător care să permită cunoaşterea fenomenelor şi proceselor economice în dimensiunile în care ele au loc, cu toate caracteristicile pe care le comportă şi implicatiile pe care le produc.

Contabilitatea se caracterizează prin fundamentarea şi justificarea datelor ei pe bază de acte scrise. Nici o operație economică nu se poate înregistra în contabilitate fără un act scris în care să fie consemnată operația respectivă.

Documentul serveşte la formularea în scris a unor fapte, fenomene sau decizii cu caracter economic care produc modificări ale patrimoniului.

Documentul care consemnează producerea unor fapte se naşte în afara contabilităţii; contabilitatea se serveşte de acest procedeu pentru a realiza obiectul său de activitate .

Documentaţia, ca procedeu al metodei contabile este acţiunea de culegere şi consemnare în documente a datelor privitoare la operaţiile ecnomice dintr-o întreprindere.

Documentele sunt acte scrise în care se consemnează cifric şi letric, în etalon natural, bănesc sau de muncă, de regulă în momentul şi la locul înfăptuirii lor, operaţiile economice-financiare precum şi evenimentele determinate de necesităţi organizatorice şi administrative, cu scopul de a servi ca dovadă a înfăptuirii acestor operaţii şi ca bază a înregistrării lor în contabilitate. În funcţie de conţinutul şi destinaţia lor rolul documentelor se manifestă pe multiple planuri.

Plecând de la conţinutul şi destinaţia lor, documentele contabile îndeplinesc următoarele **funcţii**:

a. Funcţia de consemnare - potrivit căreia orice operaţie economică, efectuată în cadrul întreprinderii, se consemnează în documente letric şi cifric, cantitativ şi valoric.

b. Funcţia de acte justificative - potrivit căreia documentele *justifică* înregistrarea în contabilitate a operaţiilor economice consemnate în ele.

c. Funcţia de verificare a activităţilor desfăşurate - potrivit căreia documentele asigură urmărirea activităţii economico-financiare a întreprinderii în cele mai mici detalii şi efectuarea controlului, privind respectarea disciplinei financiare şi fiscale de către organele cu atribuţiuni în acest sens (organe de control financiar intern, cenzori, inspectori fiscali etc).

d. Funcţia de asigurare a integrităţii patrimoniului - potrivit căreia documentele angajează drepturi, răspunderi şi obligaţii în sarcina persoanelor care le-au întocmit, cu privire la mişcările de valori produse în averea întreprinderii.

e. Funcţia de calculaţie - potrivit căreia documentele referitoare la cheltuielile de producţie stau la baza calculării costului produselor obţinute, lucrărilor executate şi serviciilor prestate.

f. Funcţia juridică - potrivit căreia documentele asigură stabilirea drepturilor şi obligaţiilor băneşti ale întreprinderilor. În cazul unor litigii, lipsuri, fraude etc., documentele contabile stau la baza efectuării eventualelor expertize şi cercetări ale organelor judiciare.

Caracterul lor de acte justificative conferă documentelor o funcţie juridică, deoarece cu ajutorul lor se stabilesc drepturile şi obligaţiile băneşti ale

întreprinderilor în cazul unor litigii, expertize, lipsuri, fraude. Sunt folosite ca mijloace de probă în justiție, pentru stabilirea adevărului şi servesc ca bază în cercetarea organelor judiciare.

Documentele stau la baza organizării celor trei forme ale **evidentei economice: evidența operativă, statistică şi contabilă**. Pentru înregistrarea unor operații, cele trei forme ale evidenței economice folosesc, în unele cazuri aceleaşi documente. Îndeplinirea acestor funcții este condiționată de calitatea documentelor, de operativitatea întocmirii lor şi circulației până la locul înregistrării şi valorificării lor.

Ca o consecință a varietății documentelor şi diversității operațiilor economice, consemnate în ele, apare necesitatea clasificării lor. Clasificarea documentelor este un fapt de care trebuie să se țină seama în mod obiectiv. Cunoaşterea acestei clasificări ne permite să folosim documentul adecvat fiecărei operatiuni patrimoniale. Clasificarea documentelor se face după mai multe criterii:

După natura operațiilor la care se referă, documentele se împart în:

Documente privind activitatea financiară-contabilă. În această grupă se cuprind documentele asimilate operatiilor evidentei patrimoniale, salariile,consumuri materiale etc.

Documente privind alte activități, care un constituie acte justificative pentru înregistrările contabile: documente de personal ,medicale etc.

După caracterul şi funcțiile pe care le îndeplinesc documentele se împart în:

Documente de dispoziție sunt acele prin care se transmite ordinul de a executa o operație, precum şi indicațiile necesare pentru efectuarea ei, spre exemplu: dispoziția de plată, dispoziția de

livrare, ordinul de plată, comanda. Aceste documente un fac dovada executării efective a operației respective, şi de aceea, nu pot servi ca bază pentru înregistrarea lor în contabilitate.

Documentele justificative cuprind date cu privire la executarea operațiilor economice. De aceea pot fi denumite şi documente de execuție. Ele servesc ca bază pentru înregistrarea operațiilor economico-financiare respective în contabilitate[114], spre exemplu: *factura, chitanța, bonul de consum, etc.*

---

[114] Legea 82/1991, legea contabilitatii, republicata, art. 6 al.1

Documentele mixte sau combinate reunesc trăsăturile documentelor de dispoziție şi celor justificative. Ele cuprind date privind dispoziția de executare a operatiei; dar şi dovada infăptuirii ei. Aceste documente sunt inițial documente de dispoziție, iar prin completarea lor cu date referitoare la executarea operațiilor respective, ele devin documente justificative, spre exemplu: *cererea dispoziție de plată, statul de plată al salariaților.*

După locul întocmirii şi circulației, documentele pot fi:

a) Documente interne, se întocmesc în cadrul întreprinderii şi consemnează operații economice cu privire la activitatea acesteia. Unele din aceste documente circulă, fie numai în interiorul acesteia (*bonul de consum, statele de salarii*), fie către exterior (*facturile, dispozițiile de plată*).

b) Documente externe, se întocmesc de alte persoane fizice şi juridice cu care se află în raporturi contractuale, dar circulă în cadrul întreprinderii primitoare, spre exemplu: *factura furnizorului, extrasul de cont.*

În raport de modul de întocmire, conținut şi rolul lor în cadrul procesului informațional economic, distingem:

a) Documente primare, ce consemnează operațiile economico financiare în momentul şi la locul producerii lor. Ele fac dovada executării acestor operații, îndeplinind rolul de documente justificative, spre exemplu: *factura, chitanța, bonul de consum.*

b) Documente centralizatoare, se întocmesc pe baza documentelor primare sau concomitent cu acestea în scopul grupării şi acumulării operațiilor de acelaşi fel, dintr-o anumită perioadă.

După forma de prezentare, se deosebesc:

a) Documente tipizate, se întocmesc pe formulare tip, strict determinate. Ele au un text şi o formă prestabilită, fiind obligatorii pentru toate categoriile de utilizatori din economia națională.

b) Documente netipizate, sunt reprezentate de documentele specifice unor ramuri de activitate sau unor instituții. Ele se întocmesc fie pe formulare specifice fiecărei institutiei publice, fie pe hîrtie simplă, fără a Avaa un format stabilit.

După regimul de tipărire şi utilizarea fomularelor folosite la întocmirea documentelor, se disting:

a) Documente întocmite pe formulare cu regim special *au un regim deosebit de tipărire, numerotare, gestionare, evidență, folosire şi păstrare,* de exemplu: *bonul de piață, delegația, factura de expediție.* Pentru aceste documente există dispoziții legale cu precizări, privind modul de completare, circulație şi păstrare.

b) Documente fără regim special sau *numite şi* obişnuite sunt acele care au regim de circulație şi înregistrare specifice fiecarei intreprinderi, le putem numi ca având un regim intern de circulație şi utilizare.

După suportul care depozitează informația, se disting:

a) documente pe suport de hârtie.

b) Pe suporturi magnetice (*CD, dischete*)

După numărul operațiilor economice pe care le cuprind, documentele se împart:

a) Documente singulare conțin date privitoare la o singură operație economică.

b) Documente cu multiple operații, conțin date privind mai multe operații economice de acelaşi fel. De aceea, pe lângă datele obligatorii comune tuturor categoriilor de documente, acestea conțin în plus, ca date specifice: *diferite totaluri cantitative şi valorice, num. de ordine.*

După tehnica întocmirii se deosebesc:

a) Documente care se întocmesc manual.

b) Documente care se întocmesc cu mijloace tehnice, computere.

Conținutul documentelor diferă după caracterul operațiilor consemnate. Conținutul se concretizează în anumite elemente obligatorii, care trebuie să asigure reflectarea clară şi completă a operațiilor economice pentru care se întocmesc. Aceste elemente se concretizează în anumite exprimări care permit înțelegerea operațiilor economice pe care le reflectă de către cei care le întocmesc, respectiv de către cei care le utilizează.

Caracterele comune ale documentelor contabile se referă la:

Elementele principale pe care trebuie să le conțină un document justificativ sunt[115]:

---

[115] Conform Normei metodologice din 14/12/2004, de întocmire şi utilizare a registrelor şi formularelor comune pe economie privind activitatea financiară si contabilă (publicată în M. Of. nr. 23bis din 07/01/2005).

- *denumirea documentului;*
- *numărul documentului şi data întocmirii acestuia;*
- *denumirea şi sediul unității care îl întocmeşte, la care se pot adăuga şi date privind subunitatea, serviciul, biroul, compartimentul emitent;*
- *menționarea părților care participă la derularea operațiunii pentru care este întocmit (dacă este cazul);*
- *conținutul operațiunii şi, dacă este cazul, temeiul legal al înfăptuirii acesteia;*
- *datele cantitative şi valorice aferente operațiunii efectuate;*
- *numele şi prenumele, precum şi semnăturile persoanelor care răspund de efectuarea operațiunii, ale persoanelor cu atribuții de control financiar-preventiv şi ale persoanelor în drept să aprobe operațiunile respective, după caz;*
- *coduri pentru prelucrarea automată a datelor;*
- *alte elemente menite să asigure consemnarea completă a operațiunilor efectuate.*

Îndeplinirea funcțiilor menționate de către documente este condiționată de calitatea şi operativitatea întocmirii lor, de viteza cu care circulă de la locul întocmirii şi până la locul înregistrării şi valorificării lor.

Documentele se întocmesc la locul de muncă în cadrul căruia se produce operația sau care participă la înfăptuirea ei.

Mărimea, conținutul şi formatul documentelor variază în funcție de natura operațiilor economice, de modul de întocmire şi mijloacele utilizate pentru prelucrarea datelor pe care le conțin.

Completarea documentelor se poate face manual sau cu mijloace tehnice. Întocmirea manuală a documentelor se realizează cu cerneală, cu pastă sau creion chimic şi prezintă următoarele neajunsuri: necesită un volum mare de muncă, un asigură garanția exacității datelor şi nici o productivitate ridicată şi o calitate superioară. Întocmirea documentelor cu mijloace tehnice elimină în mare măsură aceste neajunsuri, în schimb impune anumite limite cu privire la mărimea, conținutul şi formatul documentelor, în funcție de particularitățile tehnice ale echipamentelor utilizate. Întocmirea documentelor se poate efectua cu maşini de scris, cu maşini de facturat sau de contabilizat şi cu calculatoare.

În cazul completării documentelor cu ajutorul tehnicii de calcul, o dată cu scrierea documentelor, se efectuează automat şi calcule necesare, iar rezultatele sunt preluate concomitent pe anumiți suporți, care permit prelucrări ulterioare a datelor din documente.

Pentru fiecare gen de operații se foloseşte câte un model de document, care are o formă şi o aranjare a datelor corespunzătoare specificului operației economice respective.

Prezintă o importanță deosebită întocmirea clară şi completă a documentelor, cu respectarea tuturor regulilor privitoare la continutul şi forma lor. Ele condiționează calitatea şi exeactitatea informațiilor contabile.

Totodată este necesar ca documentele să fie întocmite la timp, pentru a asigura operativitatea informațiilor contabile, pentru conducerea activităților . De aceea, între producerea operațiilor şi întocmirea documentelor justificative trebuie să existe o deplină concordanță. Toate operațiile economice efectuate trebuie reflectate în documente. Documentele constituie baza înregistrările în contabilitate şi influențează nemijlocit exactitatea şi operativitatea informațiilor contabile.

Registrele contabile *reprezintă documente cu ajutorul cărora se realizează înregistrarea cronologică şi sistematică a operațiilor economice şi financiare în contabilitate, furnizand informatii privind situația şi mişcarea patrimoniului.*

Principalele registre care se folosesc în contabilitate sunt:

1. REGISTRUL-JURNAL este document contabil obligatoriu care serveşte pentru înregistrarea operațiilor economice şi financiare în ordine cronologică, zi de zi, pe măsura efectuării lor în timp, reprezentând memoria contabilă a întreprinderii.

2. REGISTRUL CARTEA-MARE este documentul contabil obligatoriu, în care se înregistrează, lunar, operațiile contabile înscrise în registrul jurnal, direct sau prin regrupare pe conturi corespondente, stabilindu-se la sfârşitul lunii situația fiecărui cont, respectiv soldul inițial, rulajele debitoare şi creditoare şi soldurile finale.

Altfel spus, fiecare operațiune este înregistrată în două registre distincte: mai întâi în *ordine cronologică*, zi de zi, în registrul jurnal, pentru ca lunar să fie preluată în *ordine sistematică*, prin intermediul contului care o reflectă, în registrul cartea mare, care grupează totalitatea conturilor utilizate de întreprindere.

Cartea mare serveşte la întocmirea balanței de verificare.

3. REGISTRUL-INVENTAR este document contabil obligatoriu, în care se înregistrează, pe baza datelor cuprinse în listele de inventariere şi procesele verbale de inventariere, toate elementele patrimoniale de activ şi pasiv, centralizate pe conturi şi grupe de conturi, până la nivelul posturilor din bilanțul contabil.

În vederea utilizării datelor contabile în procesul decizional privind activitatea întreprinderii, se impune centralizarea şi sintetizarea periodică a acestora, pentru asigurarea informațiilor necesare utilizatorilor. Această operațiune se realizează cu ajutorul ***documentelor contabile de sinteză***, denumite ***situații financiare anuale***.

Potrivit Reglementărilor contabile armonizate cu directivele europene şi Standardele Internaționale de Contabilitate, prin intermediul situațiilor financiare anuale, datele înregistrate în sistemul de conturi, sunt centralizate şi prezentate sub forma indicatorilor economico-financiari de sinteză, care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței, modificărilor capitalului propriu şi fluxurilor de trezorerie ale întreprinderii pentru exercițiul financiar respectiv.

Pentru realizarea acestor obiective, situațiile financiare anuale trebuie să cuprindă: *bilanțul; contul de profit şi pierdere; situația modificărilor capitalului propriu; situația fluxurilor de trezorerie; politici contabile şi note explicative.* Politicile contabile şi notele explicative sunt concretizate într-o serie de formulare, prin care se prezintă ansamblul de principii, convenții, reguli şi practici utilizate la întocmirea şi prezentarea situațiilor financiare anuale, precum şi informații suplimentare, relevante, referitoare la anumite elemente semnificative din bilanțul contabil şi contul de profit şi pierdere.

Drumul pe care îl parcurg documentele din momentul emiterii sau intrării în instituția publică şi până la arhivare constituie circuitul documentelor. Pentru asigurarea circulației raționale şi unitare a documentelor justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate precum şi pentru ținerea la zi a contabilității, se pot întocmi grafice de circulație a documentelor.

Circulația documentelor trebuie să se faca într-o anumită ordine dinainte stabilită, nefiind permisă reținerea documentelor în mod nejustificat de către un compartiment sau altul. Necesitatea circulației documentelor este determinată de faptul că date din acelaşi document sunt necesare mai multor compartimente şi persoane din institutia publica şi nu se poate asigura cate un exemplar pentru fiecare utilizator.

Înainte de a se înregistra în contabilitate, documentele economice trebuie să fie supuse unei verificări minuțioase, care are ca scop să descopere eventualele erori, acțiunile ilegale sau incorecte, asigurînduse exactitatea datelor contabile. Deci,

urmează verificarea documentelor care se face sub trei aspecte şi anume: *verificarea sub aspectul formei, verificarea aritmetică şi verificarea de fond.*

Verificarea sub aspectul formei constă în controlul întocmirii documentelor pe formulare corespunzătoare naturii operației economice, completarea tuturor rubricilor, existența tuturor semnăturilor persoanelor împuternicite să vizeze, dacă nu au avut loc ştersături sau corectări fără a fi certificate.

Verificarea aritmetică (cifrică) constă în controlul preluării corecte în documente a datelor cifrice şi dacă s-au efectuat corect calculele aritmetice presupuse la întocmirea documentului.

Verificarea de fond constă în controlul realității, necesității, oportunității, legalității şi economicității operaților consemnate în documentul respectiv. Verificarea realității operației are ca scop să descopere dacă operația economică s-a efectuat la data, locul şi condițiile prevăzute în document, spre exemplu: se verifică suma plătită pentru procurarea unor mărfuri cu cantitatea de mărfuri recepționată.

Verificarea documentelor, în general se efectuează de alte persoane decît cele care le-au întocmit.

După completare şi verificare, documentele sunt supuse operației de prelucrare. Aceasta constă în gruparea documentelor pe operații, exprimarea valorică a mărimii operației economico-financiare înregistrată în document, cumularea unor documente primare şi obținerea celor centralizatoare.

Faza finală a circulației documentelor o constituie clasarea lor la dosar, după rezolvarea completă şi definitivă a acestora. Prin clasare se înțelege aranjarea documentelor într-o anumită ordine, strict determinată, în scopul asigurării păstrării lor în bune condiții şi pentru a fi uşor găsite în vederea obținerii informațiilor nacesare.

Păstrarea documentelor trebuie să asigure integritatea acestora deoarece acestea servesc pentru controlul operațiilor economice efectuate.

4.3. Controlul financiar-contabil, principalul instrument în prevenirea şi descoperirea infracțiunilor economice

4.3.1. Scopul, obiectivul şi funcțiile controlului financiar

Controlul financiar – contabil reprezintă un mijloc de prevenire a faptelor ilegale, de identificare a deficiențelor şi de stabilire a măsurilor necesare pentru restabilirea legalității.

Controlul financiar:

- este necesar managementului firmei
- este un instrument de conducere
- un mijloc de cunoaştere a calităţii şi de corectare a unor erori.

Scopul controlului este acela de a lua la timp unele decizii. Controlul financiar reprezintă un mijloc de prevenire a faptelor ilegale de identificare a deficienţelor şi de stabilire a măsurilor necesare pentru intrarea în legalitate.

Obiectul controlului este de a rezolva erorile, abaterile, lipsurile, deficienţele, pentru a le remedia şi a le evita în viitor.

Controlul financiar serveşte:

- intereselor statului în realizarea politicii sale pe termen lung în domeniul economic,
- intereselor agenţilor economici prin acţiunea de prevenire a unor situaţii de disfuncţionalitate, în procese de gestionare patrimonială şi de remediere a unor abateri de la prevederile legale.

Sfera de acţiune este foarte largă atât sub forma de control financiar propriu (preventiv şi de gestiune), cât şi sub forma controlului fiscal.

Controlul preventiv se exercită de către conducătorul compartimentului financiar contabil care are şi sarcina exercitării acestei acrivităţii.

Operaţiuni şi documente:

- fac obiectivul unei decizii
- practic documentele sunt prezentate în vederea acordării de viză de către conducătorul compartimentului financiar contabil care prin semnare, prin acordarea vizei îşi asumă răspunderea în legătură cu legalitatea, realitatea şi exactitatea operaţiilor înscrise în documentele supuse controlului.

Controlul de gestiune este activitatea de stabilire a unor adevăruri în legătură cu modul de gestionare a mijloacelor materiale şi băneşti prin verificarea respectării normelor legale cu privire la existenţa, integritatea şi păstrarea bunurilor, utilizarea mijloacelor materiale şi băneşti, efectuarea încasărilor şi a plăţilor.

Controlul de gestiune se exercită cel puţin o dată pe an.

Obiectivele controlului de gestiune:

a) respectarea normelor legale cu privire la existența şi utilizarea mijloacelor materiale şi băneşti:

- integritatea mijloacelor materiale şi băneşti;
- respectarea prevederilor legale privind aprovizionarea, expediția, transportul şi recepția mijloacelor materiale, cât şi conservarea, manipularea şi eliberarea acestora;
- respectarea prevederilor legale privind angajarea şi salarizarea personalului;
- legalitatea, realitatea şi necesitatea plăților şi a cheltuielilor efectuate în numerar sau prin virament în lei sau în valută;

b) respectarea normelor legale legate de apărarea patrimoniului:

- efectuarea inventarierilor periodice;
- respectarea normelor legate de circulația documentelor primare şi realitatea datelor înscrise in acestea;
- respectarea regulilor de evidență, păstrare, circulație şi utilizare a formularelor cu regim special;
- respectarea prevederilor privind organizarea si exercitrarea controlului financiar
- respectarea dispozitilor legale cu privire la angajarea, drepturile si obligatiile gestionarilor,

c) respectarea normelor legale cu privire la încasări şi vărsăminte:

- respectarea disciplinei financiare şi îndeplinirea obligațiilor băneşti în lei şi valută;
- realitatea datelor înscrise în situațiile financiare şi în conturile de execuție.

Funcțiile specifice ale controlului financiar:

1. *funcția de prevenire* (de preîntâmpinare) a producerii unor deficiențe sau pagube.
2. *funcția de constatare* (corelată cu cea de corectare în cazul în care apar unele dereglări). Controlul financiar îşi aduce o contribuție la verificarea modului cum sunt îndeplinite deciziile manageriale.

3. *funcția de cunoaştere* atât la sfârşitul unei perioade de gestiune, cât şi a modului de deşfaşurare a activității.

4. *funcția recuperativă* constă în acțiunea de descoperire şi recuperare a pagubei şi luarea de măsuri față de cei vinovați.

5. *funcția educativă.*

Formele controlului financiar:

După momentul în care se exercită:

- *anticipat sau preventiv* pentru preîntâmpinarea oricărei deficiențe
- *operativ – curent* (concomitant) asigură cunoaşterea operativă zi de zi a modului cum se gestionează patrimonial, se suprapune cu activitatea de conducere
- ulterior (postoperativ) se exercită după ce au avut loc activitățile economico-financiare.

După modul de corelare a controlului cu interesele pentru care este organizat şi exercitat:

- controlul financiar al statului (control fiscal)
- controlul financiar propriu al agenților economici

Documentele contabile (primare, registrele de evidență contabilă, situațiile financiare)

- reprezintă obiectul dar şi sursa de informații pentru controlul financiar
- sunt supuse unui control: al formei (autenticitate), exactității, valabilitate, calcule corecte

4.3.2. Metodologia de efectuare a controlului financiar

Metoda controlului financiar:

- momentul esențial al procesului de control îl constituie comparația;
- metodologia controlului se traduce printr-o interferență a procedeelor şi mijloacelor utilizate;
- metoda controlului financiar exprimă acțiunea de cunoaştere şi presupune utilizarea unor procedee de control specifice, care la rândul lor impun folosirea de tehnici sau instrumente de control adecvate.

Procedee:

1. *Studiul general prealabil* – face posibilă cunoaşterea elementelor esențiale şi specifice ale activității ce urmează a se controla şi pe baza acestora orientează acțiunea de organizare şi exercitarea în continuare a muncii de control asupra obiectivelor care necesită atenție sporită.

2. . *Controlul documentar contabil*

- poate fi atât preventiv cât şi ulterior;
- este procedeul de stabilire a realității, legalității şi a eficienței operațiilor şi activităților economico – financiare, prin examinarea documentelor primare şi centralizatoare, a înregistrărilor în evidența contabilă, a situațiilor contabile şi bilanțurilor.

Tehnici ale controlului documentar:

a. Controlul cronologic – se exercită în ordinea întocmirii, înregistrării şi îndosarierii documentelor;

b. Controlul invers cronologic

- se exercită de la sfârşit spre începutul perioadei de control;
- se începe cu controlul celor mai recente operații şi documente şi se continuă de la prezent spre trecut;
- se foloseşte atunci când la constatarea unei abateri este nevoie să se stabilească momentul când aceasta s-a produs;

c. Controlul sistematic (de probleme) – presupune gruparea documentelor pe tipuri de operații: controlul salariilor, al aprovizionării, al trezoreriei.

d. Controlul reciproc – constă în cercetarea şi confruntarea la aceeaşi unitatea a unor documente sau evidențe cu conținut identic însă diferite ca formă, pentru aceleaşi operații sau operații diferite, însă legate reciproc.

e. Controlul încrucişat - constă în confruntarea tuturor exemplarelor unui document, existente la unitatea controlată şi la alte unitati cu care s-au făcut decontari.

f. Balanța analitică de control
g. Balanța sintetică de control
h. calculul de control
i. comparația de control

3. *Controlul faptic* – procedeu de stabilire a realității, existenței şi mişcării mijloacelor materiale şi băneşti.

Tehnici:

a. Inventarierea
b. Expertiza tehnică şi analiza de laborator
c. Observarea directă
d. Inspecția fizică

4. *Controlul total sau prin sondaj – Controlul total*: cuprinde toate operațiile din cadrul obiectivelor stabilite şi pe întreaga perioadă supusă controlului. Datorită volumului mare de muncă
nu se foloseşte întotdeauna. *Controlul prin sondaj*: cercetează cele mai reprezentative documente şi operații.

5. *Analiza economico financiară*

Etapele organizării şi exercitării controlului financiar

1. Elaborarea programului de control:

- principalul instrument de lucru pentru personalul cu atribuții de control financiar;
- se face programarea obictivelor supuse controlului;
- se stabilesc formele de control în funcție de obiectul de activitate al unității controlate;
- se stabilesc termenele de finalizare;
- programul de control urmează a fi transmis subunităților care desfăşoară controlul.

2. Pregătirea acțiunii de control:

- etapa premergătoare efectuării propriu-zise de verificare;
- trebuie însuşită legislația care reglementează activitatea ce face obiectul controlului;
- se recurge la culegerea de informații, respective cunoaşterea unității ce urmează a fi controlată.

3. Efectuarea controlului financiar contabil:

- obiectivele de control sunt adaptate particularităților şi condițiilor specifice ale activității controlate;

- se stabileşte ansamblul documentelor şi evidenţelor ce urmează a fi controlate;
- se selecteaza şi se stabilesc procedeele şi tehnicile ce pot fi aplicate;
- se recurge la efectuarea controlului documentelor sau controlului faptic, în urma căruia apar deficienţe;
- se iau declaraţii scrise de la persoanele răspunzătoare.

4. *Stabilirea răspunderilor*
5. *Întocmirea actelor de control*

- se întocmeşte proces verbal de control sau proces verbal de constatare şi sancţionare a contravenţiilor, notele de constatare şi rapoartele de control.

6. *Valorificarea constatărilor:*

- se face în timpul controlului prin dispunerea unor măsuri operative, dar mai ales după încheierea controlului când sunt emise dispoziţiile obligatorii în vederea recuperării pagubelor;
- recuperarea pagubelor se face prin obţinerea titlurilor executorii asupra sumelor de încasat (angajamentul de plată scris, decizia de imputare, dispoziţia judecătoreasca, titlul executoriu notarial).

4.3.3. Organizarea şi exercitarea activităţii de control financiar

Controlul financiar al statului se organizează şi se exercită de către Ministerul Finanţelor Publice care îndeplineşte următoarele atribuţii:

- controlează utilizarea fondurilor acordate de stat pentru realizarea de investiţii de interes general;
- verifică folosirea mijloacelor şi a fondurilor din dotare şi respectarea reglementărilor financiar contabile în activitatea societăţiilor cu capital de stat;
- verifică exactitatea şi realitatea înregistrărilor în evidenţe prevăzute de lege şi de actele de constituire a societăţiilor comerciale, urmărind stabilirea corectă şi îndeplinirea integrală şi la termen a tuturor obligaţiilor financiare şi fiscale faţă de stat.

Controlul financiar contabil exercitat de Garda Financiară

Garda Financiară este instituţie publică de control, cu personalitate juridică, care exercită controlul operativ şi inopinat privind prevenirea, descoperirea şi

combaterea oricăror acte şi fapte din domeniul economic, financiar şi vamal, care au ca efecte evaziunea şi frauda fiscală.

În îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, comisarii Gărzii Financiare au dreptul să:

- să efectueze controale în spațiile în care se produc, se depozitează sau se comercializează bunuri ori se defăşoară activități;
- să verifice respectarea reglementărilor legale privind circulația mărfurilor pe drumurile publice;
- să verifice legalitatea activităților desfăşurate, existența şi autenticitatea documentelor justificative;
- să dispună măsuri cu privire la confiscarea bunurilor a căror fabricație, depozitare, transport sau desfacere este ilicită;
- să constate acte şi fapte care au ca efect evaziunea şi frauda fiscală;
- să oprească mijloace de transport, în condițiile legii, pentru verificarea documentelor de însoțire a bunurilor.

Controlul efectuat de către Autoritatea Națională a Vămilor

Atribuții:

- aplică în domeniul vamal măsuri specifice rezultate din programele guvernamentale şi din legislația în domeniul vamal;
- organizează, controlează şi îndrumă activitatea direcțiilor regionale vamale şi a birourilor vamale din subordine;
- urmăreşte şi supraveghează respectarea legislației vamale;
- ia măsuri de prevenire şi combatere a oricăror infracțiuni şi contrAvanții în domeniul vamal;
- participă la elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul vamal;
- are dreptul să verifice atât în momentul vămuirii, cât şi ulterior la vamă sau la sediul importatorului;
- în momentul vămuirii se face un control documentar şi unul fizic;
- verifică modul de acordare a liberului de vamă;
- controlul vamal ulterior se exercită pe o perioada de 5 ani şi este un control documentar.

Controlul Agentiei Naționale de Administrare Fiscală

Controlul se desfăşoară în spațiile de lucru ale contribuabilului în urma transmiterii acestuia a unui aviz de înştiințare.

Controlul fiscal exercitat de Curtea de Conturi

Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare şi de întrebuințare a resurselor financiare ale statului şi ale sectorului public.

4.3.4. Răspunderea administrativ-disciplinară

Răspunderea administrativ-disciplinară intervine pentru fapte considerate abateri administrative, în activitatea de realizare a veniturilor şi de efectuare a cheltuielilor bugetare, fapte care reprezintă un pericol social mai mic decât infracțiunile.

Contravenții în legatură cu organizarea şi conducerea contabilității:

- deținerea cu orice titlu, de bunuri materiale, titluri de valoare, numerar şi alte drepturi şi obligații, precum şi efectuarea de operații economice fără să fie înregistrate în contabilitate;
- nerespectarea reglementărilor emise de către Ministerul Finanțelor Publice cu privire la:
  - ➢ utilizarea şi ținerea registrelor de contabilitate;
  - ➢ întocmirea şi utilizarea documentelor justificative şi contabile, înregistrarea în contabilitate a acestora, precum şi reconstituirea documentelor pierdute, sustrase sau distruse;
  - ➢ efectuarea inventarierii patrimoniului;
  - ➢ întocmirea şi auditarea situațiilor financiarea anuale;
  - ➢ întocmirea şi depunerea situațiior financiare periodice;
  - ➢ nedepunerea declarației pentru nedesfăşurarea a activității;
- prezentarea de situații financiare eronate care conțin date eronate sau necorelate, inclusiv cu privire la identificarea persoanei care raportează.

Contravenții și infracțiuni în legătură cu impozitul pe profit:

- nefurnizarea de către contribuabil sau de către persoana împuternicită legal să-l reprezinte, a documentelor justificative sau a explicațiilor solicitatea de către organele de control fiscal;
- neevidențierea prin actele contabile sau alte documente legale, în întregime sau în parte a veniturilor realizate ori înregistrarea unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale, cu scopul vădit de a reduce impozitul pe profitul datorat;
- organizarea sau conducerea de evidențe contabile duble, de către conducătorul unității sau alte persoane cu atribuții financiar contabile, ori alterarea memoriilor aparatelor de taxat, de marcaj sau a altor mijloace de stocare a datelor, în scopul diminuării veniturilor supuse impozitelor, taxelor şi a contribuțiilor se pedepseşte cu închisoarea de la doi la şapte ani;
- neîtocmirea la termen a documentelor primare şi contabile privind veniturile realizate şi nedeclararea acestora de către contribuabil în termenele prevăzute de lege;
- calcularea eronată a impozitului pe profit cu consecința diminuării valorii creanței fiscale cuvenite statului.

Contravenții în legătură cu TVA:

- nedepunerea în termen la organele fiscale a declarației de înregistrări sau de scoatere din evidență ca plătitor de TVA;
- refuzul plătitorilor de TVA de a furniza organelor fisale toate informațile necesare stabilirii operațiilor impozbile;
- ținerea eronată sau necorespunzătoare a evidenței contabile privind operațiile impozabile şi calculul taxei pe valoarea adaugată datorată bugetului de stat;
- nerespectarea de către băncii a prevederilor legale potrivit cărora actele emise de organele de specialitate a MFP pentru constatarea obligațiilor de plată privind TVA, constituie titluri executorii iar băncile sunt obligate să pună în aplicare aceste titluri fără acceptul plătitorilor.

4.3.5. Răspunderea materială în legătură cu activitatea contabilă, financiară şi gestionară

Răspunderea materială în activitatea de contabilitate

Întocmirea eronată a unor acte contabile sau înregistrări eronate a unor operații contabile, atrag răspunderea materială directă, individuală dar şi răspunderea solidară.

Fapte generatoare de pagube:

- depăşirea termenelor de trecere în evidență separată a clienților incerți sau a debitorilor insolvabili; fapt ce are drept consecință pierderea efectului întrerupător de prescripție.
- încheierea nereală a proceselor verbale de insolvabilitate a unor debitori. Unitatea pierde posibilitatea urmăririi unor debitori, care deşi solvabili în realitate,sunt înregistrați în evidența separată a unității ca fiind insolvabili;
- întocmirea neconformă cu realitatea a documentelor pentru scaderea din contabilitate a lipsurilor constatate la inventariere;
- înregistrarea eronată a operațiilor generatoare de plăți nelegale şi a stimulentelor materiale.

Răspunderea materială în activitatea financiară

Se stabileşte pentru fapte cum sunt:

- plata unor sume nedatorate: salarii, prime, indemnizații;
- neplata unor sume datorate:penalități de întârziere;
- nerestituirea unor sume neîncasate;
- neplata unor cheltuieli de judecată;
- neplata dobânzilor.

Răspunderea materială în activitatea de gestiune

- răspunderea în gestiuni individuale, când gestionarul răspunde individual şi integral pentru pagubele pe care le-a cauzat în gestiune.
- răspunderea în gestiunea colectivă este comună şi integrală; paguba s-a produs între gestionar şi alte persoane.

4.3.6. Controlul fiscal

Controlul fiscal cuprinde ansamblul activităților care au ca scop verificarea realității, legalității şi sincerității declarațiilor, verificarea corectitudinii şi exactității îndeplinirii obligațiilor fiscale de către contribuabili, precum şi activitatea de investigare şi constatare a evaziunii fiscale.

Drepturile organelor fiscale:

- să verifice în totalitate sau prin sondaj orice document, înscrisuri sau registre contabile ale contribuabililor, să primească copii de pe orice inscris;
- să solicite contribuabililor controlați toate informațiile şi justificările referitoare la abaterile constatate;
- să rețină documentele în scopul protejării împotriva înstrăinării pe o perioadă de 30 zile;
- să solicite prezența contribuabililor la sediul organului de control fiscal;
- să confişte obiectele sau produsele reprezentând bunuri sustrase de la plata impozitelor şi taxelor;
- să stabilească diferențe de impozite şi taxe, să calculeze majorările de întârziere;
- să intre, în prezența contribuabilului, în orice incintă a sediului în care se desfăşoară activitatea contribuabilului.

Obligațiile organelor fiscale:

- să pastreze secretul fiscal;
- să examineze în mod obiectiv starea de fapt;
- să aplice unitar prevederile legislației fiscale;
- să asigure contribuabilului posibilitatea de a-şi exprima punctul de vedere cu privire la faptele şi împrejurările relevante în luarea deciziei.

Drepturile contribuabililor:

- să fie informat asupra controlului;
- să solicite reprogramarea controlului;
- să solicite asistență legală, fiscală;
- să conteste constatările înscrise în actele de control.

Obigațiile contribuabililor:

- să se prezinte la solicitarea organelor de control, la data şi locul stabilite pentru efectuarea controlului;
- să pună la dispoziția organului fiscal registre, evidențe, documente de afaceri;
- să furnizeze informațiile solicitate.

Agenția Națională de Administrare Fiscală are competență generală materială şi teritorială în efectuarea inspecției fiscale.

4.3.7. Auditul financiar contabil

Prin *audit* se înțelege examinarea profesională efectuată de o persoană autorizată, independentă în vederea exprimării unei opinii motivate a imaginii fidele asupra conturilor anuale.[116]

Auditul are sarcina să urmărească două grupe de *obiective:* [117]

- verificarea respectării principiilor contabile, precum şi a sincerității față de cum sunt aplicate aceste principii;
- verificarea şi certificarea situațiilor financiare, imaginii lor fidele, clară şi completă pe întreg exercițiul financiar.

Etapele auditului financiar:

- *Acceptarea mandatului* este etapa în care auditorul financiar are obigația
  - de a cunoaşte firma sub aspectul politicilor existente;
  - de a identifica caracteristicile firmei, domeniile şi sistemele semnificative;
  - de a culege informații privind existența unor compartimente de control preventiv sau de gestiune(control propriu);
  - culege informații privind organizarea firmei.

Aceasta este etapa de identificarea a riscurilor şi de apreciere a acestora.

---

[116] Ana Stoian, Eugeniu Țurlea, *Auditul financiar contabil*, Ed. Economică, Bucureşti, 2001, pag.12
[117] Munteanu V., *Control si audit financiar-contabil*, Ed. Sylvi, Bucureşti, 2002, pag. 497 şi urm.

- *Orientarea şi planificarea auditului*

- odată acceptat auditul financiar trebuie să elaboreze un plan general de audit prin care să descrie sfera de cuprindere şi desfăşurarea a auditului;

- pentru fiecare domeniu întâlnit în întreprindere se identifică elemente semnificative, eventule riscuri şi se stabilesc praguri de semnificație(nivelul unei sume peste care, auditul financiar consideră că este o eroare, sau o misiune poate afecta imaginea fidelă a situațiilor financiare)

- cu cât prgaul este mai înalt cu atât este mai scăzut riscul de audit şi invers.

- *Aprecierea controlului intern*

- *Controlul conturilor*
  - sunt supuse auditării toate conturile bilanțiere;
  - se poate efectua controlul fie prin sondaj fie în totalitâte.
- *Auditul situațiilor financiare*

Auditul capitalurilor:

- auditul capitalurilor proprii trebuie să aibă ca obiective: exhaustivitatea, exactitatea, existența, evaluarea, imputarea corectă şi perioada corectă

Auditul imobilizărilor, amortismentelor şi provizioanelor pentru depreciere[118]

Obiective:

- exhaustivitatea – dacă toate mijloacele fixe sunt înregistrate în contabilitatea firmei

- exactitatea – dacă soldurile conturilor de imobilizări sunt corecte, reale

- existența – dacă mijloacele fixe evidențiate în bilanț există în realitate

- perioada corectă – dacă intrările şi ieşirile de active imobilizate au fost înregistrate în perioada corectă;

- evaluarea – dacă activele reevaluate sunt corect calculate;

- corecta prezentare şi evidențiere – toate soldurile mijloacelor fixe au fost corect evidențiate.

---

[118] Ana Stoian, Eugeniu Țurlea, *Auditul financiar contabil*, Ed. Economică, Bucureşti, 2001, pag.131

Pentru verificarea acestor posturi bilanțiere, se utilizează documentele:

- registrul mijloacelor fixe
- calculul amortizărilor
- evaluarea lor prin rapoartele comisiei de inventar
- facturile emise de furnizori de imobilizări
- titluri de proprietate
- procese verbale de punere în funcțiune sau de scoatere din funcțiune
- extrasele de cont bancar.

Auditul stocurilor şi al producției în curs de execuție

Obiective:

- se verifică dacă toate stocurile au fost incluse în activul bilanțier
- dacă au fost corect evidențiate în bilanț
- dacă există fizic
- auditul financiar participă la inventariere.

Auditarea conturilor de terți

Obiective:

- concordanța balanțelor conturilor analitice cu conturile sintetice
- toți debitorii au fost incluşi în situațiile financiare
- soldurile conturilor de debitori au fost corect determinate şi înregistrate
- verifică în mod deosebit existența unor clienți incerți, precum şi înregistrarea corectă a unor reduceri.

Documente folosite:

- jurnalul de vânzări
- jurnalul de cumpărări

Auditul trezoreriei_cuprinde lichiditățile în conturi bancare şi casa, titlurile de plasament şi creditele bancare pe termen scurt.[119]

Obiective:

- dacă toate soldurile conturilor curente şi ale lichidităților, plăților şi încasărilor au fost înregistrate în situațiile financiare;
- dacă soldurile conturilor de lichiditate au fost corect calculate;
- dacă provizioanele au fost corect evaluate;

---

[119] Ana Stoian, Eugeniu Țurlea, *Auditul financiar contabil*, Ed. Economică, Bucureşti, 2001, pag.137

- verificarea eventualelor venituri sau cheltuieli financiare generate de vânzarea sau cumpărarea de titluri.

Documente folosite:

- extrase de cont
- registrul de casă
- lista specimenelor de semnături
- comfirmări de la bănci.

- *Auditul contului de profit si pierdere*

Contul de rezultate reprezintă totalitatea cheltuielilor efectuate şi a veniturilor generate în urma consumurilor de resurse de către o întreprindere în cursul unui exercițiu financiar.[120]

Obiective:

- toate cheltuielile au fost incluse în situațiile finaciare,
- toate cheltuielile şi cumpărările au fost corect însumate şi corect înregistrate,
- toate achizițiile şi cheltuielile sunt aferente exercițiului financiar al perioadei curente.

La finalul activităților de audit are loc stabilirea opiniei şi redactarea raportului de audit.

Opinia fără rezerve este exprimată atunci când auditorul a obținut o certitudine rezonabilă asupra faptului că toate datele semnificative incluse în posturile de bilanț contabil au fost culese şi sistematizate în conformitate cu prevederile legale.

Opinia cu una sau mai multe rezerve este formulată atunci când auditorul nu este în măsură să exprime o opinie fără rezerve. Auditorul a constatat mai multe nereguli în timpul auditării:

- calculul eronat al provizioanelor
- calculul eronat al activelor fixe

Opinia defavorabilă se exprimă când dezacordurile cu conducerea întreprinderii sunt semnificative şi au o incidență importantă asupra bilanțului contabil, care este incomplet, nesincer, înşelător.

---

[120] Ana Stoian, Eugeniu Țurlea, *Auditul financiar contabil*, Ed. Economică, Bucureşti, 2001, pag.140

Imposibilitatea de a exprima o opinie intervine atunci când limitarea întinderii lucrărilor sau incertitudinile sunt de aşa natură încât auditorul nu este în măsură să formuleze vreo opinie asupra bilanțului.[121]

Documentele lucrărilor de audit sunt:

- foile de lucru si chestionarele
- dosarul exercițiului
- dosarul permanent

Foile de lucru şi chestionarele trebuie să prezinte o descriere clară a obiectivului controlului, o identificare a documentelor folosite, o descriere a lucrărilor efectuate şi anumite concluzii.

Dosarul exercițiului cuprinde toate elementele angajamentului de audit, a căror utilitate nu depăşeşte exercițiul controlat. El permite auditorului să asambleze toate lucrările, începând de la organizarea misiunii la sinteză şi formularea Raportului de audit.[122]

Dosarul exercițiului notat cu "E" se împarte pe secțiuni şi cuprinde:

- EA: sinteza, planificare şi raportare
- EB: aprecierea controlului intern
- EC: controlul conturilor
- ED: studiul lucrarilor efectuate de terți
- EE: verificări specifice
- EF: intervenții conexe

Dosarul permanent permite evitarea repetării în fiecare an a unor lucrări şi transmiterea de la un exercițiu la altul a elementelor de cunoaştere a întreprinderii.[123] Cuprinde:

- PA: generalități
- PB: control intern
- PC: conturi anuale
- PD: analize permanente
- PE: fiscal si social
- PF: juridic

---

[121] Ana Stoian, Eugeniu Țurlea, *Auditul financiar contabil*, Ed. Economică, Bucureşti, 2001, pag.217
[122] Stoian A., Țurlea E., *Auditul financiar contabil*, Ed. Economică, Bucureşti, 2001, pag. 195
[123] Idem, pag. 197

4.4.Rolul controlului financiar-contabil în depistarea metodelor de spălare a banilor

1) În urma efectuării mai multor controale financiar-contabile şi fiscale, precum şi a cercetărilor în cauză, s-a stabilit că un grup de 7 cetățeni turci şi arabi au constituit în România un număr de 16 firme "fantomă" prin intermediul cărora, pe baza unor documente false, au cumpărat şi revândut sape de foraj petrolier casate.

Trecerea succesivă a acestor subansamble prin mai multe firme fantomă a avut drept scop multiplicarea prețului inițial de cca. 10 ori, cu o TVA de cca. 87 miliarde lei şi care în realitate nu a fost platită la bugetul statului.

În final, sapele de foraj au fost vândute unei firme exportatoare patronată de un cetațean turc, liderul grupului infracțional, care, la rândul lui, le-a exportat unei firme turceşti la o valoare fictivă de 39 milioane USD, menționând în documentele vamale că acestea erau noi.

Potrivit legislației române TVA-ul aferent mărfurilor exportate se rambursează de la bugetul statului firmei exportatoare numai în condițiile repatrierii contravalorii mărfurilor exportate. Din acest motiv, patronul firmei exportatoare a depus suma în valuta mai sus menționată în numerar la o bancă din România în mai multe rânduri, prezentand de fiecare dată tabele cu cetățenii străini care la intrarea în țară ar fi adus valuta din străinătate.

Cercetările au stabilit cu certitudine că o parte din străinii respectivi nu au intrat niciodată în țara noastră, iar cei care au venit în România nu îl cunoşteau pe patronul firmei exportatoare şi nu au adus valută pentru acesta.

În realitate, cele 39 milioane USD au fost obținute în România de către membrii grupului infracțional prin schimbarea unor însemnate sume în lei care proveneau din activități ilegale.

Procedând în acest mod, patronul firmei exportatoare a obținut de la bugetul statului, prin înşelăciune suma de 87 miliarde lei, reprezentând echivalentul a 4,5 milioane USD.

Grupul de infractori a reuşit spălarea celor 39 milioane USD obținuti din infracțiuni săvârşite pe teritoriul României, prin depunerea lor în conturi bancare cu documente false, ca reprezentând contravaloarea plății unor mărfuri care în realitate nu au ajuns în România.

2) Un grup de 5 cetățeni români, administratori şi directori generali la mai multe societăți comerciale, cu ocazia scoaterii la vânzare a unui pachet de acțiuni deținut de fostul F.P.S. la S.C. I... S.R.L. , la prețul de aproximativ 16 miliarde lei, şi-au însuşit sume de bani de ordinul sutelor de milioane în mod ilegal.

Controalele efectuate şi cercetările în cauză au stabilit că inițial pachetul de acțiuni a fost achiziționat la o valoare cu mult diminuată, respectiv 2.856.366.270 lei, de către S.C. G...S.A.

Anterior participării la licitație, SC. G... S.A. a încheiat cu S.C. V... S.A. un contract de asistență în baza căruia prima societate trebuia sa inițieze şi să întocmescă documentația pentru participarea la cumpărarea pachetului de acțiuni menționat.

Aşa cum am arătat, S.C. G... S.A. a achiziționat pachetul de acțiuni la valoarea de aproximativ 2,85 miliarde lei, după care a cesionat la rândul ei, în baza unui alt contract de cesiune unei persoane fizice care participase la licitația organizată de F.P.S. în calitate de ofertant.

După această cesionare, persoana fizică a cesionat la rândul ei, în baza unui alt contract de cesiune, pachetul de acțiuni în valoare de 8.904.326.532 lei în favoarea S.C. V... S.A.

În final, S.C. V... S.A. a plătit persoanei fizice suma de 6.047.959.812 lei, care la rândul ei le-a virat celorlalte 4 persoane sume de ordinul miliardelor şi sutelor de milioane, cu scopul declarat plata datoriei.

"Afacerile ilegale de mare amploare - contrabanda, evaziunea fiscală, traficul de droguri, spălarea banilor - nu se pot iniția, derula şi finaliza fără existența unui parteneriat între grupările autohtone si cele corespondente ale acestora care acționează pe teritoriul altor state."[124]

4.5. Infracțiunile economice – infracțiuni premise în cazul spălării banilor

4.5.1. Evaziunea fiscală

Evaziunea fiscală reprezintă unul dintre fenomenele economico - sociale complexe de maximă importanță cu care statele de astăzi se confruntă şi ale cărei

---

[124] Costică Voicu – *Spălarea banilor murdari*, pg.18

consecințe nedorite caută să le limiteze cât mai mult, eradicarea fiind practic imposibilă.

Statul trebuie să se preocupe sistematic şi eficient de preîntâmpinarea şi limitarea fenomenului evaziunii fiscale. Statul prin puterile publice, poate şi să incite la evaziune fiscală, urmărind în principal două scopuri: un scop "pozitiv" argumentat de dorința de a stimula formarea capitalului şi un scop "negativ" reflectat în sprijinirea unor grupuri de interese, de multe ori de tip mafiot, cu toate consecințele ce decurg din acestea.

În literatura de specialitate se face distincție netă între ***evaziunea fiscală legală*** şi ***evaziunea fiscală ilegală.***

În termenii actuali ai economiei de piață, este inadmisibil să fim de acord cu o astfel de abordare a vidului legislativ sau a artificiilor create voit de către experți contabili, ca o formă de evaziune fiscală legală.

Sunt țări, precum Japonia care încurajează legal evaziunea fiscală, însă asta nu reflectă în nici un caz realitatea economică din țara respectivă, crescând nejustificat rata de formare a capitalului.

Întrucât această modalitate există totuşi în numeroase țări, mai potrivit ar fi să discutăm despre o ***evitare a fiscalității excesive***.

Deşi, la prima vedere, s-ar crede că acest fapt este mai puțin dăunător economiei unei țări, trebuie să subliniem faptul că marii evazioniști, dispunând de sume incomensurabile, îşi permit angajarea celor mai buni experți şi astfel scapă de urmărirea penală sau cea fiscală.

Granița dintre evitarea fiscalității şi evaziunea fiscală este practic invizibilă efectele negative ale ambelor fiind aceleaşi, prima fiind o etapă premergătoare a marii evaziuni.

Trebuie să ținem însă seama de efectele diferite pe care le are evitarea fiscalității de către o persoană fizică, față de aceea efectuată de o persoană juridică.

Astfel,evaziunea fiscală este o consecință logică a lacunelor legislative, a aplicării defectuoase a legii şi totodată a fiscalității excesive.

În sensul legii 241/2005 constituie infracțiuni următoarele fapte:

- fapta contribuabilului care, cu intenție, nu reface documentele de evidență contabilă distruse, în termenul înscris în documentele de control, deşi acesta putea să o facă;

- refuzul nejustificat al unei persoane de a prezenta organelor competente, după ce a fost somată de 3 ori, documentele legale şi bunurile din patrimoniu, în scopul împiedicării verificărilor financiare, fiscale sau vamale;

- împiedicarea, sub orice formă, a organelor competente de a intra, în condițiile prevăzute de lege, în sedii, incinte ori pe terenuri, cu scopul efectuării verificărilor financiare, fiscale sau vamale;

- reținerea şi nevărsarea, cu intenție, în cel mult 30 de zile de la scadență, a sumelor reprezentând impozite sau contribuții cu reținere la sursă;

- punerea în circulație, fără drept, a timbrelor, banderolelor sau formularelor tipizate, utilizate în domeniul fiscal, cu regim special;

- tipărirea sau punerea în circulație, cu ştiință, de timbre, banderole sau formulare tipizate, utilizate în domeniul fiscal, cu regim special, falsificate;

- stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat;

- ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile;

- omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în actele contabile ori în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate;

- evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive;

- alterarea, distrugerea sau ascunderea de acte contabile, memorii ale aparatelor de taxat ori de marcat electronice fiscale sau de alte mijloace de stocare a datelor;

- executarea de evidențe contabile duble, folosindu-se înscrisuri sau alte mijloace de stocare a datelor;

- sustragerea de la efectuarea verificărilor financiare, fiscale sau vamale, prin nedeclararea, declararea fictivă ori declararea inexactă cu privire la sediile principale sau secundare ale persoanelor verificate;

- substituirea, degradarea sau înstrăinarea de către debitor ori de către terțe persoane a bunurilor sechestrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală şi ale Codului de procedură penală.[125]

În condițiile economiei de piață, organele fiscale se confruntă cu un fenomen evazionist ce ia proporții de masă, din cauza tendinței de a fi sustrase de sub incidența legii venituri cât mai substanțiale.

Proliferarea faptelor ilegale, îndeosebi a celor din domeniul economico-financiar, este o consecință a unor imperfecțiuni ale legislației sau a lipsei unor

---

[125] Legea 241/2005 privind *prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale*

reglementări. În perioada tranziției la economia de piață, lacunele legislative sunt mai evidente.

Lipsa unor reglementări legale, în condițiile în care capitalul de stat a suferit modificări esențiale în favoarea capitalului privat, creşterea şi diversificarea numărului de agenți economici, cărora le revin obligații fiscale, au creat posibilitatea sustragerii de la plata impozitelor, taxelor şi a altor sume datorate statului, pentru majoritatea agenților economici nou înființați.

Creşterea alarmantă a cazurilor de neevidențiere corectă a operațiunilor economice, înregistrările fictive în contabilitate, înființarea unor firme având ca scop efectuarea unei singure operațiuni comerciale de amploare neînregistrată în evidențe, şi apoi abandonate în totalitate, distrugerea intenționată de documente, diminuarea procentului de adaos comercial practicat, folosirea unor evidențe duble, întocmirea şi prezentarea de date nereale în bilanțuri şi în balanțe, ascunderea unor activități comerciale, nedeclararea sucursalelor, filialelor, punctelor de lucru, a depozitelor şi magaziilor, prezentarea de documente false la operațiunile de import-export, au făcut necesară luarea unor măsuri ferme de stopare a fenomenului de evaziune fiscală.

În mod nemijlocit ea este determinată de atitudinea agenților economici şi persoanelor fizice care desfăşoară activitate pe teritoriul României, față de îndeplinirea obligațiilor de plată a impozitelor, taxelor, contribuțiilor şi altor sume datorate statului, ca urmare a activităților economice care generează venituri supuse impozitării.

Acestei atitudini a agenților economici li se adaugă şi faptul că în mod nejustificat, unele unități bancare, prelevându-se de secretul bancar, au refuzat categoric să comunice organelor de control date privind disponibilitățile bănesti aparținând agenților economici controlați şi dinamica acestora.

Pentru combaterea evaziunii fiscale nu este necesar să se impună nişte sancțiuni drastice, ci ar trebui realizat un control fiscal eficient, un sistem legislativ viabil şi poate în primul rând o educație fiscală a cetățenilor.

Legile fiscale trebuie să fie simple, clare, precise şi relativ stabile, să se facă o deosebire între cazurile când legile sunt încălcate cu intenție de fraudă sau când sunt încalcate din culpă, din neglijență sau din cauze independente de voința contribuabilului. Este necesar să se reorganizeze controlul şi verificările fiscale, să se elaboreze de către B.N.R. norme clare cu privire la condițiile ce trebuie îndeplinite şi documentele ce trebuie prezentate de persoanele fizice.

Economia subterană sau "economia neagră" (black economy) ca formă de manifestare a evaziunii fiscale (munca la negru, vânzarea ilegală de droguri, prostituție, jocuri de noroc, etc.) e estimată a fi 8% din P.N.B în Marea Britanie, 13% în Suedia, 12% în Belgia, 11, 5% în Italia, 9% în Franța, Olanda, Canada şi Germania, 8,5% în SUA şi 5 % în Japonia. Semnificația problemei e mai mare în țările mai puțin dezvoltate unde guvernele pot întâmpina mari dificultăți în supravegherea tranzacțiilor care au loc în economie. N. Kaldar estima frauda fiscală în țările lumii a treia, între 4/5 si 9/10 din încasările fiscale prevăzute.

4.5.2. Bancrută frauduloasă

Conform prevederilor Legii 31/1990 privind societățile comerciale, reprezintă **bancrută frauduloasă** una din următoarele fapte:

a) falsificarea, sustragerea sau distrugerea evidențelor societății ori ascunderea unei părți din activul societății, înfățişarea de datorii inexistente sau prezentarea în registrul societății, în alt act ori în situațiile financiare a unor sume nedatorate, fiecare dintre aceste fapte fiind săvârşită în vederea diminuării aparente a valorii activelor;

b) înstrăinarea, în frauda creditorilor, în caz de faliment al unei societăți, a unei părți însemnate din active.[126]

Principalele infracțiuni gneratoare de bani murdari pot fi grupate în două mari categorii:

- infracțiuni economice;
- infracțiuni judiciare.

[126] Art.282, Legea 31/1990 republicată, privind socitățile comerciale

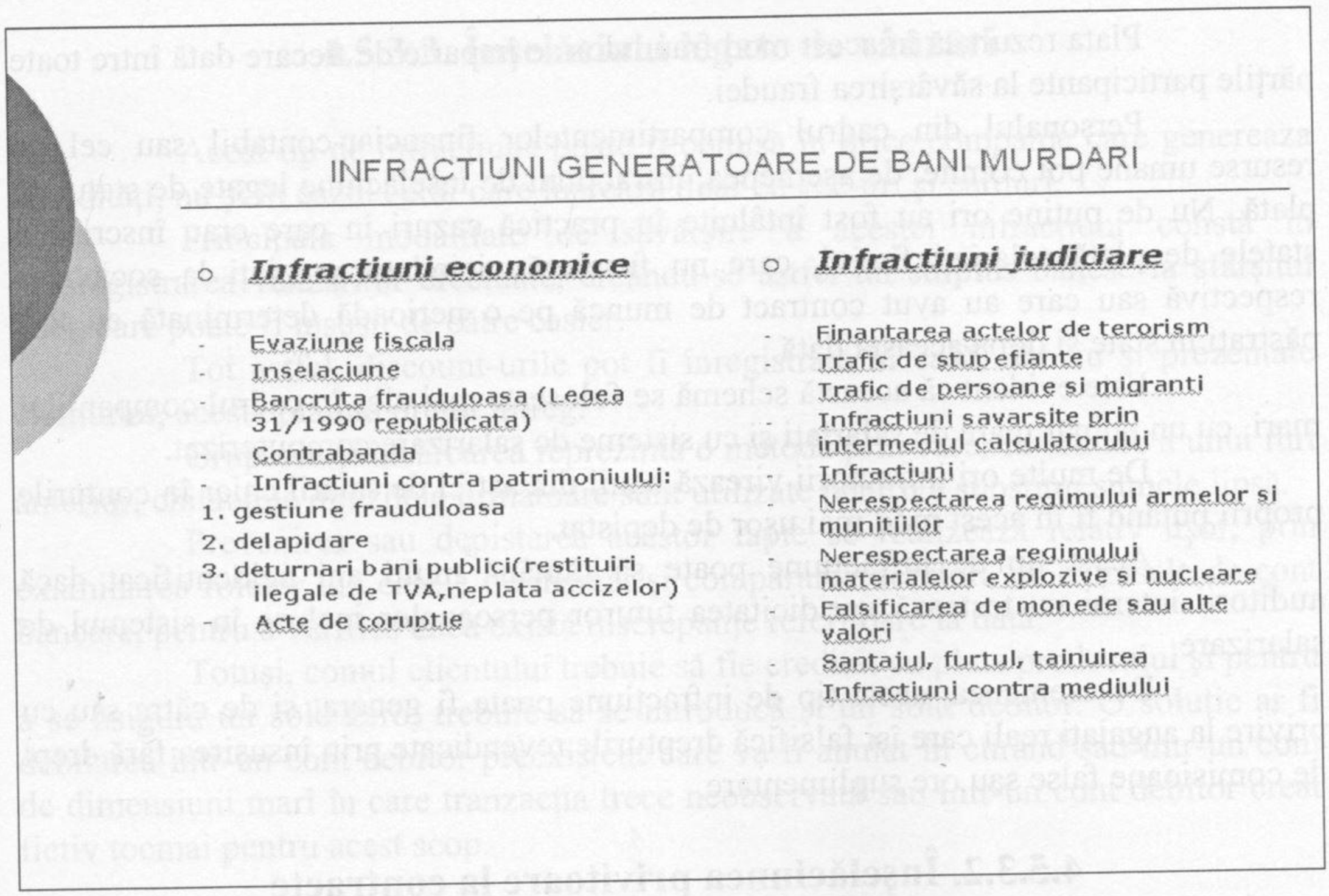

4.5.3. Înşelăciunea

4.5.3.1. Înşelăciunea privitoare la decontul de cheltuieli şi statele de plată

Acest tip de infracţiune reprezintă probabil cea mai raspândită fraudă săvârşită la locul de muncă şi reprezintă o tentaţie pentru toti angajaţii, indiferent de funcţia pe care o ocupă.

Practica judiciară a demonstrat faptul că cei mai mulţi infractori care comit astfel de fraude, cu valoare ridicată, vor încerca să altereze declaraţiile de cheltuieli.

Aceştia pot modifica facturile sau chitanţele, pot folosi facturi şi chitanţe false, sau şi mai grav pot constitui înţelegeri între persoanele care revendică respectivele cheltuieli şi managerul responsabil de contrasemnarea decontului de cheltuieli.

Plata rezultată în acest mod fraudulos se împarte de fiecare dată între toate părțile participante la săvârşirea fraudei.

Personalul din cadrul compartimentelor financiar-contabil sau cel de resurse umane pot comite, de asemenea, infracțiuni de înşelăciune legate de statul de plată. Nu de puține ori au fost întâlnite în practică cazuri în care erau înscrişi în statele de plată salariați fictivi, care nu fuseseră niciodata angajați la societatea respectivă sau care au avut contract de muncă pe o perioadă determinată au fost păstrați în state şi după această dată.

Este evident că această schemă se foloseşte mai ales în cadrul companiilor mari, cu un număr mare de salariați şi cu sisteme de salarizare computerizat.

De multe ori infractorii virează banii din astfel de salarii chiar în conturile proprii putând fi în acest mod mai uşor de depistat.

Acest tip de infracțiune poate să rămână mulți ani neidentificat dacă auditorii interni nu testează veridicitatea tuturor persoanelor incluse în sistemul de salarizare.

De asemenea, acest tip de infracțiune poate fi generat şi de către sau cu privire la angajați reali care îşi falsifică drepturile revendicate prin însuşirea fără drept de comisioane false sau ore suplimentare.

4.5.3.2. Înşelăciunea privitoare la contracte

Acest tip de înşelăciune sau chiar de corupție putem spune că se bazează pe complicitatea dintre contractant şi un membru al departamentului de achiziții din cadrul organizației. Este cel mai răspândit în industria de construcții unde valoare contractelor este foarte mare, dar poate fi întâlnit şi în alte cazuri cum ar fi cele de achiziții de bunuri şi servicii.

Când toate acestea se contracteaza printr-o licitație atunci lucrurile se complică, iar părțile implicate sunt mai numeroase, la final acestea împărțindu-şi profitul obținut în mod fraudulos.

În cazul contractelor de construcție principala înşelăciune provine din partea inginerului care redacteaza specificațiile contractului şi le adapteaza pentru a favoriza un contractant anume, avantajându-l atunci când se analizează ofertele. Mai mult, dacă termenii folosiți sunt ambigui atunci se poate interveni asupra obiectului contractului sau a altor părți din acesta şi după aprobarea contractului, putându-se adăuga chiar prestații suplimentare.

4.5.3.3. Înşelăciuni legate de vânzări

Acest tip de infracțiune poate fi comisă în orice companie care genereaza lichidități, nu şi în cazul celor care lucrează doar cu cec-uri şi carduri.

Principala modalitate de săvârşire a acestei infracțiuni constă în neînregistrarea vânzărilor efectuate, creându-se astfel un surplus bănesc la sfârşitul zilei, care poate fi însuşit de către casier.

Tot astfel, discount-urile pot fi înregistrate în casă, dar nu şi prezentate clientului, acesta plătind prețul întreg.

Gruparea şi încărcarea reprezintă o metodă prin care, ca urmare a unui furt anterior, chitanțele din zilele următoare sunt utilizate pentru a substitui sumele lipsă.

Prevenirea sau depistarea acestor fapte se realizează relativ uşor, prin examinarea rolelor din casele de marcat şi compararea acestora cu extrasele de cont bancare, pentru a verifica dacă există discrepanțe referitoare la dată.

Totuşi, contul clientului trebuie să fie creditat cu plata produsului şi pentru a se asigura un sold zero, trebuie să se introducă şi un sold debitor. O soluție ar fi debitarea într-un cont debitor preexistent care va fi anulat în curând sau într-un cont de dimensiuni mari în care tranzacția trece neobservată sau într-un cont debitor creat fictiv tocmai pentru acest scop.

4.5.3.4. Înşelăciuni privitoare la achiziții

Facturile false reprezintă cea mai utilizată metodă de a sustrage fonduri dintr-o societate şi acest tip de infracțiune poate fi comisă de către asociați prin dispoziții incorecte date angajaților sau de orice persoană responsabilă cu achizițiile.

Modul de operare constă determinarea departamentului financiar să efectueze plăți pentru bunuri sau servicii inexistente către un furnizor fictiv care va emite facturi aprobate şi achitate de către un angajat necinstit.

Principalul mijloc îl constituie creearea de societăți fantomă care emit facturile respective. Aceasta poate obține un cont bancar prezentând documente de înregistrare, avându-l ca semnatar pe angajatul necinstit sau un complice al acestuia.

O înşelăciune de acest tip îi poate implica şi pe angajatii care au un interes nedeclarat într-o companie reală care furnizeaza bunuri sau servicii. Conflictul de interese reprezintă de asemenea o gravă abatere şi este sancționat de lege.

4.5.3.5. Înşelăciunea privind situaţiile financiare

Această infracţiune se numără printre activităţile frauduloase predilecte ale societăţilor şi intenţia este aceeea de a induce în eroare acţionarii.

Scopul infracţiunii este acela de a masca delapidarea fondurilor societăţii şi de prezenta o situaţie financiară mai bună pentru a încuraja investiţiile sau pentru a obţine credite.

În multe cazuri cei care comit acest tip de infracţiune nu sunt interesaţi de profituri personale, ci de îmbunătăţirea imaginii companiei, în beneficiul acesteia din urmă.

În bilanţul contabil, acest tip de fraudă se poate clasa în partea de bunuri, prin extragerea acestora şi în partea de pasive, prin subevaluarea pasivelor sau cheltuielilor.

Veniturile fictive pot fi generate de către societăţi fantomă care factureaza societatea pentru bunuri şi/sau servicii inexistente sau mărind în mod ilicit costul bunurilor şi serviciilor oferite de către un furnizor legitim. Astfel va fi necesară inversarea înregistrărilor contabile înainte să ajungă la scadenţă conturile lunii următoare, iar sumele fictive sunt prezentate în situaţiile financiare ale furnizorului.

Înregistrarea incompletă a vânzărilor , la rândul ei, poate oferi făptaşului posibilitatea de a comite alte fraude legate de situaţiile financiare şi anume reţinerea acelor elemente care nu au fost înregistrate de client drept operaţiune de vânzare finalizată. Aceasta presupune exagerarea volumului de vânzări/venituri.

Această schemă se foloseşte cu succes şi atunci când se doreşte obţinerea unor credite semnificative de la bănci, în numele societăţii respective; condiţia esenţială fiind ca aceasta să fie întotdeanu "pe profit".

4 .5.3.6. Înşelăciunea referitoare la investiţii

Această formă de fraudă se întâlneşte deseori în cazul activităţilor speculative, atunci când sunt vehiculate potenţiale profituri substanţiale, gen "CARITAS", "FNI", etc.

Cei care demarează o astfel de activitate urmăresc atragerea cât mai multor persoane care să investească sume semnificative în aşa zisa afacere, de cele mai multe ori având la bază vânzarea unor bunuri.

Singurele persoane care câştigă ceva prin această modalitate sunt cei care o demarează şi eventual victimele iniţiale, pentru că beneficiile acestora sunt acoperite de sumele depozitate de viitorii investitori.

4.5.3.7. Înşelăciunea legată de asigurări

Acest tip de fraudă este practicat de persoane care fac revendicări ilicite de la compania de asigurări.

Aceste revendicări variază de la asigurări medicale, de transport, auto sau imobiliare.

Comisia de Supraveghere a Asiguărilor, este în drept să monitorizeze operaţiunile cu instrumente financiare efectuate de asigurători, în scopul de a identifica tranzacţiile suspecte şi va informa de îndată Oficiul atunci când din datele obţinute rezultă suspiciuni de spălare a banilor, finanţare a actelor de terorism sau încălcări ale dispoziţiilor Legii nr. 656/2002, cu modificările şi completările ulterioare.[127]

Astfel, asiguratorul este obligat:

- să identifice, să verifice, să înregistreze şi să actualizeze identitatea clienţilor înainte de a iniţia orice relaţie de afaceri sau de a efectua tranzacţii în numele clientului,
- să aplice de îndată procedura de identificare şi atunci când apar suspiciuni cu privire la identitatea clientului în cursul desfăşurării operaţiunilor,
- să revizuiască informaţiile referitoare la identificarea clientului în momentul în care apar suspiciuni asupra clientului în cursul desfăşurării operaţiunilor,
- să se asigure că toate criteriile referitoare la identificarea clientului sunt aplicate şi în sediile sale secundare, inclusiv în cele localizate în străinătate.

În cazul în care există îndoieli cu privire la faptul că un client acţionează în nume propriu sau în cazul în care există certitudine cu privire la faptul că acel client acţionează în numele altei persoane, asigurătorul este obligat să ia măsurile adecvate pentru a obţine informaţii cu privire la adevărata identitate a persoanei în interesul ori în numele căreia acţionează clientul.

---

[127] Norma din 19-12-2005 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1165 din 22.12.2005 privind prevenirea şi combaterea spălării banilor şi a finanţării actelor de terorism prin intermediul pieţei asigurărilor.

De îndată ce există o informație că printr-o operațiune se urmărește spălarea banilor sau finanțarea actelor de terorism, se va proceda la identificarea și raportarea clienților, chiar dacă valoarea operațiunii este mai mică decât 10.000 euro.

Nu vor fi impuse societăților de asigurare și/sau reasigurare cerințele de identificare a clienților în legătură cu polițele de asigurare generală dacă prima de asigurare este mai mică sau egală cu echivalentul în lei al sumei de 2.500 euro.

Nu vor fi impuse societăților de asigurare și/sau reasigurare cerințele de identificare a clienților în legătură cu polițele de asigurare de viață, dacă prima de asigurare sau ratele de plată anuale sunt mai mici ori egale cu echivalentul în lei al sumei de 1.000 euro ori prima unică de asigurare plătită este, în echivalent lei, până la 2.500 euro.

Dacă ratele de primă periodice sau sumele de plată anuale sunt ori urmează să fie mărite în așa fel încât să depășească limita sumei de 1.000 euro, respectiv de 2.500 euro, în echivalent lei, se va cere identificarea clienților.

Asigurătorul va acorda o atenție specială, luând drept indicii de anomalie pentru activitatea de asigurare, unul sau mai multe dintre următoarele cazuri:

a) cumpărarea de polițe de asigurare de viață care necesită plata unor prime mari și care par a fi contradictorii cu profilul economic al clientului sau cu capacitatea sa de a obține venituri;

b) plata frecventă a unor prime în numerar sau în valută pentru sume mari care par a fi contradictorii cu capacitățile financiare ale clientului sau cu activitatea sa;

c) plăți frecvente de prime în numerar efectuate prin sume fracționate, care prin cumul ar depăși 10.000 euro,

d) numirea unor beneficiari pentru polițele de asigurare de viață, astfel încât sumele prevăzute a fi plătite fiecăruia dintre ei și stabilite în baza contractului de asigurare, ca fracțiuni din suma totală, să depășească prin cumul valorile minime prevăzute la art. 6, în cazul în care relația dintre asigurat și beneficiar nu justifică acest lucru;

e) semnarea unor polițe de asigurare cu plata primelor folosind cecuri emise de terțe părți, în special, unde nu există vreo legătură aparentă între terța parte și client;

f) semnarea de către același contractant a unor polițe de asigurare de viață de același tip, care au beneficiari diferiți;

g) schimbarea numelui unui asigurat şi/sau al beneficiarului poliţelor de asigurare în favoarea unor terţe părţi care nu aparţin familiei asiguratului sau care nu au nici o legătură cu acesta într-o manieră justificată;

h) clientul refuză sau este reţinut în furnizarea de informaţii necesare pentru încheierea contractului de asigurare sau dă informaţii nereale;

i) clientul - persoană juridică prezintă declaraţii financiare care nu sunt realizate de către un contabil;

j) clientul prezintă documente de proprietate a bunului ce urmează a fi asigurat, care nu sunt conforme cu realitatea sau care prezintă urme de fals;

k) clientul refuză să-i permită asigurătorului să se convingă că bunul care face obiectul contractului de asigurare există;

l) clientul evită contactele directe cu angajaţii sau colaboratorii asigurătorului, prin emiterea frecventă de mandate sau împuterniciri într-o manieră nejustificată;

m) clientul evită în mod repetat contactele directe cu asigurătorul, comunicările având loc prin fax sau prin alte mijloace;

n) deschiderea de către client a unui număr mare de conturi la mai multe sucursale ale băncii şi efectuarea de transferuri repetate ale unor sume semnificative de bani cu care urmează a fi achitate primele de asigurare;

o) achitarea primelor de asigurare folosind conturile unei societăţi comerciale, care indică o activitate redusă şi care nu ar justifica încheierea unor contracte de asigurare pentru sume semnificative.

4.5.3.8. Înşelăciunea referitoare la credite/ipoteci

În acest caz sunt implicaţi atât notari, experţi imobiliari şi angajaţi/directori ai băncii care oferă creditul ipotecar.

Modul de operare constă în supraevaluarea proprietăţii de către evaluator pentru a obţine un avans de la instituţia financiară.

Notarul este cel care asigură partea legală a întregii operaţiuni de achiziţie, primind în schimb un comision mai mare pentru serviciile prestate.

Astfel aceeaşi proprietate poate fi vândută de patru-cinci ori şi de fiecare dată valoarea creşte mult peste nivelul pieţei. Cea care pierde în final este instituţia financiară care a creditat pentru un bun de valoare net inferioară.

În acelaşi mod se procedează şi pentru obținerea de credite imobiliare în vederea construirii unei proprietăți, deținătorul terenului obținând credite în mod ilegal, fără intenția de a construi nimic pe acel teren.

4.6. Rolul expertizei contabile în investigarea infracțtiunilor de spălare de bani

Expertizele contabile sunt mijloace de probă utilizabile în rezolvarea unor cauze care necesită cunoştințe de strictă specialitate din partea unor persoane care au calitatea de expert contabil.

Expertizele contabile dispuse din oficiu sau acceptate la cererea părților în fazele de instrumentare şi de judecată ale unor cauze civile şi/sau comerciale, ataşate sau nu unui proces penal, se numesc *expertize contabile judiciare*. Toate celelalte expertize contabile sunt extrajudiciare.

Expertiza contabilă poate fi efectuată doar de un Expert Contabil autorizat de Corpul Experților Contabili.

Obiectivele expertizei contabile stabileasc în fapt următoarele:

• verificarea gestiunii, din care să rezulte sumele încasate, destinația acestora şi plățile efectuate;

• verificarea efectuării înregistrărilor legale în contabilitate;

• verificarea tuturor registrelor prevăzute de lege;

• dacă au fost evidențiate şi achitate obligațiile către stat rezultate din activitatea contabilă;

• verificarea încasării şi achitării CAS-ului;

• verificarea respectării normelor legale în vigoare în ceea ce priveşte avizele şi aprobările necesare;

• verificarea legalității plăților efectuate şi a cheltuielilor;

• verificarea tuturor sumelor încasate în numerar de administrator, confruntâdu-se copiile chitanțelor cu Registrul de Casă;

• regăsirea în evidențele contabile a unor plăți mai mari/mici decât sumele încasate în perioada respectivă;

• stabilirea prejudiciului cauzat; etc.

Tipuri de expertize:

I. După scopul principal în care au fost solicitate, se împart în:

a) Expertize contabile judiciare, reglementate de: Codul de procedura civilă; Codul de procedură penală; alte legi speciale.

b) Expertize contabile extrajudiciare sunt cele efectuate în afara procedurilor reglementate privind rezolvarea unor cauze supuse verdictului justiției. Sunt efectuate în afara unui proces justițiar. Nu au calitate de mijloc de probă în justiție, ci, cel mult, de argumente pentru solicitarea de către părți a administrării probei cu expertiza contabila judiciară sau pentru rezolvarea unor litigii pe cale amiabilă.

II. După natura principalului obiectiv la care se referă, se împart în:

a) Expertize contabile civile dispuse sau acceptate în rezolvarea litigiilor civile;

b) Expertize contabile penale dispuse sau acceptate în rezolvarea unor aspecte civile åtasate litigiilor penale;

c) Expertize contabile comerciale dispuse sau acceptate în rezolvarea litigiilor comerciale;

d) Expertize contabile fiscale dispuse sau acceptate în rezolvarea litigiilor fiscale;

e) Alte categorii de expertize contabile judiciare dispuse de organele în drept sau extrajudiciare solicitate de către clienți.

În toate cauzele penale în care sunt implicate societăți comerciale, iar asociații sau reprezentanții legali ai acestora sunt suspectați de comiterea infracțiunii de spălare de bani, organele judiciare solicită în mod obligatoriu efectuarea unei expertize contabile.

Expertizele contabile în cazul comiterii infracțiunii de spălare de bani şi nu numai constituie mijloace de probă importante în soluționarea cu celeritate a cauzelor penale.

4.7. Eficiența expertizei contabile în anchetarea infracțiunilor de spălare de bani

Constantin B., Ionel R., Viorel C., Doru G.. şi Iulian T., au fost cercetați pentru săvârşirea infracțiunilor *de spălare de bani,înşelăciune, infracțiuni privind societățile comerciale, evaziune fiscală, infracțiuni prevăzute şi pedepsite de Legea*

contabilității precum şi săvârşirea de infracțiuni de asociere pentru săvârşirea de infracțiuni.

Pentru elucidarea unor aspecte de natură economică, în aceste cazuri este necesar să se efectueze o expertiză contabilă în cauză, stabilindu-se o serie de ***obiective***:

1. ***Stabilirea legalității încasărilor şi plăților efectuate*** de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada ianuarie 2000-31.12.2005.

În cazul acestui obiectiv am urmărit stabilirea exactă a situației încasărilor şi plăților, a balanței dintre acestea, la nivel de societate privată şi pe ansamblul ei. De asemenea am detaliat aceleaşi aspecte arătate mai sus, cu referire la activitățile şi operațiunile comerciale ce vor fi identificate ca efectuate de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, cu următoarele societăți:

1.1. S.C. Dia Prod SRL Bacău;
1.2. S.C. Agroind SRL Bacău;
1.3. S.C. PRODCOMINGing SRL Bacău;
1.4. S.C. Niko SRL Bacău;
1.5. S.C. SIVI Impex SRL Bacău;
1.6. S.C. Ava Invest SRL Bacău;
1.7. S. C. Bachus S.A. Focşani;
1.8. S.C. Pedrobac SRL Bacău;
1.9. S.C. Pro-Impex SRL Bacău;
1.10. S.C. Sembac SRL Bacău;
1.11. S.C. Bifa Company SRL Mărgineni, jud Bacău;
1.12. S.C. Agrobac International S.A. Bacău;
1.13. S.C. Avistar S.A. Bacău;
1.14. S.C. Andoprint S.A. Bacău;
1.15. S.C. Prodstar SRL Bacău;
1.16. S.C. Agroind S. A. Girov, jud Neamț;
1.17. S.C. Giro Ama S.A. Girov, jud Neamț;
1.18. S.C. Prodis S.A. Bacău;
1.19. S.C. Samia SRL Bacău;
1.20. S.C. Eurointer SRL Bacău;
1.21. S.C. Termoserv SRL Roman, jud Neamț;
1.22. S.C. Cereal PRODCOMING S. A. Bacău;
1.23. S.C. Almed International SRL Bacău;

1.24. S.C. Emma SRL Răcăciuni, jud Bacău;

1.25. S.C. Andomarket SRL Bacău;

Verificarea aspectelor menționate mai sus s-a realizat şi cu privire la toate persoanele fizice ce au avut relații comerciale cu S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău.

Referitor la aceste încasări şi plăți s-au verificat:

-dacă au avut la bază operațiuni comerciale adevarate, în ce au constat acestea;

-dacă şi cum au fost înregistrate în evidența contabilă a societăților implicate;

-dacă sunt efectuate conform normelor legale în vigoare. În cazul unor încălcări de acest gen, să se procedeze la detalierea lor.

2. ***Stabilirea situației tuturor operațiunilor ce rezultă din documentele primare sau de evidență contabilă a persoanelor juridice şi fizice*** menționate mai sus.

Referitor la aceste documente, s-au avut în vedere următoarele aspecte:

-dacă au avut la bază operațiuni comerciale reale, în ce constau acestea, dacă şi cum sunt înregistrate în evidența contabilă a părților implicate;

-dacă sunt documente nereale sau nelegale, ce efecte au produs sau erau de natură a produce acestea, eventuale pagube cauzate şi părțile prejudiciate.

3. Verificarea realității şi legalității datoriilor şi creanțelor pe care le-a avut S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada ianuarie 2000- 31.12.2005, pe fiecare debitor şi creditor în parte, precum şi modul de stingere, totală sau parțială, a acestora.

4. ***Verificarea realității şi legalității decontărilor cu asociații,*** pentru perioada ianuarie 2000 - 31.12.2005.

5. ***Dacă din conturile bancare au fost efectuate plăți nedatorate, retrageri de numerar nelegale, nejustificate ori neevidențiate în contabilitate. Dacă respectivele sume reintră în societate, când şi sub ce formă, dacă şi cum se închid respectivele fluxuri financiare şi ce efecte au produs sau erau de natură a produce acestea.***

6. ***Verificarea aporturilor în natură aduse de acționarii societății,*** în ce măsură au contribuit aceste aporturi la majorarea capitalului social şi a cotei de participare a acestor acționari la capitalul social.

7. ***Verificarea creditelor solicitate şi obținute de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, S.C. Dia·Prod SRL Bacău. S.C. Agroind S.R.L. Bacău, S.C. PRODCOMINGing SRL Bacău şi dacă au avut la bază documentații justificative reale şi întocmite în conformitate cu normele contabile şi bancare în vigoare.***

8. ***Dacă deconturile de cheltuieli au fost întocmite cu respectarea normelor în vigoare şi dacă s-a adus vreun prejudiciu societății sau bugetului de stat,*** cuantumul acestora şi persoanele răspunzătoare.

9. ***Referitor la modul de achiziționare şi tranzacționare*** a acțiunilor S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. pentru perioada ianuarie 2000-31 decembrie 2005, ***verificarea legalității operațiunilor, modalitățile de plată, modul de efectuare a înregistrărilor.***

10. Situația exactă a documentelor primare şi de evidență contabilă întocmită sau înregistrată cu încălcarea normelor legale care reglementează aceste operațiuni, în ce constau aspectele incorecte sau neconforme cu normele în vigoare, ce efecte au produs sau erau de natură a produce acestea.

11. ***Stabilirea tuturor sumelor de bani care au fost retrase în numerar*** din casierie şi de către cine, în perioada ianuarie 2000-31 martie 2006.

Stabilirea depunerilor (returnărilor) de numerar şi, de către cine au fost efectuate în aceeaşi perioadă şi care este soldul final al acestor sume retrase şi eventual depuse.

Motivul retragerii acestor sume de bani, destinația pe care au luat-o şi prin ce bănci s-au efectuat aceste operațiuni şi dacă s-au constatat încălcări ale legii de către aceste bănci, cine se face răspunzător de acest lucru, va fi, de asemenea, un alt obiectiv.

12. ***Stabilirea eventualelor prejudicii în relațiile comerciale cu grupul de firme aparținând S.C. Agrobac Internațional S.A. Bacău*** (Cereal PRODCOMING

S.A., Agrobac International S.A.), S.C. Nova Business SRL Bacău, vânzarea unor active-terenuri şi clădiri, autoturisme puse şi altele.

13. ***Stabilirea destinației, a modului de achiziționare şi utilizare a unor cantități de băuturi alcoolice aduse de la S.C. Bachus, valoarea acestora, legalitatea acestor operațiuni, valoarea lor şi eventual paguba creată.***

14. ***Stabilirea legalității, oportunității şi modul de acordare a creditelor bancare, în relația cu băncile din oraşul Bacău şi alte localități din țară.***

Dacă se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la acordarea creditelor, a garanțiilor, a modului de rambursare şi altele, se vor evidenția, odată cu consecințele acestor încălcări-prejudcii, cuantum, localizarea lor (la debitor sau la creditor) şi cine se face răspunzător de încălcarea disciplinei financiar bancare în acest domeniu.

15. ***Aceleaşi aspecte privitoare la legalitate, realitate, oportunitate şi modul de acordare se vor verifica şi cu privire la acordarea subvențiilor agricole înregistrate în perioada verificată.***

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

Desfăşurarea propriu-zisă a expertizei contabile

Obiectiv nr. 1 - **Stabilirea legalității încasărilor şi plăților efectuate de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada ianuarie 2000- 31 12 2005. Se vor urmări stabilirea pe cât posibil a situației exacte a acestor încasări şi plăți, a balanței dintre acestea, la nivel de societate privată şi pe ansamblul ei.**

De asemenea, detalierea aceloraşi aspecte arătate mai sus, cu referire la activitățile şi operațiunile comerciale ce vor fi identificate ca efectuate de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău cu celelalte societăți.

Pentru a formula răspunsul la obiectivul 1, considerăm necesar să facem următoarele precizări:

- nu există evidența contabilă sintetică şi analitică a societății, pentru perioada 2000-2005,
- lipsa evidenței analitice a decontărilor cu furnizorii şi clienții, a făcut imposibilă cunoaştereea soldurilor inițiale (la 01.01 2000), pentru toate persoanele juridice şi fizice,

- documentele de compensări nu îndeplinesc condițiile obligatorii (nu sunt semnate de agentul inițiator sau destinatar, nu sunt ştampilate, nu au procese verbale ale şedintei de compensare, etc) şi nu au fost identificate notele contabile prin care s-ar fi înregistrat compensarea. Având în vedere cele menționate mai sus nu a existat posibilitatea identificării stingerii obligațiilor pe seama acestor compensări.
- nu au fost întocmite recepții privind mărfurile sau celelalte bunuri pentru facturile fiscale prin care s-au efectuat achiziții de la diferiți furnizori.
- au existat situații când pentru operațiunile efectuate prin casieria societății în registrele de casă la "Plăți" , nu a fost înscrisă persoana fizică sau juridică căreia i s-a efectuat plata.
- S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, nu a condus evidența analitică a decontărilor cu clienții şi furnizorii, neexistând evidența analitică a obligațiilor sau creanțelor pentru toate societățile şi persoanele fizice cu care a derulat operațiuni economice, nerespectându-se astfel prevederile art. 16 din Legea contabilității nr. 82/1991, care reglementează următoarele:

" Contabilitatea clienților şi furnizorilor, a celorlalte creanțe şi obligații se ține pe categorii, precum şi pe fiecare persoană fizică sau juridică."

1.1. S.C. DIA PROD SRL Bacău

Operațiunile economice identificate că s-au derulat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacau si S.C. Dia Prod SRL Bacău, au fost centralizate pe exerciții financiare: 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005.

Centralizat operațiunile economice derulate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău cu Dia Prod SRL Bacău se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări de bunuri	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	372 960 000	-	102 000 000
2001	19 040 000	112 400 000	17643423476	-	55 430 000	15 023 900 000
2002	-	272 509 610	7 846 417 454	11035054300	-	10 242 000 000
2003	194 887 490	50 933 750	31180157 917	7 497 000 000	-	15 022 029 355
2004	202 311 900	136 473 600	14356612 950	-	30 000 000	15 296 800 000
2005	1147132 605	192 000 000	2 884 132 602	-	242 000 000	1 687 000 000
Total	**1563371995**	**764 316 960**	**73910744 399**	**18905014 300**	**327 430 000**	**57373729 355**

Din datele prezentate mai sus se observă că plăţile depăşesc cu mult contravaloarea cumpărărilor cât şi încasările (prin casă şi bănci) depăşesc contravaloarea livrărilor, astfel:

- Cumpărări totale, în perioada 2000-2005= **1 563 371 995 ROL;**
- Plăți totale (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000-2005= **74 675 061 359 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor identificate pe bază de documente= *73 111 689 364 ROL*;**
- Livrări totale, în perioada 2000-2005= **18 905 014 300 ROL;**
- Încasări totale prin casa şi bănci= **57 701 159 355 ROL;**
- **Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor identificate pe bază de documente = *38 796 145 055 ROL*;**

Suma achitată în plus de SEMAGRO Modova S.A. Bacău către S.C. Dia Prod SRL Bacău, în perioada 2000-2005 = *34 315 544 309 ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată a Dia Proď SRL Bacău către SEMAGRO MOLDOVA SRL Bacău.

Analitic, situația tuturor decontărilor şi a operațiunilor economice care s-au desfăşurat între S.C. SEMAGRO Modova si Dia Prod SRL Bacău.

O parte din sumele plătite sau încasate de cele două societăți comerciale fără să aibă la bază documente justificative privind cumpărări sau livrări se explică, ca urmare a faptului că **SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, a emis facturi pe care S.C. DIA PROD SRL Bacău le-a utilizat ca garanție şi utilizare a creditelor acordate de bănci, fără ca aceste facturi să fie înregistrate în contabilitatea celor două societăți, dar au stat la baza plăților efectuate din credit, *operațiunile reflectate în aceste facturi fiscale fiind nereale.***

Exemplificăm astfel, facturi identificate ca fiind neînregistrate în evidența contabilă a celor două societăți: SEMAGRO MOLDOVA şi DIA PROD, care se găsesc în toate cele trei exemplare la cotorul facturierului de la SEMAGRO MOLDOVA o copie xeroxată găsindu-se la documentațiile de credit, în baza cărora s-au efectuat plăți din creditele acordate, astfel:

ROL

Nr şi data document	Valoare	Furnizor	Benef.	Număr şi data contract credit	Banca care a acordat creditul
7580048/07.11.2001	1 084 982 500	SEMAGRO	DIA PROD	39/15.11.2001	REXT
7580045/07.11.2001	2 599 959 600	SEMAGRO	DIA PROD	1747/28 11 2001	BRD
7580041/24.10.2001	2 399 040 000	SEMAGRO	DIA PROD	1747/28.11.2001	BRD
5451584/04.09.2001	1 902 096 000	SEMAGRO	DIA PROD	817/14.09.2000	BRD
5451560/05.05.2000	2 417 961 000	SEMAGRO	DIA PROD	462/29.06.2000	BRD
5451561/09.05.2000	3 161 949 000	SEMAGRO	DIA PROD	462/29.06.2000	BRD
5451563/28.06.2000	1 107 533 000	SEMAGRO	DIA PROD	462/29.06.2000	BRD
Total	**14673521 100**				

Aceste facturi, identificate ca existente la cotorul facturierului de la S.C. SEMAGRO MOLDOVA, neînregistrate în evidențele contabile ale celor două societăți, dar utilizate ca şi garanție pentru obținerea de credite au stat la baza plăților efectuate din creditele acordate de bănci.

Prezentăm mai jos situația acestor facturi:

ROL

Nr. şi data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Explicații
7580006/07.09.2001	SEMAGRO	DIA PROD	1 026 375 000	Grâu
7580018/11.09.2001	SEMAGRO	DIA PROD	1 099 931 375	Grâu
7580024/16.07.2001	SEMAGRO	DIA PROD	123 626 125	Grâu
7580028/18.10.2001	SEMAGRO	DIA PROD	1 007 037 500	Grâu
7580039/21.11.2001	SEMAGRO	DIA PROD	1 008 525 000	Grâu
1461208/26.08.2002	SEMAGRO	DIA PROD	1 003 408 000	Grâu
1461224/12.09.2002	SEMAGRO	DIA PROD	997 696 000	Grâu
2835520/10.03.2003	SEMAGRO	DIA PROD	1 014 177 500	Porumb
2835537/11.04.2003	SEMAGRO	DIA PROD	1 285 200 000	Porumb mf custodie
2835538/14.04.2003	SEMAGRO	DIA PROD	1 190 000 000	Porumb mf custodie
5451559/04.-3.2000	SEMAGRO	DIA PROD	6 137 900 000	Porumb samanta
5451562/12.05.2000	SEMAGRO	DIA PROD	557 991 000	Porumb samanta
5451603/29.06.2000	SEMAGRO	DIA PROD	7 594 050 476	Porumb
5451604/02.07.2001	SEMAGRO	DIA PROD	999 657 477	Orz
7580023/30.05.2001	SEMAGRO	DIA PROD	372 960 000	Camion Mercedes
Total			**25 418 535 453**	

Au fost identificate la cotoarele de facturi emise de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, către DIA PROD SRL Bacău, facturi fiscale în două exemplare (*albastru însoțeşte marfa la beneficiar şi se înregistrează în contabilitatea acestuia) şi verde care rămâne la cot*or, fiind lipsă exemplarul roşu care ar fi trebuit să fie înregistrat în contabilitatea furnizorului, dar nu a fost identificat ca şi contabilizat.

ROL

Nr. si data document	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Explicații
1461240/22.10.2002	SEMAGRO	DIA PROD	1 016 260 000	Grâu
1461241/23.10.2002	SEMAGRO	DIA PROD	-1 016 260 000	Grâu
Total			**0**	

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unor facturi emise de DIA PROD către SEMAGRO, facturi care au fost utilizate ca şi garanție şi plăți din credite acordate SEMAGRO, fără însă să identificăm înregistrarea acestora în contabilitatea acesteia, astfel:

ROL

Nr. şi data document	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Nr şi data contractcredit	Banca care aacordat reditul
502293/26.11.1999	DIA PROD	SEMAGRO	2 239 939 520	426/23.06.2000	BRD
502228/26.11.1999	DIA PROD	SEMAGRO	470 350 476	171/02.02.2000	BCIT
502232/18.12.2000	DIA PROD	SEMAGRO	2 800 000 000	1645/27.12.2000	BCR
502233/12.06.2001	DIA PROD	SEMAGRO	500 007 060	17836/09.07.2002	BCIT
846545/24.09.2001	DIA PROD	SEMAGRO	4 500 000 000	1218/24.09.2001	BRD
Total			**10 510 297 056**		

1.2 S.C. AGROIND SRL Bacău

Operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. AGROIND SRL Bacău, au fost centralizate pe exercițiile financiare 2000-2005.

Centralizat, operațiunile economice derulate de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău cu S.C. AGROIND SRL Bacău se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin băci	Livrăi de bunuri	Încasăi prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	-	-	-
2001	-	19 500 000	14904736 318	1 701 033 600	94 800 000	1052 221 758
2002	-	30 190 498	13181944920	29531224 576	171000 000	24168487 997
2003	6791 604478	238934550	99680510 000	13921506 930	616200 000	13259296599
2004	10170143999	166102 895	20377700 000	35750164 450	143700 000	55236800 000
2005	4 801 398 252	298575 500	6 992 136 414	20173291 740	28 500 000	4 080 000 000
Total	**21763146 729**	**753303 443**	**155137027652**	**101077221296**	**1054200 000**	**226530475714**

Din datele de mai sus se observă că plăţile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada 2000-2005, depăşesc cu mult contravaloarea cumpărărilor, cât şi valoarea încasărilor efectuate prin casă şi bănci, depăşesc c-valoarea livrărilor, astfel:

- Cumpărări totale, în perioada 2000-2005= **21 763 146 729 ROL;**
- Plăți totale (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000-2005= **155 890 331 095 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor identificate pe bază de documente= 134 127 184 366 ROL;**
- Livrări totale, în perioada 2000-2005= **101 077 221 296 ROL;**
- Încasări totale prin casă şi bănci = **227 584 675 714 ROL**
- **Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor identificate pe baza documentelor justificative= 126 507 454 418 ROL;**
- **Suma achitată în plus de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, catre S. C. AGROIND SRL Bacău, în perioada 2000-2005 =** ***7 619 729 948 ROL,*** **sumă care se constituie în obligație de plată a S.C. AGROIND SRL Bacău către S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău.**

O parte din sumele plătite sau încasate de cele două societăți comerciale fără să aibă la bază documente justificative privind cumpărări sau livrări se explică prin **identificarea unor facturi emise de S.C. SEMAGRO, către S.C. AGROIND SRL Bacău, neînregistrate în evidența contabilă a celor două societăți (toate cele trei exemplare din facturile pe care le vom menționa mai jos, se găsesc la cotorul facturierului de la SEMAGRO MOLDOVA) dar pe baza cărora s-au efectuat plăți din credite de către AGROIND SRL Bacău,** ***operațiunile reflectate în aceste facturi fiscale fiind nereale.***

ROL

Nr şi data document	Valoare	Furnizor	Beneficiar	Număr şi data contract de credit	Banca care a acordat credit
7580030/23.10.2001	1 001 087 500	SEMAGRO	AGROIND	27/23.10.2001	REXT
7580002/01.08.2001	1 487 500 000	SEMAGRO	AGROIND	22452/03.08.2001	BCIT
7580047/02.11.2001	962 534 475	SEMAGRO	AGROIND	37/14.11.2001	REXT
2835521/12.03.2003	6 247 500 000	SEMAGRO	AGROIND	567/21.03.2003	BRD
2835522/14.03.2003	6 247 500 000	SEMAGRO	AGROIND	567/21.03.2003	BRD
2835523/18.03.2003	6 247 500 000	SEMAGRO	AGROIND	567/21.03.2003	BRD
2835501/05.12.2002	4 789 750 000	SEMAGRO	AGROIND	2847/23.12.2002	BRD
9872515/2002	4 531 639 000	SEMAGRO	AGROIND	265/20.02.2002	BRD
7580013/16.08.2001	506 345 000	SEMAGRO	AGROIND	1028/30.08.2001	BRD
2694652/15.12.2003	2 760 800 000	AGROIND	SEMAGRO	354/19.12.2003	BCIT
Total	**34782155 975**				

Din verificarea cotoarelor de facturi fiscale, s-a constatat existența unor facturi emise de SEMAGRO MOLDOVA către AGROIND SRL Bacau, care nu au fost anulate şi care se găsesc în toate cele trei exemplare la facturier, deşi la o anumită dată, exemplarele 1(albastru) şi 2(roşu) au fost desprinse de la cotor, exemplarele fiind ataşate cu sfoară la facturier.

Prezentăm mai jos situația acestor facturi:

ROL

Nr şi data document	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoare**	**Explicații**
7580008/15.08.2001	SEMAGRO	AGROIND	1 011 500 000	Grâu
7580021/17.08.2001	SEMAGRO	AGROIND	1 079 925 000	Grâu
7580040/23.11.2001	SEMAGRO	AGROIND	1 011 500 000	Fl soarelui
1461207/24.07.2002	SEMAGRO	AGROIND	997 696 000	Grâu
1461226/18.09.2002	SEMAGRO	AGROIND	1 500 001 664	Grâu
1461227/19.09.2002	SEMAGRO	AGROIND	1 000 003 648	Grâu
2835502/22.01.2002	SEMAGRO	AGROIND	4 165 000 000	Porumb
2835503/24.01.2002	SEMAGRO	AGROIND	6 272 490 000	Porumb
2835519/07.03.2003	SEMAGRO	AGROIND	1 012 095 000	Porumb
2835526/31.03.2003	SEMAGRO	AGROIND	666 400 000	Porumb
5451605/03.07.2001	SEMAGRO	AGROIND	1 012 095 000	Orz
9872506/03.01.2002	SEMAGRO	AGROIND	1 000 671 000	Porumb consum
9872519/2002	SEMAGRO	AGROIND	- 1 631 080 040	Grâu
9872520/2002	SEMAGRO	AGROIND	4 730 250 000	Grâu
Total			**23 828 547 272**	

A mai fost identificată la cotoarele de facturi emise de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, către S.C. AGROIND SRL Bacău, o factură fiscală în valoare de **1.000.004.005** ROL, reprezentând floarea soarelui, în două exemplare (albastru care însoțește marfa la beneficiar şi se înregistrează în contabilitatea acestuia) şi verde care rămâne la cotor, exemplarul roşu fiind identificat în contabilitatea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A.contabilizat. În condițiile în care exemplarul albastru, care trebuia să fie dat beneficiarului AGROIND SRL Bacău, se găseşte la cotorul facturierului.

Operațiunea economică înregistrată în evidența contabilă a S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, ***nu este reală.***

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unor facturi emise de AGROIND SRL Bacău către SEMAGRO, facturi care au fost utilizate ca şi garanție

şi plăți din credite acordate SEMAGRO, fără însă să identificăm aceste facturi evidențiate în contabilitate, astfel:

ROL

Nr. şi data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Nr. şi data Contractului de credit	Banca care a acordat creditul
6443306/18.12.2000	AGROIND	SEMAGRO	3450000000	1645/27.12.2000	BCR
2694650/2000	AGROIND	SEMAGRO	386 019 146	669/05.11.2000	REXT
7148980/04.07.2002	AGROIND	SEMAGRO	2107490 000	7836/09.07.2002	BCIT
6443938/01.08.2002	AGROIND	SEMAGRO	7616000 000	1516/06.08.2002	BRD
7148974/22.02.2002	AGROIND	SEMAGRO	6817510 000	295/22.02.2002	BRD
7148960/07.01.2002	AGROIND	SEMAGRO	1000000 000	148/31.01.2002	BRD
7148962/08.01.2002	AGROIND	SEMAGRO	37 000 000	148/31.01.2002	BRD
2694634/30.09.2003	AGROIND	SEMAGRO	952 000 000	3128/20.10.2003	BRD
2694623/21.04.2003	AGROIND	SEMAGRO	1519963 200	1144/27.05.2003	BRD
Total			**23885982 46**		

La aceleaşi documentații de credite s-au identificat facturi fiscale emise de SEMAGRO MOLDOVA S.A. , către AGROIND, documente care au stat la baza acordării de credite pentru S.C. AGROIND SRL Bacău şi plăți din credite către SEMAGRO, fără a identifica contabilizarea acestora, astfel:

ROL

Nr si data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Nr si data contractului de credit	B anca care a acordat creditul
7580111/27.03.2002	SEMAGRO	AGROIND	4 165 000 000	265/22.10.2002	BRD
2634779/31.01.2003	SEMAGRO	AGROIND	1 016 260 000	118/27.01.2003	BRD
2634831/24.11.2003	SEMAGRO	AGROIND	401 625 000	726/24.11.2003	REXT
2634796/15.08.2003	SEMAGRO	AGROIND	5 760 266 400	2367/15.08.2003	BRD
2634799/20.01.2003	SEMAGRO	AGROIND	1 016 200 000	186/14.04.2003	REXT
2835502/22.01.2003	SEMAGRO	AGROIND	4 165 000 000	118/27.01.2003	BRD
2835503/24.04.2003	SEMAGRO	AGROIND	6 272 490 000	118/27.01.2003	BRD
2634838/24.11.2003	SEMAGRO	AGROIND	401 625 000	726/24.11.2003	REXT
5074534/15.07.2004	SEMAGRO	AGROIND	400 004 220	2706/31.08.2004	CARP;
5072529/15.06.2004	SEMAGRO	AGROIND	414 120 000	2706/31.08.2004	CARP
5072542/28.10.2004	SEMAGRO	AGROIND	972 000 000	3085/30.11.2004	CARP
Total			**24 984 590 620**		

1. 3. S.C. PRODCOMINGING SRL Bacău

Operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. PRODCOMINGING SRL Bacău, au fost centralizate pe exercițiile financiare:2000; 2001; 2002; 2003; 2004; 2005.

Centralizat operațiunile economice derulate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău cu S.C. PRODCOMINGING SRL Bacău se prezintă astfel:

ROL

Peri-oada	Cumpărări	Plăți princasă	Plăți prin bănci	Livrări de bunuri	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	20 000 000	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	250 000 000
2002	-	83 045 000	6544949 920	2034596550	-	8981200000
2003	28341195 000	69 650 000	26170915000	24001595000	60 000 000	33714312111
2004	11258457 617	169482 900	69020852000	32865219300	1332 858 750	81642080000
2005	36858276265	407568 100	18728078034	-	804 700 000	6849 200 000
Total	**76457928882**	**729746000**	**120484794954**	**58901410850**	**2197558750**	**131436792111**

Din datele prezentate mai sus observăm că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către S.C. PRODCOMINGING SRL depăşesc contravaloarea cumpărărilor, cât şi valoarea încasărilor (prin casă şi bănci) depăşesc contravaloarea livrărilor, astfel:

- Cumpărări totale, în perioada 2000-2005= **76 457 928 882 ROL;**
- Plăți totale (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000-2005=**121 214 540 954 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor identificate pe bază de documente=44 756 612 072 ROL;**
- Livrări totale, în perioada 2000-2005= **58 901 410 850 ROL;**
- Încasări totale prin casă şi bănci = **133 634 350 861 ROL**;
- **Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor identificate pe bază de documente = 74 732 940 011 ROL;**
- **Suma încasată în plus de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău de la S.C. PRODCOMING &CONSULTING SRL Bacău, în perioada 2000-2005 = 29 976 327 939 ROL, sumă care constituie o obligație de plată a S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către S.C. PRODCOMINGING SRL Bacău.**

O parte din sumele plătite sau încasate de cele două societăți comerciale fără să aibă la bază documente justificative privind cumpărări sau livrari se explică prin faptul că am **identificat la cotorul facturierului din evidența SEMAGRO**

MOLDOVA, facturi fiscale în toate cele trei exemplare, neînregistrate în contabilitatea celor două societăți, dar care au constituit garanție pentru acordare credite şi au stat la baza plăților efectuate din creditele acordate de bănci. Situația acestor facturi referitoare la relațiile dintre SEMAGRO MOLDOVA şi PRODCOMING SRL Bacău, **existente la documentațiile de credite,** ***fără ca operațiunile economice să fie reale,*** se prezintă astfel:

ROL

Nr. si data document	**Valoare**	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Nr. si data contract credit**	**Banca**
7580029/18.10.2001	1 002 575 000	SEMAGRO	PRODCOMING	28/23.10.2001	REXT
7580049/12.11.2001	978 654 215	SEMAGRO	PRODCOMING	38/14.11.2001	REXT
2835545/15.03.2003	3 808 000 000	SEMAGRO	PRODCOMING	363/04.07.2003	REXT
1461209/29.07.2002	1 002 265 600	SEMAGRO	PRODCOMING	2004/04.10 2002	BRD
1461215/09.08.2002	1 001 884 800	SEMAGRO	PRODCOMING	2004/04.10.2002	BRD
1461225/13.09.2002	997 696 000	SEMAGRO	PRODCOMING	2004/04.10.2002	BRD
1461233/30.09.2002	714 000 000	SEMAGRO	PRODCOMING	2004/04.10.2002	BRD
Total	**9 505 075 615**				

S-au constatat, de asemenea, existența unor facturi emise de SEMAGRO MODOVA către S.C. PRODCOMING SRL Bacău, care nu au fost anulate şi se găsesc în toate cele trei exemplare la facturier, deşi la o anumită dată pe care nu Avam posibilitatea de a o menționa, exemplarele 1(albastru) şi 2(roşu) au fost desprinse de la cotor, fiind ataşate cu sfoară la facturier.

Prezentăm mai jos situația acestor facturi:

ROL

Nr şi data documentului	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoare**	**Explicații**
7580001/31.07.2001	SEMAGRO	PRODCOMING	654 500 000	Grâu
7580007/14.08.2001	SEMAGRO	PRODCOMING	1 008 525 000	Grâu
7580011/03.08.2001	SEMAGRO	PRODCOMING	5 652 500 000	Grâu
7580020/14.09.2001	SEMAGRO	PRODCOMING	1 078 437 500	Grâu
7580038/20.11.2001	SEMAGRO	PRODCOMING	1 000 790 000	Fl. Soarelui
1461228/06.09.2002	SEMAGRO	PRODCOMING	4 406 712 600	Grâu
2835513/01.03.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	937 125 000	Porumb
2835517/06.03.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	645 575 000	Porumb
2835518/07.03.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	1 007 930 000	Porumb
2835524/24.03.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	416 500 000	Porumb
2835528/01.04.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	624 750 000	Porumb
2835534/07.04.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	749 700 000	Porumb
2835536/08.04.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	812 175 000	Porumb
2835542/08.05.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	952 000 000	Porumb
Total			**19 947 220 100**	

S-a mai identificat o factură fiscală în valoare de **1.124.550.000 ROL**, reprezentând grâu, în două exemplare (albastru care însoţeşte marfa la beneficiar şi se înregistrează în contabilitatea acestuia) şi roşu care se înregistrează în contabilitatea furnizorului, fiind lipsă exemplarul verde care trebuia să se găsească la cotor.

La documentaţiile de credite, s-a constatat existenţa unor facturi emise de PRODCOMING SRL Bacău către SEMAGRO, facturi care au fost utilizate ca şi garanţie şi plăţi din credite, fără să se identifice aceste facturi evidenţiate în contabilitatea SEMAGRO MOLDOVA S.A., astfel:

ROL

Nr şi data documentului	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoare**	**Nr. şi data contractului de credit**	**Banca care a acordat creditul**
2865651/25.07.2001	PRODCOMING	SEMAGRO	2964000000	1118/25.07.2001	BCR
2865654/25.07.2001	PRODCOMING	SEMAGRO	2969645 000	1547/09.08.2002	BRD
2865644/01.08.2002	PRODCOMING	SEMAGRO	5712000 000	499/05.08.2002	BRD
2835483/28.11.2003	PRODCOMING	SEMAGRO	3968650 000	354/19.12.2003	BCIT
2835490/09.01.2004	PRODCOMING	SEMAGRO	1276870 000	44/15.10.2004	EUROM
Total			**16891165000**		

Documentele care au stat la baza acordării de credite pentru S.C. PRODCOMING şi plăţi din credite către SEMAGRO nu au fost contabilizate, astfel:

ROL

Nr. şi data documentului	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoare**	**Nr şi data creditului**	**Banca care a acordat creditul**
2634753/21.11.2002	SEMAGRO	PRODCOMING	1 007 930 000	435/20.11.2002	REXT
2634835/12.11.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	540 855 000	357/07.06.2004	REXT
2634834/11.11.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	551 565 000	357/07.06.2004	REXT
2634826/20.10.2003	SEMAGRO	PRODCOMING	803 250 000	2083/04.05.2004	CARP
5072517/26.03.2004	SEMAGRO	PROCOMING	2 180 080 000	1904/26.03.2004	CARP
5072528/03.05.2004	SEMAGRO	PRODCOMING	1 808 800 000	2262/07.06.2004	CARP
Total			**6 892 480 000**		

1.4. S.C. NIKO SRL Bacău

Centralizat, operaţiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. NIKO SRL Bacău se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prinbănci	Livrări debunuri	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	989 604 000	-	-
2003	-	-	5 627 800 000	1 207 850 000	-	4 501 884 800
2004	1 000 059 995	-	26607934 995	-	-	2 930 000 000
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**1 000 059 995**	-	**32235734 995**	**2 197 454 000**	-	**7 431 884 800**

Din datele prezentate mai sus se observă că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada 2000-2005, depăşesc cu mult contravaloarea cumpărărilor, cât şi valoarea încasărilor efectuate prin casă şi bănci, care sunt mai mari decât contravaloarea livrărilor, astfel:

- Achiziții totale efectuate în perioada 2000-2005= **1 000 059 995 ROL**;
- Plăți totale (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000-2005= **32 235 734 995 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor identificate pe bază de documente= 31 235 675 000 ROL;**
- Livrări totale, efectuate în perioada 2000-2005= **2 197 454 000 ROL;**
- Încasări totale efectuate prin casă şi bănci= **7 431 884 800 ROL;**
- **Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor identificate pe bază de documente justificative existente la dosarul cauzei= 5 234 430 800 ROL;**

Suma totală plătită în plus de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către S.C. NIKO SRL Bacău, în perioada 2000-2005, este de *26001244200 ROL* şi se constituie ca şi obligație de plată din partea S.C. NIKO SRL Bacău.

Şi în acest caz se constată existența unor facturi emise de SEMAGRO MODOVA către NIKO SRL Bacău, care nu au fost anulate şi se găsesc în toate cele trei exemplare la facturier, deşi la o anumită dată, exemplarele 1(albastru) şi 2(roşu) au fost desprinse de la cotor, aceste exemplare fiind ataşate cu sfoară la facturier.

Prezentăm mai jos situația acestor facturi:

ROL

Nr si data factura	Furnizor	Beneficiar	Valoarea	Explicații
7580004/06.08.2001	SEMAGRO	NIKO SRL	1 096 625 000	Grau
7580005/06.08.2001	SEMAGRO	NIKO SRL	1 011 500 000	Grau
7580025/08.10.2001	SEMAGRO	NIKO SRL	1 011 500 000	Grau
1461210/30.07.2002	SEMAGRO	NIKO SRL	1 001 884 800	Grau
1461214/12.08.2002	SEMAGRO	NIKO SRL	1 001 960 960	Grau
1461216/12.08.2002	SEMAGRO	NIKO SRL	1 500 352 000	Grau
1461219/10.09.2002	SEMAGRO	NIKO SRL	990 080 000	Grau
1461247/04.11.2002	SEMAGRO	NIKO SRL	899 640 000	Grau
2835507/25.02.2003	SEMAGRO	NIKO SRL	1 020 425 000	Porumb
2835514/03.03.2003	SEMAGRO	NIKO SRL	978 775 000	Porumb
2835515/04.03.2003	SEMAGRO	NIKO SRL	458 150 000	Porumb
2835529/02.04.2003	SEMAGRO	NIKO SRL	583 100 000	Porumb
2835535/08.04.2003	SEMAGRO	NIKO SRL	1 072 487 500	Porumb
2835544/10.05.2003	SEMAGRO	NIKO SRL	604 520 000	Porumb
2835549/15.07.2003	SEMAGRO	NIKO SRL	714 000 000	Grau
Total			**13 945 000 260**	

De asemenea, s-a constatat la cotoarele unor facturi ale S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, existența a 2 exemplare din facturile emise de SEMAGRO către NIKO SRL Bacău, respectiv exemplarul albastru (care însoțește marfa la beneficiar) şi exemplarul verde (care rămâne la cotor) astfel:

ROL

Nr şi data factura	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Explicații
1461235/30.09.2002	SEMAGRO	NIKO SRL	1 041 250 000	Grâu
9872549/30.09.2002	SEMAGRO	NIKO SRL	-1 041 250 000	Grâu
Total			**0**	

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unei facturi emise de NIKO SRL Bacău către SEMAGRO, în valoare de **408 646 000 ROL**, care a fost utilizată ca şi garanție şi plată din creditul obținut de SEMAGRO de la ROMEXTERA BANK, fără să se identifice că această factură ar fi fost contabilizată în evidența contabilă SEMAGRO.

1.5. S.C. SIVI IMPEX SRL Bacău

Operațiunile economice care s-au desfăşurat între SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi SIVI IMPEX SRL Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prinbănci	Livrări de bunuri	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
1999	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-
2002	1 160 000 000	-	8 228 750 000	-	-	7649523605
2003	3 721 130 000	-	17227052 000	-	-	7361130 000
2004	-	-	-	-	-	-
Total	**4 881 130 000**		**25455802 000**	-	-	**15010653 605**

Din datele prezentate mai sus observăm că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada 2000-2005, depăşesc cu mult contravaloarea cumpărărilor, cât şi faptul că deşi în evidența contabilă nu au fost identificate livrări efectuate către SIVI IMPEX SRL Bacău, sunt încasări în valoare de 15 010 653 605 ROL, astfel:

- Achiziții totale efectuate în perioada 2000-2005= **4 881 130 000 ROL;**
- Plăți totale (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000-2005= **25 455 802 000 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor identificate pe baza documentelor existente la dosarul cauzei= 20 574 672 000 ROL;**
- Livrări efectuate în perioada 2000-2005=**0;**
- Încasări totale efectuate prin casă şi bănci= **15 010 653 605 ROL;**

Suma totală achitată în plus de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, către S.C. SIVI IMPEX SRL Bacău, în perioada 2000-2005, ***este de 5 564 018 395 ROL*****, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. SIVI IMPEX SRL Bacău.**

Menționăm faptul că, S.C. SEMAGRO MOLDOVA nu a respectat prevederile art 15 din Legea contabilității nr 82/1991 (nu a ținut contabilitatea analitică a clienților şi furnizorilor), cât şi a normelor privind TVA şi nu a întocmit Jurnale de vânzări şi cumparari. Posibilitatea exprimării unei opinii profesionale şi motivate, este imposibilă întrucât evidența contabilă nu a fost condusă conform reglementărilor legale menționate.

Considerăm necesar să precizăm că au fost identificate o serie de facturi, în toate cele trei exemplare, fără a fi anulate, deşi la o anumită dată, exemplarele 1 şi 2 au fost desprinse din cotor, fiind ataşate cu sfoară la facturier.

Prezentăm mai jos aceste facturi:

ROL

Nr și data factura	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Explicații
7580033/2001	SEMAGRO	SIVI IMPEX	1 085 875 000	Fl soarelui
7580034/09.11.2001	SEMAGRO	SIVI IMPEX	1 002 575 000	Fl soarelui
7580043/05.12.2001	SEMAGRO	SIVI IMPEX	1 001 385 000	Fl soarelui.
1461206/24.07.2002	SEMAGRO	SIVI IMPEX	1 001 504 000	Grâu
1461222/02.09.2002	SEMAGRO	SIVI IMPEX	984 181 408	Grâu
1461223/11.09.2002	SEMAGRO	SIVI IMPEX	995 792 000	Grâu
1461236/01.10.2002	SEMAGRO	SIVI IMPEX	1 291 150 000	Grâu
1461250/05.11.2002	SEMAGRO	SIVI IMPEX	800 000 705	Grâu
2735508/27.02.2003	SEMAGRO	SIVI IMPEX	1 016 260 000	Porumb
2835511/28.02.2003	SEMAGRO	SIVI IMPEX	999 600 000	Porumb
2835516/05.03.2003	SEMAGRO	SIVI IMPEX	498 800 000	Porumb
2835525/24.03.2003	SEMAGRO	SIVI IMPEX	379 015 000	Porumb
2835530/02.04.2003	SEMAGRO	SIVI IMPEX	603 925 000	Porumb
2835532/04.04.2003	SEMAGRO	SIVI IMPEX	833 000 000	Porumb
2835543/09.05.2003	SEMAGRO	SIVI IMPEX	856 800 000	Porumb
9872507/07.01.2002	SEMAGRO	SIVI IMPEX	1 000 790 000	Fl soarelui
Total			**14 350 653 113**	

La documentațiile de credite, am constatat existența unei facturi emise de SIVISRL Bacău către SEMAGRO, factura nr 3579658/26.11.2003, în valoare de **3 721 130 000 ROL**, care a fost utilizată ca și garanție și plată din creditul obținut de SEMAGRO de la BCIT, fără să identificăm că această factură ar fi fost contabilizată în evidența contabilă SEMAGRO.

1.6. S.C. AVA INVEST SRL Bacău

În ceea ce privește operațiunile economice desfășurate cu S.C. AVA INVEST SRL Bacău, menționăm că nu au fost identificate în contabilitatea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, documente privind cumpărări și livrări, existând numai operațiuni de decontări între părți efectuate în anul 2001, astfel:

- Plăți efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către S.C. AVA INVEST SRL Bacău, prin casă în anul 2001 = **4 900 000 ROL;**
- Plăți efectuate de SEMAGRO MOLDOVA catre S.C. AVA INVEST SRL, prin bănci= **4 950 000 000 ROL;**
- Încasări prin bănci efectuate de SEMAGRO MOLDOVA de la S.C. AVA INVEST, în anul 2001= **2 734 000 000 ROL;**

Suma achitată în plus de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către S.C. AVA INVEST SRL Bacău = *2 220 900 000 ROL*, sumă care ar constitui obligație de plată a S.C. AVA INVEST SRL către S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A.

Bacău. Menționăm că pe ordinele de plată pe baza cărora s-au efectuat decontările între SEMAGRO şi S.C. AVA INVEST SRL Bacău, ca în cazul celor mai multe decontări efectuate prin bănci, pe instrumentele de plată nu este înscris numărul facturii pentru care se face decontarea, fiind în general înscris "contravaloare marfă", "contravaloare porumb", "contravaloare grâu", etc.

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unei facturi emise de AVA INVEST SRL Bacău către SEMAGRO, în valoare de **3 750 000 000 ROL**, care a fost utilizată ca şi garanție şi plată din creditul obținut de SEMAGRO de la BCR-Sucursala Bacău, fără să identificăm că această factură ar fi fost contabilizată în evidența contabilă SEMAGRO.

1.7. S.C. BACHUS S.A. Focşani

Operațiunile economice care s-au desfăşurat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. BACHUS S.A. Focşani, se referă în principal la achiziții de produse agricole şi băuturi alocoolice efectuate de SEMAGRO de la BACHUS, cât şi decontări reciproce între cele două societăți.

Centralizat, operațiunile economice identificate se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări de bunuri	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	40 000 000	-	-	219 000 000
2001	178 400 197	-	-	-	-	-
2002	140 119 802	-	1 000 000 000	-	-	-
2003	2 043510 502	-	800 000 000	-	-	-
2004	9 314725 000	420 000 000	25 555 537 634	-	-	2975 000 000
2005	3 045806 467	-	3 821 925 380	73 203 445	-	3020 000 000
Total	**14722561968**	**420 000 000**	**31 217 463 014**	**73 203 445**	**-**	**6214 000 000**

Din datele prezentate mai sus, observăm că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada 2000-2005 depăşesc contravaloarea cumpărărilor, cât si valoarea încasărilor efectuate prin casa si banci care sunt mai mari decât contravaloarea livrărilor astfel:

- Achiziții totale efectuate în perioada 1999-2004= **14 722 561 968 ROL;**
- Plăți totale (casa si banci) efectuate in perioada 1999-2004= **31 637 463 014 ROL**;

- Plăți efectuate în plus față de volumul achizițiilor identificate pe baza documentelor existente la dosarul cauzei= 16 914 901 046 ROL;

- Livrări totale efectuate în perioada 1999-2004= **73 203 445 ROL;**
- Încasări totale efectuate în perioada 1999-2004= **6 214 000 000 ROL;**

- Încasări efectuate în plus față de volumul livrarilor identificate pe baza documentelor existente = 6 140 796 555 ROL;

- Suma totală plătită în plus față de volumul livrărilor identificate pe baza documentelor existente = *10 774 104 491* ROL, sumă ce s-ar constitui în obligație de plată a S.C. BACHUS către SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacau.

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unor facturi emise de BACHUS SRL Focsani către SEMAGRO, facturi care au fost utilizate ca si garanție si plăți din credite, fără să identificăm aceste facturi evidențiate în contabilitatea SEMAGRO MOLDOVA S.A., astfel:

ROL

Nr si data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Nr si data creditului	Banca care a acordat creditul
0499130/25.07.2001	BACHUS	SEMAGRO	3 500 000 000	3/26.07.2001	BCIT
0499130/25.07.2001	BACHUS	SEMAGRO	4 426 800 000	3/26.07.2001	BCIT
1279474/20.05.2003	BACHUS	SEMAGRO	2 056 320 000	36/17.12.2003	EUROM
1397079/19.12.2003	BACHUS	SEMAGRO	3 221 925 000	354/19.12.2003	BCIT
Total			**13 205 045 000**		

1.8. S.C. PEDROBAC SRL Bacău

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. PEDROBAC SRL Bacău se prezintă astfel:

ROL

Perioada	**Cumpărări**	**Plăți prin casă**	**Plăți prin bănci**	**Livrări**	**Încasări prin casă**	**Încasări prin bănci**
2000	2 514 150 000	-	11581831 891	4 705 580 100	-	8200690000
2001	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
	2 514 150 000	-	**11581831 891**	**4 705 580 100**	-	**8200690000**

Din datele prezentate mai sus, se observă că plățile efectuate de SEMAGRO S.A. Moldova sunt mai mari decăt valoarea cumpărărilor şi valoarea încasărilor este mai mare decăt valoarea livrărilor, astfel:

- Cumpărări efectuate in perioada 2000 -2005= **2 514 150 000 ROL;**
- Plăți efectuate in perioada 2000 -2005= **11 581 831 891 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de cumpărări= 9 067 681 891 ROL;**
- Livrări efectuate în perioada 2000 -2005= **4 705 580 100 ROL;**
- Încasări efectuate în perioada 2000 -2005= **8 200 690 000 ROL;**
- **Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor identificate pe baza de documente= 3 495 109 900 ROL .**

Plățile efectuate în plus de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacau către PEDROBAC SRL Bacau, ținând cont de operațiunile identificate pe baza documentelor justificative existente in perioada 2000 -2005= *5 572 571 991* ROL, ne fac să considerăm că S.C. PEDROBAC SRL Bacău ar Avaa o obligație de plată față de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de *5 572 571 991 ROL.*

1.9 .S.C. PRO-IMPEX SRL Bacău

Operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. PRO-IMPEX SRL Bacău se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	3 396 184 154	-	1 286 342 347	-	-	1109100000
2001	207 427 015	22 400 560	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**3 603 611 169**	**22 400 560**	**1 286 342 347**	**-**	**-**	**1109 100 000**

Din datele prezentate mai sus, observăm că plățile efectuate de SEMAGRO S.A. Moldova sunt inferioare contravalorii cumpărărilor, iar pentru suma încasată de 1 109 100 000 ROL, nu au fost identificate livrări, astfel:

- Cumpărări efectuate în perioada 2000 -2005= **3 603 611 169 ROL;**
- Plăți efectuate în perioada 2000 -2005= **1 308 742 907 ROL;**
- **Diferența de achitat, față de contravaloarea achizitiilor= 2 294 868 262 ROL;**

- **Livrări efectuate în perioada 2000 -2005= 0;**
- Încasări efectuate în perioada 2000 -2005= **1 109 100 000 ROL.**

Din operațiunile economice identificate pe baza documentelor existente, rezultă că SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău ar avea o obligație de plată față de S.C. PRO-IMPEX SRL Bacau, în suma de **3 403 968 262 ROL.**

La documentațiile de credite,am constatat existența unor facturi emise de PRO-IMPEX SRL Bacău către SEMAGRO, facturi care au fost utilizate ca şi garanție si plăți din credite, fără să se identifice aceste facturi evidențiate în contabilitatea SEMAGRO MOLDOVA S.A., astfel:

ROL

Nr şi data documentului	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoare**	**Nr şi data creditului**	**Banca care a acordat creditul**
2474579/27.07.1999	PRO-IMPEX	SEMAGRO	502 830 000	159/27.07.1999	BCIT
2474509/09.06.2000	PRO-IMPEX	SEMAGRO	1 777 860 000	426/23.06.2000	BRD
Total			**2 280 690 000**		

1.10. S.C. SEMBAC SRL Bacău

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. SEMBAC SRL Bacău se prezintă astfel:

ROL

Perioada	**Cumpărări**	**Plăți prin casă**	**Plăți prin bănci**	**Livrări**	**Încasăprin casă**	**Îcasăi prin bănci**
2000	-	-	-	-	-	-
2001	2 391 900	-	-	1 408 960 000	-	-
2002	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**2 391 900**	-	-	**1 408 960 000**	-	-

Din datele prezentate mai sus, observăm că au fost efectuate operațiuni de livrări şi cumpărări, în exercițiul financiar 2001, fără însă a identifica modul de decontare al acestora. Din aceste operațiuni economice rezultă o obligație de plată a S.C. SEMBAC SRL Bacău către SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău în suma de ***1406568100*** **ROL.**

Considerăm necesară precizarea faptului că din verificarea cotoarelor de facturi fiscale, existente am constatat că S.C. SEMAGRO MOLDOVA a emis factura nr. 5451567/29.06.2001 către S.C. SEMBAC SRL Bacău, în valoare de 4 284 000 000 ROL, reprezentand contravaloare grâu, toate cele trei exemplare fiind la cotorul facturierului, deşi la o anumită dată, exemplarele 1 si 2 au fost desprinse de la facturier, ulterior aceste exemplare fiind ataşate cu sfoară la facturier.

1.12 S.C. BIFA COMPANY SRL Mărgineni, jud Bacău

Situația centralizată a operațiunilor economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. BIFA COMPANY SRL Mărgineni, jud. Bacău se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	-	-	-
2001	47 574 891	-	-	-	-	-
2002	-	-	2 015 500 000	2 007 748 960	-	-
2003	-	-	-	9 631 919	-	-
2004	142 800 000	-	-	-	-	-
2005	-142 800 000	-	-	-	-	-
Total	**47 574 891**	-	**2 015 500 000**	**2 017 380 879**	-	-

Din datele prezentate mai sus, observăm că SEMAGRO MOLDOVA S.A. a efectuat livrări către S.C. BIFA COMPANY şi plăți prin bănci, fară încasarea contravalorii livrărilor, sau achiziții de bunuri la nivelul plăților efectuate. Având în vedere numai operațiunile economice identificate, rezultă că S.C. BIFA COMPANY SRL Mărgineni, are o obligație de plată față de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de ***3 985 305 988*** **ROL**.

S-a constatat, de asemenea, existența unor facturi emise de SEMAGRO MODOVA către BIFA COMPANY SRL Mărgineni, jud. Bacău, care nu au fost anulate, se găsesc în toate cele trei exemplare la facturier, deşi la o anumită dată, exemplarele 1(albastru) şi 2(roşu) au fost desprinse de la cotor, iar la aceasta dată aceste exemplare fiind ataşate cu sfoară la facturier.

Prezentăm mai jos situația acestor facturi:

ROL

Nr şi data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Explicații
7580003/07.08.2001	SEMAGRO	BIFA COMPANY	1 041 250 000	Grâu
7580019/10.09.2001	SEMAGRO	BIFA COMPANY	1 041 250 000	Grâu
7580026/15.10.2001	SEMAGRO	BIFA COMPANY	1 014 475 000	Grâu
7580036/15.11.2001	SEMAGRO	BIFA COMPANY	1 000 195 000	Fl soarelui
Total			**4 097 170 000**	

O factură emisă de BIFA COMPANY SRL Mărgineni, jud. Bacău, către SEMAGRO, în valoare de **1 499 400 000 ROL** a fost utilizată ca şi garanție şi plată din creditul obținut de SEMAGRO de la BCR-Sucursala Bacău, fără ca această factură să fi fost contabilizată în evidența contabilă SEMAGRO.

1.12 S.C. AGROBAC INTERNAȚIONAL S.A. Bacău

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. AGROBAC INTERNAȚIONAL S.A. Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	173 869 154	-	900 000 000
2001	3 603 869 043	33 718 884	3 283 554 000	1 908 264 332	-	9 914 473 314
2002	-	-	6 573 000 000	2 072 324 072	-	7 221 266 667
2003	6 933 781 738	38 149 990	13125248 571	3 346 045 980	-	34628179 890
2004	-	-	8 205 000 000	-	-	5 550 000 000
2005	2 755 449 926	40 385 076	9 079 324 500	91 725 795	-	13716000 000
Total	**13293100 707**	**112 253 950**	**40266127 071**	**7 592 229 333**	-	**71929 919871**

Din datele prezentate mai sus se observă că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către AGROBAC INTERNAȚIONAL S.A. Bacău, depăşesc contravaloarea cumpărărilor, cât şi valoarea încasările (prin casă si bănci) depăşesc contravaloarea livrărilor, astfel:

- Total cumpărări, în perioada 2000 -2005=**13 293 100 707 ROL;**
- Total plăți (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000 -2005=**40 378 381 021 ROL;**
- **Total plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor = 27 085 280 314 ROL;**
- Livrări efectuate în perioada 2000 -2005= **7 592 229 333 ROL;**

- Încasări totale efectuate prin casă şi bănci= **71 929 919 871 ROL;**

- Încasări efectuate în plus faţă de volumul livrărilor = 64 337 690 538 ROL.

Suma totală încasată în plus de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de la AGROBAC INTERNAȚIONAL S.A. Bacău, în perioada 2000 -2005, este de *37 252 410 224_ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A.

La documentațiile de credite, s-a identificat o factură fiscală emisă de SEMAGRO MOLDOVA S.A., către AGROBAC INTERNAȚIONAL, în valoare de **2.220.002.500 ROL**, document ce a stat la baza acordării creditului de către Banca Carpatica, fără să se identifice şi contabilizarea acestei facturi la SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău.

Unele facturi emise de SEMAGRO MODOVA către AGROBAC INTERNAȚIONAL S.A. Bacău, care nu au fost anulate, se găsesc în toate cele trei exemplare la facturier, deşi la o anumită dată, exemplarele 1(albastru) şi 2(roşu) au fost desprinse de la cotor, ulterior aceste exemplare fiind ataşate cu sfoară la facturier.

Prezentăm mai jos situația acestor facturi:

ROL

Nr şi data documentului	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoare**	**Ce reprezintă**
5451576/14.08.2000	SEMAGRO	AGROBAC INT	3 562 500	Grâu
5451577/14.08.2000	SEMAGRO	AGROBAC INT	4 239 375 000	Grâu
5451578/14.08.2000	SEMAGRO	AGROBAC INT	4 298 875 000	Grâu
5451629/27.10.2000	SEMAGRO	AGROBAC INT	556 738 918	Porumb
5451631/31.10.2000	SEMAGRO	AGROBAC INT	216 580 000	Porumb
Total			**9 315 131 418**	

1.13 S.C. AVISTAR S.A. Bacău

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. AVISTAR S.A. Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	**Cumpărări**	**Plăți prin casă**	**Plăți prin bănci**	**Livrări**	**Încasări prin casă**	**Încasări prin bănci**
2000	-	-	200 000 000	-	-	400 000 000
2001	-	-	-	-	--	-
2002	-	-	-	-	-	1000000000
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	1 000 000 000	-	-	1000000000
2005	-	-	-	-	-	-
Total	-	-	**1 200 000 000**	-	-	**2400000000**

Din situația referitoare la relațiile economice dintre cele două societăți, se observă că S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, a încasat de la S.C. AVISTAR S.A. Bacău, în exercițiile financiare 2000,2002 şi 2004, suma de 2 400 000 000 ROL şi a efectuat plăți în 2000 şi 2004 în cuantum total de 1 200 000 000 ROL, fără să existe identificate operațiuni de livrări sau cumpărări.

Din decontările efectuate de cele două societăți, rezultă pe total, o obligație de plată a S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, către S.C. AVISTAR SRL Bacău, de **1.200.000.000. ROL**.

S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău a derulat operațiuni economice în perioada 2000-2005, cu ASOCIAȚIA SPORTIVĂ AVISTAR, iar pe o parte din documente, s-a înscris numai AVISTAR, astfel încât vom menționa şi operațiunile economice identificate a fi fost derulate între SEMAGRO MOLDOVA şi Asociația Sportivă AVISTAR, astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	3 820 000 000	-	-	-
2002	-	78 000 000	-	-	-	-
2003	-	-	3 700 000 000	1500000000	-	4 250 000 000
2004	-	-	300 000 000	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**-**	**78 000 000**	**7 820 000 000**	**1500000000**	**-**	**4 250 000 000**

Din datele de mai sus se observă că S.C. SEMAGRO a efctuat plăți prin casă şi bănci către Asociația Sportivă AVISTAR în valoare totală de **7 898 000 000** ROL şi nu s-a identificat documente privind cumpărări sau prestări servicii şi a încasat în anul 2003 suma de **4 250 000 000** ROL, în timp ce livrările s-au situat la nivelul de **1 500 000 000** ROL.

Din decontările efectuate de cele două persoane juridice, rezultă pe total, o obligație de plată a Asociației Sportive AVISTAR Bacău, către S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de **5 148 000 000** ROL.

1.14 S.C. ANDOPRINT S.A. Bacău

Din documentele justificative existente pentru perioada 2000-2005, s-au identificat operațiuni economice de livrări, în exercițiul financiar 2002, de **1 070 998 096 ROL,** iar în anul 2004, încasări prin bănci de **1 875 000 000 ROL,** rezultând pe

total o obligație de plată a SEMAGRO către AIC BAC S.A. Bacău, în sumă de ***804 001 904 ROL***.

1.15 S.C. PRODSTAR S.R.L. Bacău

Situația operațiunilor economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. PRODSTAR S.R.L. Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Înacasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	206 033 350	-	-	200 000 000
2001	39 623 265	-	2 692 890 924	-	-	5 373 000 000
2002	70 056 252	-	1 165 150 000	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**109 679 517**	-	**4 064 074 274**	-	-	**5 573 000 000**

Din datele prezentate mai sus se observă că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către PRODSTAR SRL Bacău, depăşesc contravaloarea cumpărărilor şi, că au fost efectuate încasări prin bănci, fără să se identifice livrări de bunuri, astfel:

- Total cumpărări, în perioada 2000 -2005= **109 679 517 ROL;**
- Total plăți (casă si banci) efectuate in perioada 2000 -2005= **4 064 074 274 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor = 3 954 394 757 ROL;**
- Livrări efectuate în perioada 1999-2004= **0 ROL;**
- Încasări totale efectuate prin casă si banci= **5 573 000 000 ROL.**

Suma totală încasată în plus de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de la PRODSTAR SRL Bacău, în perioada 2000 - 2005, este de *1 618 605 243 ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A.

O serie de facturi au fost identificate în toate cele trei exemplare, fară a fi anulate, deşi la o anumită dată, exemplarele 1 şi 2 au fost desprinse din cotor, la această dată aceste exemplare fiind atasate cu sfoara la facturier. Prezentăm mai jos aceste facturi, după cum urmează:

ROL

Nr. şi data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Ce reprezintă
4223815/fără dată	SEMAGRO	PRODSTAR	256 200 000	Lucernă samânță
5451595/18.09.2001	SEMAGRO	PRODSTAR	1 963 500 000	Porumb consum
5451596/18.09.2001	SEMAGRO	PRODSTAR	1 649 935 000	Porumb consum
Total			**3 869 635 000**	

1.16 S.C. AGROIND S.A. Girov, jud. Neamț

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. AGROIND S.A. Girov, jud. Neamț, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărari	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasari prin casă	Încasari prin bănci
2000	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	4 081 717 500	-	-	-
2005	1 785 000 000	-	1 785 000 000	1 785 000 000	-	1 750 000 000
Total	**1 785 000 000**	**-**	**5 866 717 500**	**1 785 000 000**	**-**	**1 750 000 000**

Referitor la plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către AGROIND S.A. Girov, jud. Neamț **în anul 2004, de *4 081 717 500 ROL*, menționăm că nu au fost identificate în contabilitatea SEMAGRO MOLDOVA. Operațiunile economice de cumpărări** există la documentația de acordare a creditului la Banca Ion Tiriac, către SEMAGRO MOLDOVA,(unde a fost prezentată factura, emisă de AGROIND Girov, în valoare de **3.570.000.000 ROL**). În baza acesteia, SEMAGRO MOLDOVA , a făcut plăți din creditul menționat, astfel:

- OP nr. 21/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 22/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 23/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 24/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 25/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 26/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 27/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 28/23.12.2004 = 400 000 000 ROL:
- OP nr. 29/23.12.2004 = 370 000 000 ROL.

În anul 2005 S.C. AGROIND S.A. Girov, jud. Neamț, a emis o factură cu sămânță grâu, în valoare de 1 785 000 000 ROL. Pe baza acestei facturi, SEMAGRO MOLDOVA a făcut plăți către Agroind Girov în contul acestei societăți, deschis la BRD, din creditul acordat de ROMEXTERRA, cu următoarele ordine de plată:

- OP nr. 77/15.06 2005 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 78/15.06.2005 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 79/15.06.2005 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 80/15.06.2005 = 400 000 000 ROL;
- OP nr. 81/15.06.2005 = 185 000 000 ROL;

La data de 21.06.2005, SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău a emis o factură în valoare de 1 785 000 000 ROL, reprezentând grâu, către S.C. AGROIND S.A.GIROV, pe baza căreia Agroind a efectuat plăți în valoare totală de 1 750 000 000 ROL, în contul SEMAGRO MOLDOVA deschis la BRD, astfel:

- OP nr. 1024/23.06.2005 = 400 000 000 ROL;
- OP nr.1 025/23.06.2005 = 300 000 000 ROL;
- OP nr. 1026/23.06.2005 = 375 000 000 ROL;
- OP nr. 1027/23.06.2005 = 285 000 000 ROl;
- OP nr. 1028/23.06.2005 = 285 000 000 ROL;
- OP nr. 1030/23.06.2005 = 105 000 000 ROL

Din datele prezentate mai sus, observăm că operațiunea economică reflectată în cele două facturi: emise de AGROIND S.A. Girov şi de SEMAGRO MOLDOVA, pentru aceeaşi cantitate de 250 000 Kg. grâu, la acelaşi preț unitar de 6000 ROL/Kg., ***nu este reală***, factura emisă de AGROIND Girov a avut drept scop, efectuarea plății din creditul nr. 364/15.06.2005, acordat de ROMEXTERRA societății SEMAGRO, având în vedere că destinația acestui credit, era pentru plăți furnizori.

Factura emisă de SEMAGRO MOLDOVA către AGROIND Girov a stat la baza încasării în contul SEMAGRO deschis la BRD a sumelor plătite de SEMAGRO din credit.

În realitate s-a efectuat un transfer al sumelor obținute de SEMAGRO MOLDOVA de la ROMEXTERA (în baza Contractului de credit), la BRD, conform ordinelor de plată menționate.

Față de operațiunile economice identificate, rezultă că S.C. AGROIND S.A. Girov, jud Neamț ar avea o obligație de plată față de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de ***4 116 717 500 ROL.***

1.17 S.C. GIRO AMA S.A. Girov, jud Neamț

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. GIRO AMA S.A. Girov, jud. Neamț se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bancă
2000	-	-	151 293 000	-	-	-
2001	48 254 441	-	2 070 600 000	96 000 244	20 000 000	575 000 000
2002	-	155 000 000	2 784 935 080	1 049 879 880	-	-
2003	2 598 960	160 000 000	2 332 000 000	238 875 840	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**50 853 401**	**315 000 000**	**7 338 828 080**	**1 384 755 964**	**20 000 000**	**575 000 000**

Din datele prezentate, mai sus putem observa că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către S.C. GIRO AMA S. A. depăşesc contravaloarea cumpărărilor, iar valoarea încasărilor (prin casă şi bănci) se situează sub valoarea livrărilor, astfel:

- Total cumpărări, în perioada 2000 -2005= **50 853 401 ROL;**
- Total plăți (casă si bănci) efectuate in perioada 2000 -2005=**7 653 828 080 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor = 7 602 974 679 ROL;**
- Livrări totale, în perioada 2000 -2005 = **1 384 755 964 ROL;**
- Încasări totale prin casă şi bănci = **595 000 000 ROL**;
- **Livrări efectuate în plus față de c-valoarea încasărilor totale= 789 755 964 ROL .**

Suma plătită în plus față de cumpărări, inclusiv contravaloarea livrărilor efectuate şi neîncasate de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău de la S.C. GIRO AMA, în perioada 2000 -2005 este de *8 392 730 643 ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. GIRO AMA S.A.

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unei facturi fiscale, în valoare de **1 014 475 000** ROL, emisă de GIRO AMA către SEMAGRO, utilizată ca şi garanție şi plată din creditul acordat de BRD, factură care a fost anulată printr-o altă factură. Factura respectivă nu a fost identificată ca fiind înregistrată în evidența contabilă a SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, operațiunea economică reflectată în

prima factură, fiind anulată prin factura a doua, ***nu a avut loc, astfel încât plata din creditul menționat nu a avut ca obiect, o operațiune economică reală.***

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unor facturi emise de GIRO AMA către SEMAGRO, facturi care au fost utilizate ca şi garanție şi plăti din credite acordate SEMAGRO, fără să identificăm aceste facturi, înregistrate în contabilitatea SEMAGRO MOLDOVA S.A., astfel:

ROL

Nr si data documentului	**Valoare**	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Nr si data contractului de credit**	**Banca care a acordat creditul**
0889874/07.08.2000	151 293 000	GIRO AMA	SEMAGRO	159/27.07.2000	BCIT
1478392/02.08.2001	999 600 000	GIRO AMA	SEMAGRO	182/04.08.2001	BCIT
1478301/21.07.2001	535 500 000	GIRO AMA	SEMAGRO	182/04.08.2001	BCIT
2071074/26.07.2002	490 000 000	GIRO AMA	SEMAGRO	3/26.07.2002	BCIT
2071220/10.08.2002	499 800 000	GIRO AMA	SEMAGRO	1547/09.08.2002	BRD
2071074/26.07.2002	1 149 925 080	GIRO AMA	SEMAGRO	3/26.07.2002	BCIT
Total	**3 826 118 080**				

O serie de facturi au fost identificate în toate cele trei exemplare, fără a fi anulate, deşi la o anumită dată, exemplarele 1 şi 2 au fost desprinse din cotor, ulterior aceste exemplare fiind ataşate cu sfoară la facturier. Prezentăm mai jos situația acestor facturi:

ROL

Nr. şi data documentului	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoare**	**Explicații**
7580009/15.08.2001	SEMAGRO	GIRO AMA	1 041 250 000	Grâu
7580022/17.09.2001	SEMAGRO	GIRO AMA	1 073 975 000	Grâu
7580031/02.11.2001	SEMAGRO	GIRO AMA	1 051 960 000	Grâu
7580043/04.12.2001	SEMAGRO	GIRO AMA	1 000 195 000	Fl. Soarelui
Total			**4 167 380 000**	

1.18. S.C. PRODIS S.A. Bacău

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău si S.C. PRODIS S.A. Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	48 800 000	40 000 000	1 927 000 000	-	-	1 850 000 000
2001	2 413 847 594	46 237 800	2 237 597 223	2 082 500 000	-	4 700 000 000
2002	16 730 000	-	-		-	-
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**2 479 377 594**	**86 237 800**	**4 164 597 223**	**2 082 500 000**	**-**	**6 550 000 000**

Din datele prezentate mai sus se observă că plăţile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către S.C. PRODIS S.A. Bacău depaşesc contravaloarea cumpărărilor, iar contravaloarea încasărilor (prin casă şi bănci) se situează peste valoarea livrărilor, astfel:

- Cumpărări totale, in perioada 2000 -2005 = **2 479 377 594 ROL;**
- **P**lăți totale (casă şi bănci) efectuate in perioada 2000 -2005 = **4 250 835 023 ROL**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor = 1 771 457 429 ROL;**
- Livrări totale, în perioada 2000 -2005 = **2 082 500 000 ROL;**
- Încasări totale prin casă si bănc i= **6 550 000 000 ROL**;
- **Încasări efectuate în plus față de contravaloarea livrărilor = 4 467 500 000 ROL**

Suma încasată în plus de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău de la S.C. PRODIS S.A. Bacău , in perioada 2000 -2005 este de *2 696 042 571 ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău.

La documentațiile de credite, s-a constatat existența unor facturi emise de PRODIS S.A. Bacău către SEMAGRO, facturi care au fost utilizate ca şi garanție şi plăți din credite acordate SEMAGRO, fără să identificăm aceste facturi înregistrate în contabilitatea SEMAGRO MOLDOVA S.A., astfel:

ROL

Nr. şi data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoare	Nr. şi data Contractului de credit	Banca care a acordat creditul
3972 693/15.12.2000	PRODIS	SEMAGRO	670 000 710	159/27.07.2000	BCIT
5912947/14.08.2001	PRODIS	SEMAGRO	535 500 000	182/04.08.2001	BCIT
Total			**1 205 500 710**		

Unele facturi emise de SEMAGRO MODOVA către PRODIS S.A. Bacău, care nu au fost anulate, se găsesc în toate cele trei exemplare la facturier, deşi la o anumită dată , exemplarele 1(albastru) şi 2(roşu) au fost desprinse de la cotor, ulterior aceste exemplare fiind ataşate cu sfoară la facturier.

Prezentăm mai jos situaţia acestor facturi:

ROL

Nr. şi data documentului	Furnizor	Beneficiar	Valoarea facturii	Explicaţii
4223805/30.11.2000	SEMAGRO	PRODIS	2 497 500 000	Grâu consum
4223826/03.01.2001	SEMAGRO	PRODIS	856 800 000	Grâu
5451601/29.06.2001	SEMAGRO	PRODIS	1 799 280 000	Grâu
5451626/17.10.2001	SEMAGRO	PRODIS	1 701 700 000	Porumb samanța
Total			**6 855 280 000**	

O factură aparţinând SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău a fost identificată în 2 exemplare existente la cotor (roşu-care se înregistrează la furnizor şi verde care rămâne la cotor), în valoare de 3 706 969 000 ROL, reprezentând grâu sămanță, factură neidentificată ca fiind înregistrată în contabilitate. În aceste condiţii, operaţiunea economică s-a produs şi este necesar a se identifica dacă a fost înregistrată în contabilitate. În condiţiile în care factura s-a înregistrat de beneficiarul PRODIS S.A. Bacău şi nu a fost înregistrată de SEMAGRO, aceasta nu a înregistrat livrările de grâu din factura respectivă, diminuând astfel obligaţiile de TVA şi impozit pe profit, aferent acestei operaţiuni.

1.19 S.C. SAMIA SRL Bacău

Referitor la operaţiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. SAMIA SRL Bacău, s-a constatat că în exerciţiul financiar 2003, SEMAGRO a încasat prin bancă suma de 2 500 000 000 ROL, cu OP 1071/13.06.2003, emis de S.C. SAMIA SRL Bacău, pe ordinul de plată fiind înscris

credit restituit, fără să identificăm la ce dată a fost creditată societatea SAMIA SRL Bacău, cu suma menționată.

Nu s-au identificat alte operațiuni economice (livrări, cumpărări) sau alte decontări prin bănci sau casă derulate între cele două societăți.

1.20 S.C. EUROINȚER SRL Bacău

Centralizat, operațiunile economice care s-au desfăşurat între SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi EUROINTER SRL Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	3 014 937 003	-	-	2 500 000 000
2001	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-		-
2003	-	8 362 000	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**-**	**8 362 000**	**3 014 937 003**	**-**	**-**	**2 500 000 000**

Referitor la decontările efectuate între EUROINTER şi SEMAGRO, precizăm următoarele: pe data de 24.08.2000, cu OP 1150 , EUROINTER plăteşte societății SEMAGRO suma de 2 500 000 000 ROL, pe ordinul de plata fiind înscris "avans cereale", sumă încasată de SEMAGRO prin BCIT. Pe data de 25.08 2000, SEMAGRO MOLDOVA virează suma de 2 500 000 000 ROL, cu OP 1241 din BCIT, catre Asociația Salariaților SEMAGRO, pe ordinul de plată fiind înscris "vânzări immobile".

Plățile efectuate de SEMAGRO către Eurointer, în anul 2000 sunt:

-OP 1269/26.10.2000- 230 000 000 - vânzări cereale;

-OP 1281/04.11.2000- 1 140 000 000 - vânzări cereale;

-OP 1298/19.11.2000- 1 147 300 000 – vânzări cereale;

-OP 1232/24.08.2000- 26 500 000 - dobândă credit.

Având în vedere că nu s-au identificat operațiuni economice de cumpărări sau livrări cereale (deşi pe ordinele de plată atât emise de Eurointer la plata sumei de 2.500.000.000 ROL, cât şi la plățile efectuate de SEMAGRO cu ordinele de plată menționate mai sus, sunt înscrise "avans cereale" şi "vânzări cereale", ca şi cum ambele societăți şi-au livrat reciproc cereale), cât şi faptul că apare o plată a SEMAGRO (OP 1232/ 24.08.2000) , în care se înscrie "dobandă credite", opinia noastră este că operațiunile economice care au stat la baza acestor decontări nu s-au

produs, fiind vorba de un împrumut al societății EUROINTER pentru SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, în vederea unei plăți către Asociația Salariaților Semagro Bacău, împrumut pentru care s-a plătit dobandă.

1.21 S.C. TERMOSERV SRL Roman, jud Neamț

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. TERMOSERV SRL Roman, jud Neamț se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	1 758 268 750	-	1 655 100 000	1 758 268 750	-	921 831 250
2001	-	72 061 600	230 000 000	-	-	1 512 061 600
2002	103 878 670	316 431 000	-	-	-	260 000 000
2003	-	35 000 000	-	-	-	-
2004	-	-	2 853 850 000	-	-	2 855 350 000
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**1 862 147 420**	**423 492 600**	**4 738 950 000**	**1 758 268 750**	**-**	**5 549 242 850**

Din datele prezentate mai sus, observăm că plățile efectuate de SEMAGRO S.A. Moldova sunt mai mari decât valoarea cumpărărilor şi valoarea încasărilor este mai mare decât valoarea livrărilor, astfel:

- Cumpărări efectuate în perioada 2000-2005 = **1 862 147 420 ROL;**
- Plăți efectuate în perioada 2000-2005 = **5 162 442 600 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de cumpărări = 3 300 295 180 ROL;**
- Livrări efectuate în perioada 2000-2005 = **1 758 268 750 ROL;**
- Încasări efectuate în perioada 2000-2005 = **5 549 242 850 ROL;**
- **Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor = 3 790 974 100 ROL.**

Încasările efectuate în plus de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău de la TERMOSERV SRL Roman, în perioada 2000-2005 sunt de *490 678 920 ROL.* Rezultă că S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău ar avea o obligație de plată față de TERMOSERV SRL Roman, cu această sumă.

1.22 S.C. CEREAL PRODCOMING S.A. Bacău

Referitor la operațiunile economice care au avut loc, între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. CEREAL PRODCOMING S.A.Bacău, am constatat următoarele: în exercițiul financiar 2004, S.C. CEREAL PRODCOMING a emis o

factură în valoare de 2 640 000 000 ROL, reprezentând porumb sămânță, cumpărat de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, factură care a fost achitată din creditul acordat de BCIT, astfel:

-OP 12007/23.12 2004 = 400 000 000 ROL;
-OP 12008/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
-OP 12009/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
-OP 12010/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP 12011/23.12.2004 = 400 000 000 ROL;
- OP 12012/23.12/2004 = 400 000 000 ROL;
- OP 12013/23.12.2004 = 240 000 000 ROL.

1.23 S.C. ALMED INTERNAȚIONAL SRL Bacău

Operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. ALMED INTERNAȚIONAL SRL Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	-	-	-
2001	-	20 249 933	-	3 315 625 433	46 489 433	3 569 136 000
2002	-	-	-	5 040 000 000	-	5 040 000 000
2003	110 000 000	-	840 000 000	9 631 919	-	1 240 000 000
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**110 000 000**	**20 249 933**	**840 000 000**	**8 365 257 352**	**46 489 433**	**9 849 136 000**

Din datele prezentate mai sus observăm că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către ALMED INTERNAȚIONAL SRL. Bacău, depăşesc conztravaloarea cumpărrilor, iar valoarea încasărilor (prin casă şi bănci) depăşeşte contravaloarea livrărilor, astfel:

- Cumpărări totale, în perioada 2000-2005 = **110 000 000 ROL;**
- Plăți totale (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000-2005 = **860 249 933 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor = 750 249 933 ROL;**
- Livrări efectuate în perioada 2000-2005 = **8 365 257 352 ROL;**
- **Î**ncasări totale efectuate prin casă şi bănci = **9 895 625 433 ROL;**

- Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor = 1 530 368 081 ROL.

Suma totală încasată în plus de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de la ALMED INTERNAȚIONAL S.R.L. Bacău, în perioada 2000-2005, este de *780 118 148 ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A către S.C. ALMED INTERNAȚIONAL SRL Bacău.

1.24 S.C. EMMA SRL Răcăciuni, jud Bacău

Operațiunile economice identificate că s-au derulat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. EMMA SRL Răcăciuni, jud Bacău, au fost centralizate pe exercițiile financiare 2000-2005 şi care au fost structurate astfel ca şi în celelalte cazuri.

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. EMMA SRL Răcăciuni, jud Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioada	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări prin bănci
2000	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	1 537 000 000	134 681 820	-	2 900 000 000
2003	-	-	469 300 000	-138 100 690	-	4 500 000 000
2004	-	-	1 626 000 000	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	-	-	**3 632 300 000**	**-3 418 870**	-	**7 400 000 000**

Din datele prezentate mai sus, observăm că nu au fost identificate cumpărări de la EMMA SRL Răcăciuni, pentru plățile efectuate de SEMAGRO şi nici livrări pentru a sta la baza încasarilor de la această societate, astfel:

- Plăți efectuate prin bănci, în perioada 2000-2005 = **3 632 300 000 ROL**;
- Livrări efectuate în perioada 2000-200 5= **-3 418 870 ROL;**
- **Î**ncasări totale efectuate prin casă şi bănci = **7 400 000 000 ROL;**
- **Încasări efectuate în plus față de volumul livrărilor = 7 403 418 870 ROL.**

Suma totală încasată în plus de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de la EMMA SRL Răcăciuni, în perioada 2000-2005, este de *3.771.118.870 ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. către această societate.

1.25 S.C. ANDOMARKET SRL Bacău

Operațiunile economice identificate că s-au derulat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. ANDOMARKET SRL Bacău, au fost centralizate pe exercițiile financiare 2000-2005 şi care au fost structurate în acelaşi mod ca şi la celelalte socități.

Centralizat, operațiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi S.C. ANDOMARKET SRL Bacău, se prezintă astfel:

ROL

Perioadą	Cumpărări	Plăți prin casă	Plăți prin bănci	Livrări	Încasări prin casă	Încasări rpin bănci
2000	-	30 000 000	-	-	876 000 000	-
2001	-	-	-	-	448 000 000	-
2002	-	-	-	-	645 000 000	2 000 000 000
2003	86 725 296	-	-	-	100 000 000	-
2004	1 570 000 000	-	2 118 200 000	-	85 000 000	-
2005	173 000 000	-	1 570 800 000	-	142 000 000	1 570 800 000
Total	**1 829 725 296**	**30 000 000**	**3 689 000 000**	**-**	**2 296 000 000**	**3 570 800 000**

Din datele prezentate mai sus observăm că plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău către ANDOMARKET SRL Bacău, depăşesc contravaloarea cumpărărilor, iar pentru încasările efectuate nu au fost identificate livrări, astfel:

- Cumpărări totale =**1 829 725 296 ROL;**
- Plăți totale (casă şi bănci) efectuate în perioada 2000-2005= **3 719 000 000 ROL;**
- **Plăți efectuate în plus față de volumul cumpărărilor = 1 889 274 704 ROL;**
- Încasări totale efectuate prin casă şi bănci = **5 866 800 000 ROL;**

Suma totală încasată în plus de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de la ANDOMARKET SRL Bacău, în perioada 2000-2005, este de *3.977.525.296 ROL*, sumă care se constituie în obligație de plată din partea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. către S.C. ANDOMARKET SRL Bacău.

1.26 P.F. Petru A.

Din documentele justificative existente pentru perioada 2000-2005, am identificat o operațiune de plată efectuată de SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, către P.F. Petru A. astfel: din creditul nr. 13/26.07.2002 acordat de Banca Ion Țiriac – Sucursala Bacău, a fost efectuată plata către P.F. Petru A., cu OP nr. 1751/16.08.2002, în valoare de 71 197 700 ROL. Pe ordinul de plată menționat la explicația plății este înscrisă o factură care nu a fost înregistrată în evidența contabilă a SEMAGRO MOLDOVA S.A.

Față de operațiunile economice identificate pe baza documentelor justificative ar rezulta că P.F. Petru A., are o obligație de plată către SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău de ***71 197 700 ROL.***

1.27 Constantin B.

Pentru elucidarea operaţiunilor economice ce s-au derulat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi persoanele fizice menționate în obiectivele stabilite pentru expertiza contabilă, s-au verificat următoarele:

- ridicările de numerar din casieria societății, de către Constantin B. pentru perioada 2000-2005;
- contractele de vânzare cumpărare încheiate între Constantin B. în calitate de cumpărător şi SEMAGRO MOLDOVA în calitate de vânzător, pentru perioada 2000-2005;
- încasări numerar de la Constantin B., pentru perioada 2000-2005;
- deconturi justificative privind cheltuielile efectuate de Constantin B. (deplasări,carburanți, mese servite, s.a.), pentru perioada 2000-2005;
- contracte de vânzare cumpărare încheiate între Constantin B. în calitate de vânzător şi SEMAGRO MOLDOVA S.A. în calitate de cumpărător.

Menționăm faptul că nu în toate cazurile pe dispozițiile către casierie, privind plățile sau încasările, este menționat scopul încasării-plății, astfel încât s-a procedat la analiza pe total a tuturor ridicărilor sau încasărilor de numerar, în vederea stabilirii soldului final.

Centralizat, operațiunile de ridicări de numerar, încasări de numerar sau justificări ale numerarului ridicat, *cât şi sumele ridicate şi nejustificate* din casieria societății SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de Constantin B., se prezintă astfel:

ROL

Anul	Ridicări numerar casierie	Contract vânz-cump. Cumpărător B. C.	Încasări numerar casierie	Decont justificativ	Contract de vânz- cump Vânzător B. C.	Sume ridicate din casierie si nejustificate (2+3-4-5-6=7)
1	2	3	4	5	6	7
2000	1 553 060 026	-	140 000 000	196 861 060	2 500 000 000	- 1283801034
2001	4 996 430 028	-	610 000 000	488 498 673	899 573 860	+2998357495
2002	865 665 420	-	1 713 190 773	657 262 193		- 1504787546
2003	5 962 536 838	2 004 243 280	2 020 000 000	689 833 874	850 000 000	+4406946244
2004	4 798 800 000	-	1 542 000 000	1007 568 777		+2249231223
2005	6 577 715 345	-	634 000 000	1661 168 017		+4282547328
Total	**24754207 657**	**2 004 243 280**	**6 659 190 773**	**4701 192 594**	**4 249 573 860**	**+11148493710**

Din datele centralizate mai sus, Constantin B. ***nu justifică numerar ridicat din casieria societății, în cuantum de 11 148 493 710 ROL.***

1.28 Ionel R.

Pentru stabilirea operațiunilor economice care s-au derulat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacau şi Ionel R., s-au verificat următoarele:

- ridicările de numerar din casieria societății, de către Ionel R., pentru perioada 2000-2005;
- contractele de vânzare/cumpărare încheiate între Ionel R., în calitate de cumpărător şi SEMAGRO MOLDOVA în calitate de vânzător, pentru perioada 2000-2005;
- încasări numerar de la Ionel R., pentru perioada 2000-2005;
- deconturi justificative privind cheltuielile efectuate de Ionel R., (deplasări,carburanți, mese servite, s.a.), în perioada 2000-2005;
- contracte de vânzare cumpărare încheiate între Ionel R., în calitate de vânzător şi SEMAGRO MOLDOVA S.A. în calitate de cumpărator.

Menționăm faptul că nu în toate cazurile pe dispozițiile de casierie, privind plățile sau încasările, este menționat scopul încasării-plății, astfel încât am procedat la analiza pe total a tuturor ridicărilor sau încasărilor de numerar, în vederea stabilirii soldului final.

Centralizat, operațiunile de ridicări de numerar, încasări de numerar sau justificări ale numerarului ridicat, *cât şi sumele ridicate şi nejustificate* din casieria societății SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, de Ionel R., se prezintă astfel:

ROL

Anul	Ridicări numerar casierie	Contract vânz-cump. Cumpărător R. I.	Încasări numerar casierie	Decont justificativ	Contract de vânz- cump Vanzător R. I.	Sume ridicate din casierie şi nejustificate (2+3-4-5-6=7)
1	2	3	4	5	6	7
2000	1 353 347 972	-	643 618 500	21572773	2250000000	- 1561 843 301
2001	4 456 917 895	-	611 000 000	31673495	899 573 860	+2 914 670 540
2002	329 405 300	-	1236000000	74005300	-	-980 600 000
2003	1 638 306 892	1404315430	1385800000	252593552	-	+1 404 228 770
2004	470 000 000	-	470 000 000	-	-	-
2005	82 000 000	-	-	82000000	-	-
Total	**8329978059**	**1404315430**	**4346418500**	**461845120**	**3 149 573 860**	**+1 776 456 009**

Din datele centralizate mai sus, rezultă că Ionel R., ***nu justifică numerar ridicat din casieria societăţii în cuantum de 1 776 456 009 ROL , respectiv 177 645,60 RON.***

1.28 Maria D.

În acest caz au fost ridicate sume de numerar din casierie numai cu titlu de avans casierie pentru procurări diverse materiale sau alte cheltuieli de deplasare şi gospodăreşti, astfel:

ROL

Perioada	Ridicări de numerar din casierie	Încasări numerar prin casierie	Deconturi justificative	Diferenţe de justificat
2000	6 490 000	-	5 273 900	+1 216 100
2001	4 905 000	-	2 860 737	+2 044 263
2002	1 500 000	-	-	+1 500 000
2003	61 254120	-	20 670 994	+40 583 126
Total	**74 149 120**	-	**28 805 631**	**+45 343 489**

Din datele centralizate mai sus, faţă de documentele existente, ***Maria D. nu justifică numerar ridicat din casieria societăţii în cuantum de 45 343 489 ROL (4 534,35RON).***

1.30 Doru G.

Referitor la operaţiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău şi Doru G., s-au verificat: registrele de casă şi documentele justificative anexă, notele contabile întocmite pentru operaţiunile efectuate prin

casieria societății şi documentele privind intrările de mărfuri, din perioada 2000-2005.

În conformitate cu actele şi documentele expertizate, am constatat ca în perioada 2001-2003, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău a efectuat plăți prin casieria societății către persoana fizica Doru G., în cuantum total de ***34 506 490 773 ROL*** . Pentru plățile efectuate cu numerar către Doru G., pe dispozițiile de plată prin casierie, ca explicație a plății, este înscris "avans cereale" , iar în contabilitatea societății aceste plăți sunt înregistrate astfel: cont 371 "Mărfuri"= 5311 "Casa", fără să existe la registrele de casă sau notele contabile privind casieria, documente justificative care să reflecte aceste operațiuni de intrări mărfuri

În concluzie, plățile efectuate către Doru G., în cuantum total de *34 506 490 773 ROL, sunt nejustificate, reprezentând un prejudiciu pentru societate,* motivat de faptul că nu există recepții pentru mărfurile care ar fi fost achiziționate, iar pentru avansurile primite de această persoană fizică, nu există înregistrarea în contabilitate a încasării sumelor plătite drept avans, în condițiile în care marfa nu a fost livrată.

Precizăm că pentru operațiunile economice de avans cereale, înregistrarea în contabilitate se efectuează în contul "Furnizori –debitori", cont care se închide la data când furnizorul, livrează marfurile şi societatea beneficiară, respectiv SEMAGRO, recepționează mărfurile primite şi le înregistrează pe locurile de depozitare şi nu direct în contul de "Mărfuri" fără să existe nici un document justificativ care să ateste intrarea mărfurilor în gestiunea societății SEMAGRO. Evidența contabilă analitică a contului de decontări: "Furnizori debitori" este obligatorie, conform art 15 din Legea contabilității nr. 82/1991(completată şi republicată).

Având în vedere modul de înregistrare în contabilitatea societății a acestor operațiuni, se constată că nu au fost respectate prevederile art 6 alin (1) si art 15 din Legea contabilității nr. 82/1991, art. 19 din Decretul Consiliului de Stat nr. 209/1976 privitor la Regulamentul operațiunilor de casă, cât şi pct. 4.59 lit. a) din Reglementările contabile simplificate, armonizate cu directivele europene, aprobate prin Ordinul MF nr 306/2002.

1.29 Iulian T.

În acest caz au fost ridicate sume de numerar din casierie numai cu titlu de avans casierie pentru procurări diverse materiale sau alte cheltuieli de deplasare şi taxe notariale, astfel:

ROL

Perioada	Ridicări de numerar din casierie	Încasări numerar prin casierie	Deconturi justificative	Diferențe de justificat
2000	79 423 000	-	116 282 209	-36 859 209
2001	352 851 250	-	222 466 155	130 385 095
2002	725 881 446	-	517 242 585	208 638 861
2003	212 800 000	119 000 000	382 327 233	-288 527 233
2004	170 560 000	-	174 668 682	-4 108 682
2005	396 500 000	-	375 514 582	20 985 418
Total	**1 938 015 696**	**119 000 000**	**1 788 501 446**	**30 514 250**

Din datele centralizate mai sus, față de documentele existente, ***Iulian T., nu justifică numerar ridicat din casieria societății în cuantum de 30 514 250 ROL (3 051,43 RON).***

1.30 Gheorghe N.

Pentru stabilirea operațiunilor economice care s-au derulat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău şi Gheorghe N., s-au verificat următoarele:

- ridicările de numerar din casieria societății, de catre Gheorghe N. pentru perioada 2000-2005;
- contractele de vânzare cumpărare încheiate între Gheorghe N. în calitate de cumpărător şi SEMAGRO MOLDOVA în calitate de vânzător, pentru perioada 2000-2005;
- încasări numerar de la Gheorghe N., în perioada 2000-2005;
- deconturi justificative privind cheltuielile efectuate de Gheorghe N., (deplasări,carburanți, mese servite, s.a.), în perioada 2000-2005;
- contracte de vânzare cumpărare încheiate între Gheorghe N., în calitate de vânzător şi SEMAGRO MOLDOVA S.A. în calitate de cumpărător.

Analitic situația tuturor operațiunilor identificate a fi fost derulate între SEMAGRO MOLDOVA şi Gheorghe N., se prezintă astfel:

ROL

Anul	Ridicări numerar casierie	Contract vânz-cump.Cumpărător N. G.	Încasări numerar casierie	Decont justificativ	Contract de vanz-cumpVânzător N. G.	Sume ridicate din casierie şi nejustificate (2+3-4-5-6=7)
1	2	3	4	5	6	7
2000	1 287 049 997	-	286 000 000	39 706 875	2 000 000 000	-1 038 656 878
2001	5 224 121 553	-	210 000 000	69 112 591	-	4 945 008 962
2002	166 530 000	887640 000	-	20 094 170	-	1 034 075 830
2003	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
Total	**6 677 701 550**	**887640 000**	**496 000 000**	**128 913 636**	**2 000 000 000**	**4 940 427 914**

Din datele centralizate mai sus, față de documentele existente, Gheorghe N. ***nu justifică numerar ridicat din casieria societății în cuantum de 4 940 427 914 ROL,*** reprezentând numerar ridicat în anul 2000, cu explicația contravaloare contract de vânzare- cumpărare, nefiind identificate alte contracte de vânzare cumpărare, în care Gheorghe N. să aibă calitatea de vânzător, în afara celui reprezentând casa şi terenul situate în Luncani şi care au facut obiectul contactului de vânzare cumpărare autentificat sub nr. 15731/23 decembrie 2000.

1.31 Dumitru N.

Situația tuturor operațiunilor identificate că s-au derulat între S.C. SEMAGRO MOLDOVA şi Dumitru N., cuprinde operațiunile de ridicări de numerar cât şi de încasări, efectuate de Dumitru N. în perioada 2000-2001.

Precizăm că în cazul persoanei fizice Dumitru N., au fost identificate numai operațiuni de ridicări de numerar din casierie cu titlu de avans casierie pentru procurări diverse materiale sau alte cheltuieli de deplasare şi contravaloarea contract de vânzare -cumpărare, astfel:

ROL

Anul	Ridicări numerar casierie	Contract vânz-cump. Cumpărăt. N. D.	Încasări numerar casierie	Decont justificativ	Contract de vanz- cump Vanzat. N. D.	Sume ridicate din casierie şi nejustificate (2+3-4-5-6=7)
	2	3	4	5	6	7
2000	763 518 670	-	81 500 000	80 038 938	1 568 280 000	-966 300 268
2001	798 452 525	-	-	16 413 514	-	782 039 011
Total	**1 561 971 195**	**-**	**81 500 000**	**96 452 452**	**1 568 280 000**	**-184 261 257**

Observăm că pe baza operaţiunilor economice identificate Dumitru N. ar Avaa de încasat de la SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, suma de *184 261 257 ROL.*

1.32 ·Eugen R.

Referitor la operaţiunile economice derulate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău şi Eugen R., s-au verificat: registrele de casă şi documentele justificative anexă, notele contabile întocmite pentru operaţiunile efectuate prin casieria societăţii şi documentele privind intrările de mărfuri, din perioada 2000-2005, constatând că există operaţiuni economice cu acesta numai în anul 2002.

În conformitate cu actele şi documentele expertizate, am constatat că în anul 2002, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău a efectuat plăţi, prin casieria societăţii către persoana fizică Eugen R., în cuantum total de *4 976 350 000 ROL* . Pentru plăţile efectuate cu numerar către Eugen R., pe dispoziţiile de plată către casierie, ca explicaţie a plăţii, este înscris "avans cereale" , iar în contabilitatea societăţii aceste plăţi sunt înregistrate astfel: cont 371 "Mărfuri"= 5311 "Casa", fără să existe la registrele de casă sau notele contabile privind casieria, documente justificative care să reflecte aceste operaţiuni de intrări mărfuri.

Putem concluziona că plăţile efectuate către Eugen R., în cuantum total de *4.976.350.000 ROL, sunt nejustificate, reprezentând un prejudiciu pentru societate*, motivat de faptul că nu există recepţii pentru mărfurile care ar fi fost achiziţionate, iar pentru avansurile primite de această persoană fizică, nu există înregistrarea în contabilitate a încasării sumelor plătite drept avans, în condiţiile în care marfa nu a fost livrată.

Precizăm că pentru operaţiunile economice de avans cereale, înregistrarea în contabilitate se efectuează în contul "Furnizori –debitori", cont care se închide la data când furnizorul, livrează mărfurile şi societatea beneficiară, respectiv SEMAGRO,

recepționează mărfurile primite şi le înregistrează pe locurile de depozitare şi nu direct în contul de "Mărfuri" fără să existe nici un document justificativ care să ateste intrarea mărfurilor în gestiunea societății SEMAGRO.

Evidența contabilă analitică a contului de decontări:"Furnizori debitori" este obligatorie, conform art 15 din Legea contabilității, nr 82/1991.

1.33 Costică D.

Analizând documentele privind plățile efectuate prin casieria societății, operațiunile privind intrările de bunuri în societate şi modul lor de înregistrare în contabilitatea societății SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, am constatat că în cursul anului 2001, s-au efectuat plăți prin casă, către Costică D., astfel:

- 30.05.2001 = 556 000 000 ROL;
- 03.08.2001 = 43 112 000 ROL;

Total = 599 112 000 ROL

Pentru aceste plăți efectuate prin casieria societății cu titlu de "avans cereale", nu există evidența analitică a "Furnizorului debitor" Costică D., aşa cum este reglementat de art. 15 din Legea contabilității nr. 82/1991, nu există recepția mărfii, prevăzută în Reglementările contabile conforme cu directivele europene.

Plățile efectuate către Costică D., în cuantum total *de 599 112 000 ROL sunt nejustificate, reprezentând un prejudiciu pentru societate*, motivat de faptul că nu există recepții pentru mărfurile care ar fi fost achiziționate, iar pentru avansurile primite de această persoană fizică, nu există înregistrarea în contabilitate a încasării sumelor plătite drept avans, în condițiile în care mărfurile nu au fost livrate.

Obiectiv nr. 2 - Stabiilirea situației tuturor operațiunilor ce rezultă din documentele primare sau de evidență contabilă a persoanelor juridice şi fizice menționate. Referitor la aceste documente, se va verifica:

- dacă au avut la bază operațiuni comerciale reale, în ce constau acestea, dacă şi cum sunt înregistrate în evidența contabilă a părților implicate;

- dacă sunt documente nereale sau nelegale, ce efecte au produs sau erau de natură a produce acestea, eventuale pagube cauzate şi părțile prejudiciate.

Aşa cum am precizat nu a existat evidență contabilă sintetică şi analitică a societății, pentru perioada 2000-2005, fapt care a condus la dificultăți în stabilirea tuturor operațiunilor economice care s-au derulat între SEMAGRO MOLDOVA S.A.

Bacău şi societăţile sau persoanele fizice pentru care s-a solicitat stabilirea legalităţii încasărilor, plăţilor şi a operaţiunilor economice care au stat la baza acestora. Lipsa evidenţei analitice a decontărilor cu furnizorii şi clienţii, a făcut imposibilă cunoaşterea soldurilor iniţiale (la 01.01.2000), la toate persoanele juridice şi fizice.

Deşi există documente de compensări, aceste documente nu îndeplinesc condiţiile obligatorii pentru a se opera compensarea, (nu sunt semnate de agentul iniţiator sau destinatar, nu sunt ştampilate, nu au procese verbale ale şedinţei de compensare, etc) şi nu au fost identificate notele contabile prin care s-ar fi înregistrat compensarea.

Având în vedere cele menţionate mai sus, s-a stabilit situaţia tuturor operaţiunilor ce rezultă din documentele primare sau de evidenţă contabilă, operaţiunile economice care nu sunt reale, cât şi actele normative încalcate, în răspunsul la obiectivul nr. 1, cu referire la fiecare persoană juridică şi fizică menţionate.

Obiectivul nr. 3 - Verificarea realităţii şi legalităţii datoriilor şi creanţelor pe care le-a avut S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, în perioada ianuarie 2000- 31.12.2005, pe fiecare debitor şi creditor în parte, precum şi modul de stingere, totală sau parţială, a acestora.

Pe baza documentelor justificative am constatat următoarele creanţe şi datorii ale S.C. SEMAGRO SA Bacău:

ROL

Nr crt.	Persoană juridică sau fizică	Datorii (obligaţii de plată ale SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău)	Creanţe de încasat de S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău
1	S.C. DIA PROD SRL Bacău	-	34 315 544 309
2	S.C. AGROIND SRL Bacău	-	7 619 729 948
3	S.C. PRODCOMING SRL Bacău	29 976 327 939	-
4	S.C. NIKO SRL Bacău	-	26 001 244 200
5	S.C. SIVI IMPEX SRL Bacău	-	5 564 018 395
6	S.C. AVA INVEST SRL Bacău	-	2 220 900 000
7	S.C. BACHUS S.A. Focşani	-	10 774 104 491
8	S.C. PEDROBAC SRL Bacău	-	5 572 571 991
9	S.C. PRO-IMPEX SRL Bacău	3 403 968 262	-
10	S.C. SEMBAC SRL Bacău	-	1 406 568 100

11	S.C. BIFA COMPANY SRL	-	3 985 305 988
12	S.C.AGROBAC INTERNATIONAL SA	37 252 410 224	-
	S.C. AVISTAR SA Bacău	1 200 000 000	-
14	S.C. ANDOPRINT SA Bacău	804 001 904	-
15	S.C. PRODSTAR SRL Bacău	1 618 605 243	-
16	S.C. AGROIND SA Girov, jud. Neamț	-	4 116 717 500
17	S.C. GIRO AMA, jud Neamț	-	8 392 730 643
	S.C. PRODIS SA Bacău	2 696 042 571	-
19	S.C. SAMIA SRL Bacău	2 500 000 000	-
20	S.C. EUROINTER SRL Bacău	-	523 299 003
21	S.C. TERMOSERV SRL Roman	490 678 920	
22	S.C. CEREAL PRODCOMING	-	-
23	S.C. ALMED INTERNAȚIONAL	780 118 148	-
24	S.C. EMMA SRL Racaciuni,	3 771 118 870	-
25	S.C. ANDOMARKET SRL Bacău	3 977 525 296	
26	P.F. Petru A. Bacău	-	71 197 700
	Total persoane juridice	**88 470 797 377**	**110 563 932 268**
27	Constantin B.	-	11 148 493 710
28	Ionel R.	-	1 776 456 009
29	Gheorghe D.	-	-
30	Maria D.	-	45 343 489
31	Doru G.		34 506 490 773
32	Iulian T.		30 514 250
33	Gheorghe N.		4 940 427 914
34	Dumitru N.	184 261 257	-
35	Eugen R.		4 976 350 000
36	Costică D.		599 112 000
	Total persoane fizice	**184 261 257**	**58 023 188 145**
	Total general persoane juridice si fizice)	**88 655 058 634**	**168 587 120 413**

Aceste creanțe şi datorii ale societății cu persoanele juridice, au fost stinse în mare parte prin compensări, care, aşa cum am mai arătat nu îndeplinesc condițiile legale pentru ca să se poată stinge aceste obligații şi creanțe, în condițiile în care nu au fost identificate nici notele contabile prin care societatea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a efectuat această operațiune economică.

De asemenea am constatat, că societățile: SEMAGRO MOLDOVA, PRODCOMING CONSULTING SRL, DIA PROD şi AGROIND, efectuau prin unitățile bancare plăți sau încasări, din credite, pe baza unor facturi fiscale care ulterior emiterii şi prezentării la bancă, nu erau înregistrate în contabilitatea societăților participante la operațiunea economică, aceste operațiuni economice nefiind reale.

O parte din societățile de mai sus au plătit diverse sume către SEMAGRO MOLDOVA şi au încasat parțial din suma achitată, de la PRODCOMING CONSULTING (ex. S.C. EMMA SRL Răcăciuni).

Creanțele de încasat de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, de la persoanele fizice menționate mai sus, au rezultat din ridicări de numerar din casieria societății, fără să existe în contabilitatea acesteia, documente justificative la nivelul sumelor ridicate.

O situație deosebită o reprezintă plățile efectuate din casieria societății SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, către: Doru G., Costică D. şi Eugen R. în cuantum total de *40.081.952.773 ROL*, ca "avans cereale", pentru care nu există recepții pentru intrarea de produse în gestiunile SEMAGRO şi nici returnări de sume de către aceştia.

Precizăm că pentru plăți de sume ca avans cereale, societatea avea obligația legală (Legea 82/1991, art.16) de a conduce evidența analitică "pe fiecare persoană fizică sau juridică", în contul "Furnizori debitori", cont care se închide la data primirii efective a bunurilor. S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a înregistrat sumele achitate ca avans cereale, direct în contul 371 «Marfuri", fără să existe note de intrare recepție a mărfurilor, ori alte documente din care să rezulte intrarea produselor (registrul stocurilor, fişe de magazie la depozitul unde a fost recepționata marfa, etc).

Obiectiv nr. 4 - Verificarea realității şi legalității decontărilor cu asociații, pentru perioada ianuarie 2000 - 31.12.2005.

Din verificarea registrelor de casă şi a documentelor anexe, nu am constatat în toate situațiile, pe dispozițiile de plată sau de încasare către casierie, înscris scopul plății-încasării.

Am constatat, de asemenea, că pe chitanțele eliberate de casierie pentru sumele încasate, de la acționari, sunt făcute modificări între exemplare, aşa cum exemplificăm mai jos:

ROL

Nr. Crt.	Nr. şi data chitanță	Numele de pe 1 ex chitanță	Numele de pe ex. 2 din chitanță	Suma încasată
1	8878580/10.11.2001	Ionel R.	Gheorghe N.	15 000 000
2	8878583/20.11.2001	Constantin B.	Gheorghe N.	10 000 000
3	8878574/06.11.2001	Ionel R.	Gheorghe N.	70 000 000
4	8878577/07.11.2001	Constantin B.	Gheorghe N.	38 000 000

Tot cu referire la decontările cu asociații, s-a constatat că s-au efectuat plăți, iar în registrele de casă, nu a fost înscris numele persoanei fizice căreia i s-a efectuat plata.

Exemplificăm în acest sens situația rezultată din următoarele registre de casă:

ROL

Nr. Crt.	Data registrului de casă/explicația plății	Suma platită
1	27 mai 2005/Dec.	600 000 000
2	15 aprilie 2005/fără explicația plății	35 000 000
3	27 aprilie 2005/platit av dec cu act BC	50 000 000
4	14 aprilie 2005/Dec cu act 456	487 000 000
5	07 aprilie 2005/Decontări cu acționariatul BC	1 430 000 000

Pentru modificarea chitanțelor, cu privire la numele persoanei de la care a încasat sumele şi pentru neînscrierea numelui persoanelor cărora li s-au efectuat plățile în registrul de casă, este răspunzător casierul societății SEMAGRO MOLDOVA.

Având în vedere că pe documentele de plăți şi încasări prin casă nu s-a înscris în toate cazurile, scopul plății-încasării, s-a procedat la verificarea tuturor operațiunilor cu acționarii societății nominalizați, stabilind sumele totale nejustificate de aceştia, aşa cum sunt prezentate la celelalte obiective.

Obiectiv nr. 5 – Verificarea dacă din conturile bancare au fost efectuate plăți nedatorate, retrageri de numerar nelegale, nejustificate ori neevidențiate în contabilitate şi care este situ-ația acestora. Dacă respectivele sume reintră în societate, când şi sub ce formă, dacă şi cum se închid respectivele fluxuri financiare şi ce efecte au produs sau erau de natură a produce acestea.

Pentru a răspunde la acest obiectiv, se examinează extrasele de cont de la societățile bancare la care societatea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău avea deschise conturi bancare, documentele de casă cu referire la depunerile şi ridicările de numerar şi documentațiile de credite aflate la dosarul cauzei.

S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a avut conturi bancare la mai multe societăți bancare din municipiul Bacău şi Bucureşti, societăți bancare prin care a derulat operațiuni de încasări şi plăți, cât şi operațiuni de creditare.

Aşa cum am precizat şi la obiectivul 1 nu s-au identificat în toate cazurile beneficiarii plăților efectuate, sau societățile de la care s-au încasat anumite sume,

motivat de faptul că pe extrasele de cont este înscris: "contravaloare cereale"; "contravaloare facturi auto"; "contravaloare mărfuri";"contravaloare grâu consum"; "contravaloare sămânță", etc.

Centralizat, pe exerciții financiare şi pe persoane juridice, situația plăților şi încasărilor, am prezent-o la obiectivul nr.1, pentru societățile nominalizate.

Cu privire la plățile şi încasările efectuate de la şi pentru persoanele fizice nominalizate, menționăm că aceste operațiuni s-au efectuat numai prin casieria societății, cu excepția unor depuneri de aport efectuate de Constantin B. si Ionel R., prin BCIT-Sucursala Bacău. Plățile către persoane fizice din casieria societății, se efectuau pe seama încasărilor, sau din ridicări de numerar de la bănci, ridicări de numerar efectuate de casierul societății.

Obiectiv nr. 6 - Verificarea aporturilor în natură aduse de acționarii societății, în ce măsură au contribuit aceste aporturi la majorarea capitalului social şi a cotei de participare a acestor acționari la capitalul social. Analizarea valoarii aporturilor în natură şi cum se regăsesc acestea în patrimoniul societății la această dată.

Pentru a răspunde la acest obiectiv trebuie examinate următoarele documente şi acte normative:

- Acte adiționale emise de administratorii societății SEMAGRO MOLDOVA, autentificate la notari,
- Încheieri privind înscrierile de mențiuni la Registrul Comerțului
- Contracte de vânzare-cumpărare privind cumpărarea de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a unor bunuri imobile care s-au constituit în "aporturi în natură" la capitalul social
- Contracte de vânzare cumpărare încheiate între proprietarii bunurilor (care au constituit aporturi în natură) la capitalul social al SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău şi diverşi cumpărători;
- Acte adiționale emise de administratorii SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, prin care sunt înlocuite unele bunuri imobile şi mobile, cu alte bunuri de această natură, în capitalul social
- Legea societăților comerciale nr. 31/1990, cu modificările şi completările ulterioare.

Astfel, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, în perioada 2000-31.12.2005, şi-a majorat capitalul social, pe baza a 6 Acte adiționale şi 5 Încheieri ale

judecatorului delegat de pe lângă Registrul Comerțului, astfel încât de la un capital social de 27 346 675 000 ROL, înregistrat la 22.03.2000, societatea înregistrează la 01.08.2002, un capital social de 87 487 813 093 ROL.

Pentru a stabili, structura majorărilor de capital social, respectiv, în cazul majorărilor de capital social pe baza aporturilor în numerar şi a aporturilor în natură, bunurile, care au contribuit la aceste majorări de capital social şi persoanele ce efectuează majorările în cauză, s-a întocmit "Situația structurii capitalului social" considerând necesar să arătăm şi care sunt *prevederile Legii 31/1990*, cu modificările şi completările ulterioare, referitoare la majorarea capitalului social, cu aporturi în natură:

Legea 31/1990, art 15 (2):"Aporturile în natură sunt admise la toate formele de societate. Aceste aporturi se realizează prin transferarea drepturilor corespunzătoare şi prin predarea efectivă către societate a bunurilor aflateîin stare de utilizare."

Art 210 (1) "Dacă majorarea capitalului social se face prin aporturi în natură, Adunarea Generală extraordinară, care a hotărât aceasta, va numi unul sau mai mulți experti pentru evaluarea acestor aporturi."

(4) "Hotărârea Adunării generale, trebuie să cuprindă descrierea aporturilor în natură, numele persoanelor ce le efectuează şi numărul acțiunilor ce se vor emite în schimb."

S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a majorat capitalul social cu «aporturi în natură" pe baza următoarelor documente:

- Act adițional majorare cu "aport în natură", în valoare de 28 199 700 000 ROL, reprezentând 1 127 988 acțiuni, cu o valoare nominală de 25 000 ROL fiecare, atribuite integral Asociației salariaților PAS Semagro.

Această majorare de capital social, a fost efectuată având la bază contravaloarea unor bunuri pentru care, proprietar era, SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, proprietate dobândită de SEMAGRO, prin cumpărarea şi achitarea contravalorii acestora, astfel:

Denumirea bunului din act adiţional	**Valoare de înreg în capitalul social**	**Nr. şi data contract de vânzare cumpărare**	**Numele şi prenumele vânzătorilor**	**Valoarea de achiziţie a bunului**
-Teren Luncani -Teren Luncani -Teren Luncani -Construcţie	4 344 654 000	5731/23.12.2000	-Gheorghe O. şi soţia; -Gheorghe N. şi soţia; -Constantin B. Şi soţia	-2 000 000 000 - 2 000 000 000 -250 000 000
-Casă vacanţă Slănic Moldova, jud Bacău	6 299 147 720	-2479/19.05.2000; -Inch. îndreptare eroare materială/02.11.2000	- Constantin B. Şi soţia -Costică R şi soţia	- 3 149 573 860 - 3149 573 860
-Activ din Bacău	9 945 091 370	-2836/20.07.2000	UNISEM Bucuresti	-2 550 000 000
Magazie multifuncţionala şi teren 2500 mp din Roman	1 519 221 300	Contract vânzare cumpărare acţiuni-FPS	FPS-	-
Bunuri mobile-67 poziţii	6 091 585 515	Nu au fost identiifcate	-	-
Total majorare capital social	**28 199 699 905**			

Din studierea documentelor privind această majorare de capital efectuată cu bunurile care erau proprietatea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău şi nu a unor persoane ce efectuează aporturi în natură şi distribuirea acţiunilor rezultate din majorare, Asociaţiei salariaţilor PAS Semagro, constatăm că, această majorare de capital s-a efectuat cu încălcarea prevederilor Legii 31/1990, art. 15(2), art. 210 (1) şi (4) motivat de:

Bunurile considerate a constitui "aport în natură", au fost dobândite de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, prin contracte de vânzare-cumpărare, vânzătorii, primind preţul acestor bunuri, pe baza contractelor de vânzare - cumpărare. În cazul aporturilor în natură, conform prevederilor Legii 31/1990, aşa cum au fost prezentate mai sus, "*aceste aporturi se realizează prin transferarea drepturilor corespunzătoare şi prin predarea efectivă către societate a bunurilor*", iar art 210 alin (4), precizează *că trebuie ca hotararea adunării generale, să cuprindă aporturile în natură şi numele persoanelor ce le efectuează.*

În situaţia acestei majorări, nu este vorba de aporturi în natură efectuate de persoane fizice sau juridice, fiind vorba de o majorare a capitalului social cu bunurile societăţii, iar acţiunile rezultate din majorare trebuiau să revină tuturor acţionarilor societăţiişsi nu Asociaţiei salariaţilor PAS.

- Act adiţional privind majorarea cu "aport în natură" în valoare de 832 000 000 ROL, reprezentând 33 280 acţiuni, cu o valoare nominală de 25 000 ROL/acţiune, acordate Asociaţiei salariaţilor PAS Semagro.

Această majorare de capital, s-a efectuat cu contravaloarea a două apartamente din Bacău, achiziţionate de Costică B . de la Iulian T. şi soţia şi de la Gheorghe S.

Şi pentru această majorare de capital social, constatăm că operaţiunea juridică definită prin sintagma "aport în natură", nu a avut loc, Asociaţia Salariaţilor PAS Semagro (respectiv persoane fizice din cadrul Asociaţiei), dobândind acţiuni, pe baza contravalorii unor bunuri care în realitate, nu au intrat în patrimoniul societăţii SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău.

Bunurile în cauză nu a intrat în realitate niciodată în patrimoniul societăţii SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, nefiind înregistrat şi întabulat ca proprietate SEMAGRO.

- Act adiţional privind majorarea cu "aport în natura", în valoare de 19 390 548 000 ROL şi aport în numerar de 2 490 000 000 ROL reprezentând 875 222 acţiuni, cu o valoare nominală de 25 000 ROL fiecare, atribuite integral Asociaţiei salariaţilor PAS Semagro.

Această majorare de capital social, cu "aporturi în natura", s-a efectuat cu contravaloarea următoarelor bunuri:

Denumirea bunului din act adiţional	**Valoare de înreg în capitalul social**	**Nr. şi data contract de vânz./cump.**	**Valoarea de achiziţie a bunului /cumpărător**
Imobil Buhoci	3 602 846 000	4198/02.11.2001	-930 000 000/B.C.
Teren-Bacau	636 951 000	4159/31.10.2001	-
Imobil sat Luncani	2 125 839 000	4172/31.10.2001	-412 000 000/B.C.
Teren Piatra Neamt,	6 231 594 000	2226/24.10/2001	-18 000 000/R.I.
Imobil Piatra Neamţ,	4 619 507 000	4190/01.11.2001	-400 000 000/R.I.
Imobil din Vereşti	2 012 385 000	2037/28.06.2001	-85 000 000/R.I.
Autoturism	161 426 000	Neidentificată proveniența	B.C.
Total	**19 390 548 000**		

1. **Bunurile care au stat la baza majorării de capital efectuată în acest caz nu au intrat în realitate niciodată în patrimoniul societăţii SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, nefiind înregistrate şi întabulate ca proprietate SEMAGRO.**

Menționăm acest lucru, având în vedere că ulterior, aceste bunuri fac obiectul unor contracte de vânzare-cumpărare, îar care calitatea de vânzători o au anumite persoane fizice, angajate în societate, contracte în care la modul de dobândire vânzătorii înscriu, documentele prin care aceştia le-au achiziționat conform situației prezentate, aspect ce denotă că aceste bunuri au fost achiziționate în vederea emiterii actului adițional privind majorarea de capital social, ulterior, fără să fie înregistrate și întabulate în proprietatea SEMAGRO, fiind vândute către cumpărători care în primele contracte de vânzare-cumpărare aveau calitatea de vânzători, sau către alte persoane care prin alte contracte de vânzare-cumpărare transferă bunurile, proprietarilor inițiali sau altor persoane.

În toate situațiile, pentru ca bunurile să poată face obiectul unor tranzacții de la persoanele care ar fi contribuit cu "aporturi în natură" la majorarea capitalului social, către alte persoane fizice sau juridice, se emiteau acte adiționale prin care bunurile în cauză erau înlocuite cu alte bunuri din patrimoniul societății SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, bunuri dobândite de societate înainte sau după acțiunea de privatizare, la valori actualizate.

Referitor la situația actuală a bunurilor care au constituit așa zisele "aporturi în natură", s-a constatat că pentru o parte a bunurilor aduse de acționari ca aport în natură există contracte de vânzare cumpărare încheiate ulterior majorării de capital, astfel:

- pentru o parte din bunurile înregistrate ca aport în natură, acestea fiind proprietatea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, există contracte de vânzare-cumpărare în care vânzător este SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, cumpărători fiind persoanele fizice de la care societatea achiziționase inițial bunurile, cu valori mai mici decât valoarea inițială;
- pentru o altă parte a bunurilor, calitatea de vânzător, în contractele de vânzare-cumpărare încheiate ulterior, o au persoanele fizice care au prezentat bunurile ca aport în natură pentru majorarea de capital social.

Aporturile în natură, efectuate fără ca bunurile să fie înregistrate în patrimoniul societății SEMAGRO, regăsindu-se în tranzacții ulterioare efectuate de persoane fizice, cât şi bunurile pe baza cărora s-a efectuat majorarea de capital social ca aport în natură, deşi acestea erau proprietatea societății, proprietate dobândită prin cumpărare şi achitarea prețului cumpărării, **au fost declarate în mod nereal** de conducerea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, **ca investiții efectuate, în valoare totală de 955 475 USD**, în baza obligației asumate prin Contractul de vânzare-

cumpărare de acțiuni încheiat între Asociația PAS Semagro Bacău şi Fondul Proprietății de Stat (actual APAPS-Bucureşti-Direcția postprivatizare).

Având în vedere modul în care s-au efectuat majorările de capital social, aşa cum au fost prezentate mai sus, constatăm că S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a fost prejudiciată cu valoarea acțiunilor atribuite Asociației salariaților PAS Semagro Bacău, pe seama aşa ziselor aporturi în natură, respectiv-1 936 890 acțiuni, la valoarea nominala de 25 000 ROL/acțiune = 48 422 252 000 ROL (28 199 700 000 +832 004 000+19 390 548 000).

Înregistrarea nereală la Registrul Comerțului, a majorării capitalului social cu bunuri care ar reprezenta aporturi în natură, a condus la o creştere a cotei de participare la capitalul social a Asociației salariaților PAS Semagro, fără ca în fapt să existe această participare de 55,35%.

În ceea ce priveşte persoanele care au dobândit aceste acțiuni, nu putem exprima o opinie profesională, motivat de faptul că nu am avut la dispoziție documente financiar contabile ale Asociației salariaților PAS Semagro. La documentele studiate, am constatat existența Structurii sintetice a Registrului consolidat al acționarilor, emisă la 30.06.2002, de Registrul Roman al Acționarilor, în care se prezintă structura acționariatului, astfel:

- Constantin B.- 1 547 983 acțiuni- reprezentând 44,517 % din capitalul social;
- Ionel R.- 1 546 996 acțiuni- reprezentând 44,488 % din capitalul social;
- APAPS (FPS)- 163 398 acțiuni- reprezentând 4,699% din capitalul social;
- Alți acționari- 218 920 acțiuni-reprezentând 6,296 %din capitalul social.

Obiectiv nr. 7 – Verificarea creditelor solicitate şi obținute de S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. Bacău, S.C. DIA PROD SRL Bacău, S.C. AGROIND SRL Bacău, S.C. PRODCOMINGING SRL Bacău şi stabilirea realității documentațiilor justificative şi dacă au fost întocmite în conformitate cu normele bancare în vigoare, precum şi care este efectul pe care l-a produs sau l-ar fi putut produce nerespectarea acestor norme, în cadrul patrimoniului societății şi raportat la obligațiile față de stat.

Pentru a răspunde la acest obiectiv, s-au analizat documentațiile privind acordarea şi utilizarea creditelor, documentele de încasări şi plăți efectuate de S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, S.C. DIA PROD SRL Bacău, S.C. AGROIND SRL Bacău şi S.C. PRODCOMING SRL Bacău, documentele justificative din contabilitatea societății SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, referitor la livrări şi cumpărări efectuate între societățile menționate, carnetele de facturi fiscale aflate la dosarul cauzei-emitent, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău.

- La documentațiile de credite acordate celor patru societăți, am constatat că aprobarea acestora, cât şi plățile din credite, s-au efectuat pe baza unor **facturi *neînregistrate în evidența contabilă a societăților implicate*,** toate cele trei exemplare de pe facturile în cauză, fiind ataşate la carnetul facturierului.

Operațiunile reflectate în aceste facturi fiscale, constatate în toate exemplarele la cotorul facturierului, iar la documentațiile de credite şi plăți efectuate din credite, un exemplar xeroxat, *sunt nereale.*

Facturile emise de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, în vederea obținerii de credite de către S.C. PRODCOMING & CONSULTING SRL Bacău, S.C. AGROIND SRL Bacău şi DIA PROD SRL Bacău şi care au stat la baza unor plăți, către S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, pentru operațiuni economice nereale, se prezintă astfel:

ROL

Nr. şi data document	**Valoare**	**Furnizor**	**Benef.**	**Număr şi data contract credit**	**Banca care a acordat creditul**
7580048/07.11.2002	1 084 982 500	SEMAGRO	DIA PROD	39/15.11.2002	REXT
7580045/07.11.2002	2 599 959 600	SEMAGRO	DIA PROD	1747/28 11 2002	BRD
7580041/24.10.2002	2 399 040 000	SEMAGRO	DIA PROD	1747/28.11.2002	BRD
5451584/04.09.2002	1 902 096 000	SEMAGRO	DIA PROD	817/14.09.2001	BRD
5451560/05.05.2001	2 417 961 000	SEMAGRO	DIA PROD	462/29.06.2001	BRD
5451561/09.05.2001	3 161 949 000	SEMAGRO	DIA PROD	462/29.06.2001	BRD
5451563/28.06.2001	1 107 533 000	SEMAGRO	DIA PROD	462/29.06.2001	BRD
Total DIA PROD	**14 673 521 100**				
7580030/23.10.2002	1 001 087 500	SEMAGRO	AGROIND	27/23.10.2002	REXT
7580002/01.08.2002	1 487 500 000	SEMAGRO	AGROIND	2245/03.08.2002	BCIT
7580047/02.11.2002	962 534 475	SEMAGRO	AGROIND	37/14.11.2002	REXT
2835521/12.03.2004	6 247 500 000	SEMAGRO	AGROIND	567/21.03.2004	BRD
2835522/14.03.2004	6 247 500 000	SEMAGRO	AGROIND	567/21.03.2004	BRD
2835523/18.03.2004	6 247 500 000	SEMAGRO	AGROIND	567/21.03.2004	BRD
2835501/05.12.2003	4 789 750 000	SEMAGRO	AGROIND	2847/23.12.003	BRD
9872515/2003	4 531 639 000	SEMAGRO	AGROIND	265/20.02.2003	BRD

7580013/16.08.2002	506 345 000	SEMAGRO	AGROIND	1028/30.08.2002	BRD
2694652/15.12.2004	2 760 800 000	AGROIND	SEMAGRO	354/19.12.2004	BCIT
Total AGROIND	**34 782 155 975**				
7580029/18.10.2002	1 002 575 000	SEMAGRO	PRODCOMING	28/23.10.2002	REXT
7580049/12.11.2002	978 654 215	SEMAGRO	PRODCOMING	38/14.11.2002	REXT
2835545/15.03.2004	3 808 000 000	SEMAGRO	PRODCOMING	363/04.07.2004	REXT
1461209/29.07.2003	1 002 265 600	SEMAGRO	PRODCOMNG	2004/04.10 2003	BRD
1461215/09.08.2003	1 001 884 800	SEMAGRO	PRODCOMNG	2004/04.10.2003	BRD
1461225/13.09.2003	997 696 000	SEMAGRO	PRODCOMNG	2004/04.10.2003	BRD
1461233/30.09.2003	714 000 000	SEMAGRO	PRODCOMING	2004/04.10.2003	BRD
Total PRODCOMING	**9 505 075 615**				
Total GENERAL	**58 960 752 690**				

- O situație deosebită, s-a constatat şi în ceea ce priveşte documentația de credite prezentată de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, la obținerea de la Banca Ion Țiriac-Sucursala Bacău, a creditului în valută, în valoare de 62 700 USD.

Pentru garantarea acestui credit, SEMAGRO MOLDOVÁ SA Bacău, a prezentat factura având drept furnizor-SEMAGRO MOLDOVA, beneficiar-SEMAGRO Oltenia, în valoare de 8.991.000. 000 ROL, factură care se regăseşte în toate cele trei exemplare la cotorul facturierului, operațiunea economică neavând loc.

- Un alt aspect constatat, referitor la documentațiile de credite, are ca obiect relațiile desfăşurate între S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău şi S.C. AGROIND SA GIROV, prezentate în detaliu la obiectivul 1, astfel: S.C. AGROIND SA Girov, jud Neamț, emite factura nr. 110323136/15.06.2004, cu sămânță grâu (250 000 Kg), în valoare de 1 785 000 000 ROL, către SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, factură pe care SEMAGRO MOLDOVA SA, o prezintă la ROMEXTERRA-Suc. Bacău, în vederea efectuării plăților din creditul nr. 1364/15.06.2005 (creditul Avaa ca destinație-plata furnizori). SEMAGRO MOLDOVA efectueaza din creditul menționat, plăți în valoare de 1 785 000 000 ROL, cu patru ordine de plată menționate la obiectivul 1, iar la data de 21.06.2005, SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, emite factura nr. 15072531, în valoare de 1 785 000 000 ROL, reprezantând grâu sămânță (250 000Kg), pe baza căreia, AGROIND SA Girov, efectuează plăți către SEMAGRO, în contul deschis la BRD-Suc Bacău, cu 6 ordine de plată, în valoare totală de 1750 000 000 ROL.

Această operațiune economică, nu este reală, având drept scop, transferul sumelor primite de SEMAGRO MOLDOVA în baza contractului de credit nr. 1364/15.06.2005, de la ROMEXTERRA-Suc Bacău, în contul acestei societăți de la

BRD-Sucursala Bacău, utilizându-se intermediar, societatea AGROIND S.A. Girov, jud Neamț.

- O alta operațiune economică care nu a avut loc, a fost reflectată într-o factură fiscală (factura nr. 12071219 /10.08.2002-emisă de S.C. GIRO AMA S.A.), care a stat la baza obținerii şi plății efectuate de SEMAGRO MOLDOVA, din creditul nr. 11547/09.08.2003, în valoare de 1 014 475 000 ROL. Această factură emisă de GIRO AMA SA, a fost anulată prin factura nr. 12071588 / 30.09.2002.

Cu privire la efectele produse de aceste operațiuni nereale reflectate în facturile fiscale care nu s-au înregistrat în evidența contabilă, dar pe baza cărora s-au obținut credite de la societățile bancare, efectuându-se plăți către SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, menționăm următoarele:

- Societățile care au obținut credite pe baza de documentații care reflectau operațiuni economice care nu erau reale-S.C. AGROIND SRL Bacău, DIA PROD SRL Bacău, PRODCOMING SRL Bacău, au înregistrat cheltuieli de acordare a creditelor respective şi cheltuieli pe seama comisioanelor bancare privind derularea acestor credite, cu influențe negative asupra rezultatelor economice ale acestor societății, respectiv cu diminuarea obligațiilor privind impozitul pe profit datorat bugetului de stat.

- S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a înregistrat comisioane bancare la toate operațiunile de încasări şi plăți, efectuate prin societățile bancare care au influențat rezultatele economice ale societății, implicit, obligațiile acesteia față de bugetul de stat.

- Prin prezentarea unor garanții nereale, societatea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a obținut credite bancare, care au mărit gradul de îndatorare al societății, astfel încât, pentru rambursarea unor credite, societatea a valorificat o parte din bunurile din patrimoniul său.

Obiectiv nr. 8 – Verificarea deconturilor de cheltuieli, dacă au fost întocmite cu respectarea normelor în vigoare şi dacă s-a adus vreun prejudiciu societății sau bugetului de stat, cuantumul acestora şi persoanele răspunzătoare.

Pentru a răspunde la acest obiectiv trebuie examinate deconturile de cheltuieli înregistrate în contabilitate, documentele de plăți a sumelor din casieria societății, Decretul Consiliului de Stat nr.209/1976 privind ridicările de numerar din casierie.

În perioada anilor 2000 – 2005 au fost ridicate din casieria societății, diferite sume de bani, reprezentând avansuri spre decontare şi justificate, aport asociați, contravaloare contracte de vânzare cumpărare, achiziții marfă, după cum urmează:

- **Total sume ridicate din casierie - 87 714 174 760**
- **Total sume justificate+ restituiri avans -29 875 247 872**
- **Diferențe-Sume nejustificate - 57 838 926 888**

Din verificările efectuate asupra registrelor de casă, precum şi asupra deconturilor de cheltuieli justificative am constatat următoarele:

- pentru avansurile acordate nu există referate de necesitate aprobate de persoanele competente;
- unele dispoziții de plată către casierie nu au semnăturile legale pentru directorul societății, control financiar preventiv şi a celui care întocmeşte documentul;
- unele dispoziții de plată către casierie nu au număr de înregistrare în Registrul special pentru DP casierie;
- deconturile de cheltuieli nu au anexate rapoartele pentru justificarea deplasării şi nu au semnăturile legale pentru director, contabil şef, etc.
- notele de plată pentru cheltuielile de protocol nu sunt detaliate (ex. "Protocol în valoare de… " sau "Masă servită în valoare de…", etc) cu numărul de persoane care au participat, eventual cu tabele anexă care să aibă semnătura acestora;
- au fost ridicate sume din casieria societății pentru a se face sponsorizări în nume propriu.

Rezultă astfel că nu au fost respectate prevederile art.6, al.2, din Legea contabilității nr.82/1991, republicată, care menționează că *"Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat şi aprobat, precum şi a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz".*

Responsabili pentru nerespectarea prevederilor legale menționate mai sus sunt persoanele care răspundeau de întocmirea documentelor de casă (casierul societății); pentru înregistrarea în contabilitate a registrelor de casă şi a documentelor anexă (persoana de la contabilitate care a efectuat înregistrarea operațiunilor de casă) şi cei care răspundeau de organizarea şi conducerea contabilității (contabil şef şi directorul societății) care aveau obligația să verifice documentele de plată şi cele justificative, să le semneze pentru viza CFP şi pentru conducătorul societății , precum şi casiera care trebuia să verifice aceste documente şi anexele dacă sunt în conformitate cu prevederile legii.

Toate sumele ridicate din casieria societății, în cuantum de 57 838 926 888 ROL, nejustificate de persoanele menționate, constituie prejudiciu pentru societate.

Obiectivul nr.9 - Referitor la modul de achiziționare și tranzacționare a acțiunilor SC SEMAGRO MOLDOVA SA pentru perioada ianuarie 2000 – 31 decembrie 2005, avem în vedere verificarea legalității operațiunilor, modalitățile de plată, modul de efectuare a înregistrărilor.

SC SEMAGRO MOLDOVA SA a virat către Asociația salariaților PAS Semagro Bacău, cu ordine de plată, mai multe sume de bani, care ar reprezenta contravaloare unor imobile vândute de Asociația salariaților PAS Semagro către SC SEMAGRO MOLDOVA SA.

Această situație este prezentată centralizat în tabelul de mai jos:

ROL

Nr. ordin plată	Data	Suma	Explicația plății
01	31.03.2000	623 000 000	-dif. dobanda credite
60	25.05.2000	330 000 000	-c-valoare imobile
61	25.05.2000	490 000 000	-c-valoare imobile
62	25.05.2000	490 000 000	-c-valoare imobile
63	25.05.2000	490 000 000	-c-valoare imobile
66	26.05.2000	445 000 000	-c-valoare imobile
70	02.06.2000	3 300 000 000	-c-valoare imobile
100	25.05.2000	4 282 000 000	-c-valoare imobile
174	26.07.2000	4 160 000 000	-c-valoare imobile
142	27.07.2000	339 324 189	-c-valoare imobile
184	03.08.2000	200 000 000	-c-valoare imobile
182	03.08.2000	351 000 000	-c-valoare imobile
178	04.08.2000	3 650 000	-c-valoare imobile
81	08.06.1999	3 000 000	-c-valoare imobile
241	25.08.1999	2 500 000 000	-c-valoare imobile
Total		**18 006 974 189**	

Menționăm că din verificările efectuate, nu s-au identificat documente (contracte de vânzare-cumpărare, facturi fiscale, acte privind întabularea), prin care să se certifice realitatea și legalitatea acestor tranzacții, respectiv vânzarea de imobile de către Asociația salariaților PAS Semagro, către SEMAGRO MOLDOVA.

Operațiunea economică de vânzare imobile de către asociația PAS către societate, contravine prevederilor Legii 77/1994, care la art 2, prevede următoarele: "*Asociația este o persoană juridică constituită din persoanele prevăzute la art. 3, în scopul de a dobândi și de a folosi în condițiile legii, în numele și pentru aceste persoane, acțiuni ale societăților comerciale cu capital majoritar de stat, în vederea privatizării acestora în condițiile legii*".

Totodată nu s-au identificat documente din care să reiasă fuziunea, prin absorbție dintre Asociația salariaților PAS Semagro şi S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA (proiect de fuziune, acte adiționale, hotăâari judecătoreşti).

Plățile nedatorate, efectuate de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, către Asociația salariaților PAS Semagro, constituie un prejudiciu pentru societate, în cuantum de *18 006 974 189 ROL.*

Obiectivul nr. 10 **– Verificarea situației exacte a documentelor primare şi de evidență contabilă întocmite sau înregistrate cu încălcarea normelor legale care reglementează aceste operațiuni, în ce constau aspectele incorecte sau neconforme cu normele în vigoare, ce efecte au produs sau erau de natură a produce acestea.**

- S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, nu a respectat prevederile art 1, art.10, art 20, 21, 22 si 25 din Legea contabilității nr. 82/1991, astfel:

Art 1 (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, precizează: *"Societățile comerciale, societățile/companiile naționale, regiile autonome, institutele naționale de cercetare-dezvoltare, societățile cooperatiste şi celelalte persoane juridice cu scop lucrativ au obligația să organizeze şi să conducă, contabilitatea proprie, respectiv contabilitatea financiară, potrivit prezentei legi, şi contabilitatea de gestiune adaptată la specificul activității".*

Din prezentarea aspectelor care au condus la neidentificarea tuturor operațiunilor economice derulate de S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, prezentate în obiectivul 1, constatăm nerespectarea prevederilor de mai sus.

Referitor la persoanele răspunzătoare de nerespectarea prevederilor Legii contabilității, considerăm necesar să prezentăm reglementările din art 10 al Legii contabilității nr. 82/1991:

Art.10 (1), precizează: *"Răspunderea pentru organizarea şi conducerea contabilității la persoanele prevazute la art.1, revine administratorului, ordonatorului de credite sau altei persoane care are obligația gestionării unității respective.*

(2) persoanele prevăzute la art 1 organizează şi conduc contabilitatea de regulă, în compartimente distincte, conduse de către directorul economic, contabilul-şef sau altă persoană împuternicită să îndeplinească această funcție. Aceste persoane

trebuie să aibă studii economice superioare şi răspund împreună cu personalul din subordine de organizarea şi conducerea contabilității în condițiile legii."

S.C. SEMAGRO MOLDOVA, nu a ținut registrele de contabilitate obligatorii: Registrul-jurnal; Registrul-inventar şi Cartea mare, obligație prevăzută în art 20 din Legea contabilității. Faptul că societatea a ținut contabilitatea în sistem informatic nu exonerează persoanele responsabile de conducerea contabilității, de obligația de a respecta prevederile art 23 din acelaşi act normativ, care arată: "*persoanele prevăzute la art 1 care utilizează sisteme informatice de prelucrare automată a datelor au obligația să asigure respectarea normelor contabile şi controlul datelor înregistrate în contabilitate, precum şi păstrarea acestora pe suporturi tehnice.*

- S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, nu a respectat prevederile art 6(1) din Legea contabilității nr. 82/1991, care precizează:"*Orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei, într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ".* S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, *nu a întocmit recepții pentru mărfurile care ar fi fost primite de la*:

- Doru G. - 34 506 490 773 ROL;
- Costică D. - 599 112 000 ROL;
- Eugen R. - 4 976 350 000 ROL;
- vin şi struguri livrați de la S.C. Bachus, S.C. Blaco Internațional şi S.C. VANI SRL - 8 249 219 998 ROL;
- carne şi produse de carne, de la mai mulți furnizori - 1.547.952.839 ROL;

Total sume achitate ca avans cereale (fără Note de intrare recepție şi documente de consum sau livrare), înregistrate în contul 371 "Mărfuri" şi sume achitate pe bază de factură, pentru vin, struguri, carne, preparate carne, pui, (fără note de intrare recepție şi documente de livrare sau consum) = 49 879 125 610 ROL (4 987 912,56 RON), sumă care reprezintă prejudiciu pentru societate.

În cazul plăților efectuate de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, către persoanele fizice şi juridice menționate mai sus, au fost încălcate şi dispozițiile Ordinului MF nr 306/2002, pentru aprobarea Reglementărilor contabile simplificate, armonizate cu directivele europene, Secțiunea a 4-a, pct. 4.59, care arată că potrivit art 12 din Legea contabilității nr. 82/1991, modificată şi completată, este necesar să se asigure: "*a) recepționarea tuturor bunurilor materiale intrate în unitate şi înregistrarea lor la locurile de depozitare...*", iar pct 4.70 din aceleaşi

Reglementările contabile, precizează: *" Avansurile acordate furnizorilor, precum şi cele primite de la clienți se înregistrează în contabilitate în conturi distincte."*

- S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, nu a respectat prevederile art 6(1) si art.16 din Legea contabilității nr. 82/1991 şi a Reglementărilor contabile simplificate, armonizate cu directivele europene, aprobate prin Ordinul M.F. nr. 306/2002, cu privire la reflectarea unor operațiuni economice nereale, în facturi fiscale, care au stat la baza obținerii de credite de către beneficiarii acelor tranzacții comerciale, urmate de plăți efectuate pe baza facturilor fiscale menționate detaliat la obiectivele 1, 7 si 14, catre SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, în cuantum de **61 760 227 690 ROL.**

Cu referire la acest aspect, nu au fost respectate normele bancare, privind realitatea operațiunilor economice reflectate în documentele justificative, prezentate societăților bancare.

- **Nerespectarea prevederilor referitoare la modul de întocmire a documentelor contabile, au condus la plăți efectuate prin casieria societății, fără ca pe documentele privind plata să fie înscrise scopul plății, în unele cazuri nu a fost înscris pe Registrul de casă, numele persoanei, căreia i s-a efectuat plata, existând plăți nejustificate în cuantum total de *17 941 235 372 ROL, de la următoarele persoane fizice:***

- Constantin B. - 11 148 493 710 ROL;
- Ionel R. - 1 776 456 009 ROL;
- Maria D. - 45 343 489 ROL;
- Iulian T. - 30 514 250 ROL;
- Gheorghe N. - 4 940 427 914 ROL;

Aceste plăți nejustificate, în condițiile în care nu există şi alte documente justificative, constituie prejudiciu pentru societatea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău.

Plățile efectuate de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, către Asociația salariaților PAS Semagro Bacău, de *18 006 974 189 ROL*, care ar reprezenta contravaloare imobile, contravine prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, art 6, cât şi a Ordinului MF nr 306/2002, aşa cum au fost menționate mai sus, precizând faptul că în contabilitatea societății SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, nu s-au constatat existența unor documente (contracte de vânzare cumpărare, facturi fiscale,

note de intrare recepție) pentru imobile care ar fi fost preluate de la Asociația salariaților PAS Semagro Bacău.

Acest lucru nu ar fi fost posibil, în condițiile in care Legea 77/1994, la art 2, prevede în mod clar care este scopul constituirii asociației, aşa cum am prezentat la obiectivul 9 din prezentul raport. **Plățile nedatorate, efectuate de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, către Asociația salariaților PAS Semagro, constituie un prejudiciu pentru societate, în cuantum de *18.006.974.189 ROL.***

O altă încălcare a dispozitiilor legale în vigoare, respectiv a art. 15 (1) şi (2) şi art. 210 din Legea 31/1990, se referă la **majorările de capital social, înregistrate la Registrul Comerțului, pe baza actelor adiționale emise de administratorii societății, cu bunuri care ar fi reprezentat "aporturi în natură", dar care în fapt reprezentau bunuri din proprietatea SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău**.

Prin încălcarea dispozițiilor Legii 31/1990, referitoare la majorările de capital social, aşa cum au fost prezentate mai sus, se constată că S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a fost prejudiciată cu valoarea acțiunilor atribuite Asociației salariaților PAS Semagro Bacău, pe seama aşa ziselor aporturi în natură, respectiv 1 936 890 acțiuni, la valoarea nominală de 25 000 ROL/acțiune = 48 422 252 000 ROL (28 199 700 000 +832 004 000+19 390 548 000).

În concluzie, prin încălcarea dispozițiilor actelor normative, aşa cum au fost prezentate mai sus, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a fost prejudiciată cu suma totală de 134.249.587.171 ROL, iar pentru suma de 61.760.227.690 ROL au fost emise facturi fiscale, pentru operațiuni economice nereale, facturi fiscale care au stat la baza acordării de credite bancare şi plăți efectuate de beneficiarii creditelor către SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău.

Obiectivul nr 11. - Stabilirea tuturor sumelor de bani care au fost retase în numerar din casieria S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, şi de către cine (Constantin B., Maria D. şi alții).

Stabilirea depunerilor (returnărilor) de numerar şi, de către cine s-au efectuat, în aceeaşi perioadă şi care este soldul final al acestor sume retrase şi eventual depuse.

Răspunsurile date, la obiectivele 1 şi 8, sunt de natură să elucideze şi aspectele solicitate prin acest obiectiv nr 11. Faptul că nu pe toate documentele privind încasările şi plățile efectuate prin casieria societății, s-a înscris scopul plății-

încasării, au condus la efectuarea analizei tuturor operațiunilor de încasări şi plăți, prin casă şi bancă, pentru persoanele fizice nominalizate la obiectivul 1 şi la obiectivul nr. 8.

Cu privire la derularea acestor operațiuni (de retrageri şi încasări numerar), prin societățti bancare, menționăm, că toate retragerile de numerar s-au efectuat prin casieria societății, din sumele încasate de societate de la clienți, sau din retrageri de sume de la bănci, retrageri efectuate de casierul societății.

Obiectivul nr. 12. - Stabilirea eventualelor prejudicii în relațiile comerciale cu grupul de firme aparținând de S.C. AGROBAC INTERNAȚIONAL SA Bacău (CEREAL PRODCOMING SA, AGROBAC INTERNAȚIONAL SA), S.C. NOVA BUSINESS SRL Bacău (la această societate existau credite la bănci şi convenții de eşalonare a obligațiilor la bugetul consolidat al statului), vânzarea unor active-terenuri şi clădiri, vânzarea unui autoturism şi altele.

Stabilirea prejudiciului pe fiecare din aceste repere cât şi valoarea totală a acestei pagube.

Pentru a răspunde la acest obiectiv am examinat facturile emise de SC CEREAL PRODCOMING; SC.CONAGRA; SC AGROBAC INTERNAȚIONAL SA Bacău, documentele de plată pentru aceste facturi, notele contabile prin care au fost inregistrate facturile respective, notele de intrare receptie, Legea contabilității nr.82/1991, Ordinul Ministerului de Finanțe nr.306/2002 privind aprobarea Reglementărilor contabile simplificate, armonizate cu directivele europene.

Referitor la relațiile societății SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, cu S.C. NOVA BUSINESS SRL Bacău, am analizat contractul de împrumut nr. 9/14.01.2005 şi s-a întocmit situația plăților efectuate de SEMAGRO către această societate.

În perioada anilor 2000 – 2005, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA a achiziționat cantități importante de carne, produse din carne, pui si altele, de la societăți din grupul de firme ale S.C. AGROBAC INTERNAȚIONAL SA, dar şi de la alte firme.

Verificând documentele contabile am identificat facturi emise de furnizorii menționați şi care au fost înregistrate în evidența contabilă, valoarea totala a acestora fiind de **1 547 952 839 ROL**.

Pe ani, situația este urmatoarea:

2000	60 429 440 ROL
2001	154 003 292 ROL
2002	357 710 186 ROL
2003	491 236 149 ROL
2004	255 140 057 ROL
2005	229 433 715 ROL

Pentru o parte din aceste facturi fiscale nu s-au întocmit note de recepție pentru intrarea în gestiune a produselor şi nici documente legale pentru ieşirea acestora din gestiune.

Verificând evidențele contabile s-a constatat că acestea au fost înregistrate direct pe costuri, fară a avea documente justificative legale, **constituindu-se în prejudiciu pentru societate în cuantum de 1 547 952 839 ROL.**

Astfel, nu au fost respectate prevederile art.6 din Legea contabilității nr.82/1991, republicată, care precizeaza:

(1) "Orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ.

(2) Documentele justificative care stau la baza inregistrărilor în contabilitate angajează raspunderea persoanelor care le-au intocmit, vizat şi aprobat, precum şi a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz."

Referitor la alte operațiuni economice care s-au desfăşurat între SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău şi firme din grupul de firme aparținând de S.C. AGROBAC INTERNAȚIONAL SA Bacău, concluziile rezultate au fost prezentate anterior,la obiectivul 1.

Cu privire la relația economică desfasurată, între S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău şi S.C. NOVA BUSINESS SRL Bacău, s-a analizat contractul de împrumut între aceste societăți, în care S.C. SEMAGRO SA Bacău are calitate de creditor pentru suma de 2 800 000 000 ROL. Pe baza contractului de împrumut, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a efectuat plăți către S.C. NOVA BUSINESS SRL Bacău, de la Banca Carpatica-Suc. Bacău. Pe ordinele de plată, cu care s-au efectuat plățile, S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, a înscris "contravaloare avans porumb consum".

În condițiile în care sumele împrumutate au fost restituite creditorului-SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, **un prejudiciu pentru societate ar fi constituit**

din dobânzile şi comisioanele pe care creditoarea SEMAGRO, le plătea în cursul anului 2005, la creditele contractate, calculate pentru suma de 2 800 000 000 ROL. Se menționează că în timp ce S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, acorda împrumutul de 2 800 000 000 ROL, societății NOVA BUSINESS SRL Bacău, aceasta avea în exercițiul financiar 2005, credite totale contractate de la societăți bancare, în cuantum total de **49.049.500.000 ROL**.

În ceea ce priveşte valorificarea unor bunuri imobile (terenuri şi clădiri), precizează că s-a constatat existența unor contracte de vânzare cumpărare, astfel:

- Antecontract de vânzare-cumpărare nr. 11717/10.05.2005, prin care S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, în calitate de vânzator, vinde imobilul din Iaşi, către S.C. "INTERNAȚIONAL IMPORT EXPORT COM" SRL Iaşi, la valoarea de 4 500 000 000 ROL.

Precizăm că, nu s-a constatat existența unui raport de evaluare a acestui imobil, care să stabilească valoarea sa de piață, neavând posibilitatea să cunoaştem nici valoarea de inventar din evidența contabilă, acest bun nefiind înregistrat în evidența contabilă a SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, la 31 12 2005.

- Contract de vânzare-cumpărare nr 1136/24.02.2006, prin care S.C. SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, vinde societății S.C. PANIFCOM SRL Iaşi, imobilul din Soldana, comuna jud Iaşi, cu un preț al vânzării de 1 020 000 000 ROL (exclusiv TVA).

Aceste bunuri, menționate mai sus, erau înregistrate în contabilitatea Complexului Semagro Iaşi, neavând la dispoziție şi documentele financiar contabile ale acestui Complex Semagro.

Referitor la vânzarea unor autoturisme către persoane fizice, s-a constatat că în perioada analizată s-au efectuat mai multe vânzări de mijloace de transport, către administratorii societății, sau persoane din familiile acestora, astfel:

ROL

Nr. şi data facturii	**Furnizor**	**Beneficiar**	**Valoarea de vânzare**	**Ce reprezintă**
9872536/30.06.2003	SEMAGRO	Ionel R.	29 550 080	DACIA
9872535/30.06.2003	SEMAGRO	Ionel R.	12 757 990	AUTODUBA FORD
9872533/30.06.2003	SEMAGRO	Constantin B.	49 921 690	SKODA FELICIA
9872532/30.06.2003	SEMAGRO	Constantin B.	124 132 470	AUDI A4
9872531/30.06.2003	SEMAGRO	Constantin B.	354 439 120	WOLSWAGEN
7580137/12.06.2003	SEMAGRO	Constantin B.	166 750 000	CIELO BC 02 RED
7580135/05.06.2003	SEMAGRO	Gheorghe B.	800 000 000	AUDI,A1,8T,QUATRO
1461203/31.05.2003	SEMAGRO	Doru G.	416 500 000	AUDI A4
2835547/17.06.2003	SEMAGRO	Ionel R.	387 941 543	AUDI A6
2835546/17.06.2003	SEMAGRO	Ionel R.	382 937 964	AUDI A6

Având în vedere că nu pe toate încasările şi plăţile efectuate de administratorii societăţii prin casieria societăţii, s-a înscris scopul plăţii-încasării, nu putem exprima, o opinie cu privire la încasarea acestor sume rezultate din tranzacţii autoturisme.

Obiectivul nr.13 - Stabilirea destinaţiei, a modului de achiziţionare şi utilizare a unor cantităţi de băuturi alcoolice aduse de la SC Bachus, valoarea acestora, legalitatea acestor operaţiuni, valoarea lor şi eventual paguba creată.

În perioada anilor 2000 – 2005, SC SEMAGRO MOLDOVA SA a achiziţionat cantităţi importante de vin şi struguri de la mai multe societăţi comerciale cum ar fi: SC Bachus, SC Blaco International, SC Vani SRL.

Verificând documentele contabile am identificat facturi emise de furnizorii menţionati ce au fost înregistrate în evidenţa contabilă, valoarea totală a acestora fiind de **8.249.219.998 ROL** .

Pe ani, situaţia este următoarea:

2000	54 522 ROL
2001	253 439 470 ROL
2002	1 625 489 753 ROL
2003	2 048 284 637 ROL
2004	2 201 642 118 ROL
2005	2 116 009 498 ROL
Total	**8 249 219 998 ROL**

Pentru aceste facturi fiscale, nu s-au întocmit note de recepţie pentru intrarea în gestiune a produselor şi nici documente legale pentru ieşirea acestora din gestiune.

Verificând evidenţele contabile am constatat că acestea au fost înregistrate direct pe costuri, fără a avea documente justificative legale, **constituindu-se în prejudiciu pentru societate în cuantum de 8.249.219.998 ROL.**

Astfel, nu au fost respectate prevederile art.6 din Legea contabilităţii nr.82/1991, republicată, care precizează:

(3) "Orice operaţiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ.

(4) Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat şi aprobat, precum şi a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz."

Obiectivul nr.14. - Stabilirea legalității, oportunității şi modul de acordare a creditelor bancare, în relația cu băncile din oraşul Bacau şi alte localități din țara.

În perioada anilor 2000 – 2005, SC SEMAGRO MOLDOVA SA a contractat mai multe credite cu diferite bănci, atât din oraşul Bacău, cât şi din alte localități, unde Semagro-urile din subordine îşi aveau sediul.

Creditele solicitate au fost în lei ROL şi în valută (USD).

***Valoarea totală a creditelor contractate, în perioada mai sus menționată, este de* 500.553.400.000 lei ROL şi de 1.812.700 USD .**

Creditele menționate mai sus au fost contractate pentru plăți furnizori, cheltuieli trezorerie, acoperirea deficitului de fonduri, producție, comerț, etc. Au mai fost contractate credite de scont şi credite curier.

Drept garanții, SC SEMAGRO MOLDOVA SA, a prezentat băncilor respective ipoteci asupra activelor (clădiri + terenuri) din Complexele Semagro pe care le avea în proprietate, gaj asupra unor stocuri de marfă (semințe diferite produse agricole) şi mijloace fixe (automobile) din dotare, averea personală a administratorilor societății, contabilului şef, chiar a casierului, bilete la ordin şi CEC-uri emise de alte societăți şi girate pentru SC SEMAGRO MOLDOVA SA.

Pentru obținerea creditelor şi justificarea utilizării, SC SEMAGRO MOLDOVA SA a folosit diverse facturi emise de către diferiți parteneri, în principal SC Agroind SRL, SC Dia Prod SRL, SC PRODCOMING SRL, SC NIKO SRL, SC Sivi SRL, SC Pedrobac SRL, SC Pro-Impex SRL, SC Agrobac Internațional SA, SC Giro Ama SA, SC Prodis SA, SC Bachus SA, SC SEMAGRO Oltenia SA, etc.

O parte din facturi au fost întocmite de SEMAGRO MOLDOVA SA Bacău, numai ca beneficiarii din facturile respective, să contracteze credite bancare, fără ca acestea să fie înregistrate în evidențele contabile, fie la emitent, fie la client sau în ambele părți.

Au fost identificate şi cazuri în care au fost emise facturi, după care au fost întocmite alte facturi, în roşu, pentru ştornarea sumelor din primele facturi, **operațiunile economice reflectate în acceste facturi nefiind reale**.

Astfel, situația facturilor emise şi pe baza cărora s-au obținut credite bancare şi s-au efectuat plăți din aceste credite, **fără ca operațiunile economice să fie reale** (toate cele trei exemplare de factură fiscală se află la cotorul facturierului SEMAGRO MOLDOVA, sau credite contractate de SC SEMAGRO MOLDOVA SA, pentru care

unele facturi fiscale au fost ştornate, operaţiunile economice nefiind reale, se prezintă după cum urmează:

- SC Agroind SRL Bacău	34 782 155 975 ROL
- SC Dia Prod SRL Bacău	14 673 521 100 ROL
- SC PRODCOMING SRL	9 505 075 615 ROL
- SC SEMAGRO Oltenia SA	8 991 000 000 ROL
- SC Giro Ama SA	1 014 475 000 ROL
Total	**68 966 227 690 ROL**

Obiectivul nr.15 – Aceleaşi aspecte privitoare la legalitatea, realitatea, oportunitatea şi modul de acordare, vor fi verificate şi cu privire la acordarea subvenţiilor agricole înregistrate în perioada verificată.

În perioada anilor 2000 – 2005, SC SEMAGRO MOLDOVA SA a beneficiat de subvenţii agricole, din partea statului, în valoare totală de 122 724 026 717 lei ROL.

Situaţia sumelor primite de SC SEMAGRO MOLDOVA SA, ca subvenţii de la bugetul statului, în anii 2000 – 2005, se prezintă astfel:

- anul 2000	18 811 767 091 ROL
- anul 2001	7 840 524 502 ROL
- anul 2002	64 584 526 134 ROL
- anul 2003	21 268 611 460 ROL
- anul 2004	10 192 677 530 ROL
- anul 2005	25 920 000 ROL
Total	**122 724 026 717 ROL**

Solicitarea acestor sume s-a realizat prin Direcţiile Generale pentru Agricultură şi Alimentaţie din judeţele, unde îşi aveau sediile Complexele Semagro din subordine, care au verificat documentaţiile întocmite de către SC SEMAGRO MOLDOVA SA în acest sens şi numai după constatarea realităţii şi valabilităţii acestora, a avizat favorabil decontarea lor.

Având în vedere toate aspectele clarificate mai sus am stabilite şi alte obiective, de data aceasta vizând direct infracţiunea de spălare de bani, după cum urmează:

1. Stabilirea operațiunile comerciale efectuate prin încălcarea dispozițiilor legale, cu societățile menționate şi dacă se conturează aspecte specifice *infracțiunilor de spălarea banilor prevăzute de Legea 656/2002.*

Stabilirea *circuitul financiar bancar privind reciclarea sumelor de bani ca fiind spălate*, ca urmare a unor activități ilegale (operațiuni nereale, acte fictive – facturi, balanțe, alte documente financiar contabile, livrări de valori mobiliare şi imobiliare ce au avut ca scop mărirea artificială a cifrei de afaceri şi a capitalului social al societății şi altele).

Din examinarea obiectivelor şi răspunsurilor precizate mai sus constatăm că au fost analizate relațiile dintre S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. şi

(1) un număr de ***26 persoane juridice*** şi

(2) un număr de ***10 persoane fizice***.

Prin obiectivele stabilite am analizat şi clarificat şi realitatea şi legalitatea operațiunilor derulate cu debitorii, creditorii şi asociații.

Răspunsurile clarifică şi elucidează inclusiv obiectivul privind operațiunile comerciale, respectarea dispozițiilor legale şi circuitele financiare (bancare sau nebancare), utilizarea şi existența sau inexistența documentelor contabile justificative.

Menționăm că aporturile de bunuri (în numerar şi în natură) la capitalul social s-au dovedit fictive.

S-a constatat, de asemenea:

- diminuarea valorii terenurilor pentru care s-au emis Certificate de atestare a dreptului de proprietate, diminuându-se participația statului;

- diminuarea participației statului prin nereevaluarea patrimoniului societății în conformitate cu disp. art. 7 din H.G. nr. 834/1991, cu modificările ulterioare;

- sustragerea de bunuri din patrimoniul societății prin utilizarea ca instrument a hotărârii AGA de aprobare a unei pretinse „restituiri de aporturi".

2. Stabilirea faptului dacă *între creditele acordate de bănci pe bază de documente nejustificative, nereale şi circuitul ulterior al acestor credite, există legături, fiind înglobate în măririle de capital şi respectiv în reciclările specifice spălării de bani.*

Din analiza hotărârilor adunărilor generale a rezultat că S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A. a preluat obligațiile de plată asumate de Asociația PAS SEMAGRO Bacău în locul acesteia, plățile fiind făcute din patrimoniul societății; în acest mod, au fost favorizați acționarii membrii ai Asociației PAS SEMAGRO Bacău, dintre care acționarii majoritari Constantin B. şi Ionel R..

Constatările efectuate au relevat ridicarea, de către persoanele fizice menționate mai sus a unor sume de bani, nejustificate prin documente legale, situație în care rezultă însuşirea acestor sume în interes propriu.

De asemena, o modalitate de însuşire a unor sume din patrimoniul societății, a fost reprezentată de *vânzările de imobile către societate şi de repetatele schimburi/înlocuiri de bunuri prin diferența de valoare dintre valorile de achiziție şi ulterior de revânzare către societate sau prin aportarea la capitalul social.*

În consecință, rezultă că persoanele beneficiare ale sumelor de bani ridicate în numerar sau obținute prin vânzări reale sau fictive către societate au obținut pe seama societății resurse pe care le-au putut aporta ulterior la capitalul social .

3. Stabilirea *prejudiciului cauzat bugetului de stat, cuantumul şi structura lui*, modalități de producere a acestuia, referitor la aspectele arătate mai sus.

Prejudiciul adus bugetului de stat, consecința modului de administrare a S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A., s-a produs prin înregistrarea pe cheltuieli a produselor alimentare pentru care nu au existat documente justificative, înregistrarea pe cheltuieli a diferențelor dintre prețul de achiziție şi de vânzare a unor imobile, prejudiciu total determinat de de ***5.107.002.789 ROL*** .

Documentele analizate nu ne-au permis aprecierea existenței şi a altor prejudicii aduse bugetului de stat, iar din hotărârea de deschiderea a procedurii de insolvență nu rezultă că statul, prin A.A.F. este unul dintre creditorii societății.

4. *Operațiunile comerciale prin care s-a realizat majorarea de capital social au creat o stare de aparență legalitate a proveniență sumelor de bani reciclate, prin introducerea lor în circuitul comercial.*

Printre operațiunile prin care s-au realizat cele de mai sus, menționăm:

- participarea Asociației PAS SEMAGRO Bacău la privatizarea S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A.;
- achitarea prețului acțiunilor;
- majorările de capital social aferente programului de investiții asumat,
- persoanele care au acționat ca reprezentanți ai Asociației PAS SEMAGRO Bacău şi, ulterior, ca asociați majoritari, administratori şi preşedinte şi vicepreşedinte ai CA, respectiv Constantin B. şi Ionel R., împreună cu membrii Asociației PAS şi cu cenzorii societății, au inițiat şi desfăşurat operațiuni prin care au dobândit calitatea de

acționari prin însuşirea resurselor societății şi prezentarea acestora ca aporturi proprii la capitalul social al S.C. SEMAGRO MOLDOVA S.A.

Concret, inițial prin asumarea de către societate a obligației de plată a creditului în sumă de 20.000.000.000 ROL contractat de Asociația PAS SEMAGRO Bacău de la B.C.I.T. iar, ulterior, prin prezentarea ca aporturi personale în numerar sau în natură a unor resurse sustrase din patrimoniul societății sau chiar fictive (imobile care nu au fost predate societății şi nici întabulate pe numele acesteia etc.), ***s-a creat aparența legalității majorărilor de capital social şi a deținerilor de acțiuni.***

5. Stabilirea eventualelor *elemente specifice unor evaziuni fiscale.*

În caz afirmativ, care este prejudiciul adus bugetului consolidat la statului şi la ce se referă acesta. Sub aspect economic, evaziunea fiscală este reprezentată de sustragerea prin orice mijloace de la impunerea sau de la plata impozitelor, taxelor, contribuțiilor şi a altor sume datorate bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat şi bugetelor fondurilor speciale de către orice persoană fizică sau juridică căreia îi revine obligația de plată.

Sub acest aspect, din analiza documentelor avute la dispoziție modalitățile de prejudiciere a bugetului de stat constatate sunt acelea reprezentate de:

- înregistrarea pe cheltuieli a produselor alimentare (vin, carne) pentru care nu au existat documente justificative;
- înregistrarea pe cheltuieli a diferențelor dintre prețul de achiziție şi de vânzare a unor imobilelor .

4.8. Documentele contabile fictive-instrumente de fraudare a sistemului bancar prin obținerea de credite nejustificate

În anul 2007 a fost identificată şi destrămată o grupare infracțională care desfăşura activități circumscrise criminalității organizate, pentru obținerea de credite ilegale de la diverse sucursale ale unor unități bancare din Bucureşti, pe baza unor documente false.

La jumătatea anului 2006 membrii rețelei au identificat şi determinat diferite persoane, neîncadrate în muncă şi lipsite de orice sursă de venit, în special din mediul rural să preia prin cesiune, din dispoziția şi sub controlul direct al liderului rețelei, societăți comerciale cu sediul în mun. Bucureşti, în scopul întocmirii documentațiilor fictive pentru obținerea de credite bancare.

Ca structură, gruparea a funcționat pe două regiuni, respectiv Moldova, în județele Bacău, Vaslui, Neamț și Botoșani, de unde erau racolate persoane și în București, unde membrii grupării au preluat societăți comerciale pe care le-au folosit la angajarea fictivă a persoanelor pe numele cărora se solicitau credite bancare.

Concomitent cu transferul persoanelor racolate către București, din dispoziția liderului grupării, „locotenenții" acestuia se ocupau de întocmirea documentației fictive, de cazarea persoanelor, de instruirea acestora, constând în asigurarea unei înfățișări și vestimentații corespunzătoare, asigurarea mijloacelor de trai pe perioada cât durau formalitățile de întocmire, depunere, aprobare și ridicare a creditelor, de însoțirea la bănci și de preluarea banilor și transmiterea acestora către coordonatorul grupului.

În cadrul activității infracționale, au fost identificate ca fiind folosite SC Giro Internațional SRL, SC Com Total SRL, SC Toma Group SRL, SC Trande Top Company SRL și SC Chic SRL.

Aceste societăți comerciale aveau declarat sediul social fictiv, funcționau pentru o perioadă scurtă de timp (circa două-trei luni), iar *declarațiile fiscale ale firmelor (balanțe și bilanțuri) erau „cosmetizate"* de către un apropiat al grupării, în sensul de a da o aparență de legalitate și normalitate (*cifra de afaceri mare, mulți angajați cu venituri de peste 1500 RON*).

O parte din membrii rețelei au fost arestați preventiv de Tribunalul Bacău, pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire/aderare la un grup infracțional organizat în scopul comiterii de infracțiuni contra patrimoniului, care au produs consecințe deosebit de grave, spălare de bani, instigare la săvârșirea infracțiunii de înșelăciune, fals în înscrisuri sub semnătură privată și uz de fals prejudicial cauzat unităților bancare fiind estimat până în prezent la peste 400.000 Euro.

CAPITOLUL V

STRATEGII NAȚIONALE ŞI INTERNAȚIONALE PENTRU PREVENIREA ŞI LIMITAREA FENOMENULUI DE SPĂLARE DE BANI

5.1. Principalele măsuri economice şi juridice luate la nivel internațional

Actele normative naționale, cât şi cele internaționale, au păstrat termenul „spălarea banilor", acesta fiind mai des utilizat decât expresia „legalizarea veniturilor obținute pe căi ilegale".

În acest sens, „spălarea banilor" nu este decât un jargon folosit nu doar în limbajul uzual, ci şi în cel juridic. Ca atare, nu trebuie făcută o interpretare directă a termenului, în sensul că pot fi legalizați doar banii, fapt ce a impus unele state să prevadă în legislațiile lor naționale sintagma „legalizarea veniturilor obținute pe căi ilegale".

Pentru a nu ajunge la confuzii, expresiile „spălarea banilor" şi „spălarea veniturilor prin infracțiune" sunt considerate sinonime. Fiecare lege (ca de altfel şi oricare act normativ) trebuie să aibă un titlu ce ar permite din start stabilirea obiectului său şi a relațiilor pe care le reglementează.

Limbajul simplist sau expresiile uzuale sunt preluate uneori de către legiuitor pentru a fi comprehensibile de către persoanele cu cel mai jos nivel social (după autorul german A. Shniter).

Juristul german Hans Dolle indică faptul că legile trebuie create pentru a fi înțelese de către judecător, adică să fie destinate profesioniştilor. În acest caz, se pune întrebarea: cui îi sunt adresate jargoanele: specialiştilor sau celor neinițiați în jurisprudență? Este vorba deci de raportul dintre drept, normele juridice şi limbajul simplist.

Pe lângă „spălarea banilor" este utilizat frecvent şi termenul „bani murdari". De altfel, acesta nu trebuie confundat cu „banii fierbinți". Deosebirea esențială constă în aceea că, dacă banii „murdari" provin din afaceri criminale, cei „fierbinți" au proveniență legală, sunt urmare a unor tranzacții legale, dar devin ulterior „murdari",

deoarece deținătorii lor îi investesc în practici ilegale, precum contrabanda, evaziunea fiscală, coruperea, exportul ilegal de capital şi altele.[128]

În literatura de specialitate se remarcă existența spălării banilor încă în perioada Evului mediu. La acel moment, deoarece Biserica catolică interzicea camăta, examinând-o nu doar ca infracțiune, dar şi ca păcat, comercianții, pentru a ascunde obținerea procentelor din împrumut, utilizau diverse tehnologii pentru deghizarea şi spălarea banilor „murdari", care puțin ce se deosebeau de tehnicile contemporane.

De exemplu, comercianții se înțelegeau în prealabil să mărească fictiv cursul de schimb, pentru a acoperi procentul de plăți, declarând că acesta constituie un premiu special pentru compensarea riscului sau pentru întârzierea de plată. Înțelegerea precum că o astfel de întârziere sau reținere de plată a avut loc se stabilea în prealabil între vânzător şi cumpărător. Erau şi cazuri când capitalul se împrumuta, iar apoi se lua, dar deja în calitate de venit, dar nu ca procent din împrumut, deşi în realitate acesta nici nu existase. Tehnicile vizate îşi găsesc analogie şi în societatea de azi.

Toate actele internaționale în domeniu recomandă statelor includerea în legislațiile proprii de norme juridice care să combată cu fermitate infracțiunea de spălare a banilor, necesitatea includerii fiind determinată de amploarea pe care o ia fenomenul în cauză (după un studiu al Fondului Monetar Internațional publicat încă în 1996, banii spălați pe piețele financiare depăşesc 2% din produsul intern brut mondial).

5.1.1. Convenția de la Viena din 1988 împotriva traficului ilicit de stupefiante şi substanțe psihotrope

Spălarea banilor este un proces prin care se dă o aparență de legalitate unor profituri obținute ilegal de către infractori care, fără a fi compromişi, beneficiază ulterior de sumele obținute.[129]

Deci, spălarea banilor constituie o activitate ce se realizează în scopul acordării unui statut aparent legal unor venituri ilegale.

---

[128] Pitulescu I., *Consideratii referitoare la la infractiunea de spalare a banilor*//Dreptul,2002,nr.8,p.1444.

[129] *Ghidul de tranzactii suspecte*, ONPCSB, 2004, pag. 6

Ca punct de pornire în reglementarea pe plan internațional a conceptului „spălarea banilor" se reține a fi, întâi de toate, ***Convenția ONU adoptată la 20 decembrie 1988 la Viena*** contra traficului ilicit de stupefiante şi substanțe psihotrope.

Atunci, statele membre au conştientizat că traficul ilicit reprezintă o sursă de câştiguri financiare şi averi considerabile care permit organizațiilor criminale transnaționale să penetreze, să contamineze şi să corupă structurile de stat, activitățile comerciale şi financiare legitime, cît şi societatea la toate nivelurile sale.[130]

Spălarea banilor era definită în conținutul Convenției din 1988 drept:

"(i) conversia sau transferul de bunuri despre care cel care se ocupă ştie că provin din una dintre infracțiunile stabilite sau din participarea la comiterea acesteia în scopul de a disimula sau deghiza originea ilicită a bunurilor menționate sau de a ajuta orice persoană care este implicată în comiterea uneia dintre aceste infracțiuni să scape de consecințele juridice ale actelor sale;

ii) disimularea sau ascunderea naturii, originii, dispunerii mişcării sau proprietăților reale ale bunurilor sau drepturilor aferente despre care autorul ştie că provin din una dintre infracțiunile stabilite sau a participării la una dintre aceste infracțiuni" (art.3 alin.1 lit.b).

Carența Convenției din 1988 este că incriminează doar legalizarea veniturilor obținute dintr-o singură sursă – cea a traficului de droguri.

Această definiție rămâne deci restrictivă, deoarece spălarea banilor poate avea ca scop disimularea sau punerea în circulație a fondurilor provenind din alte activități ilicite (evaziune fiscala, fals, corupere, criminalitate organizată etc.), în raport cu traficul ilicit de stupefiante.

5.1.2. Convenția de la Strasbourg din 1990 privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea şi confiscarea veniturilor provenite din activități infracționale

Fiind impusă de exigența timpului şi pentru a înlătura lacunele Convenției din 1988, a fost elaborată ***Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea şi confiscarea veniturilor provenite din activități infracționale, semnată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990***. Aceasta din urmă a fost precedată de desfăşurarea unei conferințe (Oslo, 17-19 iunie 1986), la care miniştrii europeni ai justiției au

---

[130] *Conventia contra traficului ilicit de stupefiante si substante psihotrope*, din 20 decembrie 1988, traducere, publicata in Monitorul Oficial nr. 341/30.12.1992

examinat aspectele penale privind abuzul şi traficul de stupefiante, inclusiv necesitatea de a lupta împotriva taxicomaniei dezechilibrând piaţa de droguri, deseori legată cu crima organizată în general şi chiar cu terorismul, prin astfel de măsuri, cum ar fi înghețarea şi confiscarea produselor acestui trafic.

Astfel a fost creat un Comitet restrâns de experţi care în termenele mandatului său trebuia să examineze aplicabilitatea convenţiilor europene în materie penală la depistarea, reţinerea şi confiscarea produselor crimei şi să elaboreze un instrument juridic european corespunzător în materia dată. [131]

Una dintre sarcinile Convenţiei este de a facilita cooperarea internaţională în ceea ce priveşte ajutorul reciproc în scopul investigaţiei, depistării, reţinerii şi confiscării produsului oricărui tip de criminalitate, în special a crimelor grave şi, mai ales, a infracţiunilor în materie de stupefiante, trafic de arme, terorism, trafic de persoane, trafic de minori şi alte infracţiuni care aduc profituri fabuloase.

Un alt obiectiv major al Convenţiei este crearea unui instrument care ar obliga statele să introducă în legislaţia lor internă măsuri eficiente pentru combaterea criminalităţii grave şi privarea infractorilor de produsul activităţii lor ilicite.

Dreptul intern diferă foarte mult de la o ţară la alta şi uneori nu acordă institutiilor în materie penală împuternicirile necesare pentru a atinge aceste obiective pe plan intern.

În acest sens, Comitetul restrâns a considerat necesar ca statele-membre să-şi apropie legislaţiile lor interne şi să adopte măsuri eficiente pentru a depista infracţiunile.

Aceasta nu înseamnă că statele membre sunt obligate să-şi armonizeze legislaţiile, dar se recomandă găsirea celor mai eficiente mijloace de cooperare, având în vedere caracterul transnaţional al celor mai multe infracţiuni vizate.

In preambulul Convenţiei din 1990 s-a ţinut să se sublinieze că lupta împotriva criminalităţii poate da rezultate doar dacă statele care nu sancţionează spălarea banilor ar adopta măsuri legislative în scopul pedepsirii acestei infracţiuni.

Convenţia cere ca părţile la ea să adopte măsuri care ar putea fi necesare pentru a considera drept infracţiuni penale în dreptul lor intern activităţile ce ţin de spălarea banilor . Contrar majorităţii convenţiilor relative la cooperarea internaţională

---

[131] Raportul explicativ la Convenţia cu privire la spălarea banilor, depistarea, sechestrarea şi confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracţională din 8 noiembrie 1990, elaborate in cadrul CE de catre Comitetul de experti guvernamentali sub autoritatea Comitetului European pentru probleme criminale(STE n 141) http://conventions.coe.int.

în materie penală, elaborate în cadrul Consiliului Europei, prezenta Convenție nu are adjectivul „europeană" în titlul său.

Această omisiune exprimă punctul de vedere al redactorilor care au considerat că acest instrument ar trebui să fie deschis spre semnare, în egală măsură, statelor care împărtăşesc concepțiile statelor-membre ale Consiliului Europei, fără a fi membre ale acestei Organizații.

Convenția de la Strasbourg este un prim act internațional care creionează esența spălării banilor definind-o în art.6 drept:

a) convertirea sau transferul bunurilor în cazul în care persoana care le livrează ştie că bunurile constituie venituri provenite din activitatea infracțională, în scopul de a ascunde sau a deghiza originea ilicită a bunurilor sau de a ajuta persoanele implicate în comiterea infracțiunii principale de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acte;

b) tăinuirea sau deghizarea naturii, originii, amplasării, dispunerii, deplasării sau a proprietății reale a bunurilor, sau drepturilor relative despre care autorul ştie că ele constituie venituri provenite din activitatea infracțională sub rezerva principiilor constituționale şi a conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic;

c) achiziționarea, deținerea sau utilizarea bunurilor despre care cel care le achiziționează, deține sau utilizează ştie, în momentul în care le recepționează, că ele constituie venituri provenite din activitate infracțională;

d) participarea la una din infracțiunile, stabilite conform prezentului articol, sau la orice asociere, înțelegere, tentativă sau complicitate prin acordarea de asistență, ajutor sau sfaturi în vederea comiterii acesteia".[132]

Sub aspectul enunțat mai sus, Convenția de la Strasbourg lărgeşte considerabil sfera surselor de obținere a veniturilor ilegale decât doar din cea de trafic de droguri prevăzută de Convenția de la Viena din 1988. De fapt, restul actelor internaționale, regionale sau interne existente ulterior adoptării Convenției din 1990 în materia privind spălarea banilor vin să reproducă, mai mult sau mai puțin, stipulările acesteia.

Elementul material al faptei spălarea banilor, înțeles în sensul Convenției din 1990, comportă trei forme sau modalități prevăzute la literele a), b) şi c), iar prevederile de la litera d) nu sunt, de fapt, o formă de sine stătătoare a infracțiunii, ci concretizează cazurile susceptibile de răspundere, independent de gradul de

---

[132] *Conventia cu privire la spalarea banilor, depistarea, sechestrarea si confiscarea veniturilor provenite din activitatea infractionala* din 8 noiembrie 1990, http://conventions.coe.int.

participație sau de etapa infracțională, de multe ori constituirea unui grup organizat, unde fiecare faptuitor are atribuțiunile sale bine stabilite si delimitate în grup (Legea 39/2003 privind prevenirea si combaterea criminalității organizate).

În măsura în care criminalizarea acțiunilor indicate în Convenție nu contravine principiilor şi conceptelor fundamentale ale sistemului juridic al statului care o ratifică, acesta trebuie să incrimineze acțiunile indicate.

5.1.3. Convenția de la Palermo din 2000 împotriva criminalității organizate

Incriminarea spălării veniturilor din infracțiuni se face în art.6 al ***Convenției de la Palermo***, conform căruia *„se consideră penal condamnabile următoarele fapte când se comit intenționat:*

- convertirea sau transferul bunurilor, dacă se cunoaşte că acestea reprezintă venituri din infracțiuni, în scopul acumulării sau deghizării sursei criminale a acestor bunuri sau în scopul acordării de ajutor oricărei persoane care a participat la săvârşirea faptei principale, pentru ca aceasta să se poată eschiva de la răspundere pentru fapta sa;

- ascunderea sau deghizarea adevăratului caracter al sursei, locului de aflare, modului de dispunere, deplasare, a drepturilor asupra bunurilor sau a apartenenței lor, dacă este cunoscut că acestea prezintă prin sine venituri din infracțiuni;

- achiziționarea, posesia sau folosința bunurilor, dacă în momentul obținerii lor era cunoscut că acestea reprezintă venituri din infracțiuni;

- participarea, asocierea sau înțelegerea în scopul comiterii oricărei infracțiuni, recunoscută astfel în conformitate cu prezentul articol, tentativa de comitere, precum şi complicitatea, instigarea, ajutorul sau darea de sfaturi în cazul comiterii lor".

Făcând o analiză a prevederilor Convenției de la Palermo, vom sublinia că prin „faptă inițială" aceasta înțelege orice încălcare de drept în rezultatul căreia sunt obținute venituri, în raport cu care pot fi comise actele prevăzute în art.6 al Convenției.

Deşi sintagma „oricare încălcare de drept" este utilizată în art.2 al Convenției, pe parcursul textului este însă folosit termenul „infracțiune".

Convenția de la Palermo a lărgit considerabil sursa veniturilor ilegale, în raport cu Convenția de la Strasbourg pentru care fapta inițială ar fi infracțiunea.

Concomitent, pe lângă convențiile sus-enunțate, apreciind dezvoltarea recentă, care contribuie la ameliorarea conştientizării şi cooperării la nivel internațional în lupta împotriva corupției, inclusiv prin acțiunile întreprinse de către Națiunile Unite, Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Organizația Mondială a Comerțului, Organizația Statelor Americane şi Uniunea Europeană, în cadrul Consiliului Europei a fost adoptată ***Convenția penală cu privire la corupție***[133], care în art.13 a ținut să incrimineze fapta spălarea banilor rezultați din delicte de corupție.

Conform acesteia, „fiecare parte adoptă măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a stabili drept infracțiuni penale, în conformitate cu dreptul său intern, actele menționate în *Convenția cu privire la spălarea banilor, depistarea, sechestrarea şi confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională*, art.6 §1 şi 2, în condițiile prevăzute de ea, atunci când infracțiunea principală este constituită din una din infracțiunile stabilite în virtutea articolelor de la 2 la 12 ale prezentei Convenții, în măsura în care Partea nu a formulat rezerve sau declarații cu privire la aceste infracțiuni sau nu consideră aceste infracțiuni ca infracțiuni grave, în raport cu legislația referitoare la spălarea banilor".

Convenția de față a stipulat principalele modalitati ale infracțiunilor de corupție: coruperea activă sau pasivă a agenților publici naționali, coruperea membrilor adunărilor publice naționale, coruperea agenților publici străini, coruperea membrilor adunărilor publice străine, coruperea activă şi pasivă în sectorul privat, coruperea funcționarilor internaționali, coruperea membrilor adunărilor parlamentare internaționale, traficul de influență.

Aceasta nu înseamnă că spectrul infracțiunilor primare se restrânge, în raport cu faptele prevăzute prin Convenția din 1990 de la Strasbourg, ci vine doar să concretizeze sfera acestora în cazul infracțiunilor de corupție.

Autorii acestei Convenții au considerat că, date fiind legăturile strânse ce s-au dovedit că există între corupție şi spălarea banilor, este de importanță capitală ca această Convenție să includă ca infracțiune şi spălarea produsului corupției.

Cu toate acestea, dacă o țară consideră că unele dintre aceste infracțiuni de corupție nu sunt „grave" în virtutea legislației sale privind spălarea banilor, ea nu va fi constrânsă să-şi modifice definiția spălării, astfel încât însuşi conținutul noțiunii „spălarea banilor" este similar celei prevăzute de Convenția de la Strasbourg.

---

[133] *Conventia penala cu privire la coruptie adoptata la Strasbourg* la 27.01.1999.

Revenind la definirea noțiunii, se poate afirma că această mânuire a banilor prin diferite tranzacții, de natură să șteargă urmele sursei şi originea acestora, a fost recunoscută aproape unanim.

5.1.4. Convenția de la Varşovia din 2005 privind spălarea, descoperirea, sechestrarea şi confiscarea produselor infracțiunii şi finanțarea terorismului

În sensul Convenției de la Varşovia termenul de ***produs*** al infracțiunii reprezintă orice avantaj economic, derivat din sau obținut, direct ori indirect, din infracțiuni. Acesta poate consta în orice ***bun***, de orice natură, corporal sau necorporal, mobil ori imobil, precum şi acte juridice sau documente atestând un titlu ori un drept cu privire la un bun .

Măsurile principale stabilite in această Convenție vizau blocarea, punerea sub sechestru şi confiscarea veniturilor obținute din săvârşirea infracțiunii de spălare de bani, după cum urmează:

a) bunurile în care au fost transformate sau convertite produsele;

b) bunurile obținute licit, în cazul în care produsele au fost amestecate, în totalitate sau în parte, cu astfel de bunuri, pana la valoarea estimatã a produselor;

c) câştigurile sau alte beneficii derivate din produse, din bunuri în care au fost transformate sau convertite produsele rezultate din infracțiune sau din bunuri cu care produsele infracțiunii au fost amestecate, pana la valoarea estimatã a produselor, în acelaşi mod şi în aceeaşi măsura ca produsele.

Infracțiunile de spălare de bani enumerate în Convenția de la Varşovia sunt:

„a) transformarea sau transferul bunurilor, cunoscând ca aceste bunuri constituie produse, în scopul de a disimula sau a ascunde originea ilicită a acestor bunuri ori de a ajuta orice persoana implicata în comiterea unei infracțiuni predicat sa se sustragă de la consecințele juridice ale faptelor sale;

b) disimularea sau ascunderea naturii, originii, amplasării, dispunerii, circulației ori a proprietății reale a bunurilor sau a drepturilor relative la acestea, despre care autorul ştie ca acestea constituie produse; şi, sub rezerva principiilor sale constituționale şi a conceptelor fundamentale ale sistemului sau juridic;

c) achiziționarea, deținerea sau folosirea bunurilor despre care cel care le achiziționează, le deține sau le foloseşte ştie, în momentul dobândirii lor, ca acestea constituie produse;

d) participarea, asocierea, conspirarea pentru a comite una dintre infracţiunile prevãzute în prezentul articol, precum şi tentativa, complicitatea, instigarea, facilitarea şi consilierea privind comiterea oricăreia dintre infracţiunile specificate în prezentul articol."[134]

5.1.5. Directiva nr. 91/308 din 10 iunie 1991 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor

Sub principiul conform căruia spălarea capitalurilor provenite din orice infracţiune gravă trebuie să fie considerată drept faptă penală şi în statele-membre ale Uniunii Europene, sub egida Consiliului Economic European al Uniunii Europene a fost elaborată ***Directiva nr. 91/308 din 10 iunie 1991 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor*** .[135]

Această directivă reprezintă sursa de inspiraţie pentru legile de combatere a spălării banilor, care au fost adoptate de aproape toate statele, indiferent că sunt membre ale Comunităţii Europene sau se află în proceduri de aderare;

În termenii Directivei, *spălarea banilor* înseamnă săvârşirea următoarelor fapte, atunci când sunt comise intenţionat:

– transformarea sau transferarea unei proprietăţi, ştiindu-se că această proprietate este derivată dintr-o activitate criminală sau dintr-un act de participare la o astfel de activitate, în scopul ascunderii sau mascării originii ilegale a proprietăţii respective;

– ascunderea sau mascarea adevăratelor naturi, surse, amplasări, mişcări, drepturi şi deţineri legate de proprietate, ştiindu-se că acea proprietate este derivată dintr-o activitate criminală sau dintr-un act de participare într-o astfel de activitate;

– achiziţionarea sau folosirea unei proprietăţi ştiindu-se că, în momentul primirii ei, acea proprietate derivă dintr-o activitate criminală;

– participarea, asocierea la comiterea sau la tentativele de comitere, precum şi fapta de a ajuta, facilita sau sfătui pe cineva, în scopul comiterii oricărei acţiuni menţionate în paragrafele anterioare.

---

[134] *Convenţia Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrareaşi confiscarea produselor infracţiunii şi finantarea terorismului,* traducere, publicată în Monitorul Oficial nr. 968 din 4 decembrie 2006, art. 9

[135] Directive (CEE) nr.91/308 du Conseil du 10 juin 1991, relative a la proventtion de l'utilisation du systeme financier aux fins du blanchiament de capitaux//Code Europeen des affaires. – Paris: DALLOZ, 1995

Conform prescripțiilor Directivei, spălarea banilor ca atare există chiar şi acolo, unde activitățile ce au generat proprietatea care este „de spălat" au fost comise pe teritoriul unui stat membru sau pe acela al unei terțe țări.

Directiva 91/308 CEE a fost modificată prin *Directiva 2001/97/CE a Parlamentului European şi a Consiliului*, din 4 decembrie 2001, care avea drept scop de a actualiza unele prevederi. Ca urmare, aceste amendamente privesc lărgirea interdicției spălării nu doar a veniturilor obținute din trafic de droguri, dar în mod egal din toate delictele grave (inclusiv fraude asupra bugetului comunitar), inclusiv din criminalitatea organizată sau în urma actelor de terorism internațional. În rest, unele prevederi ale Directivei se răsfrâng şi asupra activității şi profesiunilor non-financiare (cum ar fi cea de notar, avocat, asupra cazinourilor etc.).

La nivelul Uniunii Europene, a fost adoptată o a treia Directivă[136] cu privire la spălarea banilor, menită să stabilească în mod unitar standarde minimale pentru măsurile sporite de precauție privind clientela, în legătură cu persoanele expuse politic. Persoanele expuse politic reprezintă o categorie a persoanelor publice care, aflate într-o funcție oficială, de interes general, dirijează bugete importante şi se găsesc deseori în poziția de a săvârşi acte de corupție la nivel înalt.

Prezenta propunere de politică publică vine astfel în întâmpinarea unor probleme care aduc prejudicii consistente atât la nivel național, prin impactul asupra sectoarelor financiare, cât şi la nivel regional – asupra pieței unice – şi internațional.

În acest sens Directiva a III-a privind Prevenirea Utilizării Sistemului Financiar în Scopul Spălării Banilor şi Finanțării Terorismului aduce în prim plan importanța unei acțiuni comunitare, necesare pentru a evita existența unor măsuri luate la nivelul statelor membre incompatibile cu principiile de funcționare ale pieței unice, ale statului de drept şi ale ordinii publice din Comunitate.

5.1.6. Recomandările Grupul de Acțiune Financiară (GAFI)

Grupul de acțiune financiară în domeniul spălării banilor (GAFI) este un organism interguvernamental ce dezvoltă şi promovează politici de combatere a spălării banilor; în mod curent este alcătuit din 26 țări (țări însemnate din punct de vedere financiar din Europa, America de Nord şi Asia) şi 2 organisme internaționale;

---

136 *Directiva a treia împotriva spălării banilor* (D/60/2005/CE),

În ce priveşte stabilirea cadrului infracţiunilor primare din care rezultă veniturile ilegale care ulterior pot fi supuse spălării, un rol deosebit l-au avut *reglementările Grupului de Acţiune Financiară Internaţională.*

În cadrul celor 40 de recomandări asupra spălării capitalurilor, elaborate sub egida GAFI, se menţiona că „fiecare ţară trebuie să aibă în preocupare incriminarea faptei spălarea fondurilor, însă nu numai a celor care provin din traficul de stupefiante, dar şi a celor ce provin din comiterea tuturor celorlalte infracţiuni grave care generează profituri importante".

Costică Voicu defineşte spălarea banilor ca fiind infracţiunea ce conţine „sumele de bani sau orice alte valori patrimoniale dobândite de una sau mai multe persoane în urma comiterii cu intenţie sau participării la comiterea unei infracţiuni incriminate de legea penală română, având drept scop şi rezultat obţinerea unor bunuri şi valori licite".[137]

Definiţiile prezentate mai sus tratează acelaşi fenomen al spălării banilor doar *lato sensu* sau *stricto sensu*.

5.2. Prevederi legislative ale altor state în domeniu spălării banilor

Pericolul faptei de legalizare a veniturilor obţinute din activităţi criminale a depăşit hotarele naţionale, fapt ce a determinat comunitatea internaţională să-şi consolideze eforturile în vederea contracarării acesteia.

Majoritatea statelor au introdus in legislatiile proprii anumite măsuri contra spălării banilor preluate din prevederile *Convenţiei de la Strasbourg* sau din *recomandările GAFI* care coexistă cu actele legislative deja în vigoare în statele respective.

Pentru a uniformiza cât de cât legislaţiile în materie, se tinde a se respecta tot mai mult unele recomandări ale GAFI, după care fiecare ţară ar trebui să ia astfel de măsuri (dacă este necesar, inclusiv legislative), pentru a permite incriminarea spălării banilor; totodată, ar trebui să extindă infracţiunea spălarea banilor proveniţi din droguri la alte fapte primare grave.

---

[137] Voicu Costică, *Spălarea banilor murdari* – Bucureşti, Sylvi, 1999,p.244

În ce priveşte elementele infracțiunii spălarea banilor, pe lângă unele asemănări, se scot în evidență şi deosebiri:

În primul rând, fiind o infracțiune complexă, diferite state au adoptat concepte diferite privind sursa venitului supus legalizării. Legislația penală a unor state consideră drept venit pasibil de spălare cel care este obținut din *oricare activitate ilegală* (de exemplu, legislația SUA, a Kazahstanului); în timp ce în alte state la venituri supuse spălării se atribuie doar cele obținute *din infracțiuni* (este cazul legislației Franței, Rusiei, Bielorusiei, Poloniei), iar în cea de a treia categorie intră statele a căror legislație prevede obligativitatea provenirii veniturilor doar *dintr-o anumită categorie de fapte penale (infracțiuni*) prevăzute direct de către legiuitor (este cazul legislației penale a Germaniei).

Se consideră că dacă obiectul spălării banilor l-ar constitui bunurile obținute din oricare activitate ilegală, atunci contracararea acestui proces ar fi mai eficientă, pe când alții argumentează necesitatea limitării sferei faptelor infracționale ca sursă a veniturilor, considerând că spălarea banilor trebuie să comporte şi nişte venituri obținute din cele mai periculoase fapte, sugerând că, în caz contrar, ar lipsi pericolul social al faptei de spălare a banilor.

În al doilea rând unele state care au considerat existentă infracțiunea de spălare a banilor doar dacă sunt întruniți *indicii cantitativi*, adică operațiunile de legalizare să opereze doar asupra unor venituri de un nivel indicat de către legiuitor. Dacă valoarea acestora este mai mică, atunci fapta nu operează în sfera penalului, ea putând fi considerată doar contravenție sau delict mai usor.

De exemplu, Codul penal al Federației Ruse recunoaşte comisă infracțiunea spălarea banilor doar dacă au fost întreprinse operațiuni cu venituri în proporții mari.

În al treilea rând, însăşi fapta de spălarea banilor este exprimată prin diferite modalități sau forme în dependență de conceptul luat la baza elaborării legii penale interne. Statele care au luat la bază prevederile Convenției de la Strasbourg de obicei incriminează toate trei modalități prevăzute de aceasta.

În al patrulea rând, elementul subiectiv este exprimat diferit. Vinovăția sub forma intenției la spălarea banilor este admisă în legislațiile penale ale mai multor state, dar există state care au lărgit formele vinovăției, atribuind la spălarea banilor şi operațiunile comise din neglijență (de exemplu, Germania, Liechtensteinul).

În al cincilea rând, subiectul activ al infracțiunii spălarea banilor, adică persoana căreia ar putea să i se impute fapta dată. Sunt legislații ce acceptă subiectul general, adică oricine poate comite spălarea banilor, în timp ce alte legislații limitează această posibilitate, solicitând un subiect special.

In al şaselea rând diferențele de incrimarea a faptei de către diferite state se referă la subiectul activ, adică persoana careia ar putea să i se impute fapta de spălare de bani.

Sunt legislații ce acceptă subiectul general, adică orice persoană poate comite infracțiunea, în timp ce alte state limitează această posibilitate, solicitând un subiect special pentru infracțiunea de spălare de bani, adică doar persoana care nemijlocit, prin propriile fapte a comis infracțiunea primară şi care a obținut venitul ilegal, ulterior îl poate legaliza, fie, dimpotrivă, o persoană care nu a participat la comiterea faptei inițiale, adică subiectul în acest din urmă caz este terțul.

Şi nu în ultimul rând trebuie remarcat că legislațiile statelor pot fi divizate în cele care stabilesc răspunderea pentru spălarea banilor în chiar legile lor penale, altele, deşi nu le-au incriminat în coduri penale, au legi ce prevăd sancționarea spălarii banilor.

De altfel, există şi state care nu au reglementări în domeniu sau, deşi ele există, sunt chiar favorabile; este vorba în acest din urmă caz de legislațiile zonelor off-shore.

5.3. Reglemetări naționale în domeniul spălării banilor

Codul penal al României, spre deosebire de legea penală a altor state, nu includea vreun articol care să fi prevăzut răspunderea penală pentru spălarea banilor. Aceasta era incriminată printr-o lege specială, în cuprinsul căreia se prevedea pentru anumite încălcări răspunderea civilă, disciplinară, contravențională sau penală.

Abia la 17 decembrie 1998, cele două Camere ale Parlamentului României au adoptat, în şedință comună, Legea nr. 21 pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor, promulgată la 18 ianuarie 1999 .

Conținutul legii respectă, în general, prevederile Directivei CEE nr.91/308 din 10 iunie 1991 referitoare la constituirea unor organisme specializate în prevenirea şi combaterea spălării banilor, indicându-se, în art.23 şi 24, elementele constitutive

ale infracțiunii de spălare a banilor, precum şi modalitățile concrete prin care se poate realiza latura obiectivă a infracțiunii.

Odată cu ratificarea Convenției ONU împotriva criminalității transnaționale organizate din 2000, ratificată de către Parlamentul României la 16 octombrie 2002, Legea nr. 21/1999 a fost abrogată prin adoptarea unei noi Legi în materia spălării banilor, nr. 656/2002.

Noua lege păstrează, de fapt, prevederile art.23 şi 24 ale legii vechi, cu unele modificări. Deci, în materia spălării veniturilor infracționale legea instituie două infracțiuni de sine stătătoare.

Noul Cod penal al României incriminează spălarea banilor în art. 268, acesta avînd următoarea dispoziție[138]:

a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvărşirea de infracțiuni, în scopul de a ajuta persoana care a săvârşit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;

b) ascunderea sau disimularea adevăratei naturi, a provinienței, situării, dispoziției, circulației sau proprietații bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârşirea de infracțiunii;

c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri cunoscând că acestea provin din săvârşirea de infracțiuni".

După cum observăm, legiuitorul român a preluat prevederile Legii nr.656/2002, excluzând însă sintagma „în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri."

Considerăm corectă această formulare, deoarece ascunderea sau disimularea nu apar în calitate de scop la spălarea banilor, dar sunt modalitate în vederea atingerii scopului de eschivare de la răspundere.

În primul rând, în literatura de specialitate se vehiculează opinia, conform căreia denumirea „spălarea banilor" nu este oportună, deoarece obiectul infracțiunii îl constituie nu doar banii, dar şi alte bunuri.

Sintagma "spălarea veniturilor" ar fi mai oportună, ținând cont si de faptul că obiectul si produsul infracțiunii nu sunt doar banii.

Prin ***„infracțiunea principală",*** potrivit art.2 lit. h) din Convenția de la Strasbourg, se înțelege orice infracțiune, în urma căreia rezultă un produs susceptibil de a deveni obiectul spălării produsului unei infracțiunii, dintre cele prevăzute în Convenție.

---

[138] *Noul Cod Penal*, Editie ingrijita de prep.univ. Lucian Pavel, CRIAP 2, P.83-84

Cu titlu exemplificativ, dar nu şi exhaustiv, acestea ar putea fi: traficul de stupefiante, nerespectarea regimului armelor şi munițiilor în formă agravată, nerespectarea regimului materiilor explozive, falsificarea de monede sau de alte valori, proxenetismul, contrabanda, şantajul, lipsirea de libertate în mod ilegal, înşelăciunea în domeniul bancar, financiar sau de asigurări, bancruta frauduloasă, furtul şi tăinuirea de autovehicule; nerespectarea regimului de ocrotire a unor bunuri, traficul de animale ocrotite în țările lor; comerțul cu țesuturi şi organe umane, infracțiunile săvârşite prin intermediul calculatoarelor, infracțiunile săvârşite cu cărți de credit, infracțiunile săvârşite de persoane care fac parte din asociații de infractori; nerespectarea dispozițiilor privind importul de deşeuri şi de reziduuri, nerespectarea dispozițiilor privind jocurile de noroc etc.

În aspect comparativ, potrivit Legii nr. 21/1999, sfera infracțiunilor primare era limitată, venit criminal fiind considerat doar cel provenit din infracțiunile indicate în art.23 pct.1 lit. a) al acestei legi, aspecte care însă nu se mai regăsesc în noua lege, Legea 656/2002.

5.3.1. Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor

5.3.1.1. Organizarea şi funcționarea Oficiului

În conformitate cu prevederile Legii 656 din decembrie 2002, autoritățile cu atribuții pe linia prevenirii şi combaterii spălării banilor, alături de persoanele prevăzute de art.8 din lege, al căror rol important este recunoscut, sunt:

- Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor;
- Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție;
- Organele specializate ale Poliției, cărora Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție le trimite spre investigare şi cercetare cazurile privitoare la operațiuni de spălare a banilor.

Pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor, potrivit art.19 din Legea 656/2002, funcționează Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, organ de specialitate cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului României, cu sediul în municipiul Bucureşti.

Oficiul Național de Prevenire şi Sancționare a Spălării Banilor a fost înființat în baza Legii 21/1999 pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor, lege care a fost abrogată prin Legea nr.656/decembrie 2002. Totodată, există şi un Regulament

de Organizare şi Funcţionare a Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor şi a structurilor sale teritoriale, aprobat prin H.G.479 decembrie 2002.

Potrivit art.19 alin.2 din Legea 656/2002 şi, de asemenea, articolului 2 alin.1 din Regulamentul de Organizare şi Funcţionare a Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, Oficiul, are ca obiect de activitate prevenirea şi combaterea spălării banilor, scop în care primeşte, analizează, prelucrează informaţii şi sesizează autorităţile abilitate prin lege, respectiv Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie.

Rolul de prevenire a spălării banilor, Oficiul îl realizează, potrivit competenţelor, prin blocarea derulării unor tranzacţii despre care există indicii temeinice că ar face obiectul reciclării banilor, iar sarcina de combatere a spălării banilor presupune descoperirea unor fapte de spălare a banilor care s-au consumat şi sesizarea Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie pentru instrumentarea respectivelor cauze, în vederea tragerii la răspundere penală a făptuitorilor.

În vederea exercitării atribuţiilor sale, pentru atingerea scopului ce a stat la baza constituirii sale, Oficiul are constituit un aparat propriu la nivel central şi teritorial. La nivel central, numărul maxim de posturi este de 120, iar pentru structurile operative teritoriale este de 140.

Oficiul este format, potrivit art. 7.alin.1 din Regulamentul de Organizare şi Funcţionare, din câte un reprezentant al Ministerului Finanţelor Publice, Ministerul Justiţiei, Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, Ministerul de Interne, Băncii Naţionale a României, Asociaţiei Naţionale a Băncilor şi Curţii de Conturi, numiţi în funcţie prin hotărâre a Guvernului pe o perioadă de 5 ani.

Oficiul este condus de un preşedinte cu rang de secretar de stat, care are şi calitatea de ordonator principal de credite, şi care este numit de Guvern şi-n rândul membrilor Oficiului.

Personalul angajat al Oficiului este format din experţi, consilieri juridici, referenţi de specialitate şi referenţi.

5.3.1.2. Atribuţiile stabilite prin lege

Obiectul de activitate al acestui organism se realizează prin două modalităţi prevăzute de lege: prima modalitate se referă la faptul că Oficiul primeşte, analizează şi prelucrează informaţiile şi datele referitoare la activitatea de spălare a banilor ce îi sunt transmise de către persoanele fizice şi juridice menţionate în art.8 din legea

652/2002; cea de-a doua modalitate vizează activitățile prin care Oficiul sesizează autoritățile abilitate de lege să investigheze şi să cerceteze cazurile în care acesta a stabilit indicii temeinice referitoare la operațiuni de spălare a banilor.

Astfel, Legea 656 instituie în sarcina anumitor persoane pe care le menționează expres în art. 8, anumite obligații pe linia prevenirii şi sancționării spălării banilor, între care, deosebit de importantă este aceea de a sesiza imediat Oficiul Național de Prevenire şi Sancționare a Spălării Banilor, atunci când are suspiciuni că o operațiune ce urmează să fie efectuată are ca scop spălarea banilor. Corelativ cu acestea, sunt reținute în sarcina Oficiului, potrivit Legii 656, anumite drepturi şi îndatoriri.

În primul rând, legea prevede că Oficiul va confirma primirea sesizării persoanelor menționate de art.8. În continuare, Oficiul poate dispune, motivat, suspendarea pentru o perioadă de 48 de ore, a operațiunii suspecte, dacă consideră necesară o astfel de măsură.

De asemenea, dacă Oficiul consideră că perioada de 48 de ore nu este suficientă, poate ca, înainte de expirarea acestui termen, să solicite, motivat, Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, prelungirea suspendării efectuării operațiunii, cu cel mult *trei zile lucrătoare*.

Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție poate autoriza o singură dată prelungirea solicitată de Oficiu, sau dacă nu consideră că solicitarea prelungirii suspendării ar avea temei, poate dispune încetarea suspendării operațiunii.

În privința deciziei de suspendare a efectuării operațiunii sau măsurii de prelungire a acesteia, legea prevede în sarcina Oficiului, obligația de a le comunica în termen de 24 de ore persoanelor menționate de art.8, care au făcut sesizarea referitoare la operațiunea suspectă ce s-a decis a fi suspendată sau, după caz, a cărei suspendare s-a decis a fi prelungită.

Dacă Oficiul nu a făcut comunicarea în acest termen de 24 de ore, persoanele la care se referă art.8 vor putea efectua operațiunea.

De asemenea, în vederea îndeplinirii sarcinilor instituite Oficiul cu privire la prevenirea şi combaterea spălării banilor, Legea prevede expres dreptul Oficiului de a cere persoanelor menționate la art.8, precum şi altor instituții competente, toate datele şi informațiile necesare; secretul profesional la care sunt ținute aceste persoane prevăzute de art.8, nefiind opozabil Oficiului.

În acest sens, legea prevede obligația persoanelor menționate de art.8 de a transmite Oficiului datele şi informațiile solicitate, în termen de 30 de zile de la data

primirii cererii, iar în sarcina Oficiului este prevăzută obligația păstrării confidențialității în legătură cu sesizările primite.

Legea recunoaşte, de asemenea dreptul Oficiului, în îndeplinirea îndatoririlor ce-i revin, de a face schimb de informații, în baza reciprocității, cu instituții străine ce au funcții asemănătoare şi, obligația păstrării secretului în condiții similare.

Procedând la analizarea şi prelucrarea informațiilor primite, atunci când constată existența unor indicii temeinice de spălare a banilor, Oficiul sesizează de îndată procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, iar dacă în urma analizării şi prelucrării informațiilor, nu constată indicii temeinice de spălare a banilor, Oficiul va păstra în evidențele sale aceste informații.

Dacă în timp de 5 ani aceste informații nu sunt completate, ele vor fi clasate în cadrul Oficiului. Totodată, primind sesizările, dacă apreciază că informațiile sunt insuficiente, parchetul de pe lângă curtea Supremă de Justiție poate solicita, motivat, Oficiului completarea acestora.

Corelativ acestui drept recunoscut de lege Parchetului de pe lângă curtea supremă de Justiție în exercitarea atribuțiunilor sale, legea prevede obligația Oficiului de a pune la dispoziție Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau, după caz, Parchetului Național Anticorupție la solicitarea acestora, datele şi informațiile pe care le deține.

Trebuie să remarcăm totuşi o inadvertență în cuprinsul Legii 656/2002, între dispozițiile alin.1 art.6 şi dispozițiile alin.5 al art.6.

Astfel, alin.1 prevede că "atunci când constată existența unor indicii temeinice de spălare a banilor, Oficiul va transmite informațiile de îndată procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție", în timp ce alin. 5 completează că "Oficiul are obligația de a pune la dispoziție Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau, după caz, Parchetului Național Anticorupție, la solicitarea acestora, datele şi informațiile pe care le-a obținut".

Din moment ce obligația Oficiului de a raporta informațiile în legătură cu faptele de spălare a banilor, atunci când constată indicii temeinice, este, potrivit alin.1 al art.6, doar către procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de justiție, apare întrebarea care vor fi situațiile când Parchetul Național Anticorupție va putea solicita Oficiului date şi informații cu privire la fapte de spălare a banilor.

Dar cum de foarte multe ori infracțiunea de spălare a banilor este săvârşită în concurs cu infracțiuni de corupție, deducem că atunci când cercetând acte de corupție, Parchetul Național Anticorupție are date sau indicii că acestea ar fi fost comise pentru

favorizarea spălării banilor, va cere în vederea completării informațiilor pe care le deține, noi informații Oficiului.

De fapt este important să se stabilească dacă infracțiunea de spălare a banilor este săvârşită în legătură cu o faptă de corupție; în acest sens Legea 656 prevede că maximul special al pedepsei pentru infracțiunea de spălare a banilor ce are la bază coruperea funcționarilor instituțiilor prevăzute la art.8, se va majora cu 3 ani.

La cererea Oficiului, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție va comunica trimestrial stadiul de rezolvare a sesizărilor transmise.

Potrivit legii, Oficiul participă la programele speciale de instruire a reprezentanților persoanelor prevăzute la art.8. De asemenea, oficiul poate efectua verificări şi controale comune cu autoritățile cu atribuții de control financiar, conform legii, şi cu cele de supraveghere prudențială a persoanelor prevăzute la art.8, verificând şi controlând modul de aplicare a prevederilor Legii privind prevenirea şi sancționarea spălării banilor.

O altă obligație a personalului Oficiului este aceea de a nu transmite informațiile în timpul activității decât în condițiile legii, această obligație menținându-se şi după încetarea funcției, pe o durată de 5 ani. Totodată, folosirea în scop personal de către salariații Oficiului şi ai persoanelor prevăzute la art.8 a informațiilor primite, atât în timpul activității, cât şi după încetarea acesteia, este interzisă.

De altfel, Regulamentul de organizare şi funcționare a Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor aprobat prin HG 479/2002 consacră întreg capitolul II atribuțiile date prin lege acestuia. Astfel, articolul 4 al Regulamentului amintit prevede, mai sistematizat că principalele atribuții pe care le exercită Oficiul pentru îndeplinirea obiectului său de activitate următoarele:

- primeşte date şi informații de la persoanele fizice şi juridice menționate la art.8 din Legea pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor, referitoare la operațiuni şi tranzacții efectuate în lei şi/sau în valută;
- analizează şi prelucrează datele şi informațiile primite;
- examinează din proprie inițiativă cazurile care intră în sfera sa de competență;
- solicită oricărei instituții competente furnizarea de date şi informații necesare în vederea îndeplinirii obiectului său de activitate;
- colaborează cu Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, Ministerul de Interne, Serviciul

Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Banca Națională a României, Curtea de Conturi şi Asociația Română a Băncilor;

- cooperează şi promovează schimbul de informații şi de experiențe cu instituțiile străine care au funcții asemănătoare şi cu instituțiile internaționale europene şi regionale care au atribuții în domeniul combaterii spălării banilor;
- emite, în condițiile legii, decizii de suspendarea efectuării tranzacțiilor;
- informează Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție în cazurile prevăzute de lege;"
- constată contravențiile săvârşite în domeniul său de activitate şi aplică sancțiunile stabilite de lege, prin persoane desemnate;
- urmăreşte aplicarea unitară a dispozițiilor legale din sfera sa de activitate, prin emiterea de decizii;
- urmăreşte aplicarea efectivă a deciziilor proprii;
- face propuneri Guvernului şi organelor administrației centrale pentru adoptarea de măsuri în scopul prevenirii şi combaterii spălării banilor, avizează proiectele de acte normative care au legătură cu domeniul său de activitate;
- organizează programe speciale de instruire a reprezentanților persoanelor juridice şi fizice prevăzute la art.8 din Legea privind prevenirea şi sancționarea spălării banilor;
- întocmeşte raport de activitate anual sau atunci când Guvernul hotărăşte şi realizează studii, analize şi sinteze privind domeniul său de activitate;
- preia şi organizează arhivarea evidenței secundare sau operative şi înregistrările tuturor tranzacțiilor financiare ce fac obiectul Legii privind prevenirea şi sancționarea spălării banilor, mai vechi de 5 ani de la executarea acestora;
- stabileşte forma raportului scris pentru tranzacțiile care pot fi legate de spălarea banilor;
- elaborează, negociază şi încheie convenții, protocoale, înțelegeri cu instituții similare din alte țări, în limita mandatului dat de guvern;
- propune Guvernului nomenclatorul de funcții, condițiile de studii şi de vechime pentru încadrarea şi promovarea personalului propriu."
- Desfăşurându-şi activitatea în limitele atribuțiilor stabilite prin lege şi Regulament, prin identificarea a tot mai multe cazuri suspecte de spălare a banilor, specialiştii Oficiului au adus o contribuție însemnată pentru eficientizarea luptei de combatere a acestui fenomen. În cele ce urmează, vom prezenta evoluția numărului de cazuri suspecte de spălare a banilor identificate de specialiştii Oficiului, ca urmare

a analizei rapoartelor privind operațiunile în numerar mai mari decât echivalentul a 10.000 euro.

De asemenea, din totalul numărului de cazuri suspecte de spălare a banilor analizate în anul 2008 de Oficiu, 45% au fost identificate în urma sesizărilor primite de la entitățile raportoare, 27% în urma sesizărilor primite de la instituțiile de control financiar şi supraveghere prudențială, iar 28% sunt cazuri identificate de specialiştii Oficiului.

5.3.2. Entitățile raportoare şi obligațiile acestora conform legislației în vigoare

Potrivit articolului 8, intră sub incidența dispozițiilor Legii 656/2002, următoarele persoane fizice şi juridice:

a) băncile, sucursalele băncilor străine şi instituțiile de credit;

b) instituțiile financiare, cum ar fi fonduri de investiții, societăți de depozitare de custodie, societăți de valori mobiliare, fonduri de pensii şi alte asemenea fonduri care îndeplinesc operațiuni precum: creditarea, incluzând printre altele, creditul de consum, creditul ipotecar, factoringul, finanțarea tranzacțiilor comerciale, inclusiv forfetarea, leasingul financiar, operațiuni de plăți, emiterea şi administrarea unor mijloace de plată, cărți de credit, cecuri de călătorie şi altele asemenea, acordarea sau asumarea de garanții şi subscrierea de angajamente, tranzacții pe cont propriu sau în numele clienților prin intermediul instrumentelor pieței monetare, cecuri, ordine de plată, certificate de depozite, etc., schimb valutar, produse financiare derivate, instrumente financiare legate de cursul valutar ori de rata dobânzilor, valori mobiliare, participarea la emiterea de acțiuni şi oferirea de servicii legate de aceste emisiuni, consultanță acordata întreprinderilor în probleme de structură a capitalului, strategia industrială, consultanță şi servicii în acest domeniu, custodia şi administrarea de portofolii şi consultanță în acest domeniu, custodia şi administrarea valorilor mobiliare;

c) societățile de asigurări şi reasigurări;

d) agenții economici care desfăşoară activități de jocuri de noroc, amanet, vânzări-cumpărări de obiecte de artă, metale şi pietre prețioase, dealeri, turism, prestări de servicii şi orice alte activități similare care implică punerea în circulație a valorilor;

e) persoanele fizice şi juridice care acordă asistență de specialitate juridică, materială, contabilă, financiar-bancară, cu respectarea dispozițiilor legale privind secretul profesional;

f) persoanele cu atribuții în procesul de privatizare;

g) oficiile poştale şi persoanele juridice care prestează servicii de transmitere de bani, în lei sau valută;

h) agenții imobiliari;

i) trezoreria statului;

j) casele de schimb valutar;

k) orice altă persoană fizică sau juridică, pentru acte şi fapte săvârşite în afara sistemului financiar bancar.

5.3.2.1. Obligațiile instituite de lege în sarcina entităților raportoare

Se constată în cuprinsul acestui art. 8, o multitudine de persoane fizice şi juridice aflate pe scena afacerilor financiare, dar şi în afara sistemului financiar-bancar, ce trebuie să se supună reglementărilor instituite de Legea 565/2002.

Considerăm, de altfel, că Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor îi incumbă obligația de a identifica şi de a lista toate persoanele fizice şi juridice prevăzute la art.8, persoane cărora trebuie să le comunice dispozițiile legii şi obligațiile ce decurg din acestea, în sarcina lor.[139]

Astfel, o primă obligație stabilită de lege în sarcina persoanelor prevăzute la art.8 este obligația de raportare a operațiunilor suspecte.

Potrivit art.3. alin.1 din Legea 656/2002, de îndată ce salariatul unei persoane juridice sau una dintre persoanele prevăzute la articolul 8 are suspiciuni că o operațiune ce urmează să fie efectuată are ca scop spălarea banilor , va informa persoana desemnată potrivit art.14 alin.1, care, pe baza unor indicii temeinice va sesiza imediat Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, care va confirma primirea sesizării, acesta, dacă consideră necesar, poate dispune, motivat, suspendarea efectuării operațiunii pe o perioadă de 48 de ore.

Oficiul trebuie să comunice persoanelor menționate de art.8, în termen de 24 de ore, decizia de suspendare a efectuării operațiunii; dacă Oficiul nu a făcut

---

[139] C. Voicu, Al. Boroi, Florin Sandu, Ioan Molnar, *Drept penal al afacerilor*, Ed. All Beck, Bucureşti, 2003, pag.183

comunicarea în acest termen de 24 de ore, persoanele la care se referă art.8 vor putea efectua operațiunea.

O altă obligație a persoanelor menționate de art.8 este aceea de raportare a tuturor operațiunilor ce depăşesc echivalentul a 10.000 Euro.

Astfel, pentru operațiunile de depunere sau retragere de sume în numerar, în lei sau valută, sume ce depăşesc echivalentul a 10.000 Euro, indiferent dacă tranzacția se realizează pe una sau mai multe operațiuni legate între ele, personalul din structurile prevăzute la art.8 va raporta Oficiului în maximum 24 de ore de la data efectuării operațiunii.

Aceeaşi obligație de raportare este prevăzută şi pentru transferurile externe în şi din conturi pentru sume a căror limită minimă este echivalentul în lei a 10.000 Euro.

Totodată, art.3, alin.8 precizează şi anumite categorii de operațiuni derulate prin trezoreria statului, care sunt exceptate de la obligația de raportare către Oficiu, după cum urmează: eliberări de sume în numerar privind drepturi salariale, plățile efectuate de către instituțiile publice, încasările de impozite, taxe, contribuții şi orice alte venituri bugetare de la persoane fizice şi juridice,inclusiv sumele în numerar depuse de către instituțiile publice, precum şi transferurile externe în şi din conturi.

Persoanele la care se referă art.8 au, de asemenea, obligația de raportare după efectuarea tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor. Astfel, potrivit art.4, dacă o persoană din cele prevăzute la art.8 are cunoştință că o tranzacție pentru care a primit instrucțiuni să o efectueze are ca scop spălarea banilor şi acesteia îi este imposibil să o efectueze sau, prin neefectuarea ei este posibil să zădărnicească eforturile de a se urmări beneficiarii operațiunii suspecte de spălare a banilor, instituția sau persoana în cauză va informa Oficiul imediat după ce a efectuat tranzacția, dar nu mai târziu de 24 de ore de la efectuarea acesteia. În asemenea cazuri, în raportare se va preciza motivul pentru care nu s-a putut transmite informația despre tranzacție înainte ca aceasta să se fi efectuat.

O altă obligație ce incumbă persoanelor de la art.8 este obligația de a furniza date necesare verificării efectuate de Oficiu. Art.5 alin.1 din lege recunoaşte Oficiului dreptul de a cere persoanelor prevăzute la art.8, datele şi informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor sale.

Este, de asemenea, prevăzută obligația persoanelor menționate de art.8 de a transmite Oficiului datele şi informațiile solicitate în termen de 30 de zile de la data primirii cererii, textul de lege precizând, de asemenea faptul că secretul profesional la care sunt ținute persoanele prevăzute la art. 8 nu este opozabil Oficiului.

Obligația de identificare a clienților reprezintă o altă obligație importantă reținută în sarcina persoanelor prevăzute la art.8. au obligația să stabilească identitatea unor relații de afaceri, deschiderea unor conturi sau oferirea unor servicii.

Totodată, această obligație de identificare a clienților subzistă şi în cazul altor operațiuni decât cele menționate, a căror valoare minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 Euro, indiferent dacă tranzacția se desfăşoară prin una sau mai multe operațiuni legate între ele.

De asemenea, se va proceda la identificarea clienților, potrivit reglementărilor art.9, alin.3, de îndată ce există o informație că prin operațiune se urmăreşte spălarea banilor chiar dacă valoarea operațiunii este mai mică decât echivalentul în lei a 10.000 Euro.

Atunci când suma nu este cunoscută în momentul acceptării tranzacției persoana fizică sau juridică din cele prevăzute la art.8, obligată să stabilească identitatea clienților, va proceda de îndată la identificarea acestora când este informată despre valoarea tranzacției şi când a stabilit că aceasta atinge echivalentul în lei a 10.000 Euro.

De asemenea, în cazul în care există informații că tranzacția nu se desfăşoară în nume propriu, persoanele prevăzute la art. 8 vor lua măsuri, -în temeiul art.11 din Legea pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor- pentru a obține date referitoare la adevărata identitate a persoanei în interesul ori în numele căreia acționează aceşti clienți, putând solicita aceste date de la Oficiu.[140]

Datele de identificare a clienților vor cuprinde, în conformitate cu art.10 din Legea 656/2002: în cazul persoanelor fizice –datele de stare civilă menționate în documentele de identitate prevăzute de lege, iar în cazul persoanelor juridice – datele menționate în documentele de înmatriculare prevăzute de lege, precum şi dovada că persoana fizică ce conduce tranzacția reprezintă legal persoana juridică respectivă.

---

140 Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării banilor – Manual de instruire privind combaterea spălării banilor,2002,pag 23

În cazul persoanelor juridice străine, la deschiderea de conturi bancare, vor fi solicitate acele documente din care să rezulte identitatea firmei, sediul, tipul de societate, locul înmatriculării, împuternicirea specială a celui care o reprezintă în tranzacție, precum şi o traducere în limba română a documentelor autentificate de un birou al notarului public.

În conformitate cu reglementările legale, cerințele de identificare nu vor fi impuse societăților de asigurări şi reasigurări menționate la art. 8, în legătură cu polițele de asigurare de viață dacă prima de asigurare sau ratele de plată anuale sunt mai mici sau egale cu echivalentul în lei al sumei de 1.000 Euro, ori prima unică de asigurare plătită este, în echivalent în lei, până la 2.500 Euro. Dacă ratele de primă periodice sau sumele de plată anuale sunt ori urmează să fie mărite în aşa fel încât să depăşească limita sumei de 1.000 euro, respectiv de 2.500 Euro, în echivalent în lei, se va cere identificarea.

Un alt caz în care cerințele de identificare a clienților nu sunt obligatorii este acela al subscrierii polițelor de asigurare emise de fondurile de pensii, obținute în virtutea unui contract de muncă sau datorită profesiei asiguratului, cu condiția ca polița să nu poată fi răscumpărată înainte de scadență şi să poată fi folosită ca şi garanție sau colateral pentru obținerea unui împrumut.

De asemenea, cerințele de identificare a clienților nu se impun dacă s-a stabilit că plata se va face prin debitarea unui cont deschis pe numele clientului la o bancă sau la o instituție pentru economii. În cadrul acestei obligații de identificare a clientului, persoanele fizice şi juridice prevăzute în art.8 sunt ținute *să păstreze o copie a documentului sau documentelor de identitate* menționate anterior, pentru o perioadă de 5 ani, începând cu data când se încheie relația cu clientul.

Legea obligă, de asemenea, persoanele fizice şi juridice prevăzute de art.8 să păstreze "într-o formă corespunzătoare, pentru a putea fi folosite ca mijloace de probă în justiție", evidența secundară sau operativă şi înregistrări ale tuturor tranzacțiilor financiare care fac obiectul acestei legi pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor.

Aceste evidențe se păstrează pentru o perioadă de 5 ani de la executarea fiecărei tranzacții, după care vor fi predate pentru arhivare Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor.

Altă obligație ce incumbă, potrivit legii persoanelor prevăzute de art.8 este obligația privind desemnarea persoanelor cu responsabilități în aplicarea legii. Astfel, conform art.14, alin.1,persoanele juridice menționate de art.8 vor desemna una sau chiar mai multe persoane care au responsabilități în aplicarea acestei legi privind

prevenirea şi sancționarea spălării banilor, ale căror nume vor fi comunicate Oficiului, împreună cu natura şi cu limitele responsabilităților menționate.

Potrivit alin.2 al art.14, persoanele desemnate conform alin.1, răspund pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite.

O altă obligație ce incumbă, potrivit legii persoanelor prevăzute de art.8 este obligația întocmirii unui raport pentru fiecare tranzacție care poate fi legată de spălarea banilor. Articolul 15 din Legea 565 prevede că persoanele desemnate din cadrul persoanelor juridice menționate de art.8, cu responsabilități în aplicarea acestei legi pentru prevenirea şi sancționarea spălării banilor, precum şi persoanele menționate de art. 8 vor întocmi pentru fiecare tranzacție suspectă un raport scris.

Raportul cuprinde:

Capitolul I - identificarea persoanei care întocmeşte raportul, cu trei subcapitole: A, B, şi C, din care se completează unul în funcție de forma de organizare juridică a persoanei raportoare (A-persoană juridică; B-persoană fizică autorizată; C-persoană fizică), celelalte două subcapitole necompletate eliminându-se din textul raportului;

Capitolul II- date de identificare a clientului, de asemenea cu trei subcapitole din care se completează unul în funcție de forma de organizare juridică a clientului (A- persoană juridică română; B- persoană juridică străină; C- persoana fizică), celelalte două subcapitole necompletate eliminându-se din textul raportului;

Capitolul III- date despre tranzacție, cu trei subcapitole, după cum urmează: în primul subcapitol - A - vor fi redate toate informațiile referitoare la tranzacție, inclusiv datele cunoscute despre persoana cu care persoana de la capitolul II a efectuat operațiunea; în al doilea subcapitol –B- vor fi detaliate evenimentele neobişnuite, suspecte, prezentându-se toate informațiile, datele, probele deținute de raportor, inclusiv elemente de legătură cu cazuri raportate anterior; iar în cel de-al treilea subcapitol –C- va fi specificat numărul de pagini conținute de raport, eventualele anexe ale raportului, urmând a fi enumerate, paginate, iar în acest caz se va specifica numărul total de pagini.

În cazul în care la întocmirea raportului se vor constata elemente particulare, detalii sau un mod de exprimare specific, necuprinse în forma standard, formă stabilită, potrivit legii, de către Oficiu, raportul se va completa corespunzător, urmând să fie înscrise şi acele date.

Raportul va purta numele, semnătura şi ştampila persoanei autorizate.[141]

O altă obligație a entităților raportoare este aceea **privind stabilirea procedurilor şi metodelor adecvate de control intern pentru prevenirea spălării banilor** - obligație prevăzută de art.16 din lege.

Este limpede faptul că pentru executarea tuturor acestor obligații pe care legea le prevede, persoanele fizice şi juridice menționate de art.8 trebuie să-şi dezvolte o veritabilă strategie în cadrul căreia se vor stabili proceduri interne şi metode de control şi logistica necesară.

În acest sens, angajații persoanelor prevăzute la art.8 trebuie să fie instruiți pentru ca aceştia să poată recunoaşte tranzacțiile sau operațiunile care pot fi legate de spălarea banilor, precum şi activitățile pe care trebuie să le desfăşoare imediat în cazul sesizării unor asemenea situații.

Şi în fine, o altă obligație a persoanelor prevăzute la art. 8 şi a salariaților acestora este aceea **de a nu transmite**, *în afara condițiilor prevăzute de lege*, **informațiile deținute în legătură cu spălarea banilor** şi de a nu avertiza clienții cu privire la sesizarea Oficiului. La art.18, alin. 3 din Legea 656/2002 se prevede că este interzisă, de asemenea, folosirea în scop personal de către salariații Oficiului şi ai persoanelor menționate de art. 8 a informațiilor primite, atât în timpul activității, cât şi după încetarea acesteia.

Persoanele menționate în cuprinsul art.8 vor putea transmite Oficiului datele şi informațiile solicitate de acesta, date şi informații despre care au luat cunoştință în îndeplinirea activităților şi atribuțiunilor sale şi pentru care, potrivit legii, sunt obligate la păstrarea secretului.

Secretul profesional la care sunt ținute persoanele de la art.8 nu este opozabil Oficiului numai. De asemenea secretul bancar şi profesional, în cazul infracțiunilor de spălare a banilor, nu sunt opozabile organelor de urmărire penală după începerea, de către procuror, a urmăririi penale şi nici instanțelor de judecată.

---

[141] Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării banilor – Manual de instruire privind combaterea spălării banilor,2002,pag 23

5.3.2.2. Sancționarea neîndeplinirii obligațiilor stabilite de lege

Stabilindu-se îndatoririle la care sunt ținute persoanele de la art.8 în exercițiul funcției s-a impus cu necesitate prevederea sancțiunilor aplicabile în caz de neîndeplinire a acestora, ca măsuri de coerciție.

Potrivit art.22 din Legea 656, constituie *contravenție*:

a) nerespectarea obligațiilor persoanelor de la art.8, de a raporta tranzacțiile suspecte, de identificare a clienților, obligații prevăzute la art.3 alin.1 şi 6, art.4 si 9;

b) nerespectarea obligațiilor prevăzute la art.5 alin.2, art.11, art.13-15, art.16 alin.1 şi la art.17.(netransmiterea datelor solicitate de către Oficiu în termen de 30 zile, obținerea de date atunci când clienții nu acționează în nume propriu, păstrarea documentelor care atestă identitatea clienților, atât cât prevede legea, omisiunea de a întocmi un raport scris cu privire la fiecare tranzacție.

c) sancțiunea acestor contravenții este amenda, al cărei cuantum diferă, astfel: pentru contravențiile prevăzute la litera "a", cuantumul amenzii este cuprins între 20.000.000 lei şi 100.000.000 lei, iar pentru cele amintite la litera "b", între 30.000.000 şi 200.000.000 lei, cu mențiunea că aceste sancțiuni contravenționale se aplică atât persoanelor fizice, cât şi persoanelor juridice dintre cele prevăzute la art.8.

Atribuția constatării contravențiilor şi a aplicării amenzii revine, potrivit legii, personalului desemnat din cadrul Oficiului şi din cadrul autorităților cu atribuții de control financiar şi de supraveghere prudențială a persoanelor prevăzute la art.8.

Aceste reglementări referitoare la sancțiunile contravenționale se completează cu prevederile O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contrAvanțiilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea 180/2002, cu modificările ulterioare cu excepția articolelor 28 şi 29.

5.4. Internaționalizarea afacerilor ilegale şi crima organizată

Transformările majore care au avut loc în ultima perioadă în România au reprezentat un atu şi pentru dezvoltarea unor afaceri ilegale, cu profit mare, prin săvârşirea de fapte din sfera criminalității organizate.

Mirajul occidentului şi dorința de îmbogățire rapidă au determinat, pe de o parte creşterea numărului de victime din rândul cetățenilor români, dar şi formarea

unor grupuri organizate pe sistemul celor din țările avansate, unde crima organizată are rădăcini bine înfipte în viața socială.

Instituțiile statului român s-au adaptat din mers la noile cerințe, legiferând combaterea criminalității organizate şi spălarea banilor murdari, ca urmare a înțelegerii necesității cooperării internaționale şi aplicării unitare a legii penale în toate statele unde fenomenul se manifestă activ.

Definirea noțiunii de "*crimă organizată*" şi, mai ales, delimitarea acesteia în structura de ansamblu a criminalității, au constituit şi constituie obiectul a numeroase studii.

Preocupările pentru studierea acestui fenomen sunt justificate de necesitatea de a cunoaşte dimensiunile şi implicațiile sale în societate şi stabilirea, pe acestă cale, a acțiunilor şi măsurilor eficiente de prevenire şi combatere , atât din punct de vedere legislativ, cât şi judiciar.

Unul dintre scopurile declarate ale definirii "crimei organizate" îl constituie şi necesitatea explicării implicațiilor fenomenului în societate, astfel încât cetățenii, dar şi organismele statului şi chiar mass-media să perceapă corect modul în care acest flagel incumbă în viața cotidiană.

În ultimul timp, se foloseşte frecvent noțiunea de "*criminalitate organizată*", pentru a puncta sfera tot mai largă a infracțiunilor ce se comit de către grupurile organizate, ținând cont de faptul că, anterior, acestea erau asimilate cu "*mafia*", aceasta săvârşind o gamă mai restrânsă de infracțiuni.

În concepția specialiştilor din țările avansate, unde crima organizată are rădăcini adânci şi se manifestă permanent în viața cotidiană a societății, aceasta este definită prin existența unor grupuri infracționale organizate, cu structură ierarhică, care comit activități ilegale, conspirate, având drept scop obținerea de profituri ilicite, dintre cele mai spectaculoase.

Țara noastră a preluat acestă definiție legiferând-o odată cu adoptarea Legii 39/2003 privind prevenirea şi combaterea criminalității organizate, precizând că există "grup infracțional organizat – grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, care există pentru o perioadă şi acționează în mod coordonat, în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni grave, pentru a obține, direct sau indirect, un beneficiu financiar sau alt beneficiu material."[142]

Toate aceste grupuri de infractori, folosesc, în diferite proporții, violența, şantajul, traficul de droguri, traficul de persoane şi de migranți, jocurile de noroc, camăta, răpirea de persoane, prostituția, contrafacerea şi plasarea de bancnote false,

---

[142] Legea 39/2003 privind prevenirea şi combaterea criminalității organizate, art.2

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

cotrabanda, evaziunea fiscala, etc, având ca scop principal acumularea unor venituri substanțiale, pe care, apoi, după reciclare, le canalizează în relansarea activităților infracționale, la niveluri superioare, cu un grad de pericol social mai ridicat.

De multe ori, ținta acestor acțiuni este penetrarea şi controlarea organismelor puterii şi administrației statului, acest fapt garantându-le continuitate şi prosperarea afacerilor ilegale.

Putem spune, fără a greşi, că fenomenul crimei organizate a crescut şi s-a extins odată cu dezvoltarea socială, culturală şi politică a statelor.

Membrii rețelelor criminale şi-au creat adevărate *imperii transnaționale*, speculând cu tenacitate orice lacună sau vid legislativ din interiorul statelor unde acționează.

La nivel mondial se apreciază că se realizează anual afaceri ilicite, al căror produs financiar a depăşit 800 miliarde de dolari în anul 2000 şi 700 miliarde de Euro în anul 2001[143], în prezent fiind în continua creştere.

De cele mai multe ori organizațiile criminale sunt mai bine dotate tehnic, mai abile şi mai informate în acțiunile lor ilegale, decât structurile judiciare care luptă împotriva lor. Acestea controlează şi se folosesc de cei mai buni specialişti din toate domeniile de activitate (experți contabili, jurişti şi chiar funcționari publici).

Crima organizată, traficul de droguri, terorismul şi spălarea banilor murdari reprezintă grave amenințări la securitatea democrațiilor statelor din Europa Centrală şi de Est şi nu numai.

De aceea, la nivel internațional se pune accent tot mai mare pe *cooperarea judiciara dintre state* şi crearea celor mai eficiente pârghii legislative de sancționare a exponenților criminalității organizate.

Astfel au fost încheiate mai multe acorduri şi convenții internaționale, respectiv *Convenția Națiunilor Unite de la Viena* (1988) împotriva traficului ilicit de stupefiante şi substanțe psihotrope, *Convenția cu privire la spălarea banilor, cercetarea, sechestrarea şi confiscarea profiturilor rezultate din infracțiuni* (Strasbourg, 1990), *Acordul şi Convenția de la Schengen* (1985,1990), precum şi *Directiva Comunității Europene* (Luxembourg, 1991), toate susținând necesitatea aplicării cu strictețe a legii penale, pentru diminuarea fenomenului de crimă organizată şi spălarea banilor murdari.

Țara noastră, situată în Regiunea Central Europeană, a fost şi ea afectată de acest fenomen, deşi crima organizată nu s-a manifestat cu aceeaşi intensitate şi amploare ca în țările vestice. Dacă inițial România a fost considerată țară de tranzit

---

[143] Informare G.A.F.I. - 2002

sau de origine a victimelor, a ajuns în prezent a fi țară de destinație şi chiar consum şi trafic de droguri, etc.

Nu putem vorbi despre infracțiunile de criminalitate organizată fără a menționa faptul că acestea sunt inseparabile de infracțiunea de *spălăre a banilor* obținuți din săvârşirea acestor fapte.

Profitul ilicit obținut din săvârşirea de infracțiuni trece prin procesul de spălare a banilor, căpătând aparență licită, iar ulterior aceştia sunt folosiți pentru creşterea afacerilor care i-au generat, ciclul reluându-se aproape la nesfârşit, în diferite moduri.

Sfârşitul de mileniu a adus cu el, odată cu dezvoltările economice din multe state din Europa şi nu numai şi dezvoltarea afacerilor ilegale internaționale.

Se vorbeşte tot mai mult despre criminalitatea afacerilor, problemă ce a preocupat în ultimul timp întreaga Comunitate internațională, dorindu-se crearea unor pârghii juridice pentru sancționarea şi limitarea fenomenului. O aplicare unitară a legii penale, în toate statele care se confruntă cu acest fenomen, ar duce la obținerea unor victorii de impact, în fața grupurilor criminale ce acționează la nivel internațional.

O definiție unitară a "*criminalității afacerilor*" nu a fost formulată până în prezent, mai mult datorită particularităților economico-sociale ce rezultă din stadiile de dezvoltare ale țărilor europene şi a celorlalte state.[144]

Criminalitatea afacerilor se manifestă atât pe plan național, în interiorul unui stat, cât şi pe plan internațional, când se formează adevărate rețele transnaționale, acționând pe teritoriul a două sau mai multor state.

Astăzi este evidentă internaționalizarea afacerilor de tip criminal, în cazuri complexe de contrabandă, evaziune fiscală, operațiuni de import-export, etc.

În urma unor eforturi susținute de contracarare a acestui fenomen la nivel internațional, Comitetul European pentru Problemele Criminale a redactat o listă cu cele mai relevante infracțiuni circumscrise criminalității afacerilor:

- infracțiuni în legătură cu formarea cartelurilor;
- practici frauduloase şi abuzuri comise de întreprinderi multinaționale;
- obținerea frauduloasă sau deturnarea fondurilor financiare alocate de stat sau de organizații internaționale;
- infracțiuni în domeniul informaticii (criminalitatea informatică);

---

[144] **Nicolae Cristis , Evaziunea fiscală şi spălarea banilor,editura Hamangiu, 2006, pag. 76-86**

- crearea de societăți fictive;
- falsificarea bilanțului întreprinderii şi încălcarea obligației de a ține contabilitatea;
- fraude care se răsfrâng asupra situației comerciale şi a capitalului social;
- fraude în detrimentul creditorilor (bancruta, violarea drepturilor de proprietate intelectuală şi industrială);
- infracțiuni împotriva consumatorilor (falsificarea mărfurilor, publicitate mincinoasă);
- concurența neloială;
- infracțiuni fiscale;
- corupție;
- infracțiuni bursiere şi bancare;
- infracțiuni în materie de schimb valutar;
- infracțiuni împotriva mediului ambiant.

Am văzut aşadar că în literatura de specialitate, precum şi într-o serie de acte normative se prevăd definiții şi delimitări între crima organizată şi criminalitatea afacerilor. Faptele incluse în ultima categorie, însă, pot fi săvârşite cu uşurință şi de către grupuri organizate specializate în săvârşirea unor astfel de infracțiuni.

În acest sens, trebuie să ținem seama şi de faptul că grupurile organizate işi delimitează de cele mai multe ori teritoriile, dar şi ariile de activitate.

Interferența dintre grupurile criminale, de orice natură ar fi ele şi organismele puterii, prin injectarea unor sume de bani murdari în activități politice ale acestora din urmă, nu au decât drept scop voința de a face inoperante, ineficiente şi de a paraliza structurile abilitate să lupte împotriva lor.

In ultima perioadă, în tot mai multe dosare penale în care sunt săvârşite infracțiuni de crimă organizată, făptuitorii sunt acuzați si de spălarea banilor. In joc sunt sume impresionante, care, datorită "specializării autorilor" nu pot fi confiscate în totalitate, banii fiind investiți în imobile pe numele altor persoane, rude sau prieteni foarte apropiați, care nu sunt implicați in nici un fel.

5.5. Finanțarea terorismului cu bani proveniți din activități de crimă organizată

În conformitate cu **Legea nr. 535/2004 privind prevenirea şi combaterea terorismului**[145], *"terorismul reprezintă ansamblul de acțiuni şi/sau amenințări care prezintă pericol public şi afectează securitatea națională, având următoarele caracteristici:*

a) sunt săvârşite premeditat de entități teroriste, motivate de concepții şi atitudini extremiste, ostile față de alte entități, împotriva cărora acționează prin modalități violente şi/sau distructive;

b) au ca scop realizarea unor obiective specifice, de natură politică;

c) vizează factori umani şi/sau factori materiali din cadrul autorităților şi instituțiilor publice, populației civile sau al oricărui alt segment aparținând acestora;

d) produc stări cu un puternic impact psihologic asupra populației, menit să atragă atenția asupra scopurilor urmărite."

Faptele săvârşite de entitățile teroriste sunt sancționate dacă îndeplinesc una dintre următoarele condiții:

a) sunt săvârşite, de regulă, cu violență şi produc stări de neliniște, nesiguranță, teamă, panică sau teroare în rândul populației;

b) atentează grav asupra factorilor umani specifici şi nespecifici, precum şi asupra factorilor materiali;

c) urmăresc realizarea unor obiective specifice, de natură politică, prin determinarea autorităților statului sau a unei organizații internaționale să dispună, să renunțe sau să influențeze luarea unor decizii în favoarea entității teroriste.

Actele de terorism sunt de natură transnațională, dacă:

a) sunt săvârşite pe teritoriul a cel puțin două state;

b) sunt săvârşite pe teritoriul unui stat, dar o parte a planificării, pregătirii, conducerii sau a controlului acestora are loc pe teritoriul altui stat;

c) sunt săvârşite pe teritoriul unui stat, dar implică o entitate teroristă care desfăşoară activități pe teritoriul altui stat;

d) sunt săvârşite pe teritoriul unui stat, dar au efecte substanțiale pe teritoriul altui stat.

---

[145] Publicată în Monitorul Oficial nr.1161 din 8 decembrie 2004.

GAFI a susținut o sesiune specială la Washington pe 29 octombrie 2001 şi a decis să-şi extindă mandatul în lupta împotriva terorismului. Grupul a adoptat 8 recomandări în vederea stopării organizațiilor teroriste în obținerea şi transferul fondurilor pentru activitățile lor criminale, şi anume:

1. - ratificarea şi implementarea instrumentelor ONU în domeniu;
2. - incriminarea finanțării terorismului, a actelor şi organizațiilor teroriste;
3. - blocarea şi confiscarea activelor teroriste;
4. - raportarea tranzacțiilor suspecte ca având legatură cu terorismul;
5. - furnizarea de asistență autorităților abilitate cu aplicarea actelor normative referitoare la investigarea finanțării terorismului;
6. - stabilirea obligațiilor de respectare a cerințelor de combatere a spălării banilor sistemelor de transmitere rapidă a banilor;
7. - întărirea măsurilor de identificare a clientului la transferurile prin swift interne şi internaționale;
8. - asigurarea ca entitățile, în special organizațiile non-profit să nu poată fi utilizate în scopul finanțării terorismului.

Totodată, GAFI a indicat un set de practici referitoare la blocarea activelor teroriste şi combaterea abuzului sistemelor de transmitere rapidă a banilor, subliniind ca fiind strict necesare luarea urgentă a următoarele măsuri:

- înființarea unor autorități centrale competente în acest domeniu şi precizarea clară a competențelor organelor judiciare;
- facilitarea cooperării şi comunicării cu guvernele străine şi instituțiile internaționale;
- facilitarea comunicării cu sectorul privat;
- asigurarea conformității adecvate a sectorului privat, a controlului acestuia;
- investigarea cu prioritate a acestor fenomene, colaborarea cu serviciile de informații şi asigurarea unui feedback adecvat cu sectorul privat;
- publicarea listelor cu persoanele suspecte de terorism.

Având în vedere existența şi gravitatea fenomenelor infracționale prezentate, legăturile şi tendințele lor, instituțiile abilitate în contracararea crimei organizate vor trebui să coopereze cu cele specializate în antiterorism, întrucât orice rețea criminală

care a fost identificată va trebui să fie evaluată şi din punct de vedere al posibilității ca aceasta să fie o structură internă a unei grupări teroriste[146].

Evoluțiile dintre rețelele crimei organizate transnaționale şi grupările teroriste, în contextul accelerării procesului de globalizare, demonstrează faptul că amenințările identificate la adresa securității statelor democratice nu trebuie privite drept fenomene de sine stătătoare, deoarece acestea se află într-o continuă schimbare şi că trăsăturile entităților din afara legii, motivațiile lor şi tacticile aplicate se schimbă în timp, acomodându-se rapid la evoluțiile vieții internaționale în toate sferele de activitate.

5.6. Necesitatea adoptării unei strategii naționale de luptă împotriva spălării banilor

Conceptul de *strategie* a fost mult timp utilizat doar de către militari, pentru identificarea soluțiilor optime de câştigare a bătăliilor pe câmpul de luptă, însă în prezent acest termen este folosit tot mai des, în toate domeniile de activitate.

Dicționarul Larousse defineşte strategia ca fiind "*arta de a coordona forțele militare, politice, economice şi morale implicate în conducerea unui conflict...*"

Fenomenul cel mai important din ultimii ani este, fără îndoiala, globalizarea crescândă a economiei mondiale şi mai ales a pieții mondiale de capital.

Spălarea banilor constituie la rîndul său, una din cele mai puternice amenințări la adresa integrității şi stabilității sistemelor financiare, generatoare de disfuncții şi pagube cu consecințe grave în sfera economică şi socială.[147]

Oamenii de afaceri şi nu numai au înțeles că fără dezvoltarea unor strategii economice bine gândite viitorul lor este unul incert, datorită faptului că mediul extern suferă tot mai multe transformări şi devine din ce în ce mai imprevizibil.

Strategia economică este definită în Dicționarul de Economie Politică drept "ansamblu de planuri, metode, stratageme şi obiective, care descriu o manieră corelată de abordare a unei situații conflictuale din domeniul economic. Termenul de strategie a fost împrumutat din domeniul militar şi se referă la o desfăşurare de evenimente într-un termen mediu sau lung. Din acest punct de vedere strategia este opusa tacticii care are în vedere metodele folosite pentru atingerea unui obiectiv pe termen scurt. Conceptul de strategie este folosit pentru descrierea comportamentului

---

[146] Hedeşiu Emil, *Contracararea crimei organizate transfrontaliere*,Editura Universității Naționale de Apărare, Bucureşti, 2005, pag.196

[147] Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, *Documentul de politică, strategie, performanță şi coordonare a politicilor structurale pentru anul 2005 şi perspectiva 2006-2008*, pag.4 .

agenților economici din economia de piață, întrucât concurența presupune și un conflict de interese".[148]

Considerăm că formularea unei strategii unitare pe plan național de prevenire și combatere a fenomenului de spălare a banilor este mai mult decât necesară.

Toate instituțiile statului, toate entitățile raportoare conform Legii 656/2002 ar trebui să-și orienteze și sedimenteze propriile activități în domeniul combaterii spălării banilor, după o strategie complexă și completă, în care să primeze cooperarea interinstituțională și cooperarea internațională.

În prezent nu mai putem vorbi despre "spălare de bani" ca despre un fenomen național, caracterul transfrontalier al acestuia reliefându-se în cazurile soluționate de către organele de aplicare a legii.

Singura strategie în domeniu, cu aplicabilitate actuală este cea formulată de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, prin care sunt stabilite o serie de priorități pentru perioada 2006-2008:

I. Pregătirea profesională a personalului Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

II. Asigurarea protecției și siguranței datelor și informațiilor clasificate, în conformitate cu legislația specifică.

III. Achiziționarea de echipamente (tehnică de calcul, birotică) și programe de analiză și investigație a informațiilor financiare.

IV. Elaborare de analize și sinteze privind tendințele și tipologiile infracțiunilor de spălare a banilor, pe baza datelor statistice acumulate în baza de date proprie.

V. Perfecționarea indicatorilor de tranzacții suspecte specifici pentru fiecare domeniu de activitate al instituțiilor raportoare.

VI. Elaborarea și efectuarea programelor de pregătire profesională a personalului din instituțiile raportoare, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor având obligația de a asigura pe cheltuiala proprie, programe speciale de instruire a reprezentanților instituțiilor aflate sub incidența legii.

VII. Achiziționarea de echipamente și programe necesare stabilirii unor legături electronice directe între bazele de date ale instituțiilor implicate în combaterea spălării banilor în scopul asigurării unor schimburi de informații rapide.

VIII. Pregătirea personalului desemnat pentru exploatarea optimă a echipamentului și programelor care asigură interconectarea bazelor de date.

---

[148] *Dicționarul de Economie Politică*, Editura Economică, București, 1999, pag. 236.

IX. Conectarea la rețeaua securizată europeană pentru schimbul de informații între unitățile de informații financiare, care urmează a se realiza cu sprijinul programului regional Phare al Uniunii Europene.

X. Încheierea unor acorduri multi şi bilaterale de cooperare şi schimb de informații cu instituții similare din Uniunea Europeană şi țările candidate.[149]

Observăm că prezenta strategie se referă strict la activitatea Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor şi nu include şi celelate structuri naționale cu atribuții în domeniu, cu atât mai puțin instituțiile de aplicare a legii.

Ghidul de tranzacții suspecte emis tot de către Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor stabileşte şi enumeră nelimitativ "indicii de anomalie" pentru fiecare entitate raportoare prevăzuta de către Legea 656/2002.

Principalele obiective ale unei strategii pe linia prevenirii şi combaterii fenomenului de spălare de bani sunt:

- ***Alinierea legislației româneşti la cea europeană*** şi găsirea celor mai potrivite soluții legislative pentru indisponibilizarea şi confiscarea banilor/bunurilor provenite din infracțiunile predicat ale spălării banilor.

Specializarea infractorilor a dus practic la imposibilitatea luării unor măsuri de indisponibilizare şi confiscare a bunurilor provenite din infracțiuni. În acest sens infractorii au învățat repede că bunurile cumpărate pe numele unor rude sau prieteni foarte apropiați nu mai fac obiectul confiscării, deşi în realitate ei sunt principalii beneficiari ai acestora.

- ***Crearea unor pârghii legale*** care să vină în sprijinul instituțiilor de aplicare a legii;

Astfel, ar fi oportun ***adoptarea unor prevederi legislative*** care să țină cont de următoarele aspecte:

- dacă persoanele cercetate penal locuiesc în case, folosesc maşini de lux, etc. care sunt înscrise pe numele altor persoane şi se face dovada că proprietarii de drept sunt fictivi, bunurile respective să facă obiectul confiscării (mai ales dacă proprietarii fictivi sunt pensionari, persoane fără venituri, etc.);

- aceleaşi prevederi să fie aplicabile şi în cazul terenurilor achiziționate în acelaşi mod;

---

[149] ONPCSB, *Documentul de politica, strategie, performanta si coordonare a politicilor structurale pentru anul 2005 si perspectiva 2006-2008*, pag. 5-6

- dacă se face dovada că anumite bunuri au fost cumpărate de către autori, indiferent dacă aceştia locuiesc sau nu în casele respective, acestea să facă obiectul confiscării;

- să se stabilească un termen, relativ mic, care să fie luat în considerare atunci când discutăm despre timpul cât au locuit autorii în alte imobile, au folosit maşinile de lux, etc.;

- bunurile să facă obiectul indisponibilizării(ridicării) imediate şi abia ulterior să se facă dovada apartenenței lor.

- ***Dezvoltarea cooperării dintre instituțiile româneşti*** implicate în lupta împotriva spălării banilor (Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, Ministerul Justiției, Ministerul Administrației şi Internelor, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Public, Banca Națională a României, Curtea de Conturi etc.).

Cooperarea între aceste instituții trebuie să fie una concretă, la obiect, să existe un termen de raportare şi intervenție în timp real, cât mai scurt pentru eficientizarea activităților de prevenire şi mai ales de combatere a infracțiunilor de spălare de bani.

- ***Dezvoltarea cooperării internaționale*** cu accent pe schimbul de informații.

Libera circulație a persoanelor în interiorul statelor membre U.E. a dus la creşterea infracțiunilor cu caracter transnațional, spălarea banilor făcând parte din categoria de vârf a acestora. Rapiditatea cu care circulă în prezent banii, prin sistemele Wester Union, Monney Gram, etc. face ca schimbul de informații dintre state în combaterea infracțiunilor să fie prioritară.

În acest sens, la nivelul Uniunii Europene au fost luate măsuri de creare a unui sistem unitar de transmitere a datelor şi informațiilor cu valoare operativă pentru instituțiile de aplicare a legii, timpul de prelucrare a acestora reducându-se considerabil.

Informațiile pot fi astfel transmise în cel mai scurt timp, iar măsurile de identificare a unor persoane, bunuri, sume de bani,etc au rezultatele scontate, ducând la anihilarea unor adevărate rețele de crimă organizată.

În identificarea şi combaterea rețelelor ce acționează în sfera criminalității organizate statele acționează de multe ori concomitent pe teritoriile implicate şi astfel sunt luați prin surprindere atât "capii" respectivelor grupuri organizate, cât şi "locotenenții" acestora şi celelalte persoane responsabile de comiterea infracțiunilor.

- Diminuarea corupției din sfera publică şi politică.

Corupția şi-a întins tentaculele asemenea unei uriaşe caractițe cuprinzând toate domeniile vieții sociale şi afectând până şi cele mai solide structuri organizatorice.

Diminuarea corupției este şi o prioritate stabilită de către instituțiile Uniunii Europene, efectele negative ale acesteia fiind dintre cele mai vaste.

În dezvoltarea acestui fenomen un rol important îl au şi infractorii, ce dispun de sume uriaşe de bani, câştigate uşor, din săvârşirea unor infracțiuni grave şi foarte grave şi pentru spălarea cărora sunt dispuşi să renunțe la o parte semnificativă din veniturile ilicite, mituind diferiți funcționari publici, etc.

- Profesionalizarea personalului, atât al Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, a entităților raportoare, cât şi a instituțiilor de aplicare a legii.

Limitarea fenomenului de spălare a banilor nu se poate face fără sprijinul şi conlucrarea directă a celor mai buni specialişti, cu atât mai mult cu cât, observăm că infractorii folosesc venituri substanțiale pentru atragerea de partea lor a celor mai buni experți, avocați, analişti, etc.

- Stabilirea unor tehnici comune de analiză şi verificare a informațiilor de natură financiară.

De la lucrătorii din cadrul entităților raportoare, la specialişti din cadrul Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor şi până la polițişti, procurori şi judecători toți trebuie să cunoască aceleaşi tehnici de analiză şi verificare a informațiilor de natură financiară, fiecare în raport cu activitatea proprie pe care o desfăşoară.

O privire unitară asupra fenomenului diminuează mult volumul activităților desfăşurate în sensul combaterii acestui tip de infracțiune.

Totodată, strategia împotriva spălării banilor murdari va fi întocmită în conformitate cu următoarele principii generale:

- principiul obiectivității – datele şi informațiile transmise de către entitățile raportoare către Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor vor Avaa un caracter obiectiv, astfel încât să asigure o imagine credibilă atât la nivel național, cât şi la nivel internațional.

De asemenea, Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor va transmite la rândul său informări obiective către instituțiile de aplicare a legii.

- ***principiul continuității*** – activitățile desfăşurate de de către instituțiile implicate au un caracter permanent şi se bazează pe experiența acumulată în urma soluționării de cazuri în justiție.

- ***principiul eficienței*** – în combaterea infracțiunilor de spălare de bani se bazează pe evaluarea continuă a activității desfăşurată de catre Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor şi a instituțiilor de aplicare a legii.

Un accent deosebit se pune în prezent pe existența unor activități de management eficiente, care să stabilească clar targetul vizat şi să ducă la aplicarea prevederilor legale în domeniu.

- ***principiul cooperării şi coerenței*** – în baza căruia instituțiile implicate în prevenirea şi combaterea fenomenului de spălare a banilor trebuie să coopereze îndeaproape, asigurând o concepție coerentă asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite şi a măsurilor ce urmează a fi luate.

De asemenea, aşa cum am mai subliniat, cooperarea internațională în acest domeniu este foarte importantă şi necesară şi se concretizează în încheierea unor acorduri multi şi bilaterale de cooperare şi schimb de informații cu instituții similare din Uniunea Europeană şi țările candidate.

- ***principiul complementarității*** – acțiunile de informare desfăşurate de către Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor vor fi coordonate cu efortul instituțiilor de aplicare a legii din România, în vederea prevenirii şi combaterii fenomenului de spălare a banilor.

- ***principiul responsabilității*** – care impune Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor obligația de perfecționare a indicatorilor de tranzacții suspecte specifici pentru fiecare domeniu de activitate al instituțiilor raportoare, obligația de elaborare de analize şi sinteze privind tendințele şi tipologiile infracțiunilor de spălare a banilor.

- ***principiul prevenirii*** – conform căruia identificarea şi înlăturarea în timp util a premiselor de apariție a fenomenului de spălare a banilor sunt prioritare şi imperative, ținând cont că economia subterană a atins în ultima vreme cote alarmante care pot destabiliza o economie națională.

Acest principiu însă este greu de atins dacă nu va fi adoptată o lege a ilicitului, gândită şi structurată pe economia de piață, aşa cum sunt câteva exemple în legislațiile unor țări europene.

- ***principiul utilității*** –conform căruia construcția rapoarte lor de informare formulate de către Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor

trebuie să țină cont de nevoile de informare şi de probatorii cu care se confruntă instituțiile de aplicare a legii.

- principiul parteneriatelor public-privat – este un principiu tot mai des utilizat în ultima vreme şi recunoaşte importanța cooptării societății civile, a unor organisme guvernamentale şi nonguvernamentale în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire şi combatere a fenomenului de spălare de bani.

Conştientizarea societății civile cu privire la riscurile pe care le presupune plasarea pe piață a unor fonduri negre poate avea ca efect o creştere a măsurilor de prevenire, iar educarea acestora în acest sens duce la sesizări şi din partea acestora.

Creşterea credibilității României pe plan internațional, depinde, fără indoială şi de stăpânirea fenomenului de spălare a banilor, iar pentru atingerea şi stabilirea acestor obiective sunt necesare o serie de ***măsuri*** care să facă obiectul unor prevederi legale ținând cont de obiectivele prezentate mai sus.

Aceste măsuri trebuie să vizeze, în principal:

- dezvoltarea cooperării internaționale;
- conectarea la rețeaua securizată europeană pentru schimbul de informații între unitățile de informații financiare;
- dezvoltarea cooperării instituționale;
- creşterea calității informațiilor transmise de către unitățile raportoare;
- creşterea calității informațiilor cuprinse în rapoartele Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor către instituțiile de aplicare a legii;
- creşterea rapidității transmiterii informațiilor de natură financiară pe criteriul entități raportoare – Oficiul Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor – parchete;
- perfecționarea continuă a tuturor categoriilor de specialişti în domeniu constituie un obiectiv strategic prioritar, fiind necesară aplicarea unor măsuri care să ajute la stabilirea necesarului de specialişti implicați;
- inițierea, organizarea, susținerea şi desfăşurarea unui program de educație, informare şi prevenire, precum şi derularea în cadrul acestuia a unor proiecte şi campanii educative coerente, credibile şi eficiente, armonizate cu programele la nivel european şi mondial;
- adoptarea unor prevederi legislative în sensul celor prezentate mai sus.

Am putea merge chiar mai departe şi să observăm necesitatea adoptării unui ***"cod mondial anti-fraudă"***, care să cuprindă în mod unitar, principiile ce trebuiesc respectate pentru prevenirea şi limitarea fenomenului de spălare a banilor, definirea clară a noțiunilor utilizate, enumerarea indicilor de anomalie, prevederi legislative, etc.

SINTEZE

Sistemul contabil românesc a cunoscut în ultima perioadă o reformă radicală, economistul având un rol central pentru a crea un sistem viabil şi în concordanță cu legislațiile naționale şi internaționale.

Prin conținutul ei, lucrarea realizează o cercetare temeinică a informațiilor contabilității din cele patru rapoarte financiare de bază utilizate în scopul prevenirii şi înțelegerii fenomenului de spălare a banilor.

Judecată prin prisma utilității această lucrare se recomandă ca o cercetare ştiințifică serioasă şi plină de reflecşii şi analize care rezolvă o problematică bogată. Conceptele şi definițiile utilizate aspiră către acea înțelegere a teoriei în măsură să ordoneze logic-cauzal, ansamblul de cunoştințe studiate şi preluate din sursele documentare folosite.

În condițiile economiei de piață, datele conținute în bilanț pot oferi o imagine corespunzătoare şi reală asupra situației economice şi financiare a fiecărei entități economice.

Asemenea informații sunt la fel de utile atât pentru unitatea în cauză, cât şi pentru furnizori, clienți, bănci, investitori, concurenți şi instituțiile de aplicare a legii.

Corespunzător obiectivelor şi direcțiilor de cercetare propuse, contribuțiile proprii regăsite în cadrul lucrării sunt:

- s-a realizat o identificare şi ulterior o sinteză a principalelor caracteristiciale informațiilor contabile şi rolul acestora în identificarea şi limitarea acțiunilor de spălare a banilor murdari;
- s-a realizat o cercetare asupra vocației informaționale a situațiilor financiare;
- s-a realizat o cercetare asupra analizei financiare şi rolul său în administrarea cazurilor complexe de spălare de bani;
- s-a analizat rolul controlului financiar-contabil şi al expertizelor contabil-judiciare în identificarea şi combaterea fenomenului de spălare de bani;
- au fost elaborate studii de caz cu privire la controlul financiar şi respectiv al expertizei contabile;
- au fost identificate şi analizate principalele măsuri economice şi juridice luate la nivel internațional pentru prevenirea şi limitarea fenomenului de spălare de bani;

- a fost elaborat un proiect de strategie pe plan național de luptă împotriva spălării banilor, având în vedere că în prezent singura strategie existentă este cea a Oficiului Național de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor;

- a fost analizată finalitatea judiciară într-un caz privind combaterea spălării banilor.

Lucrarea abordează problematica propusă prin restrângerea aspectelor teoretice în favoarea celor directe legate de practica contabilă, în concordanță cu Standardele Internaționale de Contabilitate şi cu reglementările contabile din țara noastră şi în acelaşi timp se încadrează în cerințele unei abordări complexe în remarcarea valențelor de informare ce rezultă din conținutul situațiilor financiare şi rolul determinant al acestora în înțelegerea complexă a fenomenului de spălare a banilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Aliivin Ares, *Auditing and integrated approach*, Pretince Hall International Editions, 1999.
2. Amza Tudor, *Criminologie teoretica. Teorii reprezentative şi politica criminologică*, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 1992.
3. Antoniu N. şi colaboratorii, *Finanțele întreprinderilor*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1993.
4. Arnold J. ,Turley S., *Accounting Management Decisions*, Third Edition, Pretince Hall Europe, 1996.
5. Babeau A., *Le profit,* Ed. Presses universitaires de France, Paris, 1985.
6. Beavier W.H., *Financial reporting: an accounting revolution*, second edition, Prentice Hall, 1989.
7. Bojian O. , *Bazele contabilității*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2004.
8. Bojian O., *Bazele contabilității*, ed. a-VI-a , Ed. Economică, Bucureşti, 2003.
9. Bojian O., *Contabilitate generală*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2003.
10. Bojian O., *Contabilitatea financiară a întreprinderii*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2004.
11. Bordeianu Daniela Gabriela, Păvăloaia W. , Paraschivescu M.D., Radu Florin, Moraru Maricica, *"Valoarea cognitivă a tablourilor fluzurilor de trezorerie"*, Revista "Metalurgia", nr.2/2009.
12. Bostan Ionel, Dan Tiberiu Epure, *Garda financiară şi mediul economic informal*, Editura Vasiliana, Iaşi, 1999.
13. Bostan Ionel, *Controlul financiar*, Editura Polirom, Iaşi ,2000.
14. Bostan Ionel, *Controlul fiscal*, Editura Polirom, Iaşi,2000.
15. Bostan Ionel, *Drept financiar. Relații financiare publice şi fiscalitate*, Editura Universității, "Al.I.Cuza", Iaşi, 2001.
16. Boulescu M, Ghiță M.,*Control financiar şi expertiza contabilă*, Editura Edificiul, Bucureşti, 1996.
17. Boulescu M, Ghiță M.,*Control financiar*, Editura Eficient, Bucureşti, 1992.
18. Boulescu M., *Curtea de conturi. Tradiție şi actualitate*, Editura Romfel, Bucureşti, 1996
19. Boulescu M., *Situațiile financiare simplificate*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 2003.
20. Briciu S., *Contabilitatea managerială. Aspecte teoretice şi practice*, Ed. Economică, Bucureşti, 2006.
21. Bucşe G., *Dicționarul complet al economiei de piață*, Ed. Societatea Informația, Bucureşti, 1994.
22. Buziernescu R., *Evaziunea fiscală*, Editura Universității din Craiova, 2001.

23. Capron Michel, *Contabilitatea în perspectiva*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1994.
24. Chirica Lefter, *Curs complet de contabilitate şi fiscalitate*, Vol. I, Editura Economică, Bucureşti, 1999.
25. Clocotici Dorin, Gherorghiu Gh., *Evaziunea fiscală*, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 1996.
26. Colasse Bernard, *Contabilitatea generală*, Ediție tradusă de N. Tabără, Editura Moldova, Iaşi, 1995.
27. Cristea Horia, Toma Marin, *Doctrină şi deontologie în profesia contabilă din România*, Editura CECCAR, Bucureşti, 2001.
28. Crețoiu Gh., Bucur I., *Contabilitatea. Fundamentele şi noul cadru juridic*, ed. a-II-a, Ed. C.H.Beck, Bucureşti, 2007.
29. Darie Vasile, Drehuță Emilian, ş.a., *Manualul ezpertului contabil şi al contabilului autorizat*, Editura Agora, Bacău, 2000.
30. Dănescu T., *Audit financiar – convergențe între teorie şi practică*, Ed. Irecson, 2007
31. Deaconu A., *Bilanțul contabil al agenților economici*, Ed. Intelcredo, Deva, 1999.
32. Demetrescu C.G., *Istoria contabilității*, Editura Ştiințifică, Bucureşti, 1972.
33. Diaconescu Gh., *Infracțiuni în legi speciale şi legi extrapenale*, Editura All, Bucureşti, 1996.
34. Diaconu Paul, *Cum fac bani contabilii? Evayiune ficală. Paradisuri fiscale. Contabilitae creativă.*, Editura Economică, Bucureşti, 2004.
35. Dobroțeanu Laurențiu, Doroțeanu Cornelia Liliana, *Audit. Concepte şi practici-Abordarea națională şi internațională*, Editura Economică, Bucureşti, 2002.
36. Dubnik T.S., *The Brazilian System of Monetary Corection in Advances in International Accounting,* JAI Press, 1987.
37. Drăgan C.M., *Noua contabiliate managerială*, Editura Hercules, 1992.
38. Drăgan C.M., *Noua contabiliate a agenților economici*, Editura Hercules, Bucureşti, 1993.
39. Duțescu A., *Informația contabilă şi piețele de capital*, Editura Economică, Bucureşti, 2000.
40. Epuran M., Băbăiță V., Imbrescu C., *Teoria contabilității*, Ed. Economică, Bucureşti, 2004.
41. Epuran M., şi colab., *Contabilitatea financiară în noul sistem contabil*, vol. I, Editura de Vest, Timişoara, 1994.
42. Feleagă Niculae, *Pledoarie pentru o doctrină contabilă*, Editura Academiei Universitare "Athenaeum", 1992.
43. Feleagă Niculae, Ionaşcu Ion, *Contabilitate financiară*, Vol.I,II,III, Editura Economică, Bucureşti, 1993.
44. Feleagă Niculae, *Îmblânzirea junglei conatbilității*, Editura Economică, Bucureşti,1996.
45. Feleagă Niculae, *Contabilitatea aprofundată*, Editura Economică, Bucureşti, 1996.

46. Feleagă Niculae, Ionaşcu Ion, *Tratat de contabilitate financiară*, Vol. I şi II, Editura Economică, Bucureşti, 1998.
47. Feleagă N., Malciu L., *Politici şi controverse contabile*, Ed. Economică, Bucureşti,2002
48. Florea Ion, Florea Radu, *Controlul economico-financiar*, Editura CECCAR, 2004.
49. Georgescu N., Robu V., *Analiză economico-financiară*, Ed. ASE, Bucureşti, 2001.
50. Gheorghiu A., *Analiza economico-financiară la nivel microeconomic*, Ed. Economică, Bucureşti, 2004.
51. Ghiță Marcel, Bostan Ionel, *Teoria şi practica auditului*, Editura Universitas, Iaşi, 2004.
52. Giurgiu Narcis, *Ifracțiunea*, Editura Gama, Iaşi, 1994.
53. Hamangiu C., Rosetti-Bălănescu I., Băicoianu Al., *Tratat de drept civil român*, vol. I, Ed. All, Bucureşti, 1998.
54. Hoanță Nicolae, *Evaziunea fiscală*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 1997.
55. Horomea E., *Tratat de contabilitate*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2003.
56. Horomnea E., şi colaboratorii, Bazele contabilității, Ed. Sedcom Libris, Iaşi, 2006.
57. Iamandi Luca, Chimon Mozarachi, *Bazele contabilității*, Editura Național, 1999.
58. Iamandi Luca, *Cadrul conceptual şi organizarea controlului economic financiar*, Editura Evrika, Brăila, 1999.
59. Ionescu L., *Controlul şi implicațiile economice, financiare şi fiscale ale impozitelor indirecte,* Editura Economică, Bucureşti, 2001.
60. Ionaşcu Ion, *Dinamica doctrinelor contabilității contemporane*, Editua Economică, Bucureşti, 2003.
61. Ivan-Ungureanu C., *Concepte, metodologii şi aplicații de contabilitate națională*, Editura Irecson, Bucureşti, 2003.
62. Legrand Pierre, *Dreptul comparat,* Traducere de Raluca Bercea, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2001.
63. Malciu Liliana, *Contabilitatea creativă*, Editura Economică, Bucureşti, 1999.
64. Matiaş D., Achim S., Groşanu A., şi colab., *Bazele contabilității*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2005.
65. Mărgulescu D., *Analiza economico-financiară a întreprinderii*, Ed. Tribuna Economică, Bucureşti, 1994.
66. Minu Mihaela, *Contabilitatea ca instrument de putere*, Editura Economică, Bucureşti, 2002.
67. Moldoveanu Nicolae, *Criminalitatea economico-financiară*, Editura Global Print, Bucureşti, 1999.
68. Moraru Maricica, *"Managementul fenomenului de spălare a banilor murdari",*Universitatea Gheorghe Asachi, Iaşi, 2006
69. Munteanu Victor., *Contabilitatea şi consolidarea conturilor anuale la societățile de grup,* Editura Lucman Serv, Bucureşti, 1997.
70. Munteanu Victor, *Contabilitatea financiară a întreprinderilor*, vol. I şi II, Editura Lucman Serv, Bucureşti, 1999.

71. Munteanu Victor, *Control şi audit financiar*, Editura Sylvi, Bucureşti, 2002.
72. Munteanu Victor, (coordonator), *Control şi audit financiar contabil*, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2003.
73. Niculescu M., Diagnostic global strategic, Ed. Economică, Bucureşti, 2003.
74. Niculescu Gh. Niculae, *Spre economia de piață*, Casa de presă şi Editura-Cronica, Iaşi, 1990.
75. Nistoreanu Gheorghe, Păun Costică, *Criminologie*, Editura Europa Nova, Bucureşti, 1996.
76. Nişulescu Emil, Manolescu Maria, Lepădatu Gheorghe, *Drept contabil*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 1998.
77. Oprea Călin, Văduva Ilie, Ristea Mihai, Neamțu Horia, *Bazele contabilității,* Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1997
78. Oprea Călin, Ristea Mihai, *Bazele contabilității*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2003
79. Oprean Ion, *Control financiar şi expertiză contabilă*, Universitatea "Babeş-Bolyai", Cluj-Napoca, 1982.
80. Oprean I., coordonator, *Întocmirea şi auditarea bilanțului contabil*, Ed. Intelcredo, Deva, 1997.
81. Oprean I., şi alții, *Bazele contabilității*, ed. a-IV-a, Ed. Intelcredo, Deva, 2001
82. Paciolo Luca, *Tratat de cpntabilitate în partidă dublă*, versiunea în limba română, de Rusu D. şi Cuciureanu Şt., Editura Junimea, Iaşi, 1981.
83. Paraschivescu M.D., *Contabilitate şi modele de analiză economică*, Editura Gheorghe Zane, Iaşi, 1993.
84. Paraschivescu M.D., *Contabilitate şi modele de analiză financiară*, Editura Neuron Focşani, 1994.
85. Paraschivescu M. D., Păvăloaia W., *Modele de contabilitate şi analiză financiară*, Editura Vrantop, Focşani, 1997.
86. Paraschivescu M. D., *Unele considerații asupra conceptului de eficiență a informațiilor contabilității*, Buletin Ştiințific, Universitatea "George Bacovia" Bacău, nr.1/1998.
87. Paraschivescu M. D., Păvăloaia W., *Contabilitatea şi dezvoltarea economico-socială*, Editura Tehnopress, Iaşi, 1999.
88. Paraschivescu M.D., ş.a. *Contabilitatea şi sistemele informaționale*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 1999.
89. Paraschivescu M.D., *Eficiența informațiilor contabilității şi "progresul în om",* Buletin Ştiințific, Universitatea "George Bacovia", Bacău, nr.1/2000.
90. Paraschivescu M.D., *Cercetări asupra rolului informațiilor contabilității în antichitate*, Buletin Ştiințific, Universitatea "George Bacovia", Bacău, nr.1/2003
91. Paraschivescu M.D., *Contabilitatea financiară*, Editura Moldavia, Bacău, 2003.

92. Paraschivescu M.D., Păvăloaia W., Bordeianu D. G., Moraru M., *" Eficiența managerială a informațiilor furnizate de bilanțul financiar",* Revista "Metalurgia", nr. 2/2009.
93. Paşca Viorel, *Bancruta frauduloasă – comentarii şi practică judiciară*, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2000.
94. Păvăloaia W., Paraschivescu M.D., Olaru D., Radu F., *Analiză financiară. Studii de caz,* Ed. Tehnopress, Iaşi, 2006.
95. Petrescu S., *Analiză şi diagnostic financiar-contabil-Ghid teoretico-aplicativ*, Ed. Ceccar, Bucureşti, 2006.
96. Popa Şt., Cucu A., *Economia subterană*, Editura Export, Bucureşti, 2002.
97. Popa (Lezeu) D., Meşter Cornelia, *Analiză economico-financiară, elemente teoretice şi aplicații practice*, Ed. Universității, Oradea, 2006.
98. Popeangă Petre, *Auditul financiar contabil*, Editura Economică, Bucureşti, 1999.
99. Popescu A. Ion, *Teorie şi practică în analiza sistemelor de conducere*, vol. I, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1977.
100. Profiroiu Marius, Parlagi Anton, Crai Eugen, *Etică şi corupşie în administrația publică*, Editura Economică, Bucureşti, 1999.
101. Radu Florin, Paraschivescu M.D., Păvăloaia W., Bordeianu Daniela Gabriela, Moraru Maricica, *" Model previzional de stabilire a tendinței indicatorului "cifra de afaceri netă",* Revista "Metalurgia", nr. 1/2009.
102. Ristea Mihai, *Noul sistem contabil al agenților economici din România*, Editura CECCAR, Bucureşti, 1993.
103. Ristea Mihai, *Noul sistem contabil din România*, Editura Cartimex, Bucureşti, 1994.
104. Ristea Mihai, *Contabilitatea societăților comerciale*, vol.I, Editura CECCAR, Bucureşti, 1995.
105. Ristea Mihai, *Contabilitatea întreprinderii*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 1997.
106. Ristea Mihai şi colectiv, *Contabilitatea societăților coerciale*, vol.I, Editura CECCAR, Bucureşti, 1995.
107. Ristea Mihai, *Normalizarea contabilității – bază şi alternativ*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 2002.
108. Ristea M., coordonator, *Contabilitatea financiară a întreprinderii*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2005.
109. Ristea M., Olimid L., Calu D.A., *Sisteme contabile comparate*, Ed. CECCAR, Bucureşti, 2006.
110. Robu V., Georgescu N., *Analiza economico-financiară*, Ed. ASE,Bucureşti, 2001
111. Rusu D., *Bazele contabilității*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980.
112. Sandu Florin, *Contrabanda şi albirea banilor*, Editura Trei, Bucureşti, 1999.
113. Scorțescu G., *Contabilitatea cheltuielilor agenților economici*, Editura Dosoftei, Iaşi, 1996.

114. Scutaru D., *Auditul financiar –contabil*, Editura Economică, Bucureşti, 1997.
115. Stoica M., Sisteme informaționale economice. Concepte şi studii de caz., Ed. ASE, Bucureşti, 2005.
116. Stoian Ana, Țurlea Eugeniu, *Auditul financiar contabil*, Editura Economică, Bucureşti, 2001.
117. Tabără N., *Contabilitate națională*, Editura Moldova, Iaşi, 1996.
118. Toma Marin, Chivulescu Marin, *Auditul financiar şi certificarea conturilor anuale*, Editat de Fundația pentru Management Financiar-Contabil şi Audit "Grigore Trancu", Iaşi, 1997.
119. Țugui I., *Contabilitatea fluxurilor de trezorerie. Modelări, analize şi previziuni financiar contabile*, Ed. Economică, Bucureşti,2002.
120. Țurlea Eugen, *Control finnciar*, Editura Scripta, Bucureşti, 1998.
121. Vâlceanu Gh., Robu V., Georgescu N., *Analiza economico financiară*, Ed. Economică, Bucureşti, 2004.
122. Voicu Costică, *Criminalitatea afacerilor*, Tipografia IGP, Bucureşti, 1997.
123. Voicu Costică, *Banii murdari şi crima organizată*, Editura Artprint, Bucureşti, 1995.
124. Voicu Costică, *Frauda în domeniul financiar, bancar şi al pieței de capital*, Editura Trei, Bucureşti, 1998.
125. Voicu Costică, Sandu Florin, Boroi Alexandru Molnar Ioan, *Drept penal al afacerilor*, Editura Rosetti, Bucureşti, 2002.
126. Voicu Costică, Ungureanu Georgeta Ştefania, Voicu Adriana Camelia, *Investigarea criminalității financiar-bancare,* Editura Polipress, Bucureşti, 2002
127. xxx – *Ghid pentru țelegerea şi aplicarea Standardelor Internaționale de Contabilitate*, 2002.
128. xxx – *Standardele internaționale de contabilitate*, Ed. Economică, Bucureşti, 2001
129. xxx – *International Accounting Standards Board*, 2006.
130. xxx – *Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ed. CECCAR*, Bucureşti, 2007.
131. xxx – *Colecția revistei Tribuna Economică* (1999-2005)
132. xxx – *Colecția revistei Controlul Financiar* (1999-2005)

Legislație

133. Legea 656 din 7 decembrie 2002 pentru *prevenirea şi sancționarea spălării banilor*
134. Legea 535 din 25 noiembrie 2004 privind *prevenirea şi combaterea terorismului.*
135. Legea 297 din 28 iunie 2004 privind *piața de capital.*
136. Legea 85 din 5 aprilie 2006 *privind procedura insolvenței.*
137. Legea 31 din 16 noiembrie 1990, republicată, privind societățile comerciale
138. Legea 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparènței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancționarea corupției.
139. Legea 571 din 22 decembrie 2003 privind *Codul fiscal.*

140. Legea 241 din 15 iulie 2005 pentru prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale.
141. Legea 82 din 24 decembrie 19991 (republicată) a *contabilității.*
142. Regulamentul de aplicare a Legii contabilității, aprobat prin H.G. 704/1993
143. Legea 11 din 29 ianuarie 1991 privind *combaterea concurenței neloiale*
144. Ordonanța 92 din 24 decembrie 2003 (republicată) privind Codul de procedură fiscală
145. Legea 535 din 25 noiembrie 2004 privind prevenirea şi combaterea terorismului.
146. Legea 39 din 21 ianuarie 2003 privind prevenirea şi combaterea criminalității organizate
147. H.G.1538 din 18 decembrie 2003 pentru organizarea şi funcționarea Gărzii Financiare
www.guvernare.ro
www.control.ro
www. rcc.ro
www.mfinanțe.ro
www.rdt-contabilitate.ro